

Shah Jo Risaalo: Risaalo Shah Abdul Latif Bhitai

http://www.bhurgri.com/bhurgri/sd_shah_urz.php

شاه جو رسالو

شاه عبداللطيف ڀٽائي عليه رحمت

جو

رسالو

عرض حال

الحمد لله شاه سائين جي رسالي جي انٽرنيٽ ۽ ورلڊ وائيڊ ويب تي اليڪٽرانڪ اشاعت جو ڪم، جيڪو مون چند مهينا اڳ شروع ڪيو هو، سو ڏٺي جي ٻاجھ، شاه سائين جي روحاني فيض، بزرگن، وڏڙن ۽ گھڻگھرن جي دعائن، ۽ ٻانھن پيلين جي ھمت ۽ محنت سان پايئھ تڪميل ڪي رسيو.

مون اڄ کان سترھن سال اڳ سن 1987ع ۾ سنڌي ڪمپيوٽنگ جي سلسلي ۾ ڪم شروع ڪيو هو، جنھن جي نتيجي ۾ پھريون ڀيرو سنڌي ڊيسڪ ٽاپ پبلشنگ وجود ۾ آئي ۽ اخبارون، ڪتاب، رسالا اپيل جي مئڪنٽوش ڪمپيوٽر تي ڪمپوز ۽ ٽائپسٽ ٿيڻ لڳا. سال 2001ع ۾ مون سنڌي ڪي ونڊوز ۾ يونيڪوڊ جي انٽرنيشنل معيار موجب آندو ۽ انھي ڪي پوءِ مون سنڌي جي انٽرنيٽ ۽ ڪمپيوٽر تي استعمال ۽ ترويج (واڌاري) لاءِ وٽ آھر پئي ڪوشش ورتي آھي. مونڪي پنھنجي ھن ٻن ڏھاڪن تي محيط ڪوشش ۽ محنت جو ڪجھ اجورو شروع ۾ ان خوشي جي روپ ۾ مليو، جڏھن مون اخبارون ۽ ڪتاب ڪمپيوٽر ذريعي ڪمپوز ٿي شائع ٿيندي ڏٺا. پر مونڪي مڪمل اجورو اڄ مليو آھي جڏھن شاه سائين جي رسالي جي انٽرنيٽ تي ھي اليڪٽرانڪ اشاعت ممڪن ٿي آھي.

پوين چند مھينن دوران، شاه سائينءَ جي بيتن جي اينٽري ڪندي، ۽ دوستن جي ڪيل اينٽري جي پروف ريڊنگ ڪندي، مونڪي سائينءَ جي ڪلام جي مطالعي جو موقعو مليو. مان ان سعادت جو ڳالھه بيان نه ٿو ڪري سگھان. سائينءَ جي ان ست، ”جي تو بيت ڀانڀا...“، جي لفظي نه بلڪ معنوي مطلب جي

هڪي چاشني جيڪا مون کي چڪڻ لاءِ ملي، اها ئي منهنجي محنت جو وڏي ۾ وڏو ثمر آهي. سندن ڪلام دانش ۽ ڏاهپ جو هڪ امله خزانو آهي ۽ اها اسان جي وڏي بدنصوبي آهي جو ان جي هوندي به اڻهوندا آهيون.

جيئن ته هي اليڪٽرانڪ ايڊيشن ڪلياڻ آڏواڻي جي مرتب ڪيل شاه سائين جي رسالي جي آڌار تي جوڙيو ويو آهي، تنهنڪري ان ۾ سائينءَ جا سڀ بيت شامل نه آهن. انهي ايڊيشن جي استعمال جو مکيه سبب هي هو ته مون وٽ آمريڪا ۾ ٻيو ڪو غلطين کان آجو چاپو ڪو نه هو ۽ مون پاڻ ۾ ايتري اهليت ڪانه پئي پانئي جو ڊاڪٽر گربخشاڻي صاحب جي مستند ايڊيشن (جيڪو ٻيو واحد چاپو مون وٽ هو) جيڪو سنڌ ثقافتي اداري ڪمپيوٽر تي ڪمپوز ڪري ڇپرايو هو، ان ۾ موجود بيشمار غلطين کي درست ڪري سگهان. ان ڪري مون اهو ئي فيصلو ڪيو ته في الحال مختصر ايڊيشن سان ئي سهي ابتدا ته ڪجي ۽ پوءِ اڳتي هلي ان ۾ واڌارو آڻي سڀ شعر شامل ڪرڻ يا ڪنهن ٻئي مستند ايڊيشن کي انٽرنيٽ تي آڻڻ جي ڪوشش ڪبي.

هن رسالي جي سموري اينٽري اهڙن دوستن ڪئي آهي، جن جو (هڪ يا ٻن کي ڇڏي) پيشو ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ نه آهي. پر انهن ايتري ته محبت ۽ محنت سان اينٽري ڪئي آهي جو غلطين جو امڪان تمام گهٽ رهيو آهي. مون پنهنجي طرفان انهن جي پروف ريڊنگ ۽ غلطين دور ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪئي آهي، پر ته به غلطين جو امڪان پنهنجي جاءِ ته آهي. ان جا ڪيئي سبب ٿي سگهن ٿا: آڏواڻي صاحب جي غلطي، جنهن چاپي کي مون استعمال ڪيو آهي ان جي ڪمپوز ڪرڻ وارڻ جي غلطي، ۽ اينٽري جون اهي غلطيون جيڪي منهنجي نگاه کان رهجي ويون، انهن سڀني جو امڪان ۽ احتمال پنهنجي جاءِ

تي موجود آهي. منهنجي سڀني دوستن کي گذارش آهي ته غور سان مطالعو ڪن ۽ جيڪي به چُڪون ۽ غلطيون کين نظر اچن انهن جي نشاندهي ڪن ٿاڪ انهن کي درست ڪيو وڃي. مون هن رسالي جي طباعت لاءِ خاص ٽائپ فیس ترتيب ڏنو آهي جنهن ۾ مون اعرابن ۽ نشانين جي بيهڪ جي لحاظ کان موزونيت تي خصوصي توجه ڏني آهي. پر ان ۾ به اوڻاين جي گنجائش رهي ٿي جن مان ڪي مڪمل طرح سان ته ڪي ڪنهن حد تائين درست ڪري سگهجن ٿيون. ان لاءِ به اوهان دوستن جي راءِ ۽ مشورن جي لاءِ مون کي انتظار رهندو. توهان هن رسالي جا ڪجهه صفحا ليزر پرنٽر تي پرنٽ ڪري ۽ ٽائپ فیس جي باري ۾ پنهنجي رايي کان مطلع فرمائيندا. هن رسالي جي انٽرنيٽ تي اشاعت هڪ خواب ئي رهي ها جيڪڏهن دوست هن ۾ ٻانهن ٻيلي ٿي رسالي جي اينٽري جي اينٽري ۾ منهنجي مدد نه ڪن ها. ٽيهن مان ٿي سر مون اينٽر ڪيا، باقي ستاويهه سرُ انهن دوستن جي مهرباني سان مڪمل ٿيا. سڀني کان وڌيڪ مان محترم احمد چنڊ صاحب جو ٿورائتو آهيان جنهن رسالي جو تقريباً اڌ حصو اڪيلي سر ڪمپيوٽر تي لکيو. جن ٻين دوستن بنا اجوري جي اهو محبت جو پورهيو ڪيو ۽ جيڪي اسان سڀني جي بيشمار نيڪ تمنائن ۽ بيحساب دعائن جا حقدار آهن سي آهن:

شاهنواز سومرو صاحب

محمد حبيب سنائي صاحب

عبدالرحيم نظاماڻي صاحب

فقير اسلم علي قلباڻي صاحب

عاشق حسين نظاماڻي ۽ رشيد پرڙو صاحب
هن رسالي جي مواد کي استعمال ڪرڻ، ڇاپڻ، ورهائڻ وغيره جي سڀني کي
اجازت عام آهي. رڳو ايترو عرض آهي ته جن محبت جو پورهيو ڪري هن
رسالي کي ترتيب ڏنو آهي، انهن جا نالا يا ذڪر انهي مان حذف ڪيا يا
ڪڍيا نه وڃن، ته جيئن پڙهندڙن وٽان انهن کي اجر دعائن جي صورت ۾ ته
ملي.

هڪ ڀيرو وري آءُ الله پاڪ جو ٿورو ادا ڪرڻ جي مُڌي ڪوشش ٿو
ڪيان جنهن جي مرضي کان سواءِ هڪ پن به چُري نه ٿو سگهي ۽ جنهن هي
قابل قدر ڪم مون هيٺي جي نصيب ۾ لکي منهنجي هٿان ڪرايو. پٽ جي
سائين، جنهن جو ڪلام مون هن ريت دنيا جي هر ڪنڊ ۾ پهچائڻ جي
ڪوشش ڪئي، تنهن جي فيض جي شامل حال هجڻ جي اها نشاني آهي ته
اهو ڪم ممڪن ٿيو. هن ڪم جي پايه تڪميل تي پهچڻ لاءِ مان پنهنجي
والدين جو بيحد شڪرگذار آهيان ڇا لاءِ ته سندن دعائن کان بغير مان
ڪجهه به نه آهيان ۽ نه ئي مان ڪجهه ڪري سگهڻ جو اهل آهيان. مان
پنهنجي اهلِيه ۽ پنهنجي ٻارن جو به شڪرگذار آهيان جن منهنجي هر لحي تي
همت افزائي ڪئي ۽ مون کي اهڙو ماحول مهيا ڪيو جنهن ۾ هي سڀ
ممڪن بڻيو. مان پنهنجي پٽن عبدالمصور، عبدالباسط ۽ عبدالباري جو ذڪر
جيڪڏهن نه ڪيان ته شڪر دائي نامڪمل رهجي ويندي. مان وڏي
نصيب ۽ ڀاڳ وارو آهيان جنهن کي الله تعاليٰ اهڙي اولاد عطا فرمائي آهي (اهڙو
اولاد عطا فرمايو آهي). منهنجن پٽن مون کي هر قسم جي مالي فڪر ۽ ڳڻتي کان
نه رڳو آجوڪيو، بلڪ مون تي بار وڌائون ته ڪا نوڪري ڪرڻ جي بجائي

اهو ڪم ڪيان جيڪو منهنجو من ٿو چاهي. جيڪڏهن غم روزگار،
نوڪري يا ڪاروبار جا جهميلا هجن ها ته پوءِ به شايد هي ڪم مون کان
نه ٿي سگهي ها. ان چوڻ جي ڪا ضرورت ڪانهي ته انهن اهي سڀ وسائل
به مونکي مهيا ڪري ڏنا جيڪي هن ڪم لاءِ گهربل هئا. منهنجي روئين
روئين مان انهن لاءِ دعا ٿي نڪري.

ناچيز
عبدالماجد پرڳڙي

14 نومبر 2004

majidbhurgri@yahoo.co

سُر ڪلياڻ

داستان پهريون

ساراه هڪ ڌڻيءَ جي جڳائي، جو ٻنهي جهانن جو والي آهي ۽
جنهن جو ثاني پيو ڪوبه نه آهي. جي سندس هيڪڙائيءَ کي مڃڻ ٿا،
سي ڪڏهن به راه تان تڙن نه ٿا ۽ کين ڪوبه ڏک نه ٿورسي. سڄي
جاڻ وارا صاحب هميشه سن ۾ ٿا گهارين ۽ سارو وقت روحاني ديس
جو سير پيا ڪن. ڪٿڻ ۽ هارائڻ جو هنڌ هيءَ دنيا ئي آهي. هتي ئي
”جنت جو جام“ حاصل ڪري ٿو سگهجي. هيءَ سموري ڪثرت
(گهڻائي) هيڪڙائيءَ مان پيدا ٿي آهي. هي سمورو مانڊاڻ هڪ محل
آهي، جنهن کي سهسين دريون آهن. دريءَ دريءَ مان هڪ ئي دلبر جو
ديدار ٿو پسجي. هونه عاشق، نه معشوق، نه خالق، نه مخلوق. پاڻ سونهن
جو سر آهي ۽ پنهنجي حسن تي پاڻ حيران آهي.

أول الله عَليْهِ، اعلِي، عالمٌ جو ڌڻي؛
قادرٌ پنهنجي قُدرت سين، قائم آه قديم؛
والي، واحدٌ، وَحْدَهُ، رازق، رَبُّ رَحِيم؛

سو ساراھ سچو ڏٺي، چئي حمد حڪيم؛
ڪري پاڻ ڪريءَ، جوڙون جوڙ جهان جي.

2

وَحَدَه لَا شَرِيكَ لَهُ، جن اُتوسين ايمان؛
تن مڃيو مُحَمَّد ڪارِطي، قَلْب سان لسان؛
اَوِءِ فائقِ مِ فرمان، اَوْتَر ڪنهن نه اوليا.

3

اَوْتَر ڪنهن نه اوليا، سَتَر ويا سالم؛
هڪائي هڪُ ٿيا، اَحَد سين عالم؛
بي بها بالءِ، آگي ڪيا اڳين.

4

آگي ڪيا اڳين، نسوروئي نور؛
لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، سچن ڪونهي سور؛
موليٰ ڪيو معمور، انگ ازل مِ اُن جو.

5

وَحَدَه جي وديا، اِلَّا الله سين اورين؛
هِنِون حقيقت گڏيو، طريقت تورين؛
معرفت جي ماڻ سين، ڏيساندرُ ڏورين؛
سُڪ نه سَٽا ڪڏهين، ويهي نه ووڙين؛

ڪُلهڻُون ڪورين، عاشق عَبْدُاللطيف چئي.

6

وَحَدَه لَا شَرِيڪَ لَه، ٻڌيءَ نه ٻوڙا؛
ڪه تو ڪنين سٺا، جي گهٽ اندر گهوڙا؛
گاڙيندين ڳوڙها، جت شاهد ٿيندءِ سائمهان.

7

وَحَدَه لَا شَرِيڪَ لَه، اهو وهائج ويئي؛
ڪٿين جي هارائين، هند ٽهنجو هيئي؛
پاڻان چوندءِ پئي، پري جام جنت جو.

8

وَحَدَه لَا شَرِيڪَ لَه، اِي هيڪڙائي حق؛
بياڻي کي پڪ، جن وڌو، سي ورسيا.

9

سرُ ڏونديان، ڌڙ نه لھان، ڌڙ ڏونديان، سرُ ناه؛
هٿ ڪرائون آڱريون، ويا ڪچي ڪانه؛
وحدت جي وهانءِ، جي ويا، سي وڊيا.

10

عاشق چوَم اُن کي، مَ ڪي چوَم عاشق؛
خالق چوَم خام تون، مَ ڪي چوَم مخلوق؛

سَلَج تَنهن سُلوك، جو ناقصا نِگيو.

11

وحد تان ڪثرت ٿي، ڪثرت وحدت ڪُل؛
حق حقيقي هيڪڙو، ٻوليءَ بيءَ مَرِيءُ؛
هُو هُلاچو هُل، باالله سندو سڄڻ.

12

پاڻهين جَلّ جَلالَه، پاڻهين جانِ جمال؛
پاڻهين صورت پرينءَ جي، پاڻهين حُسن ڪَمال؛
پاڻهين پر مُريد ٿي، پاڻهين پاڻ خيال؛
سڀ سڀوئي حال، منجهان هي معلوم ٿي.

13

پاڻهين پسي پاڻڪي، پاڻهين محبوب؛
پاڻهين خلقي خُوب، پاڻهين طالب تن جو.

14

پڙاڏو سو سڏ، وَر وائيءَ جو جي لِهين؛
هُئا اڳهين گڏ، ٻڌڻ ۾ به ٿيا.

15

ايڪ قَصْر، دَر لڪ، ڪوڙين ڪِٽس ڳڙڪيون؛
جيڏانهن ڪريان پرڪ، تيڏانهن صاحب سامهون.

ڪوڙين ڪايائون تنهنجيون، لکن لک هزار،
جيئي سڀڪنهن جي سڀني، درسن ڌارون ڌار،
پر ڀر ٿي تنهنجا پار، ڪهڙا چئي ڪيئن چوان.

وائي

سڀڪا پريان ڪون پوڄي،
نينهن نيٺين، ڳڻ ڳالهه وو.

جا چٽاير چٽ ۾، سڄڻ سا ٿو ٻجهي،
لات جا لطيف جي، سڏ ٿي تنهنجو سڄي.

داستان پيو

پرينءَ وٽ نيٺ پرڀر جي اگهائي آهي ٿي. ويڄن جون سٽيون، پيڄون ۽
ڊپ هن اگهائيءَ ۾ ڪوبه اثر نه ٿا ڪن. عاشقن لاءِ سوري سينگار
آهي ۽ مرڻ مشاهدو. جنڪي سڄي شراب جي طلب آهي، تن کي
پنهنجو سر ڪلال جي هٿ تي وڌائڻو آهي. جن سڄي شراب جي
سُرڪي، سر جي عيوض ملي ته به سستي چئي. هي هڏو ۽ ڄم،
پرينءَ جي جي پڪ برابر به نه آهي. سپرينءَ سان گڏ هڪ ساعت
گهارڻ سؤ سرن کان به مٿي آهي. سڪڻ جي معنيٰ ئي آهي سر ڏيڻ.

هي بي بها شراب لکي سان ٿو ملي، نه سر ڏيڻ سان.

1

اگهي اگهائي، رنج پريان کي رسيو
چڪيم چگائي، سورانگهي سُوريءَ تان.

2

انڌا اُونڌا ويڄ! ڪل ڪُجاڙيا ڪاٿين؟
اسان ڏکي ڏيل م، تون پيارين پيڄ؟
سُوري جنين سيڄ، مرڻ تي مُشاهدو.

3

سُوري آه سينگار، اڳئين عاشقن جو:
مُڙڻ موٽڻ ميهڙو، ٿيا نظاري نروار،
ڪُسڻ جو قرار، اصل عاشقن کي.

4

سُوريءَ مٿي سِيٺ، ڪهڙي ليکي سَنرا؟
جِيلَه لڳا نيٺ، تي سُورياڻي سيڄ ٿي.

5

سُوريءَ تي سَوَوار، ڏهاڙيو چنگ چڙهين،
جَمَ وِرچي چڏئين، سِڪڻ جي پَچار،
پرت نه پسين پار، نهن جِئان ئي نِگيو.

پهرين ڪاتي پاءُ، پيڇ پوءِ ڀرڻو؛
 ڏک پريان جو ڏيل م، واڄت جن وڄاءُ؛
 سيخن ماه پڇاءُ، جي نالو ڪيڙي نينهن جو.

ڪاتي ڪونهي ڏوه، ڳن وڍيندڙ هت م؛
 پسيو پر عجيب جي، لڇيو وڃي لوه؛
 عاشقن اندوه، سدا معشوقن جو.

ڪاتي تڪي مڙهي، مڙهيئي هوه؛
 مان ور من توه، مون پريان جا هتڙا.

اڳيان اڏن وٽ، پوين سر سنها؛
 ڪات نه پوين قبول م، مڇڻ پائين گهٽ؛
 مٿا مھائين جا، پيا نه ڏسين پٽ؟
 ڪالڪي هٽ، ڪسڻ جو ڪوڀ وھي.

جي اٿيئي سڌ سُرڪ جي، ته وٺ ڪالڪن ڪاتي؛
 لاهي رک، لطيف چئي، مٿو وٽ ماتي؛

تڪ ڏيئي پڪ پئي تون، منجهان گهوت! گهاتي؛
جو ورثه وهاتي، سو سِر وٽ سَرو سهانگو.

11

جي اٿئي سڌ سُرڪ جي، ته ونءُ ڪالڪي ڪوءِ؛
مهيسر جي منڌ جي، هٿ هڏهين هوءِ؛
جان رمز پروڙير روءِ، تان سِر وٽ سُرڪي سڳي.

12

ناٿي ناه ڪڪوءِ، ڪي مله مهانگو منڌ؛
سَنَبا هج، سيد چئي، ڪاٺ ڪار ڪنڌ؛
هي ٽين جو هنڌ، من پاس مرن جي.

13

عاشق زهر پيا ڪ، وه ڏسي وهسن گهٽو؛
ڪڙي ۽ قاتل جا، هميشه هيرا ڪ؛
لڳن لنو، لطيف چئي، فنا ڪيا فراق؛
توڻي چڪن چاڪ، ته به آه نه سَن عام ڪي.

14

م ڪر سڌ سري جي، جي تون ٿا رين ٿوه؛
پتي جنهن پاسي ٿي، منجهان رڳن روح؛
ڪاٿي چڪ ڪڪوءِ، لاهي سر، لطيف چئي.

سَدَ ٿَڙيا شراب جون، ڪُئ پچارُون ڪن؟
 هُ ڪات ڪالان ڪڍيا، تہ موٽيو پوءِ وڃن؛
 پڪُون سي پين، سِر جن جا سَت م.

سِر جُدا، ڌڙ ڌار، دوه جنين جا ڊيگ م؛
 سي مَرُ ڪن پچار، حاضر جن جي هَت م.

اصل عاشقن جو، سِر نه سانڍڻ ڪم؛
 سَو سِينان اڳرو، سَندو دوسان دم؛
 هي هڏو ۽ چم پڪ پريان جي نه پڙي.

جي مٿي وٽ مڙن، تہ سڀ ڪنهن سَد ٿي؛
 سِر ڏني سَت جڙي، تہ عاشق ائن اچن؛
 لڏا تي لَين، مُلھ مھانگا سڀرين.

مُلھ مھانگو قَطرو، سِڪڻ شهادت؛
 آسان عبادت، نَظَرُ نارُ پرين جو.

وائي

مند پندي مون، ساجن سهي سجاتو؛
پي پيالو عشق جو، سڀڪي سمجهيو سون؛
پريان سندي پار جي، اندر آڳ ائون؛
جس ناهي جڳ م، ڏينهن مڙئي ڏون؛
آلا، عبد اللطيف چئي، آهين تون ئي تون.

داستان ٽيون

1

اُٿاري اٿي ويا، منجهان مون آزار؛
حبيب ئي هڻي ويا، پيڙا جا پچار؛
طبيين تنوار، هڏ نه وڻي هار مون.

2

آور ڏگندو اوڻي، هادي جنهن حبيب؛
ٿر تفاوت نه ڪري، تنهنڪي ڪو طبيب؛
رهنما رقيب، ساثر صحت سڀرين.

3

ساثر صحت سڀرين، آهي نه آزار؛
مجلس وير منو ٿي، ڪونندي قهار؛

خَنجَرُ تَنهن خُوب هُٻِي، جنهن سِين ٿِي يارُ؛
صاحبُ رَبُّ سَتَّارُ، سوجهي رڳون ساهِ جون.

4

رڳون ٿيون ربابُ، وَجَنَ وِيلَ سِيڪَنِين؛
لُجُ ڪُچُ نَه ٿِيو، جانبُ ري جبابُ؛
سوئي سَنديَندم سِرِين، ڪيسِ جنهن ڪبابُ؛
سوئي عِينُ عذابُ، سوئي راحتَ رُوحِ جي.

5

سوئي راهَ رَدِّ ڪري، سوئي رَهْنماءُ؛
وَتُعَزُّ مَنْ تَشَاءُ، وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ.

6

سِڪِين ڪُه سَلامَ ڪي، ڪَرِين ڪُه نَه سَلامُ؟
پيا دَر تَن حَرامُ، اِي دَرُ جِنين دِيڪيو.

7

مَنايان مَنوگهڻو، ڪَڙو ناهِ ڪَلامُ؛
سُڪُوتُ ٿِي سَلامُ، پريان سَندي پارَ جو.

8

پريان سَندي پارَ جي، مِڙِيئي مَنائي؛
ڪانهي ڪَڙائي، چَڪِين جي چِيٽُ ڪري.

تو جنين جي تات، تن پڻ آهي تنهنجي؛
 فَاذْكُرُونِي اذْكُرْكُمْ، اِي پُروڻج بات؛
 هتِ ڪاتي ڳڙ وات، پُچڻ پَر پرين جي.

پاڻو هي هڪار، مون کان پُڇيو سَچين؛
 اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ، چيائون جنهن وار؛
 سَندي سور ڪنار، تَن تَڏهان ڪون نه لهي.

پاڻو پُڇين، ڪتي هتِ حبيب جو؛
 نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي پاڻ نه ڪن؛
 عاشقِ اجلِ سامهان، اوچي ڳاٽ اچن؛
 ڪَسُّ قُربُ جن، مَرُ تَن مُشاهدو.

ڪوئي ڪهي سُپرين، ڪوئي ڪهي ساڻ؛
 نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي ڪر مَ پاڻ؛
 جُلُ، وِجائي جانُ، عاشقِ اجلِ سامهون.

ڪوئڻُ قَربنَ جو، عِينُ تَرَنُ آه؛

اي اُلتِي ٻاڙهي، سِڪَ وَرَندي ساھ؛
آسَر ھڏم لاءِ، چنڻ ٻڌين اُن جو.

14

ڪُھڻ تان ڪَڙ لھڻ، ڪَڙ لھڻ تان ڪُھڻ؛
سيئي ماءُ! مھڻ، سيئي راحت رُوح جي.

15

ڪُھي سو ڪَڙ لھي، ڪوئي سو ڦريو؛
اها عادت سِڪيو، هر زمان حبيب؛
تيچي سو طبيو، سوئي راحت رُوح جي.

وائي

ٿيندو تن طبيو، دارون منهنجي درد جو؛
ٻڪي ڏيندم ٻاجھ جي، اچي شال عجيب؛
پرين اچي پاڻ ڪيو، سندو غور غريب؛
ڏکندو سيوئي ڏور ڪيو، منجهون تن طبيو؛
آڏيون! عبد اللطيف چئي، ها تڪ آه حبيب.

سُرِ يَمَنِ ڪُلياڻُ

داستان پهريون

1

تون حبيبُ، تون طبيبُ، تون دردَ جي دوا؛
جانبُ! منهنجي جيءَ ۾ آزرَ جا آڻوا؛
صاحبُ! ڏي شفا، ميان! مريضن کي.

2

تون حبيبُ، تون طبيبُ، تون دارون کي دردَن؛
تون ڏين، تون لاهين، ڌاٽا! کي ڏڪندن؛
تڏهين ڦڪيون فرقُ ڪن، جڏهين امرُ ڪريو اُن کي.

3

هڻُ، حبيبُ! هٿُ کڻي، ٻنگان لهي پاڻُ؛
ماڳين مون منهن تي، جهوليءَ وجهان پاڻُ؛
ان پُرساجن ساڻُ، مان مُقابلو مون تي.

4

جِت حبيبُ هٿن، ناڻُڪَ پري نينهن جي؛
تتي طبيبن، وڃا وڃي وسري.

5

هٽين جي حبیب! محبتی میا ڪری؛
پُڄان ڪینَ طیب، هوند گهاٽن سین ٿي گھاریان.

6

کاناریا ڪُٽڪن، جنین لوہ لڱن ۾؛
محبَت جي میدان ۾، پیا لال لُڄن؛
پاڻھین ٻڌن پٿون، پاڻھین چڪیا ڪن؛
وٽان وادیوڙین، رهي اچجي راتڙي.

7

رهي اچجي راتڙي، تن وادیوڙین وٽاءُ؛
جن کی سورُ سریر ۾، گھٽ منجھاران گھاءُ؛
لڪائي لوڪاءُ، پاڻھین ٻڌن پٿون.

8

اُڄ پڻ ڪنجھو ڪنجھ، وادیوڙ ڪي مَنھینءُ؛
جڻ پڻ پیین سَنجھ، هُون پٺون هُون پٺون.

9

سگھن سُد نہ سورَ جي، گھائل ڪین گھارین؛
پیل پاسو پٽ تان، وادیوڙ نہ وارین؛
پر ۾ پچن پرن لئي، هي! هنجون هارین؛
سجڻ جي سارین، تن رویو وھامي راتڙي.

سگهن سُدَ نه سُوَر جِي، ٿا رُنڪن رنجُوري؛
 پيا آهن پَتَ مَ، مِٿن مامُوري؛
 لڳن لَنو، لَطيفُ چَئي، سدا جِي سُوَرِي؛
 پرت جن پُوري، تن رويو وهامي راتڙي.

آيل! اُن نه وسهان، هنجُون جِي هارين؛
 آيو آبُ اکين مَ، ڏيھ کي ڏيکارين؛
 سَجُ جِي سارين، سي نڪي روئن نه چون ڪِي.

وائي

ورسيا ويچَ ويچارا! دل مَ دردُ پرين جو؛
 اُٿيو ويچا! مَ وهو، ويو ڏبَ ڪِي؛
 پُڪي ڏيندا ٻاجھ جِي، آيا سُوَر ڏٺِي؛
 آيا جِيءَ جيارا، دل مَ دردُ پرين جو.

داستان پيو

تَن طيب نه تُون، سُدَ نه لهين سُوَر جِي؛

سانڊ پنهنجا ڊبڙا، گڏ کڻي ۾ پُون؛
ڪان گهرجي مُون، حياتي هونَ ري.

2

ويجن سين وائيءَ پيا، ڪري نه ڪيائون؛
جي پندِ پاريائون، ته سگهائي سگهائيا.

3

آهي گهڻو اگهن جو، ترسُ طبيبنَ؛
ڪيو وسُ ويجن، تان ڪريءَ ري ڪينَ ٿي.

4

پاڙي ويڄ هُمار، تان مون مُور نه پُچيا؛
تيلاهين پيام، موريسر اکين ۾.

5

هاريو! تو هري، ڪُڇُ ڪايا سين ڪيو؛
ڪرئين جي ڪري، ته تون تَوانو ٿين.

6

جي پائين پرينءَ مڙان، ته سِڪُ چوران ڪي ذات؛
جاڳڻ جَشنُ جن کي، سِڪُ نه ساري رات؛
اُجهي بجهي آيا، وائي ڪن نه وات؛
سلي سُوريءَ چاڙهيا، بيان ڪن نه بات؛

توڻي ڪُنسن ڪات، ته به ساڳي سَلن ڪين ڪي.

9

تڙي طبيبن، گهايلُ گهران ڪڍيون
چڪيا چاڪَ چيئون ڪري، ڪڙئون مور نه ڪن؛
دوست جي درسَن سِين، پئي نارُ نپن؛
ورچيو ويڄَ وِجَن، آءُ ته پريمِ! اُبهان.

8

وڌي جنِ وڌياس، وري ويڄَ ئي سي ٿيا؛
تُرَتُ ٻڌائون پٽيون، روز ڪيائون راس؛
هينڙا! تين پاس، گهار ته گهايلُ نه ٿين.

9

ويڄَ! مَرُ ٻڪي ڏي! الا چڱي مَرِ ٿيان!
سَڄُ مان اچي، ڪَر لاهو ٿي ڪڏهين.

10

هين ته ويڄن وٽ، تون ڪن جيءَ جڏو ٿين؟
سِرُ ڏيئي مَرُ سَت، ڪُھ نه ڪيءَ ڊڙا؟

11

ڪُنيس ڪُويڄن، تن طبيب نه گڏيا؛
ڏيئي ڏنپَ ڏڏن، پاڻان ڏيلُ ڏکوئيو.

ترسُ طبيينَ جو، جڏنَ ڪيونہ جاتِ؛
جو ويڃنَ جي واتِ، داروٿان تنهن دُور ٿيا.

دارُون ۽ ڪارُون، جان ڪي ڪيا ويڃَ مون؛
پُڪي ڏيندا ٻاجهَ جي، ٺهاري ناڙُون؛
جن جون سيٺَ لهنَ سارُون، تن تان ڏکڻو دُور ٿي.

اڳهن مڙي اڄ، ڪيو سڏُ صحتَ کي؛
دُور، ڏکڻا! پڇُ، مهريءَ مُنهن ڏيڪاريو.

وائي

اچي سارَ لهيڃ، ساجنَ سُورَ ٿماري آئون ماري!
سُورَ ٿماري جي مران، تان مون ڏوهَ مَ ڏيڃ؛
ڊن پري هٿڙا، دارُون، دوست! ڪڍڃ.

داستان ٽيون

هيءَ هيءَ! وهي هاءِ، مَن ۾ محبوبنَ جي!

جيرا جوشَ جَلاڻيا، بُڪين پَري باه!
پَسو مَچَ مَٽاءَ، جي ويساهَ نه وسهوا!

2

ڪاندين ٿاندين ٻاُرين، پَچان مَرُ پيئي!
جيرا، جِگر، بُڪيون، سيخُن مَرُ ٿيئي!
ويجَنئون ويئي، ٿي وهِيئي سَچَڻين!

3

سَرُ جو سَچيو سَچَڻين، پِهرَ پاڻ پُري؛
چمڪيو سو چوهَ مان، ڪَڙ ڪَڙ ڪانُ ڪَري؛
جيرا، جِگر، بُڪيون، لنگهي پيو پَري؛
لڳو جيءَ جَڙي، ٿاڻيان، تيرُ نه نڪري!

4

پُچَ پَتنگن کي، سنڌيون ڪامُ خَبَرون؛
اُٿيو وَجھن آڳ مَ، جيءَ پَنهنجو جي؛
جيري جنين جي، لڳا نيزا نينهن جا!

5

پَتنگ چائين پاڻ کي، تہ اچي آڳ اُجهاءِ!
پَچَ گهڻا پَچاڻيا، تون پَچَ کي پَچاءِ!
واقف ٿي وِساءَ، آڳ نه ڏجي عامَ کي.

پَتَنگُ چائين پان ٽَڪي، پَسِي مِچُ مَ موٽُ!
 سَهائِيءَ سِيرين جي، گهڙُ تہ ٿين گهوٽُ!
 اِجا تون اَروٽُ! کُوري خَبر نہ لِهين!

پَتَنگن پُھُ ڪيو، مَڙيا مَٿي مِچَ؛
 پَسِي لَهسَ نہ لِچيا، سَڙيا مَٿي سَچَ؛
 سندا گچين گچَ، ويچارن وِڃاڻيا.

جي تَو تَنُ تَورَ جَنُ، تہ چَندي ساڻ چَماءُ؛
 آڻي آڳِ ادب جي، ٻاري جانِ جِلاءُ؛
 بُرقعان اندر بازيون، پنهنجو سڀ پِچاءُ؛
 لُچُ لُٺُو، لُطيفُ چُئي، پَڌرَ هَڏِ مَ پاءُ؛
 مَٿان لوڪَ لڪاءُ، وصالان وِڃ پئي!

اِجا تَٿُوران، ڪالهہ ڪِڍايائون سَڄُڻين؛
 پِٽُ تايائون تَڪڙو، وحدت جي وَڌان؛
 محبتين مَٿان، مِچُ مُورائين نہ لِهِي!

پڄائي پهاڻ، جن رسايو رُڪَ کي؛
تئين سندو ڄاڻ، آهي آڳڙين کي.

11

ڌنءُ ڌنءُ ڌمَ وار، اڄ پڻ آڳڙين جي؛
باري مڇ مجاز جو، اوتيائون اڱارَ،
ڏوڏا! ٿِي مَ ڌار، جَمَ ڪچورُ ڪُ ڪيُون ٿِي.

12

ڏوڏا! تون نه ڌئين! آڳِ اوڏو نه وڃين!
اُلا جي عشق جا، سي تان تون نه سَهين!
اُپوائن چئين، ته آئون آڳڙيو آهيان!

13

سِرُ ساندان ڪري، ڀڄج گهرُ لهارَ جو!
ڌڪن هيٺ ڌري، مان گڏينئي رُڪَ سين!

14

سَهين جن ساندان، ڌڪن مٿي ڌڪڙا!
وَه وڃائي پاڻ، ڏي ڏٻائون ڏڱرين.

15

اڄ آڳڙيا آيا، سُوڌا سِراڻِي؛
پياري پاڻِي، تيغون ڪندا تڪيون.

اڃ آڳڙيا آيا، ساڻوڪي سڄاڻ؛
لاھيندا مورياڻ، رُڪ ڪريندا پڌرو.

سَرها ڏنم سي، جن ساڃاءِ سِراڻ سين؛
تيغ تين جي کي، ڪٽ نه لڳي ڪڏھين.

وائي

جيءُ جياريو، جيءُ جياريو، ڪين منهنجڙو هاريو؛
پرين جيءُ پچار، سين جيءُ سنپار، جڏڙو جيءُ جياريو؛
اُچيوتن عميق مان، پرين پوڄ پياريو؛
مرضُ مريضن تان، اشاري ساڻ اُتاريو؛
ڪرم ڪرمن جي مون کي، اُهڪيءَ مان اُڪاريو؛
سنئون منهن ڪري، سپرين! ائين نرم نورنهاريو؛
سائنن جنن سڏ ڪري، ائين طاحن کي تاريو.

داستان چوڻون

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻ! عشق نه ڪري ائين!

ليکيا جي لڳڻ ۾، سي قرب رسندا ڪيئن؟
هُنُ ڪيا هيئن، وانجيا، پَسُ! وصال کان.

2

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه اينُ ڪري!
آئي سي ايڪ ٿيا، جي گڏا نينهن ڳري؛
دوئي ڌار ڌري، جهُ خُلت خنجر آيو.

3

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه ڪري اڏا!
اِي تان، ساعر! سَدَّ، ڪِيءَ جا قوال سين.

4

قاتل ڪمائي ڪري، وَهَ ماڪي جي ڪن؛
وَتان ويهي تن، پيچ ڪي پيالون.

5

هوندو هَڏَ مَ سَنَدِ، لاءِ پياڪَن پانهنجو؛
پوڄَ پيارج پنهيڙا، ويندا ونيو گَندَ؛
تہ هَتَ تنهنجي هندَ، موڪي! ڪو مانُ لهي.

6

هوندو هَڏَ مَ رَڪُ، لاءِ پياڪَن پانهنجو؛
وڻي وَاٿاڙن ڪي، تان پياري پَرڪُ؛

سا لڪ لهي ٿي لڪ، جا تو ايندي اُن سين.

7

گهڻن ۾ گهڻڪن، وڻيون پڻ وه گڏيون؛
برخيز بده ساقِي! پيار کي پرين؛
پڪين نه پرچن، مٿ ٽڪيائون منجهيان.

8

اڻي اُتر واءِ، موڪيءَ مٿ اُٻيا؛
مٽارا تنهن ساءِ، اچن سر سنباهيو.

9

وجهج وائڙڻ تي، ميخاني جي ماڪ؛
ٿيندي سڏ سڀڪنهن، هنڌ هنڌ پوندي هاڪ؛
پره جا پياڪ، جُه سي اڳڻ آيا.

10

جُه سي اڳڻ آيا، ته سَرو ڪندا سُج؛
سائي ٿيندين اُچ، هي پيتو! هو آڻ ڪي!

11

موڪي چوڪي نه ٿي، اصل اوچي ذات؛
وڻيون ڏيئي وات، مٽارا تنهن ماريا.

12

مَٽارا مري ويا، موکي! تون نه مَرين!
ڪيهيءَ پَر پرين، ڏکي! ڏاتارن ري؟

13

مَٽارا مري ويا، موکي! تون بي مُر؛
تنهنجو ڏوسُ ڏمر، ڪون سهندو اُن ري!

16

سَري ڪين ڪيون، ويڻ موکيءَ جي ماريا!
ڪو جو سخن ڪلال جو، پتي تي پيون!
تهان پوءِ ٿيون، مرڻ مَٽارن کي!

15

ڪنڌ ڪٽارو، مُنهن وٽي، عادت سندن اِيءَ؛
تئين تڪُون ڏنيون، جُني منجهان جيءَ؛
سرو تن سڀي، جن حاصل ڪيو حال کي.

16

موکيءَ مَنو نه گهريا، وَه نه وها ٿيا؛
سُرڪيءَ ڪاڻ، سِيڌ چڻي، اُتي ٿي آيا؛
جي ڳالهين ڳنگا ٿيا، تن بَنن پاسي بڻيون.

20

سِرُ ڏيئي سَتِ جوڙ، ڪنهن پَر ڪالان سين!

ڪاٽي ڪرڻ ڪپار ۾، خنجر آڻي ڪوڙ!
مرڻان منهن مَ موڙ، وڻي ٿي وڌ لهي!

18

وٽَ وٽَ وڻيءَ ۾، مٽَ مٽَ مندُ پيو:
قدر ڪيفَ ڪلال جو، پيا ڪن پيو:
اچن دُرسُ دڪان تي، ڪنڌَ قبول ڪيو:
سُر ها سِرُ ڏيو، چڪن سُرُ ڪَ سِيڌَ چئي.

19

ڪالائون ڪاءِ، مَتِ نه سِڪين مون هِنان!
روئندي رات وهاءِ، چڪائيندي بَنِيون!

وائي

دوسُ پيهي در آيو، ٿيو ملڻ جو ساعيو:
ڏينهن پُڄا ٿون آڻي اسان ڪي، موليٰ مُحب ملايو:
ويو وِچوڙو، ٿيو ميلاپو، واحد واءِ واريو:
هو جنهن جو ڏسُ ڏوراڏو، اوڏو اُڄ سو آيو:
عَبْدُ اللّٰطِيفُ چئي، اچي عجيبن پاڻ فَضْلُ فرمايو.

داستان پنجون

1

صوفي سالم سي ويا، جي اڪثر سين اڏيارَ؛
بازي بازندن کي، آهي اويسارَ؛
پريا سين پهڪارَ، رنديءَ رساڻي ڪيا.

2

صوفيءَ سيرُ سين ۾، جن رڳن ۾ ساهَ؛
سا نه ڪري ڳالهڙي، جن پويون پروڙي پساهَ؛
آهس اِي گناه، جي ڪا ڪري پڌري.

3

ڏني ڏکڻيا، اُن ڏني راضي ٿيا؛
صوفي تي ٿيا، جن ڪين ڪيائون پاڻ سين.

4

صوفي لاکوفي، ڪون پائيس ڪيرُ؛
منجهيان ئي منجه وڙهي، پڌر ناهس پيرُ؛
جنين ساڻس ويرُ، ٿي تنين جو واهرو.

5

صوفيءَ صاف ڪيو، ڌوئي ورق وُجود جو؛
تهان پوءِ ٿيو، جيئري پسڻ پرينءَ جو.

6

صوفي چائڻ، سَدَ ڪرين! صُوفين اِي نہ صلاح؛
ڪا تي رک ڪُلاه، وجه اُچلي آڳ م.

7

جي ڪُلاه رکين ڪنڌ تي، تہ صوفي سالم ٿي ۽
وہ وٽي هٿ ڪري، پُر پيالو پي ۽
هِنڌُ تَنين جو هيءُ، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

8

جُسي م جَبَّار جو، خَفِي خيمو ڪوڙ؛
جَلِي تون زبان سين، چار ٿي پهر چور؛
فڪر سين فُرقان م، اسم اعظم ڏور؛
پيا در وڃي م ووڙ، اِي اُمَلُ اِٿائين سَڄي.

9

عالم آئون سان، پريو تو پير ڪري؛
پاڻ نہ آهي ڄاڻ، مانڊي ۽ منڊُ پکيڙيو.

10

طالِبُ ڪَثر، سونهن سر، اِي روميءَ جي روءِ؛
جنين ڏني جو، تي ڪُچيو ڪين ڪي.

11

طالِبُ ڪَثر، سونهن سر، اِي روميءَ جي راءِ؛

ماڙهُواتِ ڪِيا، مَنڊُ نہ پسين مَنڊيو!

12

طَالِبُ ڪَٿَر، سَوَنهن سَرُ، روميءَ چيو آهي؛
تاڙِي جي لاهي، تہ مَنجِهين مُشاهدو ٿي.

13

ظاھر ۾ زاني، فِڪرَ مَنجھ فِنا ٿيا؛
تئين کي تعليمِ جي، ڪُڙه اندر ڪاٺي؛
حرفُ حَقّاني، دَوُرُ ڪِيائون دل ۾.

14

جن کي دَوُرُ دَرَدَ جو، سبقَ سُوَر پڙهڻ؛
فِڪرَ فَرهِي هت ۾، ماڻ مُطالع ڪن؛
پَنو سو پڙهڻ، جنهن ۾ پسن پرينءَ کي.

15

سا سِٺ نہ سارين، اَلَفَ جنهن جي اڳ ۾؛
ناحَقُ نهارين، پنا پيا پرينءَ لِي.

16

سا سِٺ ساريائون، اَلَفَ جنهن جي اڳ ۾؛
“لَا مَقْصُودَ فِي الدَّارَيْنِ” اِن پَر اُتائون؛
سَڳرُ سونائون، ٿيا رَسِيلا رحمان سين.

اڪر پڙهي آياگيا! قاضي ٿين ڪيا؟
 پيرين ۽ پانسين، ايڏا اٿن نه آءُ!
 ان سُرڪيءَ سندو ساءُ، پڇج عزريل کي.

عاشق عزريل، ٻيا مڙئي سڌڙيا،
 منجهان سڪ سڀيل، لعنتي لال ٿيو.

جو مون پڙهيو پاڻي، سبقِ سابقُ جو،
 پهرين سُجاءُ پانهنجي، نفسِ جونھو،
 جي عرفانُ اصل ۾، ٿي رُوحن روزِ ڪيو،
 وري ورقُ پيو، گڏيو وڏو وصال جو.

پڙهيو ٿا پڙهن، ڪڙهن ڪين قلوب ۾،
 پاڻان ڏوه چڙهن، جن ورق ورائين وٽرا.

اڪر پڙهه آلف جو، ورقِ سپ و سار،
 اندر تون اُجار، پنا پڙهندن ڪيترا.

جُنُ جُنُ وَرَقَ وَرَائِنِ، تَن تَن ڏنو ڏوہ؛
تنهن ڪهڙي ڪبو ڪوہ؟ جي رهڻيءَ رهيونہ سُڀرين.

23

ڪا تَب! لَکِن جُنُ، لا يولأَمُ اَلْفَ سِينِ؛
اَسَان سَچُ تَن، رهيو آهي رُوح مِ.

24

تَهڙا چالِها نہ چالِهيہ، جھڙو پَسُ پرينءَ جوہ؛
ڪهڙي ڪا تَب! ڪَرِئِن، مٿي پَن پيہہ؛
جي ورقَ وارِين ويہہ، تہ اکر اُهوئي هيڪڙو.

25

تَن کُڏِي، مَن حُجرو، ڪيم چالِها رَکُ؛
ڪوہ نہ پُوجيو پُوجِئِن، اَنئي پهر اَلکُ؟
تان تون پاڻ پَرڪُ! سَپڪَنهن ڏانهن سامهون.

26

سَپڪَنهن ڏانهن سامهون، ڪوهند خالي ناہ؛
اَحدا جي اَرڪُ ٿيا، سي ڪانتر ڪبا ڪانہ؟
مُحَبُّ منجھين مَن مانہ، مون اُجاڻديءَ اُجھيو.

وائي

وسارج مَ ويٺَ، جوڀن به ٿي ڏينھڙا.
لونيون سَھن لوڪ جا، وھاڻيءَ ٿيون ويٺَ؛
اصل آسارڻن جا، سَٽي ويٺا سڀيٺَ؛
جيڏيون! جي مان وسَھو، نند مَ ھيريونيٺَ؛
راتڙيون جاڳن جي، سي آئون ڪندڙي سڀيٺَ؛
آڏيءَ رات اُٿي ڪري، جھل تون نندان نيٺَ.

داستان چھون

1

دائودي دئون ڪري، رنڪن ڪونهي رنگُ؛
گهوڙيءَ هيٺ اينگُ، ڪاهيو پاڪڙين هڻي.

2

دائودي دئون ڪري، رنڪن ڪونهي چيٺُ؛
گهوڙيءَ هيٺ سُچيٺُ، ڪاهيو پاڪڙين هڻي.

3

اوقايل! اکين مَ، توکي باري بانَ؛
اُڀو اڳرائون ڪرين، ماڳ هڻيو مَستانَ؛
جانب! تون زيانَ، اکين سين ايڏا ڪرين!

4

جي هو پائين کان گمان ۾، ته سينو سپر رکڻ؛
منهن ۾ معشوقن جا، چاڪ چٽڪا چڪڻ؛
سوري پانءِ مَ شڪ، عاشق ٿي ته اُهيڻ.

5

جي هو پائين کان گمان ۾، ته سينو سپر ڏيڇ؛
منهن ۾ معشوقن جا، جهالو ٿي جهليڇ؛
پاهان پڪ مَ ڏيڇ، عاشق ٿي ته اُهيڻ.

6

پائي کان گمان ۾، ميان! مار مَ مون؛
مون ۾ آهين تون، مٿان تنهنجوئي توکي لڳي.

7

ڪيو ڇڏين کان، هڏ نه هٽائين ٿا؛
ٿيا جي نشان، ته پهرئين سان پورا هئا.

8

لوري جت لڳوم، اُت اُڀوئي آهيان؛
سوره پرين سندوم، مان ٻاجهائي ٻيو هڻي!

9

محبت جي ميدان ۾، ڪر پڙاڏو پٽ؛
سر سوريءَ، ڌڙ ڪُنڀرين، مٿان ڪُڇين ڪٽ!

عشق نانگ ڀٽُ، خبر کاڌن کي پوي.

10

محبت جي ميدان ۾، سر جو ڪرم سانگُ؛
سوريءَ سڀرين جي، چڙهه ته ٿين چانگُ؛
عشق آهي نانگ، خبر کاڌن کي پوي.

11

عشق نه آهي راند، ته ڪي ڪنس ڳرو؛
جي جُسي ۽ جان جي، پڇي جو هيڪانڊ؛
سسي نيزي پاند، اُچل ته آڌ ٿي.

وائي

عشق تمام، بره تمام، وو! مٺن لوني يار لوڪو!
سيج سٽي نون جهپ نه آوي، نيٺن نند حرام؛
راتيان جاڳڻ، صاحب سڀالڻ، اي فقيران دا ڪام؛
مٽ عقل دي منجه گئي، آيا عشق امام.

داستان ستون

1

عاشقن الله، ويرو تار نه وسري؛

آه ڪريندي ساه، ڪڏهن ويندو نڪري.

2

عاشق ائين نه هون، جيئن تون سڄي آگرين؛
وڃي در دوستن جي، رت ڏهاڙي رُون؛
بي پر ڪنهن نه پون، ماکر محبوبن سين.

3

جان عاشق مٿي رت، تان دعوى ڪري مَرينهن جي؛
سائونهن، سُونهن گئي، سِڪڻ اِي شرط؛
نڪي گوڏ ڳرڻ، مٿا سر سودا ڪري.

4

اڃا تو منجهان، ڪڪ چٽي رت نڪري!
منهن ۾ محبوبن جا، ڪن جهليندي گهاءَ؟
سو تون ڪُجاڙيا، سِڪڻ جون سڏون ڪرين؟

5

سِڪڻ ۽ سوري، ٻئي آگر هيڪڙي؛
وهڻ واٽڻ تي، ڪارڻ ضروري؛
ٻنهي جي پوري، جيءَ ڏني ري نه جڙي.

6

جيڪي سِڪڻ سِڪ، نات پَس سِڪندڻن؛

پاسي ٽئين مَ لَڪُ، نِينُهَن نہ سُڃاڻن جي.

7

عاشق! معشوق جي، وٺي ويه ڳري؛
جَمَ وِرچي ڇڏين، سَندي دوست ڌري!
ڏيندا ٻُڪي ٻاجھ جي، ويندءِ نَپَ ٿري؛
آسان تان نہ سَري، تون ڪُن سَري سپرين؟

8

عاشق! معشوقن جو، وٺي ويه ڏڪاڻ؛
پِيچ پيش پرين جي، پَٽيءَ وَجھي پاڻ؛
تہ تون ٽين ساڻ، سدا رھين سُرُخرو.

9

عاشق! معشوق جو، وٺي ويھ گھٽ؛
جَمَ وِرچي ڇڏين، موکيءَ سَندو مٽ؛
ڪري سَر جي سَٺ، پِيچ ڪي پيالئون.

وائي

سُپريان جي سونھن جي، ڳالھ ڪين وڃي؛
وڃي ڌر دوستن جي، سُوريءَ سِرُ هجي؛
عاشق اَنگن چڙھيا، پيو سِڪو پيچي؛

پُڇج پوءِ پريٽون، پهرين سر سڄي؛
عاقِل ٿي اوچون ٿيا، پورو ڪين پڄي.

داستان انون

1

هر هر هراڻي، وڃڻ در دوستن جي؛
پاڙي ڏانهن پرين جي، اُج مَ آواڻي!
الڙ ٿي آڇ مَ تون، وائڙڻ وائي؛
لائيندءَ، لطيف چئي، سوران سرهاڻي؛
گجهو ڳالهائي، پرت وڃي پاڻ مَ.

2

سورُ جنين کي سريو، سري تن صحت؛
مني مصيبت، آهي عاشقن کي.

3

جي پياري پاڻ، ته ڪر هوڻي پاڻي پين؛
اڳي ان نياڻ، ان ڪوٺيو ڪون گهڙي.

4

ان ڪي عيان نه ٿي، ڪي پروڙي ڪون؛
سڄي جيهي سون، منهن نه پئي ماڙهوڻ.

اَنَڪي عِيان نه ٿي، ڪي پروڙي ڪون؛
سا سُونهين ٿي سون، اَمُر عطا جنهن جو.

چَن توءَ مَ چَن، پاءِ اُميري اُن سين؛
جي اوڳڻ ڪَنِي، اُسونهين! ته تون ڳڻان ٿي ڳڻ؛
پاند جهليو تون پَن، هن سُونهاري سَگ مَ.

نِي ڪمي نهار تون، ڏمُر ڏولاڻو؛
ٿِيءَ ساڃاڻو، جي اُڀڻ انهيءَ پير تي.

ڪَم! ڪمندڻ ڪيو، هارايو هوڙن؛
چڪيو نه چوندڻ، هو جو ساءِ صبر جو.

ڪمندڙن گهر ڪين، چوندڙ چگا نه ٿيا؛
ويٺُهيون ويٺُ پئي، هٿ نه اچي ڪين.

هُو چُونِي، تون مَ چو وِ اٿان ورائي؛
اڳ اڳرائي جو ڪري، خطا سو ڪائي؛

پاند ۾ پاڻي، ويو ڪيني وارو ڪين ڪي.

11

ڪين ڪين پرائيو، ڪيني منجهان ڪين؛
جي هوءَ سٽاڻي سيگ، ته زه چني جوکو ٿي.

12

اڻ چوندن ۾ چو، چوندن چيو و سار؛
انئي پهر آدب سين، پراڻي پار؛
پايو منهن مون ۾، غربت ساڻ گذار؛
مفتي منجه وهار، ته قاضيءَ ڪنيارو نه ٿين.

13

جين سنڌيءَ “بوڏ” ۾، پتون پتن “جي”؛
تن! تين سين پي، اوڏا اوڏي پگڙا.

14

ويني جين وٽ، ڏکڻو ڏاڍو ٿي؛
سا مجلس ئي مٽ، جي حاصل هوءَ هزار جو.

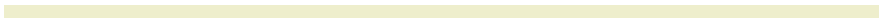
15

ويني جين وٽ، ڏکڻو ڏور ٿي؛
تن! تين سين ڪٽ، اوڏا اڏي پگڙا.

وائي

يار سڄڻ جي فراق، ڙي جيڏيئون! آئون ماري!
در دوسن جي ڪڙين جو هوندا، مون جيها مشتاق؛
جائي ڪاڻي محبوبن جي، آه حسن جي هاڪ؛
سرموسهي ڪر اکين جو، خاص پريان جي خاڪ؛
عبد اللطيف چئي، پرين اسانجو هميشه آخسناڪ.

Sur Khunbhat

سُر ڪنڀات

داستان پهريون

1

ڀلائي آهين، پرين ڀلائيءَ پانهنجي؛
سَبا جها سِر چڙهيو، ڏوراپو نه ڏين؛
مان ڏي مديون ٿين، سَچَ سَچاين م.

2

تون چنڊ! اهوئي، جوهُتِ پَسين تو پرينءَ کي؛
آڌتُ چُڄ اُن کي، ڏيانءَ جو روئي؛
هڪانديءَ هوئي، سانگُ م پوي سَچَڻن!

3

مُر هڪاندا هُون پرين، سانگِ م وڃن سِيڻ!
رهيا آهين روح م، نَتُ جَنِن جا نيڻ؛
وماسيا جن ويڻ، تو تاريءَ تڳي تَن هِنُون.

4

رات سَهائي، پُون سَنئين، ڀائي! گهرجي ڀل؛
آهر م اڀلاچيون، چندن چري چُل؛
مون توڻي سين ڳالهڙي، ٻئي ڪَنهن م سَل؛

هاهر ڪندو هل، ته ڪڃائون ڪرڻ ڪي.

5

چوڏهينءَ چنڊ! تون اُپرين، سهسين ڪرڻن سينگار،
پلڪ پريان جي نه پڙين، جي حيلن ڪرڻن هزار،
جهڙو تون سڀ ڄمار، تهڙو دم دوست جو.

6

سهسين سڄڻ اُپري، چوراسي چنڊن،
بالله ري پرين، سڀ اونداهي ڀانڀيان.

7

چنڊ! تنهنجي ذات، پاڙيان نه پرين سين،
تون اچو ۾ رات، سڄڻ نٿ سوڄهرا.

8

چنڊ! چوانءَ سڄ، جي مني نه ڀانڀين،
گڏهن اُپرين سنهڙو، گڏهن اُپرين گچ،
منهن ۾ بريئي مچ، تو ۾ ناه پيشاني پرينءَ جي.

9

کڻي نيٺ خمار مان، جان ڪيائون ناز نظر،
سورج شاخون جهڪيون، ڪوماڻو قمر.

تارا ڪيئون تائب ٿيا، ديڪيندي دلبر؛
جهڪو ٿيو جوهر، جانب جي جمال سين.

10

تارا تيليءَ روءِ، لڏا لالڻ! اُڀرين؛
جهڙي تو صُبح، تهڙي صافي سڄڻين.

11

توڏانهن گهڻو نهاريان، تارا! تِلاهين؛
سڄڻُ جيڏاهين، تون تِڏاهين اُڀرين.

12

هُن تاري، هُن هَند، هُت منهنجا سُڀرين؛
سڄڻ ماڪيءَ مند، ڪوڙا ٿين نه ڪڏهين.

13

تارا، تر، تروڪڻيون، مٿ ڦلڙيون؛
ڪو! سي راتڙيون، جي مون پرينءَ پُڄاڻا پيئون.

وائي

وهلي ونءِ م وهامي! رُه رات! رائنڊيس پرينءَ کي.
شمع ٿينديس شب م، ان خوشيءَ کان ڪامي؛

بائون سندي باه جن، پَران شال اُجهامي!
 پرت جا پيتم جي، سا ڪين پروڙي عامي؛
 مونڪي مون پرين جو، آهي درد دوايي؛
 آهيان يارُ سيد جو، ڪان رهي ڪا خامي؛
 هوءَ جا لئو، لطيف چئي، مونڪي آهي مدامي؛
 روشن تيان رُجن م، جي هُئان لئو انهيءَ لامِي؛
 ڪاري سا قيام سنئين، هوت جنهنجو حامي؛
 آيم تنهن لوڪ سان، جيسين مان چون سامي.

داستان پيو

1

ناسيندي نگاهه، پهرين ڪج پرين ڏي؛
 احوال عاجزن جا، اڪيچ لڳ الله؛
 روزنهارين راهه، اڪيون اوهانجي آسري.

2

چڱا چنڊ! چئج، سنيها کي سڄين؛
 مٿان اڳڻ اڀري، پرين جي پئج؛
 جهيٽو ڳالهائج، پرين وجهي هٿڙا.

اُڀرُ چنڊا! پَس پرين، تو اوڏا، مُون ڏور؛
 سَڄَ سَٽا وَلَه مَ، چوٽا پري ڪُپور؛
 پيرين آئون نه پُڄي، ٻاٺل ڏئي نه ٻور؛
 جنهن تي چڙهي اُسور، سَنجھي سَڄَ سِيٺيان.

ڌڻي! ڪريندين ڪڏهين، حياتيءَ هيڪانڊ؟
 مَن مَ مُشتاقن جي، ڪي رنجائي راند؛
 پرين ڏيسانڊ ر پاند، ڳجھ ڳرهيان ڪن سين؟

هِنڙي سَڄَ ساريا، ڪٿي هوند مَ هير؟
 اچي لالَن! نه ڏئين، مَٿي پلنگن پير؟
 ٿي ورونهڻ وير، ڳجھ ڳرهيان ڪن سين؟

ڪَـر هون ڪيڪان، پيرين آئون نه پُڄي؛
 جو مون راتِ ر ساڻي، نئي ساڄن ساڻ؛
 مُون نه وهِي ٻو پاڻ، ويني نيڻ نچوڻيان.

ڪَڙها! ڪَسَرَ ڇڏِ، وِڪَ وَڌندي پاءِ؛
منهنجو هلڻ اُتَهن، جتي جانبِ جاءِ؛
توڪي ڇندنُ چاريان، پيو وڳُ، لاڻي ڪاءِ؛
اِئين اُٺ! اُٺاءِ، جيئن هونديءَ رات هُتِ مڙون.

8

ڪَسَرَ ڇڏِ ڪَنوات! وِڪُون وَجُهِ وَڌنديون؛
سَنئين سَپرينَ جي، وِنگي پانءِ مَواتِ؛
ڇڏِ جهوري، ڏي جهاٽ، تہ هونديءَ رات هُتِ مڙون.

9

اڻي پڌمَ وَڻِ جاءِ، مان مُکريُون چَري؛
ڪُڏا ٿورو ڪَڙهو، لَڪيو لاڻي ڪاءِ؛
انَ مَئي سَندي، ماءِ! مُون کي ڳالهڙين ڳوڙها ڪيو.

10

ميا! مِڃُ مِٺَ، اڄِ منهنجي ڪَڙها!
جهاڳيندي جرَ پَٽيون، مَٿان ڪَڙين ڪَٽَ؛
سَپريانَ جي سَٺَ، مُون کي نِيئي ميڙين.

11

ڳل ڳانا يا قوتَ جاءِ، موٽينَ ڳٽيسَ مالَ؛

ڪڍي جي ڪرھا! هيدي پائڻءَ حال؛
چندن چارينءَ جال، جي مون رات رسائين.

12

ميا! تو مهار، سڄي پايان سون جي؛
چارينءَ چندن چوٽيون، نايو مينديءَ ڌار؛
سندي پي پچار، جي مون رات رسائين.

13

اٺ نه وڃي وڳ سين، چري نه چانگو؛
لڳيس نائڪ نينهن جي، نهوڙيو نانگو؛
چڏي سر سانگو، رڙهي رند پرين جي.

14

وهي منجهين وڳ، ڪٽوريءَ ڌار چري؛
ماءُ! منهنجي ڪرهي، پڌر پڳ نه لڳ؛
جڳ سين جهڙو جڳ، هنن سين هٿ چري.

15

اڄ نه اڳينءَ ڌار، ڪر هو جيئن ڪاله هو؛
اڳل آيو نه ڪري، پاهوڙي پچار؛
جيڪس منجه ڦٽار، ڪا ول چنائين وه جي.

مِي ماکائي، وِڌو واٽُ وِڻ کي؛
 خَبَر ٿِي کيٽَ ڏيڻ کي وِڌوڙا واهِي؛
 ڪَڙهي ڪاڪَ ڇڏِي، وِڙسِ نہ وائي؛
 چانگي چَڙيائي، ويئي ويچاري وِڙسِي.

وٽي سيٺَ سُوٽَ، پاءِ پنهنجي ڪَڙهي؛
 وِڻون واسَ وِڙيئون، پَهريون مٿي پَٽَ؛
 چانگي چَڙي چَٽَ، تہ پوءِ نہ رهندو پَڏَ ري.

ڪَڙهي کي ڪَڻن، وِڌمَ پَڏَ پَلَطَ جا؛
 لِيڙو لاڙِيءَ کي چَڙي، نِيَرَ سان نَڻن؛
 چانگي سَندي چَٽَ مَ، صاحب! وِجُھ سَڻن؛
 اوباهيوس اَڻن! لُطَفَ سان لُطِيفُ چَڻي.

چانگي چَڙي چُڪياس، مٿان اَڪَ نہ اُلهِي!
 جنهن وَلِ گهٽا وِها ٿيا، اُنَ سِينِ آرَ لڳياس؛
 چوڌاري چَنڊنَ وَڻَ، پَڇِي پُوجَ پياس؛

رُئاري رَتُ ڪياس، هن ڪُڌا توري ڪرهي.

20

اُٿي اڙائينس، ڇڏيو ته چيڪ ٿيو
ڪارايان، ڪڙيو وڃي، پلاٽي پائينس؛
ڏانوَ تنهن ڏائينس، جن چري ۽ چنگهي پُو.

21

دو دسَتي، دُو پير، سيني سنگهر رُڪَ جي؛
ماءُ! مُنهنجي ڪرهي، تازي ڦلن هير؛
تنهن ڪامَ ڪندي ڪير؟ جو مُونهن وٽ مَسَ رهي!

22

ڪين ڪامَ ڪيا؟ ڪين پڻوئين؟ ڪرها!
اڪن مٿي اڪيا، پڙ مڙ پير گنا!
وڳ ڪ وسريا؟ ٻڌو جن گهاٽي وهين.

23

ڪاٺي نه گڻهار، چندن جا چوپا ڪري؛
اگر اوڏو نه وڃي، سرڪڊ لهي نه سار؛
لاٽيءَ جي لغار، ميو متارو ڪيو.

24

چانگا! چَندنُ نہ چَرین، مِیا! پئین نہ موکے؛
 اگر اوڏو نہ وَحین، تُکیو چڏین توکے؛
 لاڻي وچان لوکے، تو کھڙي اکر آڙي؟

25

جَآن کورَ بہ کاڻيون، پنجن لکین پاءَ؛
 میو تنهن ماڳاءَ، ڏيهاڻي ڌار چري.

26

لکِ لاکِیٽو ڪَڙهو، ڪوڙين ڏيئي ڪاه؛
 ایلاچیون آهر م، پُوج مِی کی پاءَ؛
 ڪَٽ نہ ڪندو ڪاءَ، جُه پلاڻو تہ پرين مڙي.

وائي 1

سَدین سیٺ نہ هُون، نينهن نیاپی نہ ٿئي؛
 ڪاريءَ رات رَت ڦڙا، جان جان نیٺ نہ رُون؛
 موٽَ جنین میهڻو، پڙ تي سیئي پُون؛
 جن مُسافر سُپرين، سي مُرُ رویو رُون.

وائي 2

توڻي تڙين تُون، یا آلا! تودُرُ توءَ نہ چڏیان!

مون کي سو مُشاھدو، جي مُنھن نہ ڏٺين مُون؛
مُون پيا در گھڻا ٺھاريا، آھين تُون ئي تُون.

Sur Siri Raag

سُر سري راگ

داستان پهريون

1

مان پُچِنئي سُرِين، چَتان لاهِ مَ چُرُ؛
اُنين جا اُمَرُ، کُٺُ تہ خالي نہ ٿين.

2

مان پُچِنئي سُرِين، چَت مَ رِکِج چيٺُ؛
سِرَٺُ ڏٺاري صافُ ڪر، صابُٺُ ساٺُ سُوپِٺُ؛
سامونڊِي! سُچيٺُ، ٿِي تہ پھچين پارَ کي.

3

مان پُچِنئي سُرِين، چَتان لاهِ مَ چورُ؛
گَڍي ڇڏِ قلبَ مان، ماري ڪُوڙو ڪورُ؛

هَنَ يَرِ سَندو هورُ، مٿان تو معافُ ٿي.

4

مان پُچِنِي سِرِين، چيٽا رِجِ چُٽُ؛
دائِما دُورِ بيءَ مَ، پَسِين وِلا تَن وِٽُ؛
نِيءَ نِيڪاري نٽُ، مَلاح! گڏ مُعَلَمَ سِين.

5

ڪايو ڪمايوم، موتي مون نه وِٽجيا!
سِيهي جو سِيءُ چُئي، وِڪَرُ وِهايوم؛
ههڙو حالُ سندوم، توه تهنجي اُبهان!

6

ڪَڇُ ڪَمايوم ڪوڙُ، پِگَمَ عَهْدَ اَللهِ جا!
پِجرو جو پاڻن جو، سو چوڻِيءَ تائين چُورُ!
مَعلومُ اٿيئي مُورُ، ڳوڙها! انهيءَ ڳالهه جو.

7

ڪُوڙُ ڪَمايُءَ ڪَڇُ، اُٿي اورُ اَللهِ سِين؛
ڪَڍُ تُون دَعا دِل مان، صاِحِبَ وِٽي سَڄُ؛
مُحِبَتَ سَندو مَن مَ، ماڻِڪَ! ٻارجِ مِڄُ؛
انَ پَر اُٿي اُچُ، تَه سَوَدو ٿِيئي سَفَرُو.

لُڙ، لَهريون، لَس، ليٽ، جتي اُنٽ نه آب جوڻ
 الله! اُت مَ اولئين، پيڙا مٿي پيٽ،
 جوکو ٿي مَ جهاز کي، ڦرهي اچي مَ ڦيٽ،
 لڳي ڪا مَ ليٽ، هن غاري غراب کي!

سِرَ سَنوان، لاڄُونان، مُهاڻا سندن ميرَ
 ساڻي سفر هليا، ٿيا سٽاوا سيرَ
 جي اچن سان اُڪير، سي پيڙا رکين باجه سين.

منجهان پئي مڪڙيءَ، ڪا جا پاڻيءَ بوند،
 سڀئي ڏنم روند، وڪڙ جن وڃائيو.

وائي

سَهسين سُڪرانا، ڪوڙين پال ڪري جا.
 حمد چئج حڪيم کي، جور هڻي جانا،
 توڏيڪاري توڏي، باطن جا بانا،
 مٿان، مرد! وسارين، صاحب جو ثنا،

دوستُ رڳي دل ۾، پڙه لالڻ لسانا؛
 جفا ڏيئي جي ڪي، ٿي فڪر منجه فنا؛
 تُسي تو سين توه ڪري، من آگو احسانا؛
 ڪڍ تون دغا دل مان، ٻانهپ سين، ٻانا!
 صاحب وڻي سچ سين، ٿي دانءِ، ديوانا!
 جي تسليم سين تحقيق هئا، سي ڪن امانا؟
 جاگيا جي جبار لاءِ، سيئي سمانا؛
 فاڌڪروني، اڌڪرڪم، ڪهيو قرانا؛
 واشڪرولي ولا تڪرورن، ڪڍ تون ڪفرانا؛
 سڀ سنوريا سڀرينءِ، ڪول تو ڪنا؛
 چڱي چڱ چاه سين، مدح اي منا؛
 تائب ٿيو تڪڙا، جوشا، جوانا!
 نه لهين تون لطيف کان، امن امانا.

داستان پيو

1

جيڪي منجه جهان، سوتاريءَ تڳي ٽهنجي؛
 لطف جي، لطيف چئي، تووت ڪمي کان؛

عَدَلُ چُٽَانِ آئون نه، ڪو ڦيرو ڪجَ فَضْلَ جو!

2

ساري راتِ سُبْحَانُ، جاڳي جن ياد ڪيو؛
اُنَ جِي، عَبْدُ اللطيفُ چئي، مِٽِيءَ لڌو مان؛
ڪوڙين ڪن سَلامَ، آڳهه اچيو اُنَ جِي.

3

سيوا ڪر سمنڊَ جِي، جِتَ جَرُ وِهي ٿو جالَ؛
سَينَ وَهَنَ سِيرَ مَ، ماڻِڪَ، موٽِي، لالَ؛
جي ماسو جُڙِيئي مالَ، تہ پُوجارا! پُرِ ٿين.

4

سي پُوجارا پُرِ ٿيا، سمنڊَ سيويو جن؛
آندا ئُونَ عَمِيقَ مان، جُوتي جُواهرن؛
لڌا ئُونَ لَطِيفَ چئي، لا ئُونَ مان لهرن؛
ڪانهي قيمَتَ تَن، مُلُھ مَھانگو اُنَ جو.

5

سيويو جن سُبْحَانُ، وِيرَ نہ وِڙهي تَن سِينَ؛
توبَہَ جِي تاثيرَ سِينَ، تَري ويا طوفانَ؛
ڏيئي تَوَڪَّلَ تَڪِيو، آڙ لنگهيا آسانَ؛

ڪامل ڪشٽيان، وڃ ۾ گڏين واهرو.

6

ساري رات سڄان، سودو ڪن صاحب سين؛
ٻانهڙ پري پيڙئون، هليا جوڀ جوان؛
پاڻي پهلوڻ، لڙي منجه لنگهي ويا.

7

اي گت غواڻن، جن سمنڊ سوجهيائون؛
پيهي منجه پاتار جي، ماڻڪ ميڙيائون؛
آڻي ڏٺائون، هيرو لال هٿ سين.

8

آچارڙا عميق جا، گڏيا غواڻن؛
جهرئون جهلجي آيا، ڪارونيار ڪئن؛
سمنڊ سوجهي جن، آڻي امل اوليا.

9

ويا جي عميق ڏي، منهن ڪاڏيئي؛
تن سڀون سوجهي ڪڍيون، پاتاران پيهي؛
پسندا سڀئي، امل اکرين سين.

10

آڏو چڪڙ ڇاڙ، مُنهنجي موج نہ سهي مڪڙي؛
 ميڙي مٺاين جو، بيحد چاڙهيَم ٻارُ؛
 چوَن ڇا روئاهُ ڪو، بديُون بي شمارُ؛
 ڪپڙ ڪارُونيارُ، اُڪارين احسان سين.

11

وير مَ لاهي ويه، مٿي آر اوڙاه جي؛
 پسي پاڙي وارِيُون، ڪج انديشوايه؛
 ويندو نہ پسين ڏيه، پٽ هُن پار مٿي؟

12

هڪي ٻانهي ڇت ۾، ٻي سٽي صاحبُ؛
 ڪڍي اونهي ڪُن مان، اي آگي جو عجبُ؛
 اِي سائينءَ جو سببُ، جنن ٻڌا اُڪاري ٻار مان.

13

هڪي ٻانهي ڇت ۾، ٻي جا ڪري اللهُ؛
 پاڻين وجهي ڪُن ۾، پاڻين اُڪاري اوڙاهُ؛
 تنهن واحد کي واھ، جو سُرُ سڀئي ڪري.

وائي

ڪنڌي ساريان ڪان، يا اَمَنُ! اَمان!
 يا الاهي! ٻاجھ ٻلائي پائين.
 ڳڻ ڳاڻئوناه ڪو، اَڀر ٿيا عصيان،
 خبر ناه قبر جي، نسورا نسيان،
 والي! رَسج وهلو، آرڪ ٿيا انسان،
 سُسُ سَباڃها سُڀرين، نعرو نگهبان!
 مڏيون پسي منهنجون، شرمايا شيطان!
 هن منهنجي حال تي، هيءَ هيءَ ڪن حيوان!
 سائين! سُڪاڻي آهين، سامونڊي، سُبْحان!
 تَرهو چئم تار م، رَسج تون رحمان!
 پيلي جو ٻڌن جو، مون تي موٽي مان،
 وينو پني پَنٽو، ڪريو مٿي پان،
 خالق تان خوب ڪيا، ڳولن جا گذران،
 آئون پڻ آندو اُن م، وينو پنان پان،
 سڀ سُوالي سَمِگيا، داڻا ڏيئي دان،
 ولها سڀ ونهيا ڪيا، تنهنجي جُود، جُوان،
 مَتان مُونڪي چڏين، پيلي سندا پان!
 وير! وسيلو آهين، داڙو م ديوان،

لاءِ دُھارينِ ڏينھن کي، خيمو اڏيو خان؛
اُتي عَبْدُ اللطيفُ چئي، سَبيحَ ڪا سُلطان!

داستان ٽيون

1

کوها ڪالهه ڪٿي، اُن وڌا اُتر آسري؛
الا جُهري مَ اُن جي، اولي جي اُڻي؛
وڻجارن وڻي، وکر وڌو ٻيڙين.

2

وکر سو وهاءِ، جو پئي پُراڻو نه ٿئي؛
ويچيندي ولات مَ، ڌرو ٿئي نه ضاءِ؛
سا ڪا هڙ هلاءِ، آڳهه جنهنجي اُهيڻ.

3

اور يائين اُڻين، ميڙيو مُعلمَ خبرُون؛
سا تان سڏ نه ڏين، جتي وه ويڌ ڪري.

4

ٻيڙي پُراڻي، وکر پاءِ مَ وِترو؛
تري مَ نُن پيا، پاسنُون پاڻي؛

هيءَ هَڏَ وِهاڻِي، ڪَڙُھُ ڪالھوڻِي ڏينھن کي.

5

تَري تَن پياس، پاسَنُون پاڻِي وِهي؛
کُهو جُھرُ جھنوڻيو، لاڄو سَپ لَڙياس؛
جيان سَڌَرُ سکاڻياس، وِهي تي وَهَ سامھون.

6

وينو تَن تَنِيس، مَکَ ڏيھاڻِي مَڪُڙِي؛
سَنباھي، سَیڏُ چئي، مَٿي نيندو وِ نينس؛
وَنائي وَڌانڌرا، لاڄو لڳائينس؛
آخِرِ اُھرائينس، تہ جوکوڻي نہ جھاز کي.

7

اچي سوڌو وِ، جو ڪَڙُ سو وِ ڪَن سِين؛
سُئي لوڪَ لَطيفُ چئي، ياد نہ ذرو ڪيو وِ؛
غافلُ ٿي غراب کي، اوڙاهَ تي آندو وِ؛
سو چَڙُ چُوهي کان رَکين! جو پيو پُراڻو پوءِ؛
جھازُ ضَعيفَن جو، پاڻِيءَ ۾ پَر تو وِ؛
سَیڏُ! ساڻُ سَندو وِ، پُر بندر پھچائين!

8

جُتوانء جھاز! گڏيو غرابن سين؛
پوريندي هن پار ڏي، سڌ رکڻج ساز؛
اچن ٿا آواز، سٽاڻي سمنڊ جا.

9

دنگي وچ درياه، ڪي ٻڏي ڪي اٻڙي؛
هو جي وادي واڻيا، سي سونهن سڀ سڙيا؛
معلم ماڳ نه اڳين، فرنگي منجهه ڦريا؛
ملاح! تنهنجي مڪڙيءَ، اچي چور چڙهيا؛
جتي ڍنگ ڍريا، تي تاري تنهنجي!

10

بيڙيا تا! پيئي، تون ڦڻديون ڳالهڙيون؛
سڃيون رايون سمهن، پر سُڪاڻ ڏيئي؛
صباح سڀيئي، پار پڇندءَ خبرون.

11

وه تڪ وهڪرا، جت لنگر نه نهرن؛
وڌاندرئون وه سامهون، جهجهي زور جبنن؛
نيڏوءَ ۾ ناتاريون، وڻجارا وجهن؛
مُلان معلمن، مون ڳري سڻي ڳالهڙي.

وڻجارا! ويني، تونه سرندي شاه ري؛
 مڪ پنهنجي مڪري، چڱي ڪر چيني؛
 پاسا پاڳڙين جا، سمنڊ ٿو سيڪي؛
 جي لندا ۾ ليڪي، وير وڙهندي تن سين.

ناڪو ننگهان، معلّم منجي خبرون؛
 جن ساري گنيو سمنڊ تي، سفر جو سامان؛
 لطف سا لطيف چئي، تن لنگهيو طوفان؛
 سناري سبحان، وڃي عادنون اڳا.

بندر جان پئي، ته سڪاڻيا م سمهو؛
 ڪپر ٿو ڪن ڪري، جن ماتي منجه مهي؛
 ايڏو سور سهي، نند نه ڪجي، ناڪا!

ستا سڀ پئي، سندي معلّم آسري؛
 ائين پڻ سمهو، ناڪا! بندر ناه پئي؛
 جن جي سيد لڄ ڪئي، سي سڀ لنگهيندا لڪيون.

وائي

سائين ننڌا بار، وو! تن پاندين ننڌا بار،

توڪي آرس اڪڙين ۾!

پاتا پاڙيوارين، پڳه منجه پاتار،

پس تو پور ڪري، آئي تنهنجي واري،

سڄيون راتيون سمهن، ڪيو منجه ڄمار،

ڪ تو ڪنين نه سئي، هلط جي هاڪار؟

تائب ٿيو ٽڪڙا، سڄي اي سنڀار،

ننڊ نه ڪجي ايتري، سطح ادا يار!

سائينءَ مڪين سڄ ڪي، تون ڪوڙو منجه قطار،

ڪ تو ڪنين نه سئي، ڪپر جي ڪوڪار؟

گهڙان ٿي رءُ گهڙي، الاهي تهار!

هو جو شڪ ڇا رک جو، تان رک ستار!

ڪُل نفس ڏاڻه الموت، پڙهو اي پچار،

شڪار تون شهباز جو، تون تان منجه شڪار!

يوم يفر المرء من اخيه، جت پڄندا يار،

ترهو چنو تار ۾، اچج تون اوسار!

لڪَ مِڙِيئي لُٽيا، هُنَهين ويا هزارَ؛
 ڏنڻه جي اللهَ کي، هُونَدَ تئين پرين پارَ؛
 جوڻن مٿان جُٽڪي، ڏني تهنجي دارَ؛
 جيفو آهَ حديثَ مِ، انڌيءَ اي آچارَ؛
 وڻيءَ ڪين ولهن سين، ڪني پر قهارَ؛
 سا ڪن هلي تو سين، جا پڳي کان پٿارَ؟
 جيئُ جال نه ٻهي، سُطجِ اي سنپارَ؛
 جمَ وسارين ويسرا! پئين جي ڀلڪارَ.

داستان چوٿون

1

سڀيئي سُبْحانَ جي، ڪرِ حوالي ڪَمَ؛
 تئي تحقيقُ تسليمَ مِ، لاهي غَمَ وَهَمَ؛
 قادرُ سانُ ڪَرَمَ، حاصل ڪري حاجَ تو.

2

چڱا ڪن چڱائون، مٺائون مٺنَ؛
 جووڙُ جُڙي جن سين، سووڙُ سڀيئي ڪن.

3

مَيْنَ مَٺِي سَمرا، ڪِهِن سَدَ ڪَرِين؛
ساڻُ نِباھِيوَنِ، اِي پَر سَندي سَجِين.

4

وَتُ وِمي جو جي لَھِن، تہ ٻي ڪار نہ ڪَرِين ڪا؛
سا پُروڙج ٻُڌڙي، وَٻجارِ وَٽان؛
موتِي مَن ھٿان، آندَ ڪھڙي آدب سين.

5

اُمَل آچ مَ اُن کي، جي نہ پُروڙين مَت؛
جَت گڏجيئي جوھري، ماڻُڪُ تَھين مَت؛
جَنِن سونَ سين سَت، تِن ھڻي رِي رَد ڪيو.

6

سونا! وانءُ صَرافِ سِين، لڏولاءِ مَ لڏ؛
سودو سوئي ڇڏ، جنھن ۾ جَواھِرُ ناھِ ڪي.

7

جُھ صَرافِ لڏيو، تہ تُون پڻ لڏج، سون!
قَدُرُ لَھندءُ ڪون، نِيئي گڏيندءُ گڏونءَ سين.

8

اُگھيو ڪاڻو ڪُڇ، ماڻُڪَن موتَ ٿي!

پليء پاڻو سڄ، آچيندي لڄ مران!

9

ويا سي وينجھار! هيرو لال وندين جي؛
تنين سندا پويان، سيهي لهن نه سار؛
ڪئين ڪٽ لھار، هاڻي ائين پيئين.

10

وڃن م وينجھار! پاڻيٺ جي پرڪٿا؛
ڪنڀر پاڻو اکين، لهن سيڪنهن سار؛
موتيء جي مزاج جو، قدر منجه ڪنار؛
صرافنئون ڌار، ماڻڪ ملاحظو ٿي!

11

ماڻڪ، مند هٿان، پيتيء ۾ پُر ٿيو!
سڄو تان، سيد چئي، لهي لڪ سوا؛
پڳي پڇاڻا، پدمان پري ٿيو.

12

جتي ماڻڪ ماڳ، تي چوران ٽڪيو؛
سنئون تن سڀاڳ، امل جن اوباهيو.

13

چورُ اڀو اٿن چوءَ، تہ آئون اُهوئي آهيان؛
جي آسي اکيڻ هوءَ، نہ لکي کي ڪونہ لهي.

وائي

جاگو، يارا! جيڏيئون! پاڻ پُرنجي؛
جاگو جوشان، جيڏيئون! پاڻ پُرنجي.
هلندي حيين ڌي، ويلو وچ نہ ڪجي؛
مٿان اُهس اُسري، پتنگ جن پئجي؛
عرض احوال اُن کي، چڱيءَ پت چئجي؛
ڪري نياز نڪڻو، واحد ڌي ورجي؛
آهي موت مڙن تي، گورڙيون ڪيو گجي؛
آجل ايندءِ اوچتو، جو سدا ٿو سجي؛
اڳيان اونداهيءَ جو، سمر ساڻ ڪجي؛
ڪٿ تون قوت قبر جو، گهڻو ٿو گهرجي؛
آگو عيب اوها نجا، ڍڪيا ڳجه ٻجهي؛
جيڪي وهي وجود ۾، صاحب سو سمجهي؛
ڊڄي ڊاءِ ڌڻيءَ جي، جيڪو پيءُ پڄي؛
آمن آهي اُن کي، جو منجه الله آجهي.

داستان پنجون

1

لهرين ليکونه ڪو، جت ڪپر ڪن ڪارا؛
آچارڙا عميق جا، آچن اويارا؛
اُٿي اسارا! وير وڙهنديءَ ويسرا!

2

ڪاله وڌائين ڪن ۾، جاڏا جنگ جهاز؛
تنهنجي اُچ تراز، آهي آر اکين ۾.

3

مُلاحِظو مهران جو، مُور مَ لاهِ مناءَ؛
سامونڊي! سنڀال ڪي! سُمهڻ آئيءَ ساءَ؛
جاڳي جرَ مٽاءَ، تاري وانءُ تراز ڪي.

4

تاري وانءُ تراز ڪي، منجهان موج، ملاح!
دانهون ڪن درياه جون، اونهي جا آگاه؛
سونهن جي صلاح، وٺ ته وير لنگهي وڃين.

5

سُونهان سَدِيون ڏين، هن ديواني درياه جون؛
 ڪوڙ اوڏائي ڪين ڪي، رڳو سچُ سودين؛
 عِجزَ جي آڌ راتِ ڪي، وڳڙ وهائين؛
 ساڻُ نِبا هيونين، ثابتِ انهيءَ سيرِ مان.

6

قَرَقُلَ قوتا، پارچا، پاڻيٺ پاتائون؛
 ڪوٺيون قيمَتَ سَنديُون، تَرِ تَڪِيائون؛
 لاجُنَ مَنجھ، لَطيفُ چئي، پيڙا ٻڌائون؛
 نَڌَرُ نِيءَ جامَ جو، چَرَهَندي چِيائون؛
 جي چُوھي چوڙِيائون، سي پيڙيون رَڪنِ ٻاجھ سين!

7

وچينءَ جان ويهي، جَرِ پَلو پائيان؛
 ”تڙ پيڙا! گهرِ سُپرين!“ اُوسَ اِي پيئي؛
 جَن وِٻجارو سين وڳرين، سرَها سِپِيئي؛
 حُرْمَتَ ساڻُ حَيِيبَ جي، سُونگيا نہ سِيئي؛
 پاڻھين اُوءِ پيھي، کَنڊَ کيڙائو آيا.

داستان چھون

1

ٽانگهي ۾ ٽاڻي، ٻڌ پنهجو ٿرھو
اُونهي ۾ آڻي، ڪونہ ڏيندءِ ڪو ٻيو!

2

ڏوري لھ ڏاتار، جم وھين ويسرو!
ھڪيو ھوئج ھوشيار، ڪنو ڪونديءِ اوچتي.

3

ڪنو ڪنوايو، آيءَ نند اڀاڳ ڪي!
جنين نہ پو پانيو، ڪري ٿوئي تن ڪي.

4

سامونڊي! ٿو سنهين، ساڄو جھل سُڪاڻ؛
لڳي واءُ وڌاندرو، منجهائي مھراڻ؛
جنين پانيو پاڻ، ڪري ٿوئي تن ڪي.

5

نڪو سُڪ نڪتين، نہ ويساند نئين؛
جيڪا اچيئي سامهين، پائين سا سنئين!
مورتي ڪوہ مئين؟ جن سڄيون راڻيون سمهين!

6

اُھڪي راہَ اللہَ جي، اُھڪي، اُھڪيءَ پَتِ؛
هُوءَ جي ڏيھائي ڏيہَ جا، تن پڻ مُوڙھي مَتِ؛
آچارِ اَن اُبتِ، گھڙج گھاتي نينھن سين.

7

تَن ۾ ترازَ تَوَہَ جي، گھڙلُ گھوري؛
اَدَبَ ۽ اِخلاصَ جا، سِرَہَ بَدِجَ سوري؛
وڪرَ وينئڻَ جو، تنھن ۾ پائجَ توري؛
تہَ عادِنُون اوري، تَنھنجو تَوائي نہ ٿئي.

8

سمندُ جي سيوين، تينن ماڻُڪَ ميڙيا؛
چلرَ جي چوڻن، تَن سانڪوڻا ۽ سُتيون.

سُر سامونڊي

داستان پهريون

1

پڳهَ پاسي گھار، آيل! سامونڊين جي؛
وڃهي جيُ جنجار، جَمَ وَجِئِي اوھري.

2

پڳهَ پاسي پُڄ، آيل! سامونڊين جي؛

مَنْ مِ بَارِي مَج، جَمَ وَجِنِّي اوهري.

3

پڳه پاسي ويه، آيل! ساموندين جي،
تون ويسري وڪ کڻين، هو پوريندا پرڏيه،
سمند جن ساڻيه، ڪوه نه ويئن تن سين؟

4

ننگرئون نيٽين، من اوليء نه اوهري،
سباحين سيٽين، پائي ڳڻ گهيو هنئون.

5

سيئي جوين ڏينهن، جڏهن سڄڻ سفر هليا!
رُٿان رهن نه سڀرين، آيل! ڪريان ڪيئن؟
مونکي چاڙهي چيئن، ويو وڻجارو اوهري!

6

نه سي تڙ هوڙاڪ، نه وائون وڻجارن جون!
سرتيون ساموندين جا، اڄ پڻ چڪيم چاڪ،
مارينم فراق، پاڙيچئون پرين جا.

7

ويا اوهري او، مونکي ڇڏي ماڳين،

جُڳن جا جُڳ ٿيا، تٽان نه موٽيو ڪوءِ!
گوند رُ ماريندو، ويچارِي! وِين جو.

8

اُونهي ۾ اوھري، جڏهن ويا جي؛
موٽي ماڳ نه آيا، ماءُ! سامونڊي سي؛
ڪارو تين کي، جيڪس وه وري ويو!

9

اُھريا جڙين، ڏڪن تِن تڙائين!
ساموندين، سائين! واءُ سٽاڻ وارين!

10

سامونڊي ڪوسڱ، آهي گوند ر گادئون؛
انگن چاڙهي انگ، ويو وڻجارو اوھري!

11

وڃيئي وسري شال! جو تو سودو سڪيو
اڃا آئين ڪال، پٺ تو سفر سنهين!

12

گريو جهليو رو، مٿي مھري هٿڙا؛
ڪو! سودو سندو، جو تون، ڊوليا! سڪيو.

13

الوژنَ نہ ڏئي، ورُ وڌائين وَجھ کي؛
رہ اُجوڪي راتڙي، لالن! مون لائي؛
وِجُ مَ قوڙائي، ايڏي سَفر، سَپرين!

14

جيڪسِ پَر نينهن سَندوم، جنُ مون پيني هُن ٿيليو
سعيو سائوندين سين، اڳين تان نہ ڪيوم؛
وجھُ منجه هُوم، پاڻُ وراڪي رَس سين.

15

پيڙيءَ جي پُٺن، نينهن نہ ڪجي تن سين؛
اُيون ڏنپَ ڏسن، جُ سِرُ ڏئي سِرَ ٿيا.

16

هنڙو پيڙيءَ جان، ڏتڙ پئي ڏينهن ٿيا!
پُچيو تان نہ پريان، ڪُڙلاهُو ٿي ڪڏهين.

17

سَرَ نَسِريا پاند، اُتر لڳا، آءُ پرين!
مُون تو ڪارَ، ڪاند! سَهسين سُڪاڻُون ڪيون.

18

جيڪر اچي هاڻ، ته ڪريان رُوح رُچندِيُون؛
آيل! ڊوئِي ساڻ، هوندَ ڳر لڳي ڳالهيون ڪَريان.

19

آيل! ڊوئِي ساڻ، اچي ته جهيڙيان؛
لاي ڏينهن گهڻا، مون سين ڪِيءُ ٿورڙا.

20

لاهندا ئي ڪن، ڳالهيون هلڻ سَندِيُون؛
ڏيندا مُون ڏکڻ، وَهَ وجهندا جَندڙو!

21

مونڪي جيارِيو، پَريُن جي ڳالهه ڪري؛
دَنو اُچُ اُڏيو، هِنڙو ڪوٽُ بَرَجُ جُن.

22

چمڪيون چَوڌارَ، ڏجُون ڌاڙِيچن جُون؛
ماءُ! سامُونڊِي آئيا، سَهسين ڪَري سِينگارَ؛
اُنين جي پَچارَ، ڪالھونڪَر ڪانگُ ڪَري.

وائي

آيل! گريان ڪيئن؟ منهنجونينهنن اڀليو نه رهي.
ويو وڻجارو اوهرِي، مونکي ڇاڙهي ڇيڻ؛
ساموندين جي سڱ کي، رُٿان راتوڏينهن؛
اڏوهيءَ جن ڏکڙا، ڇڙهيا چوڻيءَ سين؛
گوند ر مٿان جندڙي، وريا ولڻ جيئن؛
مادر! پاڻي منڊيون، وڃان هاديءَ سين.

داستان پيو

1

اڄ پڻ وايون ڪن، وڻجارا وڃن جون؛
هلڻ هارا سُپرين، رُٿان تان نه رهن؛
آئون جهليندي ڪيترو؟ آيل! ساموندين؛
پڳهه چوڙي جن، وڌا پيڙا ٻار ۾.

2

لاهيان جي نه چتان، آلا! اُن مَ وِسران!
مڙهيو منجهارن، جي منهنجو جن سين

3

تَزِينِ تَنوَارِينِ، ماءِ! سَامُونْدِي آئِيَا؛
مونكي جِيَارِينِ، وَايُونِ وَطَجَارِنِ جون.

4

لَڳِي اُتَرِ اوھِريَا، وَاھُونْدِي وَرَنِ؛
اَنُونِ گھوٹِي گھوريَانِ، سُوْدُو سَامُونْدِينِ؛
اَڳِي جن اَچَنِ، عِيدَ وَرَتِي اُنِ کِي.

5

اَڳِي آئِيَا جانِ، تہ سَرِٿِيُونِ مون سُڪَ ٿِيَا؛
اَمَلِ پرينءَ مٿانِ، پَرِڪِيو پين ڏيان.

6

سِرَٿَ ٿِي سِييائُونِ، بَنَدَرِ جَن تَزِينِ ٿِي؛
سِرَٿَ سِييَ ساڄا ڪري، کُوها کَيَيائون؛
پِرَقُونِ بَجرنِ مِ، چوڙِي چَڏِيائون؛
لَھِريُونِ لَنگھِيائون، لُطف سان لَطِيفُ چَئي.

7

سِرَٿَ ٿِي سِييائُونِ، بَنَدَرِ جَن تَزِينِ ٿِي؛
مُلانِ مُعَلِمَ خَبرونِ، پُچِي پُوريائون؛

سُتْرُ سُونِيا نُون، اَوْتَرُ ڪَنهن نه اوليا.

8

بَنَدَرِ ديسانِ ديس، مُلھ نه ملي وارين؛
فَقيرَاطي ويس، اَمَلِ ڏين اُتوريا.

9

اُپيون تَر پُوجين، وَهُون وَطِجارِنِ جون؛
اُٿو اڪا ڏين، ڪُٿوري، سَمُونڊ ڪي.

10

جَرَ تَر ڏيا ڏي، وَطِطِ ٻڌي وانسِيُون؛
اَلا! ڪانڌُ اچي، آسائِي آهيان!

11

جا جَرَ جائُون نه ڏي، ڏيا نه موهي؛
سڏُون ڪوهُ ڪري، سا پنهنجي ڪانڌُ جون؟

داستان ٽيون

1

پُراڻ، مان پُڄان، بندر مون دُور ٿيا؛
نه مون هڙ نه هنج ڪي، جو آئون چئي چڙهان؛
ايهن ڪڇ، پاڻي! جنهن پر پرينءَ مڙان؛
ڪارون تي ڪريان، تو در اُپي، ناڪا!

2

هڙ ۾ ڪين هُئون، هُنئين هُن نه چاڙهيا؛
سارو ڏينهن سمنڊ تي، لهي سج ويون؛
جڏهن سائينءَ سبب ڪيون، تڏهن ستر ٿيا سيد چئي.

3

اسان اڏارا، آڻي آونگ چاڙهيا؛
مُنهن ڏيئي مون آڻيا، سَمهان سيارا؛
اُپرن سِيڪارا، پَسوور پين جا.

4

مون اُپي تڙ هيٺ، پرين پڳه چوڙيا؛
ڪا مونهن ۾ ڏيڻ، نات سَچو سَبا جها گهو.

5

مون اُپي تڙ پاس، پڙين پڳه چوڙيا؛
هو الله هار اُهريا، آئون دم دم دعا ڪندياس؛
آه نه لاهيندياس، موتي ايندا مان ڳري.

6

ڪاري ڪيڙائو، مٿي مني موٽيا؛
سودو ڪن نه سون جو، وڏا وهائو؛
موتي جي مهراڻ جا، تن جا طامغو؛
سامونڊي ساڻو، لٽڪا لوپي آيا.

7

لٽڪا لٽڪا ڪن، لاءِ لٽڪا جي اوهريا؛
سُڻي سون لٽڪا جو، سُڪ نه سامونڊين؛
پرہ پڳه چوڙيا، ڪاري ڪيڙائو؛
وڏي پاڳ پڙن، جي ڪها ڪارو نيار ڏي.

8

وڻجارن وري، پرہ پڳه چوڙيا؛
اوليون پسي ان جون، پيڙم ڳچ ڳري؛
وينديس، ماءُ! مري، ساري سامونڊين کي.

9

وڻجاري جي ماءُ، وڻجارو نه پلين؟
آيو ٻار هين ماءُ، پٽ تو سفر سنڀهي!

10

وڻجاري ڪانڌاءُ، مون وڙ ويني گهاريو!
لڳي اتر واءُ، دوليو هلڻ جون ڪري.

11

جي تون وڻجارو ڪانڌ، ته مون هڏ م لائون لڏيون!
پرڏيه مٿي سانگ، اٿئي پهر جنهن ڪيو.

12

ڏني ڏياري، سامونڊين سڙه سنڀاهيا؛
جهيو وڙ ونجه ڪي، روئي وڻجاري؛
ماريندءِ ماري! پره سور پرين جا.

Sur SuhNee

سر سهڻي

داستان پهريون

1

وه ٽڪ، واهڙ ٽڪ، جت نينهن، ٽڪ نرالي؛
جن ڪي عشق عميق جو، خلوت خيالي؛

وارئين سا، والي! هنڙو جن هٿ ڪيو.

2

واهڙ وهن نوان، اڃا وه اڳي ٿيو
گهر ونيون گهڻا ڪريو، سر ٿيون سڱ سنوان؛
صورت جا ساهڙ جي، سا جي ڏني آن؛
هوند نه پليو مان، گهڙو سڀ گهڙا ڪڍي.

3

ڪنڌي آيون ڪيتريون، ”ساهڙ ساهڙ“ ڪن؛
ڪين سانگو ساه جو، ڪي ”گهوريس“ ڪيو گهڙن؛
ساهڙ سندو تن، گهاگهائي گهڙن جي.

4

وٺن وينا ڪانگ، وچين ٿي ويلا ڪري؛
گهڙي گهڙو هٿ ڪري، سڻي سانجهيءَ ٻانگ؛
سيئي ڏوندي سانگ، جتي ساهڙ سڀرين.

5

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، ٻيون ٺاري ٻنگ؛
سر در يار فدا شد چه بجا شد، وصل اهوئي ونگ؛
رات جنين جو رنگ، الا! سي اڪارئين.

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، ٻئون نھاري ٻنگ؛
 وَاَمَّانَ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ، اَيُّ لَنگِيائين لَنگه؛
 سِڪَندين کي، سَيِّدُ چئي، ڪين جھليندو جھنگ؛
 راتِ جنين جو رنگ، الا! سي اُڪارين.

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، الاهي تھارا!
 جَنگه جَرَڪي وات ۾ سِسيءَ کي سِيسارَ؛
 چوڙا پيڙا چڪ ۾، لُڙ ۾ لُڙھيس وارَ؛
 لکين چُهيس لوهڻيون، تيلھيون ترئون ڌارَ؛
 مڙيا مچ هزار، پاڳا ٿيندي سُهڻي.

گهڙو پڳو ته گھوريو، مَرُ چورُ ٿي چوڙو؛
 طَالِبُ الْمَوْلَى مُذَكَّرٌ، اَيُّ ٻُڌندَنُ ٻوڙو؛
 ڪوڙھيو ڏم ڪوڙو، مون ميهارُ من ۾.

گهڙو پڳو ته گھوريو، پاڻان هو حجاب؛
 واجتُ وجي وُجودَ ۾، رھيو رُوحَ رباب؛

ساهڙ رءِ صواب، آءُ گھوئي گھوريان.

10

گھڙو پڳو ته گھوريو، تان ڪي تڙ، هنيان!
ادب اڪڙين ڪي، ڏيهاڻي ڏيان؛
ميهارن ميان، سئون سونهائيم پيچرو.

11

گھڙو پڳو ته گھوريو، آسرم لاهيج؛
لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، تڙهي ان تريچ؛
حبياڻي هيچ، پسين منهن ميهار جو.

12

گھڙو پڳو، مند مئي، وسيلو ويا؛
تنهان پوءِ ساءِ، سهڻيءَ سڌ ميهار جا.

13

پان م ڪٽيج پان سين، وسيلو وسار؛
لڙ لنگهائي، سهڻي! ڀرت وجهنديءَ پار؛
سي تڙت لنگهينديون تار، اڪنڊ آڳه جن سين.

14

پان م ڪٽيج پان سين، رءِ وسيلي وانءِ؛

مٿان سائڙ، سُھڻي! ڀرتِ وَنجي پانءُ؛
نينهن ڳهندي نانءُ، وَنءُ پريان جي پارَ ڏي.

15

ڪونهي آڳهه اهڙو، جهڙي مُحبتَ مَن؛
اُڀون اورين پارَ ڏي، ڪُوڙيون ڪَڪُ پُچَن؛
نَڌي تَن نِيڙُ ٿِي، جي رِيءُ تَرهي تَرَن؛
سِڪَ رَساڻِي، سُھڻي! اَصَلِ عاشِقَن؛
سي جُهليون ڪين ڪَنن، پُچَن جي مِيهارَ کي.

16

پُچَن جي مِيهارَ کي، پُچي سي مِيهارَ؛
تَرهوتين بارُ، عِشَقُ جَنين کي آڪِرو.

17

ساهڙ، سا سُھڻي، ساڙڙ پڻ سوئي؛
اهي نحوئي، ڳجھ: ڳجهاندَر ڳالھڙي.

وائي

ڪهڙي مَنجه حساب؟ هُنُ مَنهنجو هوتَ ري، لا!
گولي! پُچُ گناهَ کان، ڪونهي سُولُ ثواب؛

نڪي تَقَاوَتَ مَ، نڪي مَنجِهَ رَبابَ؛
 خُديائي خُوبُ تئين، لائين جي لُعبَ؛
 پليٽُ ئي پاڪُ ٿئي، جُنيو مَنجِهَ جنابَ؛
 سونہ ڪنهن شَيءِ مَ، جيڪي مَنجِهَ تُرابَ؛
 هُوءَ جي جَرَڪِيا جَرَتي، سي تان سڀ حُبابَ؛
 هاديءَ سين هُنَ پَارَ ڏي، رڙهين ساڻ رُڪابَ؛
 چنبو وِجهي چورَڪي، آءُ چڙَ، عُقابَ!
 ديڏُ وِجاءُ مَ دوستَ جو هلي مَنجِهَ حِجابَ؛
 ڪسرتَ آهي قُربَ مَ، اِدغامَ مَ اِعرابَ؛
 فَنّا وِجهي فَمَ مَ، ڪارَڻَ ٿي ڪُبابَ؛
 ڏي طُهورا تن کي، جي سِڪَنَ لاءِ شَرابَ؛
 مُنيءَ ڪيا مرضَ مَ، جاوا سڀ جَوَابَ.

داستان پيو

1

ڪرڳل ڪوچَ ڪُنَ گهٽا، جَتِ جَرَ واڳو جُائين؛
 پاڻُ اُچلي آبَ مَ، وَهَ سِرِ وِڌائين؛
 لهريُون لَنگهيائين، لُطفَ ساڻ لُطيفُ چئي.

2

دَهشتَ دَمَ دَرِيَاہِ مِ، جِتِ سَتَاڻا سِيَسَارَ؛
بِيحَدِ بَاڳُو بَجَرِ مِ، هِيَتَنَڪَ هَزَارَ؛
سَارِيَانِ ڪَانَ سَرِيرِ مِ، طاقَتَ توهانِ ڌَارَ؛
ساهڙ ڄامَ! سَتَارَ! سِگهو رَسِجِ سِيرِ مِ.

3

دَهشتَ دَمَ دَرِيَاہِ مِ، جِتِ ڪَڙڪو ڪُنُ ڪَري؛
توڏي تَاڪُنِ وِجِ مِ، مَتانِ وِيرِ وِري؛
آءُ، سَاهڙ! مُنهنجا سُرِين! پرتانِ پيرِ پَري؛
هادِيءُ، هَتَ ڌَري، اونهي مان اُڪارِ ٿِين.

4

دَهشتَ دَمَ دَرِيَاہِ مِ، جِتِ ڪُنُ جو ڪَڙڪو؛
آهيم اُنَھِنِ پارِ جو، ڍلِ اندرِ دَڙڪو؛
پِيچي سِڪَ، سِيَدَ چَڻِي، سِيرِ سَندو سَڙڪو؛
والي! ڪَڇِ وڙڪو، تہ ٻارِ لَنگهيانِ ٻاجھِ سِين.

5

دَهشتَ دَمَ دَرِيَاہِ مِ، جِتِ جايُونِ جانا رَنَ؛
نَڪو سَندو سِيرِ جو، مَپُ نہ مَلاحَنَ؛

دَرندا دَرياهَ مِ، واڪا ڪيو ورنَ؛
سَڄا پيڙا ٻارِ مِ، هليا هيٺَ وِڃنَ؛
پُرو پڻدا نه ٿِي، تَحَوتَ مَنجھان تَنَ؛
ڪو جو ڦهَرُ ڪُننَ، ويا ڪينَ وَرنَ؛
اُتي اُٿارَن، ساهَڙ! سِيرَ لَنگهائِ تُون.

6

دَرهَڙ دَنَسَ دَرياهَ مِ، جَتَ لَهريُون ڪنَ لوڙا؛
سَينَ اچي سَمُونَدَ مِ، ٿيا سِيڻايا سوڙا؛
جي تارو هُئا توڙا، تن هَرِ پويانو هيڪڙو.

داستان ٽيون

1

تڙ تَڪڙ تارِ گهڙنَ، اِي ڪا ٿيارِن ڪَمَ؛
دَهَ دَهَ پيرا ڏينهنَ مِ، ڏي ڏوراڀا ڏَمَ؛
عَقَل، مَتِ، شَرَمَ، ٿِييَ نِينهنَ نهوڙيا.

2

گهيڙان ڪَري نه گهورَ، تڙ تَڪڙ ڪانَ نه لهي؛
جَنهنڪي سِڪَ ساهَڙ جي، پورنَ مَٿي پورَ؛

ڪاريءَ راتِ ڪُننِ ۾، وهمن ڪي وهلور؛
جنهنڪي سان پريان جا سور، تنهنڪي ندي ناهِ نگاه ۾.

3

جڏان گهڙي تڏان گهڙ، ڪپرو پڇن ڪوڙيون؛
ڏم سين جُسو ظاهر، من ميهار سين ميڙ؛
سا ندي پاڻي نيڙ، جنهنڪي سڪ ساهڙ جي.

4

جڏان وهي تڏان واٽ، ڪپرو پڇن ڪوڙيون؛
جن کي سڪ ساهڙ جي، سي گهڙ نه پڇن گهاٽ؛
جن کي عشق جي اُساٽ، سي واهڙ پاڻي وڪڙي.

5

ڪنهن جنهن گهڙ گهڙي، جن اوتڙان تڙ ٿيوس؛
سالم ويئي سُهڻي، ڪُنن ڪين ڪيوس؛
اهس اکرين ۾، پريان جو پيوس؛
حقان حق ٿيوس، هئي طالبِ حق جي.

6

هئي طالبِ حق جي، توڏي لاڪون توڙ؛
نه ملاح نه مڪڙي، نڪي ٻڌي نوڙ؛

پاڻي پنيءَ ٻوڙ، سُھڻيءَ ليکي سِير ۾.

7

توڏي توڙائين، نينهن نوازي سُھڻي؛
گچيءَ هارُ حبيب جو، لائقُ لڏائين؛
سو تڙ سونائين، جيڏانهن عالم آسرو.

8

توڏي! تهاڻين جي، سي هتي ڇڏِ حرص؛
ساهڙ ڌاران سُھڻي! کوٽيون گڻ کرس؛
وڏي اي ورس، جيئن ڏم وٽ ڏينهن گذارين.

9

ساري سڪُ سبق، شريعت سَندو، سُھڻي!
طريقتان تڪو وهي، حقيقت جو حق؛
معرفت مرڪُ، اصل عاشقن کي.

10

صبرُ شاڪرن، آهي اوطاقتن ۾؛
جي واصل ٿيا وصال ۾، سي ذرو ظاهر نه ڪن؛
ويست واهر ترن، هنڙا، جن هجي ويا.

11

سِياري سَه راتِ مِ، جا گهڙي وسندي مينهن؛
 هلو ته پُڄون سُهڻي، جا گَر جاڻي نينهن؛
 جنهن کي راتو ڏينهن، ميهارُ ئي مَن مِ.

12

سانوڻُ گهڙي سِيڪا، هيءُ سرهِي سِياري؛
 تَن وڌائين تارِ مِ، ارواحِ جي آري؛
 مُحَبَّتِي ماري، ڪونهي دادُ درياهِ مِ.

13

واهڙ! پريُون مَ پاءِ، توپُ ليڪو ڏيئون؛
 سدا سانوڻَ ڏينها، هنن نه هونداءِ؛
 وهائي ويندءِ، اوپر اُتاهان لهي.

14

مُحَبَّتِي ميهارِ جُون، دلِ اندرِ دُونهيُون؛
 آڻيو وجهي آرِ مِ، لهاڻو لوهيُون؛
 جي ساهڙ جُون سُونهيُون، سيرِ سِرَازو تن کي.

وائي

مَدَتَ تِي، ميهار! يار! ساهڙ! سائرِ سيرِ مِ.

اُونها ڪُن، اَتانگ تڙ، اُولي هُڻ، آڌار!
 ڏينهن ڏهلا ڏم سين، آهيان اوهان ڌار:
 ٻچل ٻانڊي ٻار ڪري، اَت اُٻا آڙ:
 تتي گهڙي سُهڻي، آڳه رءِ آڌار:
 ”ڪاري رات، ڪچو گهڙو“، توڏيءَ ڪي تنوار:
 سَنپوڙو سِيٽاه سين، سِگهو رُس، سَنگهار!
 اوراران آهون ڪريان، پڇان شل پَرار:
 سُڻيو جهانءِ جهجي هنئون، سانپارا سَنپار:
 آيم ريلي ريءِ سين، الله تو آهار:
 تار تَرنديس، لڙ لنگهينديس، وينديس وٽ وِچار:
 پورينديس پار مڻي، سَهسين جي سيسار:
 گولي گهاگهائي گهڙي، جڪن ٿا جانار.

داستان چوٿون

1

اڏيُون! سڀ اندام، چڙن مُنهنجار چوريا:
 لارُن جا لئو لائي، سا ڪيئن آڇيان عام؟
 لڳيس جنهن جي لام، سو دلاسا دوست مُنجي.

2

ڪارا ڪُن، ڪاري ٽِڳي، جت ڪاريهر ڪَڙڪا؛
مئي مٽي مهراڻ ۾، اچن ڏيارا دڙڪا؛
ويندي ساهڙ سامهان، جهول ڏنس جهڙڪا؛
ڪرڪن جا ڪڙڪا، سونهان ٿيڙس سير ۾.

3

جياريس سنڀار، ڪُھ ڪريندم گڏجي؟
ويروتار وُجود ۾، پڙينءَ جي پچار؛
سجڻ هون ڌار، جي هنين ۾ حل ٿيا.

4

بيلي پار پُري، مون کي چڙن چوريو؛
مُحَبَّتِي ميهار جي، سَٽِي شاخ چُري؛
مٿي جهوڪ جُھري، پُونديس پارِ چن جي.

5

هَن پَر سِيَمِ هُوءِ، سَٽِي سنڀارن جي؛
جُڻ چڙن چوريو، جُونُڪَ ٿيڙم جُوءِ؛
مُحَبَّتِي ميهار جي، بِاللِهِ سِيَمِ بُوءِ؛
وِجِي رُوءِ بَرُوءِ، دِيڪيان دوست ميهار کي.

6

ڪٿي ٿيو ميهارُ؟ ڪٿي ٿو گھنڊُ گُري؟
ڪٿي ڏونهي دوستَ جي؟ ڪٿي پريون پارُ؟
جنهن مُون سڀ ڄمارَ، جرَ مِ جهوٽون ڏيئون.

7

ميهارن ميرَڪَ، پيٽائين پريمَ جي؛
تنهن مُندَ مٽولي ڪي، سنڌيءَ ساءِ سُرَڪَ؛
لڳيس ڪامَ ڪِرَڪَ، لوهان تڪي لطيفُ چئي.

8

مري تان مَ ميهارُ، وٽانُ ولھو مَ ٿئي؛
وڃن جي وڃارَ جو، ونگو ٿئي مَ وارُ؛
ساهڙُ مون سينگارُ، ماڻهن ليڪو مهڻو.

9

چاهڪَ چري، تارِ تري، آئون مٽي پيٽَ؛
لڙ لنگهيندڙيون ليٽَ، لُطفَ سانُ لطيفُ چئي.

10

چاهڪَ چري، تارِ تري، آئون مٽي ڪُنَ؛
ڪوڙين ڪرَ گھنڊيُون، ساهڙَ جي سمنَ؛

مينهون سان اُمن، پرچي پار لنگهينديون.

داستان پنجون

1

سانده سڀ درياه، پري ڪندي پار جي؛
چڪي چوليءَ ۾ گهڙي، جتي جي وڙاه؛
پسيوڏوه ڏڪي هنئون، آر مٿي ارواح؛
جي توه ٿئي توڏاهن، ته وير وهيٽونا ڪي.

2

سڪڙ وارن سٿرو، جي دهشت سان درياه؛
اوڙڪ ائين جونہ رهي، آر بنا ارواح؛
ويندي ساهڙ سامهون، صدقو ڪنديون ساه؛
جن کي حُب انهن جي آه، ساهڙ ساڻي تن جو.

3

گهڙيا سي چڙهيا، ائين اٿئي؛
مئي متي مهراڻ ۾، پو ٽپوڏئي؛
ته ميهار مليئي، سنپوڙو سيٽاه سين.

4

اڪيون مُنهن ميهارَ ڏي، رڪيون جن جوڙي؛
رءُ سَنَدَ، سَیِّدُ چئي، تارِ گهڙن توڙي؛
تین کي ٻوڙي، ساڻرُ سَگهي کين کي.

5

جیڏانهن چت چاهُ گهڻو، آر به اوڏانهن؛
وڃي وه واکا کيو، تڪو تیدانهن؛
ميهارُ ملائين، لهرُن منجه، لطیف چئي.

6

پلیان، پلیو نه رهي، نرتون نینهن نبارُ؛
گهڙان، گهريو چنڊڙو! اٿل مُون اپارُ؛
جنين من ميهارُ، هلط تن حق ٿيو.

7

سندو دمَ ڏهڪارُ، هڏهين ڪونهي هن کي؛
هيءُ پاڻيءَ سين پانهنجو، پُسائي نه سينگارُ؛
ڪارِ مُندَ ميهارُ، ڪاريءَ رات کُن تري.

8

جيهَرَ لوڪُ جهپ ڪري، ڌرو جاڳ نه هوءَ؛
اوهيرَ اچيو، آڏيون! پَه پريان جو پوءَ؛

جي ڪچو چوڻ ڪو، ته مرڪي پانين مهڻو.

9

نه ڪر ڪينءَ سئي؟ جي سير نه گهڙي سُهڻي؛
هت حياتيءَ ڏينهڙا، هڏهن تان نه هئي؛
چلي تنهن چري ڪئي، جو ڏسُ اُن ڏهي؛
سُهڻي کي، سيد چئي، وڌو قرب ڪهي؛
هنئين هوند مئي، پر ٻڌيءَ جا پيٽ ٿيا.

10

ڪا جا ڪُن ڪرين، پنيءَ پُٺ جُهڻ پاڻ ۾؛
اڪيون تنهن آب کي، آڌيءَ اڪيرين؛
توڻي تڪون ڏين، ته به اڃ ائين کي نه لهي.

11

دائم جا درياه ۾، سا مچي ڪني ڪو؟
آهس اي آندو، پاڻي ڪٿي پيان.

12

لهر مڙوئي لال، وهڻ ڪٿوريان وترو؛
اوبهارا عيبر جا، جر مان اچن جال؛
ڪُنن گهڙي ڪال، سڪ پريان جي سُهڻي.

جيڪي ڏنڻءِ تار ۾، ڪنڌي سوڪهيج؛
 جرُ وڌو، جهاجھ گهڙي، پاندُ مَ پُسايج؛
 ساهڙ ساگاھيج، تہ ثابتُ لنگھين سيرَ مان

جا هڙ اندر جي، ساهڙ ڏني ساهَ کي؛
 سا هڙ چڙهي نہ ساهَ جي، سا هڙ ساهڙ ري؛
 ساهڙ ميڙ، سَميع! تہ سا هڙ چڙهي ساهَ جي.

وائي

اڪيون پيرَ ڪري، ويڃي، وو! ويڃي.
 سُپيريان جي ڳالهڙي، ڪنهن سان ڪين ڪجي؛
 لڪائي لوڪَ کان، ڳجهڙي ڳوٺِ نجي؛
 مُحَبَّتِيءَ ميهارَ جو، سُور نہ ڪنهن سَلجي.

داستان چھون

ساهڙ جا سينگار، اَن لکيا اڳي هُئا؛

نڪا ڪُنَ فَيَكُونُ هُنَّ، نڪا بي پچارَ؛
ملڪِئان مَهَنَدِ هُنَّ، توڙيءَ جي تنوارَ؛
مُحَبَّتَ سانُ مِيهارُ، لايائين لَطِيفُ چئي.

2

گهڙَ لنگهيو گهاري، ميثاقان مِيهارَ ڏي؛
اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ، پراها پارِي؛
ڏسيو ڏيڪاري، پرت پريان جو پيچرو.

3

اَلَسْتُ اَرَوَا حِنَ كِي، جڏهن چيائون؛
مِيثاقان مِيهارَ سين، لڏيون مون لائون؛
سو موٽي ڪيئن پاهون؟ جو محفوظان مُعَافُ ٿيو.

4

اَلَسْتُ اَرَوَا حِنَ كِي، جڏهن اَمُرُ ڪيو اَحَدَ؛
هو من ڪاڍو مِيهارَ ڏي، سُهڻيءَ سِڪَلِ سَدَ؛
دلو دَوَرِ دَرِياهَ جي، ڪيو ارادي اَدَ؛
جيڪي آيس ڏانهن عَهْدَ، سو پارِي مُنَدَ پاتارَ مِ.

5

اَلَسْتُ اَرَوَا حِنَ كِي، جڏهن جاڳايو جَلِيلَ؛

سَنئينَ راهَ، سَيِّدُ چڻي، سونائُون سَپيلَ؛
وَحَدَتَ جِي واديءَ ۾، ڪوڙينَ ڪي قَليلَ؛
دَرياهَ جِي دَليلَ، لَکينَ لَهوارا ڪيا.

6

ڪامان، پَچان، پَجران، لُچان ۽ لوچان؛
تَن ۾ تَوَنَسَ پرينَ جِي، پيانَ نہ ڊاپان؛
جِي سَمَنَدَ مُنهنَ ڪريان، توءِ سُرِڪيائي نہ ٿئي.

7

ڪاري رات، ڪَچو گهڙو، اُڻِيءَ اُونداهِي؛
چَنَد نالوناہ ڪو، دَرياهَ دَڙ لائي؛
ساهڙ ڪارَڻ سُهڻي، آڏِيءَ ٿي آئي؛
اي ڪُمِ الاهِي، ناتَ ڪُننَ ۾ ڪيرَ گهڙي؟

8

ڪاري رات، ڪَچو گهڙو، نڪا سِيٽَ سانُ؛
وَجھي وَيَرَمَ نہ ڪري، پريانَ ڪارَڻ پاڻُ؛
مُحَبَّتَ کي مَهرانُ، سُڪِي سَپُ پُڻ ٿيو.

9

اورار نہ پَرار، ويچاري وَهَ وِچَ ۾!

سُڪِي ڏنيءَ سڀرين، پيو مڙوئي تار؛
تون گهڙ، ڪيم نهار، ٻڌندڻ سين ٻاجهون ڪري.

10

هن پار، نه هن، ويچاري وه وڃ م!
نيچ نھاري نه گهڙي، تنهن م پيس تڻ؛
الله! سان اُمن، آران ڪنهن اُڪارين.

11

سهسين ساڻر گجڻ، توءَ سهج نه مٽي سهڻي؛
ته ڪي نينهن چڄڻ، پر نين پرين جي؟

12

سڀريان جي ترهي، ٻڏي! هٿ م لاءِ؛
صباح تو چونداءِ: ”آسان تو اُڪاريو.“

13

سڀريان جي ترهي، ٻڏين، توءَ م لڳ؛
جي ڀانئين پرينءَ مڙان، ته پور اُتي وڳ؛
پاءِ تيڏاهين پڳ، ناه جيڏاهين ڄُهرِو.

14

سُڪِيءَ ٻڏڻ جي، ساهڙ ساڻي تن جو؛

لهرن سِرِ لَطِيفَ چئي، ڪُلهن چاڙهيونِي؛
جي پُچن پندُ پري، تن اُماڻي اورهُون.

15

سُڪيءَ جي سانباهَ ۾، بُدين، توءَ بُدُ؛
ڪڪَ، ڪانديرا، ڪانيون، ميڙي، بُدُ مَ مَدُ؛
نڪو ساهڙ سَدُ، نڪا سُچي سُهڻي.

16

جي توبِتَ پانِيا، سي آئون آهين؛
نيوَمَنُ لائين، پريان سندي پارَ ڏي.

داستان ستون

1

پوڙئين، چاڙهين، تون ڏيئي! پئي جو دعوى رسي نه ڏم؛
هن مُنهنجي حال جو، ميهَرَ تي مَعْلَمَ؛
رڪُ پيلي جو پِرُمُ، جو اچي پيو آجهور ۾.

2

ڪانڌي ڪنگ تياس، وهڻ جنازو سُهڻي؛
ڳڻا جي ٻيڻ جا، ڪُلها تن ڏناس؛

اڪين ملڪ ڏناس، توءَ من ڪاڍو ميهار ڏي.

3

اُڀو تڙ ميهار، ملاجن سڏ ڪري؛
آءُ پڻ وجهان هٿڙا، ائين پڻ وجهو چار؛
گهوريون ڪارو نيار، مان ملئون سڀرين.

4

ڪنڌي جهليو ڪاٺن، عاشقُ اڀو آهون ڪري؛
تو ڪيئن ٻوڙي سُهڻي؟ ٻيلي مُنهنجي ٻانهن؛
درياه! تو تي دانهن، ڏيندس ڏينهن قيام جي.

5

جتي پير پرن، پريون پون پواريون؛
نانگه نه لڏي تارين، مڀ نه مائينڙن؛
ڪنڌيءَ اڀا ڪيترا، سيڻا هيا سنڪن؛
تون ڪيئن تن تڙن، اچيو اساري! گهڙين؟

6

ساڻارا سڏ ڪيو، اڀا چوڻ: ”آءُ“؛
هڪ تڪوئي تار وهي، ٻيو لڙ، لهريون ۽ واءُ؛
ساڻي جن الله، ٻجهان سي نه ٻڌنديون.

هاري! حقُ رُڪيڇ، سانپارا ساهڙ جو؛
 خواب، خيال، خطرا، تن کي ترڪُ ڏيڇ؛
 اندرُ آئينو ڪري، پر ۾ سو پسيڇ؛
 انهيءَ راهِ رميڇ، ته مُشاهدو ماڻين.

سانپارا سيئي، تَن جَينِ جو طالَبو؛
 مَن پريان نيئي، پڳهيو پاڻ ڳري.

داستان انون

ٻڌندي ٻوڙن کي، ڪي هاتِڪَ هَتَ وَجَهِن؛
 پَسولَڇ، لَطيفُ چڱي، ڪيڏي کي ڪَن؛
 توڻي ڪَنڏيءَ ڪَن، ناٿ ساڻن وڃن سِيرَ ۾.

ڪچي ڪاٺي ڪاهِن، ٻڌا ڪيڍي ٻارِ مان؛
 يا لنگهائي، لَطيفُ چئي، يا ڏريان ڪري دانهن؛
 ڪَما حَقَّ ڪَن جي، آهي ڳالهه اڳانه.

جيڪي ڏي ٻڌن کي ٻانهن، نات ساڻن وڃن سير ۾.

3

آهين هت اُمان، ٻڌ تَرهو تارِ جو؛
لهرئون، لڙ، لطيف چئي، جهليا جنگِ جوان؛
اونهي تڙ آگهتيا، آڏي پائي آءُ؛
جي پيا منهن مهران، تن باندئين پيٽ نه اُجهي.

4

ڪچي ساڻ ڪهي، پڪو پڇي نه سُهڻي؛
لنگهيو لڙ، لطيف چئي، وڃا رن وهي؛
سا ڪن نينهن نهي؟ جنهنڪي نينهن نڌو ڪڍي.

5

ڪڍيا جي ڪلال، سي پسي خال خوش ٿئي؛
پاڻيءَ ڇٽ پُساڻيا، ڌاءُ نه جهلي ڌمال؛
سپڪ پانیا سُهڻيءَ، جوين جي جمال؛
آڪي جا احوال، معلّم ٿيا مهران ۾.

6

ڪچو تان ڪوڙ؟ پڪو نظر ڀرين جو؛
ساهڙ منهنجو سُڀرين، ڏم ڏنيي ڏوڙ؛

جي چٽو جي چوہ، تہ پُورينديس پار مٽي.

7

ڪچي ڪٽ نہ جھليو، پيلو پيو پري؛
سارَ چڏيائين سيرِ م، ٻاڻهن کان پري؛
لٽي لهرئون ويئون، چوڌاري چري؛
هنڙي منجه هري، ماهيت ملڪ الموت جي.

8

پيلي پلائي، پسي چٽ چري ٿي؛
”ٻر! ٻر! ٻڏي سُهڻي!“ ويرن م وائي؛
ڪچي ڪيرائي، لال لهرن وچ م.

9

پڪو ڪٽج پاڻ سين، چڱو چٽائي؛
ڪچو ڏيچ ڪلال ڪي، منهن تي موٽائي؛
سو سُٺُ هنئين سين، سُهڻي! جيڪي فائق فرمائي؛
مُڄون مُنجهائي، مارينئي مهراڻ جون.

10

پُر، پليرا سڀرين! ڀلا م پيراہ؛
تورءِ تاري ناہ ڪا، والي! تورءِ واہ؛

ساهڙ جي صلاح، تن کي ڪڍي تار مان.

11

تن کي ڪڍي تار مان، صلح ساهڙ جو،
اُت آڏو اچي ڪين ڪي، پيلي پوئي جو،
ميهر! ڪج منهنجو، ڪو اوگر ڪنهن آر تان.

داستان نائون

1

جر تر ٿڪ نوار، وڻ ٽڻ وائي هيڪڙي،
سڀئي شيءِ ٿيا، سوري سزاوار،
همه منصور هزار، ڪهڙا چاڙهيو چاڙهين.

2

سڀت پچار پرين جي، سڀت هوت حضور،
ملڪ مڙيو منصور، ڪهي ڪنهن ڪيترا؟

3

لهرن لڪ لباس، پاڻي ڀسڻ هيڪڙو،
اونهي تنهن عميق جي، واري ڇڏ وياس،
جت ناه نهايت نينهن جي، ڪو اُت پنهنجي کاس،

تَرَڻَ جِي تَلاَسَ، لاهِ تَه لالَن لڳِ تَتِن.

4

وِجانَ ڪَينَ وِري، هُونَدَ رِءُ چَئي رَهي رَهان؛
دُونِهينَ پَاسِي دوسَ جِي، ماڳِهينَ پَنانَ مَري؛
صُورَتَ نَه سُنَهنَ ڪا، ڪَيسَ چَتَ چَري؛
وِصالانَ فِراقَ جِي، سُجِي ڳالَهَ ڳَري؛
تِيلاهِينَ تَري، مُنَهنَ ڳِنيو موٽيو وِجان.

5

جِي قِيامَ مِڙَن، تَه ڪَرِ اوڏا سُپَرين؛
تِهانَ پَري سُجَن، واڌائونَ وِصالَ جُون.

6

آئونَ ڪَ نَه ڄاڻان اِينَ؟ تَه جَرَ گَهڙِي جوکو ٿِي؛
قَضا جا ڪَريءَ جِي، تَنهنَ کان ڪَنڌُ ڪَڍبو ڪِينَ؟
هَڪُ لَکِي، ٻِي نِينَهَن، آڻِي اوليسَ اولِ مَر.

7

نَه ڪا تِيءَ نَه ڪانَهَن، نَڪوڏوهُ قَلَمَ جو؛
اَنگُ اُٿِي لَکِيو، جَتِ نَه رَسي ٻانَهَن؛
ڪَنهَنڪي ڏيانَ دانَهَن؟ قَضا قَلَمَ وِهاڻيو.

نڪو سَندو سُوَر جو، نڪو سَندو سِڪَ؛
عَدَدُ ناهِ عِشَق، پُڄاڻِي پاڻ لَهِي.

سِڪَ تَنهِنجي، سُرِين! اَندر ٿِي اَجَهلَ؛
پَر ڪِيو ٻاهر نڪري، کُوري ڪاڻِي کَلَ؛
رءُ سِراهيءَ سَل، مُونڪي ڏنا سَچُڻ.

ڪِي تران ڪِي تارِ مُون، ڪِي سَگهان ڪِي سَگُهَ؛
آڏو ڏيڇ مَر لڳُ، مُون هيڪليءَ، وَلَها.

ڏني ڏينهن ٿيَامَ، ڪوهُ جاڻان ڪهڙا پرين؟
سَهسين سَچُ اُلَهي، واجهائيندي وِيَامَ؛
تِنين سال ٿيَامَ، جِنين سَاعَتَ نه سَهان.

ايات متفرقه

ساهڙ ڌاران سُهڙِي، سُوري ناپاڪَ؛

نَجا سَتَ ناهِ ڪري، اُنينَ جي اوطاقَ؛
هُوءَ جي ڪيرِ پيا ڪَ، پاسي تينِ پاڪَ ٿي.

2

ساهڙ ڌاران سُھڻي، هيءَ تان جُني جوءَ؛
هِنَ پاڻيءَ سينِ پانهنجو، مُورِ نه مَٿو ڌوئو؛
جي پرينَ پاسي هوءَ، ته ڪر توڙيءَ نڙ ڪيو.

3

ساهڙ ڌاران سُھڻي، هي تان جُھڪي زالَ؛
توڙيءَ تپُ شروع ٿيو، هيءُ! هيڻيءَ جي حالَ؛
جڏيءَ رءُ جمالَ، اگهي ٿي آهون ڪري.

4

ساهڙ ڌاران سُھڻي، آهي ۾ آزارَ؛
ڌمَ پاسي ۾ ڏگدو، صِحتَ وٽِ سَنگهارَ؛
توڙيءَ سَندي تَنَ جي، دَوا ۾ ڊيدارَ؛
جي پسي مُنهن ميهارَ، ته سِگهيائي سِگهي ٿي.

5

ڏيهاڻي ڌمَ ڪري، مَٿي مُجَبَتَ مونَ؛
تنهن کي اچي تُون، پَرِ پَرِ! ڪوهُ نه پلئين.

6

جان جان هُئي جَرِي، وِر چي نه وِني؛
وِجي پُون پِني، سِڪندي کي سَچِڻ.

7

جان جان هُئي جَرِي، وِني نه وِساندِ؛
لُڙهي لَهَرن پاندِ، مُياڻي مِهار ڏي.

8

وَرُ اُوندا هي راتِڙي، ڪو چاندُ وِڻي چندان؛
اوري مِهاران، مُنهن مَ پسان ڪو پيو

9

سائڙ ٻوڙي سُهڻي، نه ڍوري نه ڍنڍ؛
اڪن منجه اُڪندي، مُياڻي مِهار ڏي.

10

سانوڻ لَهريُون، تَر واري، تَر وارَ؛
انهان ئي اُپارَ، مُون سين پلي پال ڪيا.

وائي

مُنهنجون سِڀي، آيل! ماءُ، مَن مُرادُون پُنُون.

جهڙي پريان ڳالهڙي، تهڙي ٻي نه ڪاءِ ۽
 ڪجي تان ڪوڏ ٿئي، سُجي تان سڀاءِ ۽
 ويهڻ داتا جي در تي، شڪر جنهن جڳاءِ ۽
 ڪانهي حد حمد جي، ته ڪريان لالڻ لاءِ ۽
 ڳڻيو، ڳڻيان ڪيتريون، وڌيون وڌاڻ ۽
 سو مون هٿان نه ٿئي، جيڪي تو جڳاءِ ۽
 تو سڄيون، تو سڏيون، سڳن توهين ساءِ ۽
 اُڃ تهنجي اُڃيون، لوڇن توهين لاءِ ۽
 دل دانهن ري نه رهي، مون کي ماڻ جڳاءِ ۽.

سُر سسئي آبري

داستان پهريون

1

جي سڃهائي سڱ، ته پڻ سڱي سسئي ۽
 پيائين پنهنجي، هڏ نه پڳيس هڪ ۽
 ان تڙ منجهان تڪ، ڏني پاڻ اُڃ ٿئي.

2

پسي جها جه جمال جي، جنين پيتي پڪڙ
اڀر اڳانجهو ٿيو، سور ائين کي سڪڙ
هڏ نه پڳين هڪ، سدا سائر سير ۾.

3

مُحَبَّتَ جن جي مَن ۾، تن تَشَنگي تار؛
پي پيالو اُچ جو، اُچ سي اُچ اُٿيار؛
پُنهن پان پيار، ته اُچ سين اُچ اُجهائيان.

4

مُحَبَّتَ سَندو مَن ۾، پُر پيالو جن؛
پيٽ پُرچاءُ ناه ڪو، ڪنهن جنهن ڏاه ڏين؛
تنهن نهايت ناه ڪا، جنهن سُچا سُچ وڃن؛
تيلان اُچ مَرَن، سدا سائر سير ۾.

5

سدا سائر سير ۾، اندر لهي نه اُچ؛
پَسَٽُ جو پرينءَ جو، سا سپائي سُچ؛
تيلان مَرَن اُچ، سدا سائر سير ۾.

6

ساجنَ ڪارڻ سُڃ، مَرُ ڦٽوئي سَسئي؛
اندَرُ جنين اُڃ، پاڻي اُڇيو اُنَ کي.

7

پاڻيءَ مٽي جهوپڙا، مُورڪَ اُڃ مَرَن؛
ساهان اوڏو سُرِين، لوچي تان نہ لهن؛
دَمُ نہ سُڃائڻ، دانهون ڪن مٺنِ جَن.

8

سَسئيءَ ڪين سمجهيو، اوري آريءَ سان؛
ڪري پيڪُ پنهونءَ سين، پاڌارِ يائين پاڻ؛
ڄَٽَ وِڃايو ڄاڻ، ٻانڀڻَ پَروچَن سين.

9

لڳي ڪوسو واءُ، لوڪُ مڙوئي لهسيو؛
اينَ منجهان آيو، ”هيءَ! هيءَ!“ جو هڳاءُ؛
طُيورَن تنواريو، پنهونءَ پُڄاڻاءُ؛
رَسِيو سُورُ شَبانَ کي، وُحُوشَن وِڻاءُ؛
مُروڻنَ موٽَ ڦٽوليو، اُڀرِ افسوساءُ؛
بَرِ پُڻَ ڪن بُڪاءُ، اُڪَنڊِيا آريءَ لاءِ گهڻو.

10

مَهَنَدِ مُحْتَاجِي ڪَري، پُنيءَ پيرُڪُڻيجَ؛
 ڪُٻليلاڻِي! ڪيچَ ڏي، حُجَ مَ هلائيچَ؛
 پاڻا ڌارَ پريٽو، سَسُئي! ساڻَ ڪُڻيجَ؛
 اوڏي عَزَاڙيلَ ڪي، ويجهي تانَ مَ وِجيچَ؛
 نا اُميدِي نِيچَ، تَه اوڏي ٽِين اُميدَ ڪي.

11

ويهَ مَ مُنڌا! پَنپورَ مَ، هاڙهي هڏَ مَ هلَ؛
 ڪُوڙِي ڪَڇَ مَ ڪڏهين، سَچِي ڳالھَ مَ سَلُ؛
 جَانِبَ لاءِ مَ جُلُ، سُورَ وَسارَ مَ سَسُئي!

12

سَڪين ٿِي مَ سَنَري، پَسِي ڏُڪَ مَ ڏَرُ؛
 پَتي ڪَر مَ پانهنجو، گهوري! اڏَ مَ گهرُ؛
 ماري! هڏَ مَ مَرُ، مَچُڻَ جِي جِياريَن.

داستان پيو

1

پَسِي ڏُونگرَ، ڏاه! جَمَ هَلطَ مَ هيٺِي وهين؛
 لَانچِي لَڪَ لَطيفُ چئي، پُنيءَ ڪيچِين ڪاه؛

پُچي پُورج، سَسئي! بلوچاڻي باه؛
انَ وڙائي وَرَ جي، آسَر هڏِ مَ لاه؛
جو اڪنئون اوڏو آه، سو پرين پراهون مَ چئو.

2

هتان کڻي هت، جن رکيو، سي رسيون؛
ساجن سونهن سُرَت، وکان ئي ويجهو گهڻو.

3

جيڪس يادِ گياس، وَرَ وڃي وَڻڪارِ مَ؛
جلدِ جريدي پندَ مَ، آڏيون! اُڄُ تياس؛
وڃي ڪيچ پُنياس، ٻاروچاڻي ٻاجه سين.

4

واقفُ نه وَڻڪارِ جي، پاڻي کنيَم نه پاءُ؛
جبلُ جلدائون ڪري، تڪَ ڏيڪاري تاءُ؛
لڳي لڪَ لطيفُ چئي، معذُورنِ مَٽاءُ؛
اُتي اوڏو آءُ، جَتِ هوتَ هيڪلي آهيان.

5

وڏا وَڻ وَڻڪارِ جا، جَتِ نانگَ سڄنِ نيلا؛
اُتي عَبْدُ اللطيفُ چئي، ڪيا هيڪلينِ حِيلا؛

جَتِ ڪُڙَمَ نه ڦِيلا، اُتِ رَسَج، رَهَبَر! راهِ مِ.

6

ويچاريءَ وَڻڪارُ، اڳُ نه ڏٺو ڪڏهين؛
مَهَرَ نه هئي ماڙهين، هوسِ ڀُ هندوڪارُ؛
جَتِ ڪيائين يارُ، سُوَرَن ڪارِ سَرِئيُون!

وائي

هوءَ جي هليا هوت سُونهاري؛
مُون نه وهِيٽا، پنهنوءَ سَگِيٽا.
سَسِي پُڇي ساڻ جا، اوطاقُون اوتارا؛
آن ڪي ويندا گڏيا؟ آرياڻِي اِه پارا؛
تَلِيُون تَوَنرَ هَلَوِيُون، مِينِ سِرِ موچارا؛
مُون ڪي نيندا پاڻ سِين، ڪامِلَ ڪُرَ اُجارا؛
اَدِيُون! عَبْدُ اللَطِيفُ چئي، دوسَ آيا دِلدارا.

داستانِ تيُون

1

پنهنوءَ ڇڏيو پوءِ، جانبُ جَبَلِ گولِين؛

تِلاهين تَنگُون ڪَريَن، جِلاَنهين تون جوءَ ؛
 ساڄن سَچَ نَهارِين، ڏکي! ڏوہ ڪيوءَ ؛
 هاڙهي هوتُ نہ هوءَ، وري پُڇَ ويٺي ڪي.

2

وري پُڇَ ويٺي ڪي، سَندا پُنهونءَ پارَ ؛
 ساڄن سَچُ جَمارَ، ڏکي! ڏورج ڏيل مَ.

3

ڪونهي اُتِ ڪوهيارُ، جَتِ تو، پوري! ڀانئِيوُ ؛
 پَنڌُ مَ ڪَڙِ پهاڙَ ڏي، وُجودُ ئي وِطڪارُ ؛
 ڌارِيا ڀانئِجَ ڌارَ، پُڇَ پريان ڪَڙِ پاڻِ تون.

4

سَپِيئي ساري، سَسِي! گَهرَ ڪُنڊُون تون گَهورَ ؛
 وڃي ڏورَ مَ ڏورَ، درا مَنجھ دوستُ ٿيو.

5

سوئي ڪٽيو سانُ، سوئي ڏورين، سَسِي!
 ڪَڏهن ڪَنهين نہ ڪيو، جُلُطَ مَنجھان ڄاڻُ ؛
 پُڇَ پريان ڪَڙِ پاڻُ، تہ تون تِڻائين لَھين.

6

جو تون ڏورئين ڏور، سو سدا آهي سان تون
 لالڻ لاءِ، لطيف چئي، منجهي ٿي معذورا!
 منجهان پنن پڙوڙ، تو منجه آهس تڪيو.

7

وڃين چو وٽڪار؟ هٿ نه ڳولئين هوت کي،
 لڪوڪين لطيف چئي، باروچو ٻئي پار،
 ٿيئي ستي، ٻڌ سندر، پرت پنهونءِ سين پار،
 نائي نيٺ نهار، تو ڏيرو دوست جو.

8

هل هنئين سين هوت ڏي، پيرين ڪر م پند،
 رائي پچ م رند، رڙه روحاني سسئي!

9

ڪجي پند، پڇان تو، ڪيچين ڪارڻ ڪيئن؟
 بيخود هليج بر م، آئون تو چوان ائين،
 سڪل ساجن سين، مان، مٺي! چڏئين.

10

مان، مٺي! چڏئين، پريٽو پاڻ،
 ڄاين جن ڄاڻا، تون پڻ هوڻج تن جن.

مَتان، مُني! چَدَين، پاتان پريتُون
 ڪُورِيءَ ڪَڙو، مَرهي مَرهي مَرهي مُنهن مَر.

داستان چوٿون

1

هيڃ نه هوندو جن، سي ڪيئن وِڻڙ وِڻيُون؟
 وهو وِڃ رهڻ، سَهسين سَڏن واريُون.

2

سَڌائِي سَڀڪا، بَڪ نه باسي ڪا؛
 جيهيءَ تيهيءَ ذات جي، جُنَبَش ڪانهي ڪا؛
 مون سين هلي سا، جا جِي مُنونه ڪري.

3

وَرِيتُون! ورو، ائون نه ورندي وري؛
 جاڏي هن جَبَل جو، تانگهينديس ترو؛
 جَتِ ساڻُ ڏرو، نينهن نيڀڻ نه ٿي.

4

وچوسپ وري، ائين جي ورن واريُون؛

ڦوڙائي فراق جي، سُڄي ڳالهه ڳري؛
پٺيان جن پري، ڏونگر سي ڏورينديون.

5

اڄ ملنديس، ماءُ! ڏاڃا ڪنديس ڪپڙا؛
جيحان! جوڳياڻي ٿيان، مون کي جهل مڙهه؛
هوت ٻروچي لاءِ، ڪنن ڪنر پائيان.

6

مون کي پانٽي پاج، ڏير ڏوراڻا هليا؛
اڳيان اُٿي اُن جي، خُوب نه پڪم ڪاڇ؛
ميڙي آپ سرتيون، نڪي ڳاير ڳاڇ؛
سا مون هٿان نه ٿي، جيڪا رسم راج؛
آئل! آءُ اڪاڇ، ٻول ٻروچي وٿرو.

7

پهرين تون پاريج، پارڻ پوءِ پنهنجي تي؛
ٻول مَ وساريج، هو جو ڪي هوت سين.

8

توسين ٻول بهون، سهسين ساجن جي ڪري؛
ڪندين توه ڪهون، جي نالو ڳيڙئ نينهن جو.

سُٻِي ٻولَ سَندن، جَمَ سَمُهين سَسُئي!
 ڪَندين ڪوهُ ڪيٻان؟ جِه سِي اُن اورانگهيا.

سِجَ اَلتي سَسُئي، رَتَ وَرَٿو روءِ؛
 ٻِي نِه پاندي ڪو، جنهن ڪَر پُڇي لوءِ؛
 موٽَهي وڃي توءِ، موٽَ جِي ڪان ڪري.

ڇُلان، مَنجهم نِه چاڪَ، پُران، پَوَڻ پُر ڪَٽا؛
 مَتان ڪا مُندَ ڪَري، موٽَ جِي مَزاڪَ؛
 چُتَ سَندو مُون چاڪَ، هاڙهي هڏَ هِٻي ڪيو.

موٽَ جا مَذڪُورَ، جان ڪي چيسَ جيڏين؛
 پَرِيتَ پهرين پُورَ، نِيئي پهچائي پُنهنءَ ڪي.

موٽي مَران مَ ماءِ! موٽَ کان اڳي مَران!
 لُڇي لالَن لاءِ، شالَ پونديسَ پيرَتي!

وائي
 معلوم حال حبيب! مون کي دردِ قديمي، وو!
 دردِ جديدِي، حُبِ حبيبي.
 اودي آزار کان، تولءِ تيس، طيب!
 شادي ڏيڻ صحت جي، غمي لاءِ، غريب!
 آهن ٿي آهون ڪريان، نغو منجه نصيب!
 ڪاهل آهيان ڪوڙي، رسي لاءِ، رقيب!
 حاذق آهين هن جو، اچين شال، عجيب!
 دوا آهين دل جي، پُچ پُچ رهيس طيب!
 آلا! عبءُ اللطيف کي، ڪوڙي لاءِ، قريب!

داستان پنجون

1

پڇي جان پٺور کان، ڏونگر ڏوريو مون،
 ڪاهي رسيس ڪيچ کي، جتي پاڻ پنهون،
 سڀيت آهين تون، قضا ڪندين ڪن سين؟

2

پيهي جان پاڻ ۾، ڪيم رُوح رهاڻ؛
تہ نڪوڏونگرُ ڌيہ ۾، نڪا ڪيچين ڪاڻ؛
پُنھون تيس پاڻ، سسئي تان سور هئا.

3

پُنھون تيس پاڻين، ويو سسئيءَ جو شرُم؛
هڪئيون هلن جي، پڇي تن پرُم؛
جو وندُ رُم ورُم، سو سودو سرِس هئين.

4

پُنھون تيس پاڻين، ويئي سسئيءَ جي سُونهن؛
خالق آدمَ علي صُورَتہ، ائن وڻن منجھ وِرونہ؛
چري منجھان چُونہ، کڻي هوت هنج ڪيو.

5

ويئي سُونهن سسئيءَ جي، پُنھون تيس پاڻ؛
سپن جي سيد چئي، آهي اُت اُمان؛
پنيور جا پاڻ، آڏا عجيبن کي.

6

وہم ورساياس، نات پُنھون آئون پاڻ هئي؛
پاڻ وڃاڻ پانهنجو، پئي پريان جي پاس؛

رَتِي عَلِمَ نَه راس، ڌاران پَسَڙ پرينءَ جي.

7

هيڪر هڻُ چڏ، ته اوڏي ٿين عجيبَ کي؛
مَارَآيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَآيْتُ اللَّهَ، نِيئي اجها اوڏانهن آڏ؛
ته هوڻ توهين کان هڏ، پرين پاسي نه ٿئي.

8

هوڻ تهنجي هنج م، پُچين ڪوهُ پهي؟
وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ، سُوڄهي ڪر سهي؛
ڪڏهن ڪانه وهي، هوڻ ڳولُ هٿ تي.

9

هوڻ تهنجي هنج م، پُچين ڪوهُ پريان؟
وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ، تهنجو توهين سان؛
پنهجو آهي پاڻ، آڏو عجينَ کي.

10

ووڙيَ سَڀ وَتَان، يار ڪارِ جت جي؛
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ، اي آريائيءَ اهيان؛
سَڀ م پنهون پاڻ، ڪينهِي پيو بروج ري.

وائي
اهڪيءَ آڳڻهه آهي، ووا! مون کي تان نه ڇڏيندو تڪ ۾.
پڇي پوءِ پين کي، لڪن ۾ لڏ لاهي؛
آري اگهاڙن کي، پنهون ڄام پراهي.

داستان چھون

1

جُڏائيءَ جو ڄام، ڏٺائون ڏکيءَ کي؛
منگل مُنهنجي من ۾، ٻاريو هوت حمام؛
ارڪ ٿيو آرام، ڪاڪل پسي ڪانڌ جو.

2

دَرْدُ نه لهي داروئين، رُلف زورُ ڏنوم؛
ڪاڪل ڪال ڏنوم، رُخساري تي رُوپ سين.

3

ڪاڪل ڪُني جا، ڪَفُن تنهن ڪين ٿئي؛
منجهه شهادت سان، لُڏي ۽ لاڏ ڪري.

4

ڏکا، ڏونگر ڄام! مَ ڪَرِ مَعذُورِن تي؛

توتي لڄ، لطيف چئي، آهي سندي عام:
مار م چئي معذور کي، ونهيا ڪانڌ! ڪلام:
پرچ پيادن سين، الله لڳ، علام!
جا نوازي آهنجي نام، ساء هوت! م چڏج هيڪلي.

5

پير پٺائي ڪنڙا، ڏونگر مٿي ڏي:
قتيا ڦٽ فقير جا، سيرون ٿيڙا سي:
جهڙي تهڙي حال سين، پري پنهنءَ ڏي:
وڃي، مان وري، ٻانهيءَ بندڻ جنهن سين.

داستان ستون

1

ونڌر جي وڃن، سي مر ٻڌن سندر:
پيون ڪوه ٻڌن، چوڙي جي ڇڏيندئون.

2

ڏيه ڏيهان ئي ڏور، پرڏيهان پري ٿيا:
سيٺن ڪارڻ سسئي، پئي پراڻهن پور:
تون وڃين، هوت! حضور، منهنجو جس جيلانين ٿي.

3

هڪانديءَ هوئي، اُتي راتِ روانِ ٿيا؛
ساهُ سڳي ۾ سُورَ جي، پنهون ويو پوئي؛
رُه، قضا! دَمُ ڪوئي، ته هڪر هڪاندي ٿيان.

4

هڏ نه ساهُ سڏي، دلِ درماني دوسَ ري؛
پائي ويڙا پرتِ جو، زوراورَ زنجيرُ؛
جيُ جُسو، جاڳي، هاڻي ملڪَ هوتَ جي.

5

عمرِ سڀ عشقَ سين، پنهون جي پُچن؛
ريسَ ريڏائون تن سين، ڪُڇاڙي کي ڪن؟
مارِڳ جي مرن، وڏو طالعُ تن جو.

6

ويني ور نه پون، سَتي ملن نه سُپرين؛
جي مَتي رندن رُتن، ساڄن ملي تن کي.

7

رائي ڪي رنجور، ٽڪر توءِ ٽاڪيو چڙهي؛
لانيجي لڪ، لطيفُ چئي، هلي ڏانهن حُصورَ؛

رَهِيا سَپ رُجِن مِ، سَسُئِيءَ جا سَالُورَ؛
ساَجَنُ ميژئيسِ سُوَر، سُكَ نَه ميژئيسِ سُوَپِرِن.

8

مَنجَهان پَنءِ پُرُوَر، سَپ مَرِچُج، سَسُئِيءَ!
ويهي وَڌِي ڊِڳَ مان، ڌُڻِي وَجِهَج ڌُوَر؛
تَه تون ماڻِين مُوَر، جِي پَنڊِ اِهاڻِي پارِين.

9

پَرِياڻِي تَه ٻار، ڦُوكَ تَه لَڳِي اَنَبَرِن؛
هِيَتِي جِي هُئُطَ جُون، وَتُون سَپ وَسارَ؛
سَمُوري سَرَڪار، نِيئي رَڪِجَ ناهِ مِ.

10

قَدُ ٻڌِي، تُون ڪِين، پُهچَنڊِينءِ پُنهونءِ سِين؛
جَن سِينو ساهِين سَسُئِيءَ، تِين تَهوارون تِين؛
مُنِي! تِي مِسِڪِين، هِمَتَ هَوُتُ وِجائِيو.

11

ٻَلرَ لَڳو ٻانُ، پَسو! جوءُ جِرا تِي؛
سا مُنڌَ مَري نَه جِي، پِيئي پِچاڙِي پاڻُ؛
سَسُئِيءَ سُوَرِن ساڻُ، سَنپُوڙِي سِيڏَ چِي.

داستان انون

1

آڌر، نڌر، آڀري، آسُونِهين آهيان؛
لُڙڪَ لَعل، لَطيفُ چڱي، وَر لاءِ وَهايان؛
هيجان هَنجُون حَب مَ، هَوَتَن لاءِ هارِيان؛
جانبُ ضَعيفِيءَ سِين، پُنهون پَهايان؛
پِيهان، پَچاين، جِي مان نِيو پاڻ سِين.

2

آڌر، نڌر، آڀري، آهيان آسُونِهين؛
پَر ڏيهي پَرِين ڪَيا، مَر ڻ لاءِ مُونهين؛
سُسُئيءَ کي سَيِّدُ چڱي، تَنگن مَ تُونِهين؛
هاري! ڪَن هُونِهين، رءُ سَمَر سَڌُون ڪَرِين.

3

آڌر، نڌر، آڀريءَ سَڌَر ٿِي سَچِي؛
سُڀَڪَ ٿِي، سَيِّدُ چڱي، پَهَن مَنجھ پَچِي؛
مَعذُور تي مارو ڪيو، اولاڪَن اَچِي؛
منجھان راہ رَچِي، ٿِيڙِي لال، لَطيفُ چڱي.

4

اچي عزرائيل، ستي جاڳائي سسئي؛
تي ڊوڙائي دليل، ته ٻنھون ماڙھو موڪليو.

5

مُنڪر ۽ نڪير ڪي، جڏهن ڏٺائين؛
اڳيان اُتي اُن ڪي، ٻنھون ڀڄيائين؛
ادا اِتائين، ڪو ويوساڻ سڄڻ جو؟

6

پاڻي ٿي پور، ٻنيءَ ڪيچين ڪِرا؛
راڻو مڙيوئي رت، ڪارڻ ڪانڌ ڪڪور؛
لانچي لڪ لطف چئي، اُتي ڏونگر ڏور؛
جَت وڃي تو زور، اُڀر تان اوڏي ٿين.

7

جُهٽ پتي، پُه جهنگ، ھاڙهي ڀُڄ مَ هوت ڪي؛
سُور سُبيلي، سسئي! لڪ ننهين سين لنگھ؛
تہ سپريان جي سنگ، مُندَ! ميڙائو ٿو ٿي.

8

گِر ڪو واکو وُس، وُه مَ مُندَ پنيور مَ؛

چڙهي ڏاڍين ڏونگرين، پيرُ پنهونءَ جو پسُ؛
ڏورنَ منجهان ڏسُ، پوندُءَ هوتَ پنهونءَ جو.

داستانِ نائون

1

ويهَ مَ وساري، ڇڄا ڪَرمَ پندَ جي؛
نِرمَلُ نِهاري، هلندِن تان هٿ ڪيو.

2

اوجھڙا سُونهَن، ڏيَهَ گھڙوئي ڏوريون؛
سَڳرَ رءُ سُونهَن، پھتي ڪانہ پندُ ڪري.

3

واءِ! وِجاءِ مَ سو، پُنيءَ جنهن پندُ ڪريان؛
چڻا! چَپرِ پرينءَ جو، پيرُ پَرنِيان تو؛
بَرِ بورائو جو، لڳي، مٿان لڻين!

4

ڏور مَ تون ڏوريڇ، صَبرُ ڪَرمَ سَسئي!
پُرُ ڇڏَ پيرنِ سين، وهڻُ وساريڇ؛
سُڪنِ جاءِ سَيِّدُ چئي، لاڳا پا لاهيڇ؛

هنئين سان ٿهليج، پندُ پاسي ڀر ٿيري.

5

گهي جا ڪيائين، وڪ تنهن ويجهي ڪئي؛
چڪيءَ چٽائين، پندُ مڙوئي پَ جو.

6

سو ڪوه ڪري سڀڪا، تون، گهي! ڪيڇ وڪ؛
تاڻج منجهان تڪ، ته پندُ پاسي ڀر ٿيري.

7

هيڪليائي هيل، پورينديس پنهنءَ ڌيءَ؛
آڏا ڏونگر لڪيون، سوريون سڄن سيل؛
ته گَر بيلي آهن پيل، جي سور پريان جا سان مُون.

8

دوست ڏٺائين دل سين، ورچي تان نه وهي؛
لانيچي لڪ، لطيف چئي، پهڻ منجهه پهي؛
سندي نينهن نهي، ڪي سرفراز سسئي.

داستان ڏهون

1

آءُ اوراهون، سڀرين! پري وڃ مڙي!
موٽ، مرنديس چڙين، تون جيارو جيءُ،
هوت! مڇڙج هيءُ، پنهون! پيادي پند م.

2

آءُ اوراهون، سڀرين! ڏکيءَ ڏيڄ مڇڙج،
وٽ چڙي مون واڳ، آري! ويئن عشق جو.

3

هٿان هڏ نه چڙيان، صبر شڪرانو،
ذوق زمانو، مون، ور! ويو سري.

4

ناه جمعيٽ جان کي، هوت پڇاڻا هان،
الله! سڀئي آڻ، جن ساءُ چڪاڙي سڱ جو.

5

ناه جمعيٽ جان کي، هوت پڇاڻا هت،
پنهونءَ جي ڀرت، ساءُ چڪاڙي سڱ جو.

داستان يار هون

1

ڪنُ ٿِي، ڪيچُن ڪُچِيو، ڪُچُ مَ، ٿا ڪُچِن؛
اِشارَتُون اُن جون، سَڪُوتان سُجَن؛
وَتان ويهي تَن، سَٺُ تَه سوزُ پرائين.

2

سَٺُ تَه سوزُ پرائين، ”آءُ“ چيائُون اُجُ؛
بُولي پي نه سِڪيا، ”ڀاڻا“ چوندِ ”پُچُ“؛
واجي وِتِ مَ وَجُ، ٻُڌُ تَه پياڻي لَهي.

3

ڪَٿارو ڪوسُ، اڳُ آريءَ ڄامَ جي؛
دِيَتَ آهي دوسُ، مارَڳَ مَ مُنِ جي.

5

اَڪيون آريءَ ڄامَ جون، اَنڌِيءَ سين آهين؛
هُو جي وَڻ وَنڌَرِ جاءِ سي مُون سُونهاڻين؛
ڏَسِيو ڏيکارين، پيشاني پُنهنوءَ جي.

6

سَدَ مَ ڪَرِ سَدَنِ ري، هلَڻَ رءُ مَ هلُ؛

جَلُ رء مَ جَل، رُئُ رء مَتان رُئِن.

اڀات متفرقه

1

اُتِيو اُتياڪُ، ڪالھوڪو ڪاڏي گيو؟
ويو جاڳائي، جيڏيون، برهه، هي بيباڪُ،
چُر ڦُر ڪاري چاڪُ، سُر سُمھاري ڪِن ڪي!

2

جان ساماڻين، سَسِي! تان ويس وڙن جو ڪر،
لاهي لڄ، لطيف چئي، ٿي بيگاري ٻري،
ته ويندي پوئي ور، اڳيان هوت حُصور م.

3

مُنڌ نه منجهان تن، پسي لڪ لڏن جي،
جا پر ڪاهوڙين، سا پر سِڪي سَسِي.

4

مُنڌ مَ منهن ويهه، اُڀي اوسرُ اس م،
تو سِيئي سِيٺ ڪيا، ڏور جنين جوڌيه،
پاڙي پاڙي پيهه، وٽ پُچندي پرين ڪي.

اولاڪن اچي، معذور تي مارو ڪيو،
 مٿان، ور و سارئين، منجهان ڪر ڪڍي!
 لاهي لاڳا پا لنگه تون، سيٽن ڏانهن، سڄي!
 منجهان راه رچي، ٿيندين لعل، لطيف چئي.

Sur Ma'azoree

سر معذوري

داستان پهريون

1

هلندي هوت پنهنون ڏي، گهجن ڪي ڪوٽيون؛
 پهڻ ٽين پٽ ٿي، جي لاءِ لالڻ لڙيون؛
 سڀ سهيليون سڪ ڪي، چنجهون ۽ چوٽيون؛
 ٻانڀڻ! ٿي ٻوٽيون، ته ڪٿا ڪينئي ڪيچ جا.

2

تن پيئي جانا رن ياد، جي پاريل پنهنون ڄام جا؛

سَندي لَانِ لَاقَ، مُنَانِ پوءِ مَنڌُ ٿِي.

3

جاڳايسَ جَنُورَ، ڪُٽِي قَرِيبنَ جِيءُ؛
بِهِي پُونڪِي اُٿيو، گهڙي مَنجھان گھورَ؛
سڀ لاهيندو سُوَر، گري هنَ غَرِيبَ تان.

4

ڪُٽو طالِبُ دُونِدَ جو، اسين ڪُٽِي ڪِيتَرُ؛
چُهڻي آهي چِيزُ، ڪارايي جِي ڪَن مَر.

5

سَگبانَ سِيندِ اَريا، بچيا، تي بَهَن؛
قَريا نه فرمانَ کان، مُلھُ نه موٽِي ٿَن؛
ڪونهي ڏوھ ڪُٽَن، ڏاڪارِيا، ڏاڙھين ٿا.

6

ڏکا، ڏُونگرَ جا مِرُون، مَرُ ٿا مُون تي ڪَن؛
پُڙندا ڪين پَريٽَ تي، هنَ جا سَدَرُ ٿا سُجَن؛
سَڳائيءَ جِي، سِيڏُ چئي، آهي سُدَ سَينَ؛
هُوندَ نه هِتَ ٿَرَن، پر قَرابَتَ ڪُ ڪيو.

7

سَدَرِ سِينِ سَگَ ڪري، پَرَگَدينِ پِياسِ؛
ڪيرِ بَرَهَمَ؟ ڪَن جِي؟ ڪيرُ ڄاڻي ڪيڏاسِ؟
هُوندَ نه سِنڌُ سِياسِ، هِنَ پُرِينِ ڪيسَ پڌري.

وائي

خُوبي مَنجِهَ خِفَتَ، اي! دوست! دِقَتَ، آهي عَبدُ اللّٰطِيفُ ڪي.
مَدَحَ مون کان نه ٿي، سَندي سُوَرِ صِفَتَ؛
هَجِي ڪريان هِيَجَ سِينِ، مُطالِعَ مَحَبَتَ؛
حُزَنُ هُوتَ پُنهونءَ جو، رُگيا ٿي راحَتَ؛
پريان جِي پِستانَ جو، فاقو ٿي فَرَحَتَ.

داستان پيو

1

اَدِيُون! وَرُ اَگهاڙَ، وَهانءُ جَنهن وَساريون؛
جيڏيون! چڏي جاڙَ، سَپَ نَنگِيُون ٿي نَڪرو.

2

سَپَ نَنگِيُون ٿي نَڪرو، لا لَچَ چڏي لوپُ؛
سُپيريان سِينِ سوپَ، نَنڊُون ڪندي نه ٿي.

3

سڀ ننگيون ٿي نڪرو، پرهن ڇڏي پوءِ؛
مهند مڙتڻان هوءَ، ڪهي جا ڪين ڪئي.

4

ڪهي جا ڪين ڪئي، پرين ٻهتي سا؛
وهي ويڙهجي جا، وصل تنهن وڃائو.

5

وصل تنهن وڃائو، سيند سُر مي سين؛
سا لوڻي ليلان جيئن، مٽيو جنهن مٿ ڪيو.

6

هونديان هوت پري، اوڏو آه اڻ هوند ڪي؛
ساجڻ تن سري، ”لا“ سين لڏين جي.

7

لائي خنجر ”لا“ جو، هيءَ! خچر ڪي هڻ؛
سڏن جون سيد چئي، وٺون سڀ وڪڻ؛
پڙ پڙوڙي ڪڻ، ته هڻ ۾ هوري وهين.

8

هورن هارڙ هو لنگهيو، ٿي جريدي، جوءَ!

هُوندِ جنين سين هوءَ، هوتُ نه هُوندو تن سين.

9

هورن هاڙ هو لنگهيو، مُني! مُوسٽُ چڏَ،
”لا“ سين اُتي لڏَ، ”ڪين“ رساڻي ڪيچ ڪي.

10

نڪا هِت، نه هُت، ڪا ڳوريءَ سنڊي ڳال،
ڪين پُهتي مال، حالِ پُهتي هوت ڪي.

داستان ٽيون

1

هلندي هاڙ هو مڻي، ڪرڻُ ڪوه پيام،
آرڏا آريءَ ڄام ري، گوند رَگڙ پيام،
لڪيون، لڪَ، لطيفُ چئي، اورانگهڻ آيام،
پُرڻُ پنهنوءَ پُٺِ مِ، اِي سَعَادَتَ سنڊ پيام،
مَشَسَ ڪَمَ وڌام، وهان تان نه وس پيو.

2

وَدَو ڪِيمَ وڻاهُ! اُونچا ڏُونگر! مَر ٿيو.
تَمومَ نيڻاهُ، ته پيڙنهارِ يان پرينءَ جو.

وارو! مون وٽراه! ڪا سٺ سونهپ جي نه ڏيو؟
 وجهي وراڪن ۾، معذور کي مٰ منجهاءِ؛
 منجهان پاڻ پياديون، هادي ٿي هلاءِ؛
 پريان کي پهچاءِ، ته لڳي لونو نه ٿين.

ڪنڊا مون پيرن ۾، توڻي لڪ لڳن؛
 آگر، آگوني نه مڙي، چيون پير چنن؛
 ويندي ڏانهن پرين، جتي جات نه پائيان.

جتيون سي پائينديون، جنين پير پرين؛
 لائون سڀ پرين، سسئي سڀيرين کي.

داستان چوٿون

مري، جي؛ ته ماڻين، جانب جو جمال؛
 ٽين هوند حلال، جي پند اهاڻي پارين.

مَرُ تہ موچاري ٿين، اَجَلان اڳي اُجُ؛
جان ڪي هُئين جِري، تہ مُندَ! پَنپوران پِجُ؛
پُنهنءَ سان پُجُ، تہ مَلڪَ المَوْتُ ماڻِين.

3

اَجَلان اڳي، سَسِي! مُندَ! جِريائي مَرُ؛
توليان تنهن مَرُ، جنهن رُوح وِجايو راہ مَرُ.

4

مَرُ ٿان اڳي جي مُئا، سي مَري ٿين نہ ماتُ.
هوندا سي حَيَاتُ، جِئَٿان اڳي جي جِئا.

5

اُونچو اُتاهون گهڻو، جِئَٿَ کي جِئُ؛
مَرُ مُون سين هُ، تہ پُنيءَ توپَندُ ڪَريان.

6

تو سَگ، ساہ! گهڻ سين، جِئَٿَ! گوڻي جاءُ؛
مَرُ! مُون سين آءُ، تہ پُنيءَ توپَندُ ڪَريان.

7

پَر مَر پِجي پرينءَ کي، مَري نہ ڄاتوءَ؛
”مَوُتُوا“، مُندَ! نہ سوءُ، ڪَندُ ڪُڄاڙيان ڪاڻين؟

داستان پنجون

1

هٿين، پيرين، مُونڙين، هليج سانُ هٿين؛
عشقُ آريءَ ڄامَ جو، نِباهي نئين؛
جان جان ٿي جيئن، تان پاڙج ڪوم پنهونءَ سين.

2

هٿين، پيرين، مُونڙين، ڪهڇ پر ڪپار؛
مٿان، چوري! چڏين، پرڻي پچار؛
توڪي سَند، سَسئي! سَندي لَنو لُغار؛
جي هُونئي هوت هزار، تہ بہ پاڙج ڪوم پنهونءَ سين.

3

تڏيءَ ٿڪي نہ وهي، ٿئيءَ ڪري تان؛
وڌائين وڻڪارِ م، سَسئيءَ پاڻ سَڪان؛
پُڇي پَہ پڪڙي ڪي، پيئي مُندَ پريان؛
ڏنس ڏيہ وڻن جا، تن الله لڳ اُهيان؛
مان پرڇي پاڻ، اچي آرياڻي وري.

4

توڻي ولاڙون ڪرين، توڻي هلين وڪڻ
لکي منجهان لڪ، ذرو ضايع نه ٿئي.

5

لکيو جونراڙ، سوانگ ڪياريءَ نه ٿئي،
پاڙيو ويني پاڙ، جيڪي لالڻ لکيو لوح ۾.

6

ڪيائين ڪيچين لاءِ، جُسو جلاوت؛
چڏي پيني چپرڻ، هاري سڀ حُجَت؛
هئي نماڻي نَسَت، پنڌ وڌائين پاڻ تي.

7

ماڙهو ڏيئي مهڙ، مون کي ڪندا ڪوڙ؟
جنهن چوريءَ ۾ چوڙ، سا پٿون ٿيندي پير تي.

داستان ڇهون

1

فردا مُندَ ڦٽي ڪئي، نَقدُ ڪيونار؛
هي جا واڳ وِهيءَ جي، ويرمَ ڏي مَ وار؛
جانڪي مُنيءَ مار، جانڪي ميڙ مُنيءَ کي.

2

مُني تي مُدعا گهري، موتُ ٿيو موجودُ؛
اچين ته اڄ ڪريان، صُباحَ جو سُجودُ؛
جانڪي ني وُجودُ، جانڪي ميڙ مُنيءَ کي.

3

ڏکي ٿي ڏڌور، لهسي لٽو پنهونءَ جي؛
ڏيئي آڳِ اٿور، سڀ نه ساڙي سسئي.

4

ڏسُ ڏڪان اڳڙو، سسئي! آڙ مَ شڪُ؛
تِي ٻانهي، پَر اوڻون، لڏ مَ پسي لڪُ؛
وَرُ پنهونءَ سين پلڪُ، ڪوئ ٻارهن وره پين سين!

5

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، پَسو! پُون پُون؛
مُئي پُڄاڻان مُندَ کي، روجه رُجن مَ رُنن؛
پوڻا ايھين چُون، ته ”مُئيءَ آسانڪي ماريو!“

6

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، اوچنگارُون اچن؛
هڻي سانگِ سسئيءَ کي، ڪلو ڪيو ڪيچين؛

جي هٿان هوت مَرَن، هوتُ تينَ جي هنجَ مَ.

7

ڏکيءَ سَنديُون ڏونگين، وَطَنَ وائون ڪَن؛
وَ تان ويهي جن، وڌيءَ سي وادوڙيا.

8

وڌيءَ سي وادوڙيا، رَتُ نه ڏنو جن؛
موتُ قبوليو تن، ڏنو جن ڏکيءَ کي.

9

وڍيلَ ٿي وائون ڪري، ڪُنلَ ڪوڪاري؛
هُنَ پَن پنهنجا ساريا، هيَ هنجُون هَڏن لاءِ هاري.

وائي

اچي، لالَن! لَت، ميان! مئيءَ جو لوڙهَ لڪن مَ.
هوڪانُ ڪٿوريءَ هيرُون، مُون مَ صابُنَ چَتَ؛
آرياڻيءَ اچي ڪري، ڪا گهڙي مُون وَتِ جَتَ؛
ڪٿوري ڪشَبوءَ سين، هارِ يا نُون هَتِ هَتَ؛
دَرْدُ مُنهنجي دِلَ جو، تون، ڪامل! اچي ڪَتَ؛
اڏيون! عَبْدُ اللطيفُ چئي، سِرَ تائين آهي سَتَ.

داستان ستون

1

آئون نه گڏي پرينءَ کي، سَهسين سَچ ويا؛
هَلڪَ وِڙ هِئان، دِکِي شال دَمُ ڏيان!

2

آئون نه گڏي پرينءَ کي، پويون ٿيو پَساهُ؛
سِڪان ٿي سَڪرات مَ، رويو پُڇان راهُ؛
شال مَ وِجيم ساهُ، ڌاران پَسَ پرينءَ جي.

3

آئون نه گڏي پرينءَ کي، آيو عزرائيلُ؛
جوراڻي سين جيڏيون! نَڪو قالُ نه قيلُ؛
آيو موٽُ دَليلُ، ماريندو مُرادَ کان.

4

ولاڙيو وِڻن چڙهي، رڻي پَسِيو روءِ؛
وِڇان جو وِڇُ پوءِ، سو گَنهن پَر ڪَهي لاهيان!

5

ولاڙيو وِڻن چڙهي، اُونچن مَٽي اُڇُ؛

لَا نَ كَارِ طَلُجْ، بِاسِيائِن بَرْدَارَ جَو.

6

وَلَا رِيوِ وِئِن چَرَهِي، دِيوِ پَتُولِي لَانِگَ؛
تَارِيءَ تَارِيءَ چَانِگَ، سَسِيءَ مَوَرِ بَچَن جِن.

7

وَلَا رِيوِ وِئِن چَرَهِي، پَسو سَگَه سَنَدِياسَ؛
آدِيءَ وِجِيوِ آكُي، نَكوِ پِي نَه مَاسَ؛
سوئِي سَوِ سِيئَاسَ، پَرِي پَرَاڏَا كُري.

8

رُجِن مَر رَرِ تِي، كَرِ كَوَل جِي كُوكَ؛
وَلَوِوِءَ وُوكَ، اِي تَانِ آهَ عِشَقَ جِي.

9

رُجِن مَر رَرِ تِي، كَرِ كَرِ كِي كُونَجَ؛
نَعرو مَنجَه نَكوِ نَجَ، اِي تَانِ آهَ عِشَقَ جِي.

10

رُجِن مَر رَرِ تِي، كَرِ سَارَنِگِي سَارُ؛
اِي عِشَقَ جَو آوَارُ، مَارَ هَوَرِ كَن مُنَدَ تِي.

سر دیسی

داستان پهريون

1

ډاگهن، ډيرن، ډونگرن، تنهي ډمډگ،
سي سڀ پانيم سڱ، هيڪاند ڪارڻ هوت جي.

2

ډاگهن، ډيرن، ډونگرن، ڏکڻ آئون ڏڏي،
پڇان پير پنهونءِ جو، وجهان وڪ وڏي،
لکي آئون لڏي، نات پڻ ڪير پنڌ ڪري.

3

اڱ مٿي اوڀرا، جڏهن ڏاگها ڏنءِ ڏينهن،
وڻي سڙڪ، سسئي! ويه وهاڻي سڀن،
چوڻي سين چانگن کي، جڙ زنجيرن جيئن،
ته هوت تنهنجو هيئن، هوند پنهون نيائون نه پار سين.

4

اڱ مٿي اوڀرا، جڏهن ڏاگها ڏينهن ڏنءِ،
ڪنجون جي ڦلن جون، تان ڪنهن لڙ لڪاءِ،

تہ سڀا ٿي سَندياءَ، ٿي سارو ٿي سَسِي!

5

اڳي اُن رڙن، مون پيري ماڻ ٿي؛
پلائيندي، پاڻ ۾، ڪُچيو ڪِن ڪُنن؛
ڪا جا مام مَنن، هن پڻ هئي هن سين.

6

ڇا جي ڏنگا ڏير، مُنهنجو ڏينهن ڏنگو م ٿي!
اُنن ۽ اونيزن جي، ڇا وهيو ويو؟
هي ڪميٽي ڪير؟ جا امر ڪي آڏو ڦري.

7

ديسي سيٺ ڪجن، پرديسي ڪهڙا پرين؟
لڏيو لاڏوڻا ڪيو، پنهنجي ديس وڃن؛
پُڄاڻان پرين، ڪجي بس پنيور کان.

8

اُن مَ اوري آڻ، ڏاڳن ڏڏي آهيان!
هڻي هٿ هين ڪي، پري نئي پلان؛
هوٽ مُنهنجو هاڻ، پنهون نياڻون پاڻ سين.

9

جَتَ هَذِهِن هُتَ، مُونَ هِتَ هِنُزِي مَ حَلُ ثِيَا؛
چَنگَلُ جَنِينَ چوڦَرا، رَاحَتَ تَنَ جِي رُتَ؛
گَنگَنَ جِي گُتَ، چِيڙِي وَدِيسَ چِپَرِنَ.

10

گَهَ سِرِ ٿِي مَ گُسَ، پِٽِي پوءِ مَ پَرِنَ ٿِي!
جَنهن سِرِ سَاجَنُ سِرِنَ، تَنهن اُتَ مَ لَڳِي اُسَ!
پُنهنون پاڪَ پُرسَ! هوتَ نَهَ ڪَڄَنَ هِيڏِيُون.

11

لَڏِندي لِبَاسُ، جَتَنَ جِيڏُوڻِي ڪِيوُ؛
اچِي آريءَ ڄامَ جو، وَڻَ وَڻَ مَنجَهانَ واسُ؛
مُرُونَ ڪِنِئِمَ مَاسُ، هَڏَ هَلندا هوتَ ڏِي.

12

اُتَ وِيري، اوناَرَ وِيري، وِيري ٿِيڙَمَ ڏِيَرُ؛
چوٿون وِيري واءُ ٿيو، جَنهن لَٽِيَا پُنهنونءَ جَا پِيَرُ؛
پَنجون وِيري سِجُ ٿيو، جَنهن اُلَهي ڪِي اَوِيَرُ؛
چَهون وِيري چِپَرُ ٿيو، جَنهن سَنوانَ ڪِيَا نَهَ سِيَرُ؛
سَتون وِيري چَنڊُ ٿيو، ڪَڙِيو نَهَ وَڏِيءَ وِيرُ؛
واهِيري جِي وِيرُ، چُلُونَ ڪَڙِيَا نَ چِپَرِنَ!

داستان ٻيو

1

مڙهي مُنڌَ ڏي آئيون، ساهيڙيون سَهَجان؛
السَّفرُ قِطْعَةً مِّنَ النَّارِ، هاري! موٽُ هِتان؛
سَگَ صِراطِ الْمُسْتَقِيمِ جو آئيئي تان اڳيان؛
سي ڪيچي نيندءِ ڪيان؟ تنهنجو نينهن نفاق سين.

2

جڏان ڪُنَ فيڪُونَ چئي، نيو آرياڻيءَ ارواح؛
انگُ اڳئين لکيو، منهنجو ميثاقءَ؛
مَنْ طَلَبَ شَيْئاً وَجَدَ وَجَدَ، اُتو عليءَ شاهه؛
اِجا اِن حَدِيثَ جو، مون آسرو آءِ؛
پُنهنوءَ جي پيغام تان، منهنجو موتُ مباح؛
سَرِيئون! دُعا ڪجاءِ، ته ميڙائون مون تي.

3

سَبَهَ سِياهي، آهي آريءَ ڄام ري؛
ڪڏهن پسي ڪا نه ڪا، رءُ لالَن لالائي؛
دُودُ دِل تان دُور ڪري، ڪر، ساجن! صفائي؛

مَنْ لَا شَيْخُ لَهُ فَشَيْخُهُ الشَّيْطَانُ، إِنْ رِءُ أُونْدَاهِي؛
هُوءَ جا هلي هيڪلي، سا گيرب گمائي؛
بلا شَيْخُ مَنْ يَمَشِي فِي الطَّرِيقِ، اهڙي آواڻي؛
تنهن رِءُ توائي، ڪوڙين تين ڪيتريون.

4

پيءُ ٿا پرين، ساڻين سَنَدَ هٿن ۾؛
ليڙن جو لطيف چئي، مون کي منجهه نه ڏين؛
هوتُ پنهون ٿا ٿين، آسونهنءُ جو آجڪو!

5

پڻ ٿا پلائين، اوني اُڇُ اُٻاڪرا؛
پهَ پارسينون پار ۾، ڏير ڏهاڻي ڏين؛
هوتُ پنهون ٿا ٿين، ٻاروچي بولي ڪيو!

6

دوڪَ دهليا جت، گورا هلن نه گس ۾؛
چؤسال ٿي نه چلڻا، ٿي تنگ ٺهاري ٿت؛
سوڌي ائين، سيد چئي، پوءِ پانچارين پرت؛
ان اڙانگي پنڌ جي، ڪا نيشن پوءِ نرت؛
سسئي وڏي ست، جا اهڙيءَ پر پنڌ ڪري.

”هَيءَ ! هَيءَ !“ ڪيو ”هائءَ !“، ٿي پاڻ هڻي سرِ پاهڻين؛
 لذائين، لطيف چئي، جوءَ جتنَ جي جاءِ؛
 شڪر، بار ! سندا، سٺاڻي ساٿ مڙي.

داستان ٽيون

1

الله ڪارڻ، اونيءَ ! ليڙا نيوم لڙ؛
 نيونماڻي پاڻ سين، ٻانهيءَ جهلي ٻڙ؛
 مون کي ماري منجه ٿي، سنڊي هوتن هڙ؛
 ڪچولاڻان ڪڙ، ڪيچان اوري جي وِران.

2

ڪيچان اوري ڪيڙيون، معذوريون مُيون؛
 واٽون ويه ٿيون، ڪُءُ ڄاڻان ڪيهي ويا؟

2

ڪيچان آيو قافلو، جنگُ سونهاريءَ جوڙ؛
 تليارا توڙن کي، ڳچيءَ سونهن موڙ؛
 دؤلت چاڻان دوڙ، جي مون نيوپاڻ سين.

3

جهوڙا جن جُهَلَن مَر، هيري لڪَ هزارَ؛
لڳا واٽَ وَڻَن جا، پُنهونءَ کي پالارَ؛
آن کي ويندا گڏيا، اهڙيءَ سَتَ سَوارَ؟
لنگهي ڪالهَ قطارَ، تُون، آئي! اُڄُ نهارين!

5

مِزِمانَن مَهري، آڻي جهوڪيا جهوڪَ مَر؛
چاڻي چَنبَن مَر ويا، جِنَ بازُ سَتِي بَچري؛
ڪوهيارو قهري، ويونهوڙي نَدَ مَر!

6

مُون پانيو مُون وَتَ، هَميشَه هُوندا پرينَ؛
ويڙهو ڏيئي ويڪرو، پَهري ويا پَتَ؛
ساهُ جِنين جي سَتَ، وِڪِڙِ مَرِ تِي وَڻَڪارِ مَر.

7

مُون پانيو مِزِمانَ، هَميشَه هُوندا پرينَ؛
گهي ڪَمِيڻِي هَلِيا، ڪَهَلُ ڪِياوُن ڪانَ؛
ڏيئي ويا ڏاهِ کي، سَورَن جا سامانَ؛
جورو راتِ جُوانَ، جيڏيُون! جَتَ ڪَري ويا!

پرہ مٿايسِ بُر، نات سڪي ڪير سڏون ڪري؟
 گهڻو ڏور يائين ڏک سين، ڏيرن لاءِ ڏونگر،
 وري آيسِ وُر، سفر مُئيءَ جا سابِ پيا.

وَر م ڪونهي وُر، ڏيرن وُر وڏو ڪيون
 نهارينديسِ نڪري، ٻوٽن ڪارِ ٻُر،
 آڏو ٽڪر تر، مٿان روہ رٿيون تئين!

وَر وراڪا وِج م، لکين آڏا لڪ،
 هُوجي آڏا حق، سي ڪندا ڪوہ ڪنڊين کي؟

داستان چوٿون

وارو! وُر وٺي ويا، آريچا اَظلام،
 آندائون آريءَ جا، پُنهون ڌي پيغام،
 پِه ڪيائون پاڻ م، مُنھان محفِي مام،
 سَنپورا ساڻ ڪُڻي، ويساهي وريام،

ڪاڪيون! رات قيام، جيڏيون! جت ڪري ويا!

2

وارو! ور وٺي ويا، ڪري ڏير ڏمر؛
هاڻي ٿيو حشر، ٻيا قول قيام جا!

3

وارو! ور وٺي ويا، ڌاڙهيءَ پٺا ڏير؛
ڏينديس ڏاڍين ڏونگرين، ائين لاءِ اُير؛
ڪيچ پهچي ڪير؟ وڃن سين وس ڪريان.

4

جڏيءَ وٽ جالي، مان الله ڪارڻ لڪ سين؛
آهي آريءَ ڄام جي، هت هت حوالي؛
عيب مون آڳرا، مان نرمل ڪالي؛
پر ٿيا ٻي پالي، ڪامل نيندو ڪيچ ڏي!

5

پر ٿن جي پاڙي، جاڙ گذاريءَ جيڏيون!
جنين مون کي ماريو، سورن سين ساڙي؛
ارادي آڻي، سانگين سين سڱ ڪيو.

6

اَسِين پان پِرت، پورهيت پنهونء جامء جا؛
 هوت ڪٽوريءَ هيرئون، مون ۾ صابن چٽ؛
 آتن منجه اگهت، ڪانڌ ڪنهن جي م ڪري!

7

ائون تان اهڙيءَ، جا ٻانهيءَ کي ٻائي چوان؛
 مون ڪميٽيءَ لاءِ، پنهون ٿي پرت ٿيو.

8

گڏيو ڌوپين ڌوءَ، پنهونءَ پار چوهت ۾؛
 اُتي آريءَ جامءَ جو، قاصد ايس ڪوءَ؛
 اِيءُ، ڪامل! ڪم نه سندوءَ، جن پھس پچارين پوتين.

9

نڪو ڪيچ پنيور، نڪو ماڻ مُندءَ جو؛
 هور مڙوئي هن کي، هوتن ڪونهي هور؛
 زاريءَ ڌاران زور، هلي ڪون حبيب سين.

داستان پنجون

1

جئن سو هرڻ هُماءُ، سرگردان سَنسار ۾؛
هِي پَڳُ نه کورِي پَتِين، هُوڌَر سِرِ ڌَرِي نه ساڻ؛
جيڪُس تن مُلاءُ، سَسِيءَ سُوَرِ پِراڻيا.

2

راتِ ڏٺائين روجه، پاڻءِ ڪِ اوني آڻيا؛
پريٽِي پَرِين جي، سِڪَن ڪِي سَبوجه؛
هِي گهڻو اَبوجه، سُوَرِن سُنهائي سَسِي.

3

سَمَرُ جَنِين نه ساڻ، هوتُ حماتي تن جو؛
ڪَري چِيچَ چِيَر ۾، پُنهون ايندو پاڻ؛
تِيندي رِيجه رهان، لَحْظِي مَنجه، لَطِيفُ چِي.

4

سَسِيءَ لَنگهيو سو، مَرَدَ جنهن ماتِ ڪيا؛
جَبَلُ وڌو جو، نُونِ مَرُوڻِي نِينهن کي.

5

چِيَرُ چَمَرُ پانِيان، ڪاڻيوءَ ڪارو.

پُٻُ وَجَہَنَدِيسِ پُٺِ تِي، صُبُحَ سَوَارُو:
وَجِطَ مُونَ وارو، کينَ وَہَنَدِيسِ وِچَ مَر.

6

چَپَرِ ۽ چَمَرِ، تَا لَکَہَ لَکِنِ پَانِ مَر:
ڏاڍا ڏُونِگَرِ کَرِکَرِا، وِڌَ، وَنِگائُونِ وَرَ:
اَنُونِ پِيادِي پِٽِينِ، نَمِاڻِي نَدَرِ:
سُورِيُونِ جِتِ سَکَرِ: اُتِ ٻَا تَارِيءِ پِيلِي تِينِ!

داستان چھون

1

آڏَ تَرِاچا، آهڙا، ڏُونِگَرِ کي ڏاڪا:
کَيمَ آهَ عَجِيبَ کي، سِڪَ مَنجَہانِ ساڪا:
پِيئي هِٿِي کي هَوَتَ کي، کُوءَ وَچِي کَنِ ساڪا:
مُنَہنجو وَسَ واڪا، ٻُڌَنَ کُوءَ پَرِوچَ جو.

2

آڏَ تَرِاچا، آهڙا، ڏُونِگَرِ کي ڏاڪا:
وَنِي وَرَ واٽَ تِيا، يَرِ چَرِهي باڪا:
قَتِيا پيرَ فَتِيرِ جا، چَرِہندي چَرِهاڪا:

هُيَنَ جِيءَ اَنَدَرِ جا ڪا، ويا پُڄائي پانهنجي.

3

ڪِرڙا ڏونگر ڪه گهڻي، جَتِ بَرِپَتَ، سُجَن يِرانُ؛
ڏاهن ڏاهپَ وِسَري، تيا حَرِيفَ ئِي حيرانُ؛
سَسُئيءَ لَنگهيو، سِيڏُ چئي، مُجَبَّتَ سِين مِيدانُ؛
جنهنجو آرياڻي اڳوانُ، تنهن ڪانهي باڪَ يَهِيرَ م.

4

ڪِرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جَتِ جَبَلِ گوناگونُ؛
ليڙن جُون، لَطِيفُ چئي، تَنگِ تَنوارُون پُونُ؛
جن ڏنوپِيَرُ پُنهونءَ جو، سي نه ڪي رُون، نه چُونُ؛
هُونڊن مَٿي هُون، لاڳاپا هِنَ لوڪَ جا.

5

ڪِرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جَتِ ويا روڏا رنگائي؛
ساڳاپي سِيٽَن جِي، ٿي وَنڌَرِ واجهائي؛
رَهيسَ، رَسُ، لَطِيفُ چئي، تنهن ڪَمِيٽِيءَ ڪاهي؛
آرياڻي آهي، مَنهن مَعذُورن جِي.

6

ڪِرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جَتِ مِينهن وَسَن ماڪُون؛

سُجَنِ ٿيون، سَيدُ چئي، هاڙهي جُونِ هاڪُون؛
جَتِ اَنديُونِ اوطاقُون، تَتِ ڪاهي رَسِج، ڪارِڻي!

7

ماڻُڪُ مٺُ سَندوم، اونداهِيءَ ۾ سوجھرو؛
حَشَرَ وِيلَ حِسَابِ ۾، چڏي نہ ويندوم؛
ساريو سڏُ ڪَندوم، ڪوهيارو ڪِچَ ڏيئي.

داستان ستون

1

پُنهونءَ سينِ پريتِ جو، ڪو جو پيڇُ پيوم؛
پنپي هِنَ پَنپورَ ۾، وهنُ وَهَ ٿيوم؛
مَٿيون موٽَ سَنديُون، ڪاڪيون! ڪيمَ ڏيوم؛
سَرَٿيون! ساھُ سَندوم، ٿيو حَوالِي هوتَ جي.

2

ڏانجھن تي ڏانجھا، ڏنائُون ڏکِيءَ کي؛
لڳيس نائُڪَ نينھن جي، ڪُڙهَ اَنڌَرِ ڪا جا؛
ٿرَن ۾ ٿا جا، ڪَري مُنڌَ مَرُنَ سين.

3

ڪو منهن ڪنل آيو، وس نه ويچاري؛
هوت! تنهنجي هٿ ري، پڙجي نه پاري؛
اچين جي، آري! ته پاند پڇي، لڪ لنگهيان.

4

ڪڏهن تان ٻاجھ پئي، ساڃن! منج سلام؛
سڪ تنهنجيءَ، سپرين! ڪيون ٿم ٿم؛
هٿين هاج وه ٿي، نيٽين نند حرام؛
دوس! نه سھان دام، ٿون وندر ٿو ويلا ڪرين!

5

بر مڙوئي بوءِ، چپر چائون مڪيون؛
په به ٿي پنيور م، هند مڙئي هو؛
رائين وري روءِ، گوندر لٽا گولئين.

6

جتن سان جانڪون، سرٿيون! مون سگ ٿيون؛
گري ڪوهيارو ويو، تن چني تانڪون؛
اٿون پٽ تڏانڪون، اڌ ڏکوي آهيان.

7

مٿان ڪا، پڙي! ٻول ٻاروچي وسهي؛

هُوندَ نه سُسيس، سرِئون! ويهي رهيس وڙي؛
جَت پنهنجي جُوءِ م، گهارين مان گهڙي؛
ڪيچين ائون نه ڪڙي، ڪنهن ڏکيءَ ڏاؤن ڏاڻيو.

8

اڏيون! ائون نه تين، جيئن پريٽو پرين سين؛
ٻڌي سُسيس نه سوگهو، چلور چاٽيءَ سين؛
ڪيچي ڪاهي ڪرها، مونهان وڃن ڪين؟
ڏوه منهنجي ڏينهن، پنهونءَ کي ڪا م چئي.

9

وَر! م وساريج، آهيان تنهنجي آسري؛
ڏاڍو ڏونگر جو سُجي، سولُطفون لنگهائيج؛
اُسري اُنهن، وير! تون، آري جام اُچيج؛
نماڻيءَ کي نور سين، لالَن! لڏائيج؛
ظلمت جا زمين جي، سا نرمل! نور ڪرِيج؛
ڪامل! ڪن ڪرِيج، فرياديون فقير جون.

وائي

چوري ڇڏ مَ ڇڀرين، ٻارو چل! ٻانهي؛
جانب جهڙو جڳ م، ناهي ڪو ثاني؛
پُٺَهل! نيو پاڻ سان، پورهيت پرتياڻي؛
پورهيو ڪنديس پر جو، پرينديس پاڻي؛
هوت! مَ ڇڏيو هيڪلي، هيءَ جا وندَر وڪاڻي؛
آڏيون! عَبْدُ اللطيف چئي، ايندم آرياڻي.

سر ڪوهياري

سُر ڪوهياري

داستان پهريون

1

لَيْلَ نَه جَاڳِيءَ لَكَ سِيَن، ڪَلِي نَوَمَ ڪِياءَ!
قُمَ تِي، پُهچُ قَرِيبَ ڪِي، اِجَلَسُ تَوَنَه جُڳاءَ؛

مُنِي! مِهْمَانَن سِين، ويهي راتِ وهاءِ؛
جیلانِ نَبَدَ ڪِیاءِ، تي روزُ رَهینِ ٿي راهَ مِ.

2

اَجَلَسَ ڪَري اُٿيا، تَنواریو توڏَن؛
نَوَمَ نَوَازینَ؛ اُن جِي، مَرَحَبَا موڏَن؛
رڙهي رَسُ روڏَن، اَلِیَوْمَ سِیڙوَا، سَسُيِ.

3

غافل! غَفَلَتَ چوڙ! تُون ڪِیئن، اُٿاسِي! اوجهرين؟
چپاتا چڙهي ویا، وِجِي پُهتا توڙ؛
نِیٽِن نَبَدَ اُکوڙ، جَمَ وَرَن مِ واکا ڪَرِن.

4

آوڙو اکین، آيِرِ نَبَدَ اِیاڳ کي!
هاڻي هِن پَنپورَ مِ، گهاريان ڪارِ ڪَن؟
آدیون! اونیڙَن، هِنین سان هاجو ڪِیو.

5

سُتینَ پیرِ دِگها ڪَري، وَڌِي جاڙ ڪِیاءِ؛
دَرِ پَرِ اُپینِ دوستَ جِي، تہ سُرِ پُرِ هُونَدَ سِیاءِ؛
أَصْلِ آريءَ جامَ جِي، سَڳِي تُون نہ سِیاءِ؛

پُنھونء سين پياء ٿي، نياڳي! نڊون ڪرين!

6

اي ڪم ڪميٽين، جن سمن پير دڳا ڪري؛
لوچين چون، لطيف چئي، هاري! لءِ هوتن؛
نڊان نياڳين کي، اويالا آجن؛
سي پنهون ڪوه پجن؟ جي سنجهي رهن سمي.

7

ستينءَ سنجهيئي، منهن ويڙهي من جن؛
اوجاڳو اکين کي، جاتوءَ نه ڏيئي؛
هٿان توپيئي، ٿي ڪچو ڪيچن ڪرين!

داستان پيو

1

ڏونگر! تون ڏاڍو، ڏاڍا! ڏاڍائون ڪرين؛
مون تڻ اندر تين وهين، جن وڻ وڍي وڍو؛
اي ڪرم جو ڪاڍو، نات پٿر ڪير پند ڪري؟

2

ڏونگر! ڏک سندا، پرين گڏجان ته چوان؛

پنيءَ تئين پوارئون، پيا ونگا ور سنداڻ؛
چڱي کان ڪيائ، پير وڃايءَ پرينءَ جو.

3

ڏونگر! ڏوراپو، پهريون چونديس پرينءَ کي:
”پهڻ پير پئون ڪيا، تريون چنيون تو؛
رحم نه پيءُ روح ۾، قدر مُنهنجو ڪو؛
واڪو ڪنديس: ’وو! مون سان جبل تو جا ڙون ڪري!‘“

4

ڏونگر! ڏکڻين کي، دلاسا ڏجن؛
گهڻو پڇجي تن کي، جن وٽان هوت وڃن؛
تون ڪئن سندا تن، پهڻ پير ڏکڻين؟

5

ڏونگر! ڏکڻين کي، گل نه سُڪا ڳوڙها؛
هُو جي پهڻ پب جا، سي پڇي ٿيا پورا؛
گوند ر جا گهوڙا، وڃن جانِ جدا ڪيا!

6

ڪي جي ڪڍيا پار، ڏکيءَ ڏونگر پاڻ ۾؛
سُڻي سا تنوار، مرون پيا مامري.

7

ڏونگر ڀُونين ڪير، سَچَ مِيخُون ڏونگرين؛
ههڙا سِيٺ سُڌير، ڪين لهندين ڪي پيا.

8

ٻئي وينا رُون، ڏکي ڏونگر پاڻ ۾؛
ڪنهنڪي ڪين چُون، منجهن جو پريٽو.

9

تِي ڪندين ڪو؟ ڏونگر! ڏکون ڪي؛
تُون جي پَهڻ پَڇا، ته لڳ مُنهنجا لو؛
ڪنهنجو ڪونهي ڏو، اُمرَ مون سين اٿن ڪيو.

10

ٻڙي! ته بيلي گهڻا، ساڻي ڀڄي سَڪُ؛
رَفاقتَ رُجن ۾، ڏونگر ڪاري ڏُڪُ؛
آريءَ جو اُهڪُ، مون رهنما راه ٿيو.

داستان ٽيون

1

مون کي ڇڏ مَ چيرين، هِت، هوتاڻي! هاڻ؛

اوڏي مُنڌ اُننِ کي، الله ڪارِڻ آڻ؛
پورهيو ڪنڊيس پاڻ، اڳيان آريجن جي.

2

مُون کي ڇڏ مَ ڇپرين، پوءِ رهايس پاڻ؛
جي ڀلايون پاڻ، تن کي رُس، رَسِيلا، راه م.

3

سُتي پَوَن چرڪ، آيل! ٻاروچَن جا؛
وَمَ وهائي، وو! ڙي! ڪوهياري ڪرڪ؛
ڌڙ ڏوڻو تنهن ڌڪ، جڏي جِڻ نه ٿي!

4

سُتي پَوَن چرڪ، آيل! ٻاروچَن جا؛
پُنهنءَ جي پيڪان جُون، راسيُون مَنجهان رُڪ؛
هَنيمَ هوت ڪرڪ، لوچان، لوهُ نه نڪري.

5

جيئهي جي ٿيهي، ته به ٻانهي ٻاروچَن جي؛
حُجَتَ هوت پُنهنءَ سين، مُون ڪميڻي ڪيئي؟
اَصَل آريءَ ڄامَ جي، پلي آءُ پئي؛
هُوءَ جا پائين پير م، تنهن جُتي نه جيئي؛

وساري ويهي، تن ڪيچين ڪي ڪين رهان؟

6

هئي، جي نه هئي؛ ته به ٻانهي ٻاروچن جي؛
ان سڱ مقابل سسئي، سندين تي سئي؛
هن تان لڄ لئي، هن جو هلڻ هوت ڏي.

داستان چوٿون

1

ڳائي نه وائي؛ اديون؛ آريچن جي؛
ڪنهن پر ڪهي لنگهيان، جبل جهاجهائي؛
جيڪس واجهائي، هاڻي مرنديس هوت لءِ؟

2

هلڻ سهان نه هوت جو، ويڃڻ مون نه وس؛
الله؛ آريچن جي، گولي ميڙين گس؛
پرين، پنهور؛ توپچان، ڏونگريا؛ مون ڏس؛
اڪين جي آرس، مند جيهائي جوڙ ڪي.

3

مون ڪي جنين ماريو، ان ڪي گڏيا سي؟

تَن مِ طاقتَ ناهِ ڪا، ادا! اُئين ري؛
سُورُ سَلَمِ تي، جيلان ڳالهه ڳري ٿي.

4

مُونَ کي جنين ماريو، سُڃاڻِ سيئي؛
پُنهن پيڪان پچنديا، پَن تان پيئي؛
ويجنئون ويئي، ٿي وهِيئي سڄڻن.

5

پَرَتُو پُنهنءَ جو، سَهائي، سياهه؛
مُنهن ڏيئي مون آيو، رنگا رنگي راهه؛
پهرين ڏيندا پاڻ، پوءِ رڳيندا رڱ مِ.

6

پَرَتُو پُنهنءَ جو، رُڳيائي راحت؛
پاڻيان ڏينهن پوارئون، ساڄن لاءِ صحت؛
مِني مُصِيبَت، آري ڄام جي.

داستان پنجون

1

رءُ قَرِين قُوتُ ڪيو، ويني وره چران؛

اِنَ عَذَابانِ اڳئين، مادرِ! چونه مَران؟
اَدِيُون! جونه اوهان، سومان سُر سَرِيُون!

2

اَدِيُون! اڳي آهيان، پرين پُڄاڻا؛
سي ڪوهيارا ڪيڻ ويا، ساجنَ سياڻا؟
جي سُسِي سِيان، سي وڃي ڪڇ ڦاريا.

3

حَقِيقَتَ هِنَ حالِ جي، جي ظاهرُ ڪَريان ڌري؛
لڳي ماڻِ مَرُوڻِ کي، ڏونگر پونَ ڌري؛
وَجَنَ وَنَ پَري، اوڀر اُڀري ڪِنَ ڪي.

4

حَقِيقَتَ هِنَ حالِ جي، جي ظاهرُ ڪَريان زبانَ؛
لڳي ماڻِ مَرُوڻِ کي، رسي سُورُ شَبانَ؛
تاکَرِ ٽَڪي کان، جَبَلُ سَپِ جَلِي وڃي.

5

ساريان ٿي سَيل، پُر تَقْصِيرون پاڻَ ڏي؛
مَتانِ مُونَ کي ڇڏين، آري جامَ اَصِيلَ!
وَرُ وَلِهَنَ جا وَسِيلَ! رَسُ، رَهَبَر! راهِ م.

سَرَتِيُون سُوْرَاتِن جِي، ڪُوَه تِيُون پَتَرِ پَوَن؟
 گهَاءُ نه لڳن گهٽ جو، رِيا مان تِيُون رُون؛
 چِتاريو نه چَوَن، پارَ مُنَهجي پرينءَ تان.

داستان ڇهون

1

ڪَنهن پَر رُٿان پرينءَ کي؟ اَندَرِ ناهِ اُسات؛
 لوهُوڪا لَڪَن ۾، ويري مَٽي واٽ؛
 چَپر ۾ چُونڃاٽ، ڏنم ڏکُونِ جا.

2

ڪَنهن پَر رُٿان پرينءَ کي؟ پَچُ ناهِ پَچار؛
 اَندَرِ ٿي آهُون ڪَريان، ڪاڻي مَنجھ ڪُمار؛
 گِري جِي گُٽار، ٻيءَ پَتِ ٻاروچَن ۾.

3

سُجَ وَسَندي تن کي، جوشَ جَلايا جِي؛
 طَالِب جِي تَحَقِيقَ جا، نينهن تَنين وَٽِ ني؛
 ٿِيڏي پَسي ٿي، هُو تان آهي هيڪڙو.

4

پُون ڏيئي ٻن کي، هليج پاسي هيڪڙ
وَر نہ سهي ويڪڙ، تُون، ٿيڏي! تڻاُون ڪرين.

5

اچا تُون آواڻ، واٽان پاسي ويسري؛
سُونهين ٿي سواڻ، تہ منجهان دلِ دڳ لھين.

6

پانهين، پسي پڻ؛ مٿان ڪا، مُنڌا ڏين؛
اڳيان ڪوَم ڪڻ، اِي ڦالي آڏو ڪيچ ڪي.

سر حسيني

سُر حسيني

داستان پهريون

1

لڙم، لاڙاڻو ٿيو، هلي ڪر همت؛
سڄ سامهون منهن م، مٿان ڪرين ڪٽ؛
سُپريان جي سٿ، ڳاڙهي سڄ ڳالهه مڙين.

2

اَلْهِي سِجَ اَوِيَرِ كِي، ڏٺائين ڏونگر؛
سَسئيءَ کي سيڏ چئي، سُورن جو سَمَر؛
ڪُنل رکيو، ڪَر، ويچاريءَ وڻڪار تي.

3

ويني مُون ويو، لڙي سِجُ لڪن تان؛
آئون ڏوريندي ڪيترو، پَهڻ پيرُ پيو؟
سُورن ساڻ سِهو، اچي ٿِيَم، جيڏيُون!

4

سَر ٿيون! سُجي سِجَ، مَتان ڪا مُون سين هلي؛
پاڻي ناه، پنڌ گهڻو، اڳيان راڻو رُڳي رُج؛
مَتان مَري اُج، ڪا ڏئي ڀارتو پرينءَ کي.

5

پَٽيءَ نه پيرون، اوڏيءَ چڪَ نه چَميا؛
پويون هي پيرون، نينهن نباهي هليا.

6

سُيءَ ڪا تنوار، ڪي هُنئين ٿي هٿ ڪٽين؛
سَوين رُٿيون سَسئيون، هوتاڻن هزار؛
ٻاروچاڻا ٻار، توڙان ترسُ نه سِڪيا.

داستان پيو

1

ڪي ڌرتي، ماءُ! ڪي ڄر سَندي سَچَين؛
هلي ۽ واجههءَ، ٻنين چيرن وچ ۾.

2

مٿيان مٿي مڇ، ٻرڻ ٻاروچن جو؛
مُون ڪي طعنا تي ڏين، جنن نه پروڙين سڄ؛
آمڙ! اوري اچ، ته ست سڻائين سور جي.

3

مٿي منجهان مينهن، پسو! پاڻيءَ جنن وهي؛
مُون ڀانيو نينهن، چپيون چيري سَنديُون.

4

منجهان مُنهنجي رُوح، جي وڃي ساڃن وسري؛
ته مڙ لڳي لوه، ٿر ٻا ٻيهو ٿي مران!

5

پهي ڪام پڇاءِ، آمڙ! مُنهنجي آسري؛
ڏيئي لت چرخي ڪي، پوڻيون پاڻيءَ پاءِ؛

ڪَٽِيَمَ جنهن لاءِ، سو ڪوهيارو ڪيچ ويو.

6

ڪوئ ھاڙھو! ٻن ھوٽ! ڪوئ پٺھون، ٻن ڀرڻو!
مادر! مون موٽ، ڀسٽان پرائيو.

7

ڪوئ ٻولي! ٻن ٻروچ! گھوري ذات جتن جي!
مون کي چئي ”لوچ“، پيهي ويا چپرڻ.

8

جن جن تپي ڏينهن، تن تن ٽاڻي پنڌ ۾؛
ڪو آڳاڻهونينهن، ٻانڀڻ ٻاروچن سين.

9

جان جيئن تان جل، ڪانهي جاءِ جَلڻ ري؛
تِيءَ تڏيءَ هل، ڪانهي ويل وهڻ جي.

10

تِيءَ تڏيءَ ڪاه، ڪانهي ويل وهڻ جي؛
مٿان تِي اونداه، پيڙ نه لهڻ پرينءَ جو.

وائي

شاديءَ جو سينگارُ، آيل! مَرڪُ مُنهنجو مُون پرين.
 آهي گهڻو گچيءَ جو، ڏئي هالورا هارُ؛
 آهي اگهاڙين کي، جانب جو جنسارُ؛
 آهين ڪاڇ بکين جو، تون تان طعامُ تيارُ؛
 اعليٰ آچو عيدَ ۾، دوستاؤ ڏيدارُ؛
 حُسنَ هوت پنهونءَ جي، ڪڪوريو ڪوهيارُ؛
 سڄ ڪيائين سرهي، واسيائين وٽڪارُ؛
 چپرَ چاٽون مڪيون، عطرُ ٿيو آوارُ؛
 ڪوڙين ٿيا ڪيترا، نالي تان نثارُ؛
 سدا صلابتَ جي، گولي گرفتارُ؛
 گهوريان گهرُ گهٽيءَ تان، اچي جتان آڌارُ؛
 اديُون! عَبْدُ اللطيفُ چئي، مليو مون مننارُ.

داستان ٽيون

1

ڪو گهمندي گهورُ، آيم ٻار وڃن جو؛
 ڇڏينديس پنيورُ، هنئون هت نه وندري.

2

پَنپورَ جَن سُڪَن، مُونَ کي ساٿانَ ڪاريو:
هاڻي سارُ ڏُڪَن، تان ڪي ڏونگرَ ڏوريان.

3

پيئڙ! پَنپوران، پِچو تان اُبهو:
اڳي اِن ماڳان، سَرِتيَن سُوَرِ پرائِيا.

4

پيئڙ! هِن پَنپورَ ۾، دوزخَ جو ڏونهون:
سوارو سُونهون، پُڇي پُرج، سَسئي!

5

پَنپوران اُجارُ، سَرِتيون! سَڪرُ پانڻيان:
مُون سين تنهن پهاڙُ، ڏُڪان هڏَ نه ڏوريو.

6

اُجارَ تان پَنپورُ، سَرِتيون! سَڪرُ پانڻيان:
آرياڻي اُتورُ، ڏنمَ جَت اڪين سان.

7

پُليو سَڀ پَنپورُ، جو پُئيءَ هوتَ نه هليو:
شهرَ سُڃا تو ڪين ڪي، آرياڻي اُتورُ:
ماڻهو تنين مورُ، ديکيو جنين دِل سين.

بُرو هو پَنيورُ، جو آري اُڻي ۽ اُجاريو؛
 لاڻو سڀ لوڪ تان، هاڙهي ڏيئي ۽ هورُ؛
 چوريون چُرُ سَڪيون، پُنهون ڪَيائون پورُ؛
 آيو سواتورُ، جنهن ڏکيون ڏک وها ريون.

داستان چوڻون

1

لڄايا مُنھان، ساجھَر تي سين ويا؛
 پين پَنيوران، سُد مُنھنجي ذات جي.

2

آئون جي هيس هڏ، آڏيون! آريجن جو؛
 ساڻ لڏيندي سڏ، هوند ڪوهيارا ڪرين مون.

3

هيس جي سياء، ته ڪيم ڏک ڏيرن تي؛
 ادب وچان ان سين، ڳالهه نه ڪيم ڪاء؛
 ذات مُنھنجي، ماء! ڪچو ٿي ڪيچن ڪي.

4

ساٿي توه هلن، پتر جي وار ڪريان؛
جيڪس ٻاروچن، ڪوڏ نو عيب اکين سين.

5

ساٿين سڀن نه جاڳين، پوءِ ڪُجاڙيان روءِ؟
اي پر ڪپر هوءَ، جن هُو سانگي، تون سُمهين.

6

مون سڏيندي سڏڙا، ساٿي سڏ نه ڏين؛
ولهيءَ جي وٽان ٿي، توڏ نه تنوارين؛
هيڏا هاڃا ٿين، بُري هن پَنپور م!

7

ڪهان، تان ڪيچان پري! وهان، تان وٽ مون!
پُلي ڏورِي پُون، عبث آريءَ جام ڪي.

8

ڪهان ته ڪيچان پري! سُمهان تان سر هيٺ!
ٻاروچي سين ڏيڻ، جيڏيُون! جيهيءَ پر ٿي.

وائي

هوت! هوت! اي هوتا! ڏينديس ماهُ مرن ڪي؛

ائون جِرا جِي ڪري.
 ڏيئي باه پنيور ڪي، ائون آيس توڳري؛
 آرياڻي پنهونءِ ري، مون ڪي، سرتيون! تان نه سري؛
 جَندي پاڻو جان م، ڏکي ڏک ڌري؛
 آءُ اوراهون، سڀرين! وڃ م، پي! پري؛
 مون ڏني، مون وسهه، ورچي تان نه وري؛
 ڏکيءَ جي ڏيکارين، ڌاران منهن مري؛
 پيالي پرين جي، موهيس ميٺ ڪري؛
 آريءَ جي عشق جي، مون ڪي اندر آڳ ٻري؛
 توکي توه نه ڇڏيان، جي وچان پونءِ تري؛
 ڌڙ وجهنديس ڏوڙ م، مٿو ڌار ڌري؛
 هلڻ سڻي هوت جو ڏکي، پس ڌري؛
 پرين! ڪٽيج پانهنجيون، اڪيون ٻاجه پري؛
 اديون! عبدا لطيف چئي، من ڪا مهر ڪري.

داستان پنجون

1

ليڙن لنگه لس، مانباڻيان مٽي ويا،
وٺي وڙ وات ٿيا، پنهون ڄام پھس،
هئا وڏي وس، ٻاروڇا پنيور م.

2

چيون چپرگي، پھن پٿرائيون پائيان،
جتي رھان راتري، مرون منهنجا مٽ،
سيٺن جيءَ سھت، ڏونگر ڏولي مون ٿيو.

3

مسافرنئون، ماءِ! وره وھائڻ وٽرو،
اچي ٿيم اوچتي، تن سانگين سين ساڃاء،
جي جان! جھل مڀاء، هنئون هوت هڻي ويا!

4

ڪين اڙايءَ پاند، پلڙ پڙهين سين؟
مٽيون موڙهيءَ، سسئي! ڪيءَ ڪوهيارو ڪاند،
رلي! پائئيءَ راند، پائين! عشق پروج جو!

5

مُنهنجو پاڙيڇڻ، ڪچو ڪونه ڏيکيو؛
پاسي چڙهي پُنهونءَ جي، ذاتِ سَلتي جن؛
تيلان ٻاروڇڻ، نڌر چڏي نند م.

6

حُسينيءَ جي هاڪ، مادر! ماري آهيان؛
ڏينهان ڏورن ڏُڪ سين، راتيان چڪن چاڪ؛
دِڄان پَر فِراق، مَتان پوئم پرينءَ سين.

7

جيڪي فِراقان، سو وصالان نه ٿي؛
اچي اوطاقان، مون کي پرين پري ڪيو.

8

قُري آءُ، فِراق! مون کي وصالان وڃ پيو؛
جي ٿي چڪيم، سي پرينءَ گڏ جي پوريا.

وائي

پُنهون پريشان، پر! پر! نڪو خان نه مان؛
هيءُ! هيءُ! حال مُنهنجو.
مون کي بُڪَ بوٽن جي، ناقي پائڻان نان؛

شھرُ صحرا پانٿيان، مُون ليکي ميدانُ؛
 رُٿان ٿي رُڃن ۾، آريءَ لاءِ عُريانُ؛
 پٽيان مُنهن پَسَ لاءِ، هتي ٿي حيرانُ؛
 آهي آريءَ ڄامَ جو، مُون کي ڪاري ڪانُ؛
 ديوانيءَ کي دل ۾، سُوَرَن جو سامانُ؛
 وجهج پڪَ پينار تي، پريءَ اکاڻي پانُ؛
 ڪڏهن ٿيندو ڪيچ ۾، مُنيءَ جو مَڪانُ؟
 آهين، عَبْدُ اللطيفَ کي، اڳيان تُون اڳوانُ.

داستان ڇهون

1

آيا آس ٿيام، ٻاروڇا پَنپور ۾؛
 پسي پهر پُنهونءَ جي، نَنهن سينَ نيٺَ نَريام؛
 گوندَ رَ وسَريام، سَڪَن شاخون مُڪيون.

2

ڏيکارِيس ڏڳن، گوندَ رَ گسَ پرينَ جو؛
 سُونهائي سُوَرَن، ڪي هيڪاندي هوتَ سين.

3

سَوُسُڪنِ سَاتِي ڏِيان، سِرُپُڻ ڏِيان سَتِ؛
جي مُون مِڙي مَتِ، تہ ورهُ وِهايان هيڪِڙو.

4

سُورنِ سانگهارو، ڪڏهن تان ڪون ڪيون
آيل! اويارو، ٻاڙوڌو ٻوڙ وَهي.

5

لڳم ٻانُ پُروچَ جو، ڪَرها ٿيا قضاڪَ!
اَهڪي جا اُننِ کي، سا مِينِ پوءِ مَ ماڪَ!
اڪَڙين خوراڪَ، پَسُڻُ پَرڏيهينِ جو.

6

ڏُکيوُن ڏيهان، جيڪُسِ لڏي ويئون؛
هاڻي ڪنِ مُلان، پُچان پرينِ خَبُون؟

7

مُنِ مَنِ سُورنِ سِيڪَنِين، مُون وِٽِ وِٽاڻان؛
پِريُون ڪيو پُٺان، وِيا وِهائون ڪري.

8

پِڙي پِڙي پَنڌُ، سُورائِي! سَنڊِرو؛
ڪيچَ اڳاهُون پَنڌُ، مَتان لَڪنِ سين لڳي مَرين!

ڏک سُڪڻ جي سُونهن، گهوريا سُڪَ ڏکڻ ري!
جڻين جيءَ وِروهن، سَچُ آيو مان ڳري.

داستان ستون

1

پُچڻ سي پَسَن، جڏهن پرينءَ کي؛
ڏوريندڙون ڏَسَن، اڳلَ عَجِين جا.

2

پُچيو ئي، تان پور؛ نات پُچڻ هوءَ مَ پرينءَ کي؛
ڏورن وارئون ڏور، هڏ نه آهين هوت کي.

3

ڏوريان، ڏوريان، مَ لَهان! شال مَ ملان هوت!
مَنَ اَندر جا لوچ، مِچڻ ملڻ سان مانبي ٿي.

4

آئون ڏورينءَ، شال مَ لَهنءَ! پرين! هُين پري!
هڏ نه ساه سري، تَنَ تَسلي نه ٿي!

5

چڏيَرِ حُجَّ هَلَطَ جِي، چڪيم چاڙهِيڪا؛
اڏيون! آڙيڪا، هنڙي پيم هوت سين.

6

جيڪا ڪندي سنگ، مون جنن ٻاروچن سين؛
انگن چاڙهي انگ، رنڊي سا رت ڦڙا.

داستان انون

1

آئون اورانگهي ويا، آئون ٿي مران، ماءُ!
پئون ٿينديس پير تي، 'هيءُ! هيءُ! ڪري هاءِ!
جس مون نه جڳاءِ، پرين تان پاسو ڪيو.

2

ڄاڻي جي ڄاتوم، ته پوندو فلق فراق جو؛
اگر ارادت جو، ڏريائين ڌوتوم؛
پوءِ تان ڪون ڪيوم، هوند ڪشالو ڪيچ ڏي.

3

ڏکائيندي ڏونهڙا، منڏا! سيڻي وڃ؛
پرياڻن مريچ، ساڻ چڙهندو لڪين.

چچ مَ قطاران، ساڻ چڙهندو لڪين؛
مڇڻ ٿين پٺان، وڳ وات ئي نه لهين.

پُڇيوئي جان دوست، تان پاسي ڪر پرهيز ڪي؛
جنين ڏنو هوڻ، تن دين سڀئي دور ڪيا.

وائي

مُون ڪي چپر مَ چڏيجا، ٻاروچا! پلي لڳي آهيان.
چوري چني آهيان، نينهن نباهي نيجا؛
چوري چڏي چرين، ڪيچي! ڪيم وڃيجا؛
پنهن منهنجو آن سين، ساڻ سلامت نيجا.
مون تان وڙ وڃائيو، ائين پنهنجو وڙ ڪريجا؛
جوگيڪو ويس ڪري، سگهڙي سار لهيجا؛
آرياڻي! عَبْدُ اللطيف چئي، مون تي وهلو وڙ ڪريجا.

داستان نائون

ڪاٽيءَ تان نه ڪنهن، مَنُ وِجھلَ وَڍِيوِ
ماريسُ سُوَر تَنهن، جو نه جِئاري، جيڏيُون!

2

جي مُنهنجو جن، اَنگِڙيا رو وڍِيوِ
پُڄاڻا پرين، سِبان، سَچو نه ٿي!

3

رو، وسائي راند، پَه پُروڙج ساڻ جا،
هوئن سين هيڪاند، هُيم ٻاڻي ڏينھڙا.

4

رُڻُ ۽ رازو، مُون غماڻيءَ جي بَجهري،
ڪُنلَ کي ڦَل مَ، قُرب جو ڪاڙهو،
هوئن لَهَ هاڙهو، رجائينديس رَت سين.

5

روئي ڪندين ڪوُه؟ هاڻي ڪو هوٽ وري؟
جيڏيُون! جيڏوئي ڪيو، ساڻس سين سِٽوَه،
دوهي اٿيان! ڊوَه، مَتان ڪا مُون سين ڪري!

6

ڪاڻيءَ مَ کانِيو، مُنيءَ مَنگر مَ ڏيو،

هڪَرَ اُجهايو، ڏيئي بُر لُھارَ جُن.

7

تُون جي ڪالھ مئي، تہ ڪالھ ئي گڏينءَ پرينءَ کي؛
ڪڏھن ڪان سئي، تہ ڪا سگهي گڏي سڄڻين.

8

اڳي پوءِ مَراڻ، مَرُ مَراڻ مارِگَ مَ!
مَٿي پوءِ پَريان، خُونُ مُنھنجو جِيڏِيُون.

9

مَرُ، مَٿا ڏيئي، پُڻھونءَ ڪارِڻ پَ مَ؛
تہ سَرَتِيُون سِيئي، واڪاڻِيئي وَيُون.

داستان ڏھون

1

واڪيو واڪيو وڪ، پاڻوھيو پيرُ کڻي؛
سي نہ چڙھنديون ڏِڪَ، موڙي پيرُ، مَرَن جي.

2

وَجُھ وڌندي وڪ، مَچُڻ لَڪَ لڪائين؛
ڏِڪُ تَنين کي ڏِڪَ، حُبُ جنين کي هوتَ جو.

3

واڪو هڏِ مَ لاهِ، سڏن مٿي سڏڙا؛
مان تهنجي ڪاءِ، سڳر ۾ سار ٿي!

4

سورن سانديياس، پورن پلي آهيان؛
سُڪن جي، سيد چئي، ٻيڪي نه پياس؛
جيڪس ائون هياس، گري گوند رول جي.

5

ڪينهه طالب تات جا، نه ته آهي تات تيار؛
ڏوريان پيو ڏڪار، گهورندڙ کڻي ويا.

6

ڪنهن جنهن نينهن نندا، جي مون واجهائيندي نه ورو؛
جيڪي مٽي ڪندا، سو جانب! گريو جري.

7

مٿان ٽئين ملور، ڪين اڳاهون آهيان؛
ڏسڻ ۾ ڪر ڏور، حد ٻين جي هيڪڙي.

داستان يارهون.

1

جُن اُتُن آريءَ جامءِ، اُنن تان اوئِنن نہ ڪيون
بڙڪي ٻاهر نڪتي، گذر منجهان گامءِ
ساهُ ڏنائين سامءِ، ستي سڳر پئين.

2

لڪيون! آن لڳا، ڪي پلءُ پانديزن جا ؟
توهان گهڻيرو، ماءُ! رُوندا اُوءِ رت ويا.

3

ڏوئين چيس ”ڏور، ڪيچ اڳهون پنڌ ٿيو“
پاڻا چڙهي پور، وڪ وڌائين وٽري.

4

سسئيءَ جي سريءَ سان، ڪيچ ڏٺي ڪانڌي،
پسڪار ڀرينءَ جي، مُندَ هئي مانڊي،
لڪن تان لطيف چئي، آرياڻيءَ آنڊي،
پنهونءَ پيرانڊي، نماڻيءَ نصيب ٿي.

5

هيءُ ٿو وڃي هوٺ، آئون ڪِ اڳيري ٿيان،
مٿان چوئِ بلوچ، ”ڪميٽيءَ مان ڪين ٿيو“.

6

ڪَمِيٽِي ھٿان، ٽين مُورائين مَدِيُون؛
 تُون ڪَراڻَ وَڙان، موٽُ سَاجها سَڀرين!

7

نَڪِي ٿيان سَگَ مَ، نَڪِي سَگِيٽِي؛
 آهيان ڪَمِيٽِي، ذاتِ پَروڇيءَ نَه جُڙان.

8

ڪيچَ مَ خَبَرُ هوءَ، هِنَ مُنهنجي ذاتِ جي!
 مَٿان پُنهون پوءِ، لَڄَ مُنهنجي لوءِ مَ!

داستان ٻارھون

1

ڏٺان جي پَروڇُ، مُون جڻُ هُوٽُ اکين سين؛
 مُون کي چيان ”لوڇ“، پاڻا پينئون چَڀرين.

2

’ووءِ! ووءِ!‘ ڪندي وَتُ، مَڇُڻُ ’ووءِ!‘ وسارئين!
 پاڻي هارَ مَ پَڌرو، روءِ مَنجهان ئي رَتُ؛
 صَبَرُ وڌو سَتُ، سِگها ميڙي سَڀرين.

3

مانِ مارينديءِ پرينءِ جي، مڇڻ، رڻ رت!
چوري! ڇڏ مَ سَت، همت هوت وڃائو.

4

جڙ جڙي جن سين، مئي پڻ سين تن؛
جي هت نه هوت پسن، سي ڪنهن پر ڪيچ پسندئون؟

5

اوجھڙ وتان آنءِ، پئون سڀ سڳر ساڻ جي؛
جانينهن ڳهندي نانءِ، سا مون جن پوندي ماري.

6

ٻڌو ڪنهن ٻڌان، هنڙو هوتاڻيءَ سين؛
ڪا جا پيس ڪان، نيڙيانس، نه ڀري!

7

ڏونگر ڏنا نون، مون پار ڪو پڇيا؛
هڪليون هلن جي، سي تاڪن سنڌي نون؛
اي اھڪي پون، سونهن رءِ نه سُٿري.

8

لکين لوڙاڻو، سھسين آھن سڃ ۾؛

بَر مَ بورائو، کُٺُ پيادي! پاڻ سين.

9

نينهن مَ نالوگن، پريٽي پير پيا،
سُورن سان مَ چن، وره وهائج وٽرو.

10

سجڻ ڏنو جن، تن ڳچيءَ سر ڳه ڪيون
پيون ڪوه بجهن، قدر ڪيميا ان جو؟

11

هاري! هنئون مَ لوڏ، سکن پوندينءَ، سسئي!
ڪوهيارو تو ڪوڏ، اچي ڪره قطاريو.

12

حُسيني حُسين لءِ، پييءَ پاڻ چئي،
تهان پوءِ ٿئي، خبر بي خلق کي.

سر ليلا چنيسر

سُر لِيلا چَنِيسَر

داستان پهريون

1

داعُ تهنَجو دائما، ماري مَعذُورين؛
سائينءِ كارِ سُرپين! وِجِج مَ دُورين؛
آءُ تو خُصُورين، مِټيو وِجھان مِچ مَر.

2

مِټيو وِجھان مِچ مَر، هائِيءِ هِټي هارُ؛
سوږي! سَکُ سِيَدُ چئي، کَرين کوه قَرارُ؟
راجا رِساوُ گهټو، سَټاوُ سردارُ؛
چوڏس چَنِيسَر چامَ جو، ڏيھان ڏيہ ڏهڪارُ؛
ناکُر اَکين نارُ، مِٽي تي ٿي مِٽين!

3

چَنِيسَر چَوَرَنگُ، پَرَنگو لوکُ پيو؛
تنهن سين چَنِيو سَنگُ، وِجيو هارَ هَت چِهين!

4

مِٽي تي موھجي، مَوڙهي کِيءِ مَرڪُ؛
چئي چَنِيسَر چامَ سين، وِڌو تو فَرَقُ؛

وَرِي وَيُو وَرَق، آيِيءَ ذَنءُ دُهاڳَ جو.

5

مِٻِي مَٿِي جِي هُئا، تَن چَن قِيرِي چُت؛
هَارُ ڪَنڊِيَسِ هُوڏَ مَ، نِيءُ تِنڊِ مَ نَت؛
ڪُونُوءَ جو ڪِرَت، مُنھان مَٿاھون ٿيو.

6

مِٻِي ناهِ مِٻِيُون، جو تُون پَسِي هَارُ هِرڪِين؛
اَصَلِ آهي اڳين، سَنڊِيُون ڪُوڙَ ڪِٻِيُون؛
ان گهوڙن هَنِي گِهيُون، دوسَنان دُور ڪِيُون.

7

تو جو پانيو هَارُ، سو سُوَرَن جو سَگَرُون؛
چنيسَرُ چُت ڪُٽِي، ٿيو پورِ هِيَتِ جو پارُ؛
اَوُتَ جو آچارُ، ڪانڌ ڪَنھين سِين مَ ڪَري.

8

نہ ڪِي هو ٻانھڙين مَ، نہ ڪِي ڳرِ هُومَ؛
نہ مُون، سِينڌ نہ سُرْمُو، نہ سِينگارُ ڪِيومَ؛
تيلانہ ڪانڌ سَنڊومَ، رُکوئي رءِ ڳڙِي.

9

سونا ڪُڙ ڪَن مِ، ڳچيءَ ڳاڙها هارَ؛
ٻاڻهوتا ٻاڻن مِ، سيندِ سڻيا وارَ؛
تيلانه پي پچارَ، ڪانڌ مُنهنجي ڇڏئي.

10

اُو ڏمريو ڏس! حيلو هُنهن هارَ جو؛
سُٺو سڀ سرڻيون! وُر نه ڪنهن وسَ؛
دَعوى پهرين دَس، ڀڄيو ٿو پورا ڪري.

11

پوڄا ڏنم پيرَ، ڍڪل مٿي ڍول جا؛
مون ڀانيو تنهن ويرَ، ڪوڄهي ڪندو پريڙي.

12

سوڙين سڙياءَ، پڪو سهو ولايو؛
چنيسر ڪانڌاءِ! تان مون هنن نه ڀانيو!

داستان پيو

1

ٽڙڪي پسي ٿوڪُ، ترڪي ٽڪڙ مِ پئي؛
اچيو اچيو، ”اڳلي!“، چئي ليلاڪي لوڪُ؛

اندڙ اويالن سين، ساڙي ڪيائونس سوڪڻ؛
بالاڀڙ جو ٻوڪڻ، ويو ويچاريءَ وسري.

2

هئينءَ ته گهڻو هوشيار، ڪل به هيئي ڪانڌ جي؟
تو پانيو موچاري ٿيان، گچيءَ پائي هار!
ڪانڌ ڪوڙيءَ جون وڻي، سئين پتين سينگار؛
وهم لهي وينجھار، دليون پرڪي داسڙو.

3

وڌيري هياس، ميڙو مون گهر سرتين؛
هت چُهڙ هار جي، ڪڙي ڪانڌ ٿياس؛
ڊولي ديلياس، ايرڏنءَ ڏهاڳ جو.

4

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دھلين دماين، نقرين، ٿي پکيل پڇياس؛
ڊولي ديلياس، ٿيس ڏهاڳ ڏيه ۾.

5

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دائين، بائين، دربانن، پر ۾ ٿي پڇياس؛

دُهَلين دَمامين، نَقَرين، ٿي وِجَ ۾ وَهارياسَ؛
هُيسَ داڏلي دوسَنَ جي، کڻي هَلڪي هارَ ڪياسَ؛
تَنهان پوءِ ٿياسَ، ڪاناري ڪانڌَ جي.

6

هُيسَ هِندورَن ۾، پييمَ ڪانہ پُروڙَ؛
مَٽِي سَندي مامري، ڪوجهي وڌيسَ ڪوڙَ؛
سامهان ٿيمَ سُوَر، ويو وِٺي وَلَهِو!

7

ليلا! جَمَ لَڪاڻين، چڻي چَنِيسَر سائُ؛
وَر سِن وڙهيو اُٿين، مُوڙهي! مُنُءُ پاڻُ؛
پوري! ڪِيءُ پاڻُ، تي آيُءُ ڏنُءُ ڏهاڳَ جو.

8

ليلا! پُوري نہ پَئِن، چڻي چَنِيسَر سائُ؛
تو جو پانيو پانهنجو، سو رِسا ٿو راجاڻُ؛
پاڻان ڌارَ پريانُ، ڪانڌَ ڪَنهَنجو نہ وِڻي.

9

چڻي چَنِيسَر جامَ سِن، ليلا! تُون مَ لَڪاءَ؛
دوَسُ تَنهَنجو داسَ ٿو، ڪانڌِ وڌيائِي ڪاءَ؛

تہ ڊولو ڊڪَ سَنديا، عَيْنِ کي آڏو پئي.

10

چڻي چَنيسَرَ جامَ سين، ليلا! تُون مَ لڪاءَ؛
ايُ ڪانڌُ ڪَنهجو نه ٿي، نه ڪا مُون نه تُون؛
رُندِيُون ڏنيون مُون، اِنَ دَرَ مَٿي دادليُون.

11

ليلا! حِلا چڏَ، جي تُون سو پي! سِڪين؛
پائي پانڌُ گچي، مَ، پاڻُ غريبيءَ گڏَ؛
هڏَ نه چُونڌُ لڏَ، جي ڪارُون آڻين ڪانڌَ کي.

داستانِ تيون

1

چَنيسَرَ سين چاڳُ، مَتانَ ڪا مُنڌَ ڪري؛
جان مُون پوءِ پُروڙيو، تہ هي نه ماڻي ماڳُ
ڏمريو ڏهاڳُ، سِگهو ڏئي سُهاڳِئين.

2

چَنيسَرَ سين چاءُ، مَتانَ ڪا مُنڌَ ڪري؛
ڪانڌَ ڪَنهين جو نه وڻي، گِربُ ۽ گاڏَ؛

جي ٽڙي ٿورڙيائ، ته دوس دسائي داسڙو.

3

سڀئي سهاڳڻيون، سڀني منهن جڙاءَ؛
سڀ ڪنهن پانيو پاڻ کي، ته ايندو مون ڳر راءَ؛
پنوتن دراءَ، جي پسي پاڻ لڄائون.

4

اوڳڻ ڪري آبار، توڊر آيس داسڙا!
جڻ تو رُسَ سنديون رُوح م، تن مون پيئي ناه پٿار!
سائينءَ لڳ، سٿار! ميٺ مدائون منهنجيون.

5

جي مون موڙهي مٽ، ته تون پاڻ سڃاڻج سڀرين!
اصل آواڻ جا، عيب ڏڪين تون اٽ؛
اي، پر! تنهنجي پٽ، جڻ ولهيون ڏڪين ولها!

6

ڪوڙين تنهنجون ڪامڻيون، تون ڪوڙين سَندو ڪانڌ؛
مون کي ڇڏ م داسڙا! ته وڃان نه وڻاند؛
مون ڳچيءَ م پاند؛ تو، چنيسر! هٿ م.

سُر مومل راڻو

داستان پهريون

1

کاله گډيوسون کاپڙي، باوبیکاري،
سامي سيلو سرتي، مالا موچاري،
ڏيئي ڏيکاري، ڦٽي دل فقير ويو.

2

کاله گډيوسون کاپڙي، جهڙو ماه مينڙ،
فيض، فراق فقير، جوگي جاگائي ويو.

3

کاله گډيوسون کاپڙي، پهر سج کان پوء،
پسو سونهن سامي جي، رت ورنو روء،
جو منهن مومل جي پوء، موٽن تنهن مس ٿي.

4

کاله گډيوسون کاپڙي، باوبان بري،
سائي سال کلهن م، سامي سون سري،
خبر ڏي کري، کا مومل جي مجاز جي.

5

بيکاريءَ کي بر م، ويو کيف چڙهي،

ڳالهيون ڪندي ڪاڪ جون، ڳوڙها پيس ڳڙي؛
ڪا جا انگ اڙي، جن چٽا ڦٽ چڙي پيا.

6

سج سڀاڻي جا ڪري، ساميءَ ساڻي روءِ؛
اچي ٿي عطر جي، منجهان مڱت بوءِ؛
سا ڏيکارِيئون جوءِ، جان لاهوتي لعل ٿيو.

7

جوڳيءَ تي جزاءِ، نسوروئي نينهن جو؛
پتنگ جن پيدا ٿيو، سامي سج وڙاءِ؛
آيو ڪاڪ تڙاءِ، ڪنوارن ڪڪوريو.

داستان پيو

1

آءُ لانگو ٿيا لال! ڪنهن پر ڏنيءَ گجرون؛
آب آرتو اکين، لڙڪ وهائين لال؛
ڏنءِ جي جمال، سامي! ڪه نه سلائين؟

2

گجر کي گجميل جون، تارن ۾ بڙون؛

هٽي حاڪمين کي، زور ڀريون زبرون؛
ڪاڪ ڪنديءَ قبرون، پسو پرڏيڻ جون.

3

گجر ڳاروڙين، اچيو اڏي اُپي؛
مٿان پيئي تن، ٻڌا ٻار هٿن جي.

4

مومل ماري مير، آهيڙين کي آڪري؛
سوڍيءَ گهٽا سڪائيا، پڙهيا پٽ پير؛
هٽي تن کي تير، مٿيو جن مٿن م.

5

جوڳيءَ جاڳائي، ماري وڌو ماري؛
لنؤ لڏوڻي ڪنڌين، اميو آهي؛
وڃو جي ڪاهي، ته نڪون پسو نينهن جون.

6

هلو هلو! ڪاڪ تڙين، جتي نينهن اُچل؛
نه ڪا جهل نه پل، سڀ ڪو پسي پرين کي.

7

هلو هلو! ڪاڪ تڙين، جتي گهرجي نينهن؛

نه ڪا رات نه ڏينهن، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

8

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، چرو جت چڙهن؛
ڪوڙين رنگ رچن، پانوڙيءَ پڪ سين.

9

آڳون، ڊاڳون، سرڪند شاخون، جت چوڪا چندن ڪوٽن؛
مي سيئي ماڻيا، جت نه پرن پوٽن؛
ڪنواريون ۽ ڪوٽن، ڪاه ته پسون ڪاڪ جا.

10

چڙهيا چارئي يار، سوڌا شڪاري؛
فڪر سان ڦٽي ڪي، سوي سوپاري؛
ويا ڪاهيندا ڪاڪ ڏي، جت مومل موچاري؛
موٽيا نه ماري، ڪوٽن لٽاري ڪاڪ جا.

داستان ٽيون

1

جهڙا گل گلاب جا، تهڙا مٿن ويس؛
چوٽا تيل چنبيليا، هاها! هو! هميش؛
پسيو سونهن سيد چئي، نينهن اچن نيش؛
لانن جي ليس، آڻن اکر نه اجهي.

2

جهڙا پائن پڻ، تهڙيون سالون مٿن سائون؛
عطر ۽ عير سين، تازا ڪيائون تن؛
مڙهيا گهوڙو مشڪ سين، چوٽا ساڻ چندن؛
سونهن رُپي سون سين، سندا ڪامڻ ڪن؛
ڪيائين لال لطيف چئي، وڏا ويس ورن؛
منجهه مرڪيس من: ”سوڍي سين سگ ٿيو.“

3

سون ورنيون سوڍيون، رُپي رانديون ڪن؛
اگر اوطاڻن ۾، ڪٿوريون ڪڻن؛
اوتيائون عير جا، مٿي طاق تڙن؛
ٻائڻ پيلون ٻڌيون، پسيو سونهن سڙن؛

ٿيا لاهوتي لطيف چئي، پَسَ لَ پَرِيَنَ؛
اِجهي تا اچَنَ، ڪاڪِ ڪُڪوريا ڪاڙِي.

4

گَجَر گهٽا گهاٽيا، پاڻا لڳس گهاٽَ؛
ميندري ملاءَ، لڳس ڪاڻ ڪپارِ مِ.

5

رُوءِ راڻي جي ناهِ ڪو، سوڍو سِين سُونَهَنَ؛
لاتائين لطيف چئي، مٿان دِلِيَن دُونَهَنَ؛
ڪانهي بي وِروَنَهَنَ، ٿيو مِڙوئي ميندِرو.

6

ڪاڪِ نه جهليا ڪاڙِي، موھيا نه مَحَلَنَ؛
ٻائين ۽ ٻانهين جي، ٻنڌڻ ڪين ٻجھَنَ؛
لکين لاهوتين، اھڙيون اورياڻ چڏيون.

7

ڪاڪِ نه جهليا ڪاڙِي، موھيا ڪَنھن نه مالَ؛
سوڍيون سڄھائي ويا، ھهڙا جَتِين حالَ؛
جي چورين ڏنا چالَ، تپ لاهوتي لنگهي ويا.

داستان چوٿون

1

شَمْعَ ٻاريندي شَبَّ، پِرَہَ ٻاکُون ڪَڍيُون؛
موٽُ، مَرانَ تِي ميندَرا! راڻا! ڪارِ رَتَ؛
تُنهنجيءَ تاتِ طَلَبَ، ڪانگَ اُڏايرَ ڪاڪَ جا.

2

اُپي اُپا رِيامِ، نَگَتَ سَپَ نَئي وِيا؛
هڪُ مَيو، ٻيو ميندَرو، سَچِي راتِ سارِيامِ؛
ڳوڙها ڳلَ ڳاڙِيامِ، سُورجَ شاخُون ڪَڍيُون.

3

ڪَتَ ڪَرِ موڙِيا، ٿيڙو اُپا ٿِيئي؛
راڻو راتِ نه آئيو، ويلَ ٿري ويئي؛
ڪوئ سا ڪاڻِي راتِڙي! پرينَ ري پِيئي؛
مُونَ کي ڏنءُ ڏيئي، وڃي دُولوڊِ ڦَراريو.

4

راڻو ڪا راتِ ويو، ڳجهي ڳالهه ڪَري؛
سوڍي رءُ، سَرِٿيون! هڏَ نه ساهَ سَري؛
وڃي، مانَ وري! آسائِي آهيان.

5

سوڊي سٽي لوءِ، ڪا جا مون سين ڳاله ڪئي؛
سا جي پڌر پوءِ، ته سرتيون ڪانه سُمهي.

6

راڻا! تهنجي راه تي، ڏيهاڻي ڏيڪان؛
راڻي جيءَ رهاڻ جون، رُوح اندر ريڪان؛
مُحَبَّت جون ميڪان، تو سين، لال! لپيئون.

7

آءُ، راڻا راحت! ڌاڇ ڌرتيءَ جا ڌڻي!
سِڪَن ٿيون سُهاڳيون، سوڍا تهنجي سَت؛
مون تان لاه م هَت، ڪامل ڌڻي ڪاڪ جا!

داستان پنجون

1

سَگ ڪري سين سينهن، ڪنڌ م ڦيرج ڪيڏهن؛
رَمج راڻي پُٺ م، نرتون منجهان نينهن؛
انءِ م وسج عام تي، جن مومل! وسن مينهن؛
سندي حشر ڏينهن، سوڍو ساريندين گهڻو.

2

جا پُون پيرين مُون، سا پُون مٿي سَچڻين؛
ڏَکُ لَٽا ڏُورَ مَ، اُڀي ڏِنا سُون؛
ڏينهن مَڙِي ڏُون، اُٿي لوچ لَطيفُ چُئي.

3

راڻو پانيو راند، ڪَن وَڙُ رائين؟
وَرُ وڏو ٽَڙِيهِن، جَن پُرُ پُڄتو پاند؛
هِيءُ! پِڳِيءُ هيڪاندي، سوڍو ساريندينءُ گهڻو.

4

ڪاڪَ ڪَڙهي وَڻَ وِيا، جلي مُنهنجي جان؛
رَکي ڪامَ ڪِڙڪيو، ماريس تنهن گمان؛
هَڏَ نه جيان هاڻ! سِگهو موڙج سڀرين!

5

ڪاڪَ ڪَڙهي وَڻَ وِيا، پَريا رنگَ رَتول؛
تو پُڄاڻا سڀرين! هنڙي اچن هول؛
جي مون سين ڪِيءُ قول، سي سِگها پارِج، سڀرين!

6

حالِ قُربانُ، مالِ قُربانُ، گهوريان لُڊاڻو

فِدا ٿِيءَ فقير جو، شَل رُسي مَ راڻو!
مُينَ سين ماڻو، مُناسِبُ نہ، ميندِ را!

داستان چھون

1

نہ وارثُ نہ وِھو، نہ سَگُ، نہ سِياڪو،
تو پُڄاڻا، سُپرين! آئِرِ اولاڪو،
پانڌيا! پاراپو، دِجانءِ دِاتيءِ ڍولَ کي.

2

ڪَڙھو ڪَمِيٽِيءَ تي، سوڍا! وار، سُڄاڻ!
ڪُھ ڪَريان ڪاڪي؟ تَن توهين ڏي تاڻ،
لاهي غيرَ گماڻ، اڱڻ آءُ اُڪنديين.

3

اڱڻ آءُ اُڪنديين، پرچي پيارا!
پَلڪَ پَراهُون نہ سَھنءِ، جِيءَ جا جيارا!
نِينھان نِزارا، سَچ، تہ مان سُوَرُ لَهي.

4

پَسُ توشَڪُون، تَڪِيا، سِيئي وِھاڻا،

پَسِيو هَندَ، پَچي هِنُون، جِي حَيِينِ هاڻا؛
هڪُ ڏنگا ڏاڏاڻا، پيو موٽيو تان نه ميندِ رو.

5

سوڍا! سُوَر سُڪائُون، اڪيون آبُ نه ڪنَ؛
راڻي جِيءَ رهاڻ کي، وِروڻيون وَجَنَ؛
سي ڪنَ، ميندِ را! مَچَن؟ جِي تو سُوَرِيءَ چاڙهيُون.

6

مُون گهر اچي جِي ٿِي، ميندِ رو مِهانُ؛
آڻي جهوڪيان آڳِ مِ، جيري وَجهان جانُ؛
تاڻي تَنورَن مِ، پيري هَٽان پانُ؛
پيڪَن سُوَدو پانُ، گهرُ تڙ گهوريان پَر تان.

7

کوڙ قناتُون ڪاڪِ مِ، راڻا ويهَ رهي؛
ماڙهو جِي محلاتِ جا، سوڍا ڪَڇ سَهي؛
وينديءَ ڳالهَ وَهي، وِڪرِ پُوندين وَلها.

داستان ستون

1

دِٽِ مَ وَجِچِ ڊولَ! ڪاٿِياري ڪاڪِ ڪَري؛
آءُ اڳئين آهيان، ٻڌي تهنجي ٻولَ؛
توڪي ساري، سُڀرين! رُڻمَ منجه رَتولَ؛
تڪاڻا ۽ ٽولَ، وَسَہُ مُونِ وَہُ تيا.

2

سوڍي سِرُنِيو، هِتِ ڪَرَنگهرُ سَڪو؛
راڻي جي رهاڻِ کي، سِڪي ساهُ پيو؛
پَسان ڪين پيو، توريءَ اڳڙين سين.

3

راڻي رڻُ ڪيو، جيڏيُون! مُنهنجي جِيءَ سين؛
مَنُ ميندِ ري وِڊيو، ڏُٻي ڌڙُ پيو؛
بُجهان، ٻهرِ ويو، هِنئون هِنْدَ نہ هيڪڙي.

4

رُٿان تي، راڻا! هِنْدَ نهارِ يو حُجرا؛
پيئي ڪه ڪُنن تي، تيا پلنگِ پُراڻا؛

دَرِ پائي دُورَ ٿيا، وَرَ رءِ وَهاڻا؛
جائون، گل، جَبات، وَنَ، تَوَرءِ ڪُوماڻا؛
ميندِ را! ماڻا، تَوَرءِ ڪَنديس ڪِن سين.

5

جِنَ ايندي ئي موٽين، ميندِ را! وَڌي جاڙ ڪِيا؛
وَ رُ نه هُين؟ وَها! هُونَدَ جِتي مون جاڳاءَ؛
تہ سَتي جي ساڃاءَ، سوڍا! سِگهيائي ٿي.

6

جڳ جِنَ تي چوءِ، سوڍو ٿين نہ سِڪيون
راڻو ٿين نہ رُوءِ، ڳوڙهو جِنَ ڳل ڳڙي.

7

تِنَ باغِنُون بَس، جي ڪَنديءَ ڪاڪِ ڪُوريا؛
سوڍي رءِ سَرِ ٿيون! ڪاڪِ نہ اچي ڪَسَ؛
راڻي پائي رَس، تَنَ پيڙيءَ جِنَ تاڻيو.

داستان انون

1

ڪين ساگا هيٺ، سڀرين! جاڙون ڪيٺ جال؛
سوڍا! مون کي ڪال، موٽي منهن ۾ آڻيون.

2

خاموشي خبر جي، مومل ٿي مٽ؛
صبر ٿيو سٺ، منهنجي حق، ميندرا!

3

ڍولي ڍڪي آهيان، هيس اڳاڙي؛
ڏيئي لڪ لاڙي، ڪڪر ڪيائين ڪاڪ جو.

4

سوڍا! صبر ٺهنجو، مرڪ لڄائڻ؛
چپ سين جي چوڻ، آڊب ڪجي اُن جو.

5

سوڍا! صبر ٺهنجو، سڪاري سَهَس؛
پڄي تان پَهَس، مون کي نصيب نئي جهليو.

6

سوڍا! صبر ٺهنجو، بي عقل آڻي باز؛

سندي صَبُرَ سارَ، توبَهَ كارِ مَرِ تَڪَڙِي.

7

جنين سندي مُنهن ۾، نهاڻيون نَڪَن؛
تٽان وِڊيو هيڪَڙو، تہ ڪهڙو ٿورو تَن؟
سي مَرُ سِجائِي سُونهن، جن پلي پينگَ پَرَمَ جي.

داستان نائون

1

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آڏيسي آيو؛
چوڏهينءَ ماهَ چنڊَ جَن، ڪيو ساميءَ سَهائو؛
لٽو آوندا هو، جوڳيءَ سَنديءَ جوتِ سان.

2

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آيو آڏيسي؛
ڪٿوريءَ خوشبوءِ سين، ولاتِ سَپِ واسي؛
سُودو سَناسِي، اُتانهين ٿي آيو.

3

نئون نياپو آيو، راڻي مُلانِ رات؛
لڏيسون لَطيفُ چئي، ڪَنانِ ڌاتَرِ ڌات؛

ڪهڙي پُڄين ذاتِ؟ جي آيا، سي اڳيا.

4

ڪيڏانهن ڪاهيان ڪر هو؟ چوڏس چٽاڻو؛
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين لڏاڻو؛
راڻو ۽ راڻو، رءُ راڻي پيونا ڪو.

5

ڪيڏانهن ڪاهيان ڪر هو؟ چٽاڻو چوڌار؛
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين باغ بهار؛
ڪانهي بي تنوار، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

سُر مارئي

داستان پهريون

1

’اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ‘، جڏهن ڪن پيوم؛
’قالوا بلي‘، قلب سين، تڏهن ٿي چيوم؛
تنهن وير ڪيوم، وڃن ويڙيڃن سين.

2

جڏهن ’ڪُن فيڪُون‘، من تڏهانڪُون مارئين؛
تُون ڪَن وِجهين تن کي، سُومرا! شڪُون؟

هَمِيرَن هَكُون، جَارَ جُسي کي پاتِيُون!

3

نَڪا 'کُنَ فَيَكُون' هُئي، نَڪا مُورَتِ ماہ؛
نَڪا سُدِ ثَوَابَ جِي، نَڪو غَرَضُ گَماہ؛
هِيڪائي هِيڪ هُئي، وَحْدَانِيَتِ واہ؛
لَڪيائين لَطيفُ چَئي، اُتَ گُجھانَدَ رَگَماہ؛
اَکِين ۽ اَرواح، اِها ساچاءُ، سُرِين!

4

'قَيْدُ الْماءِ' تِيوم، هِتَ اَزانگي گھاريان؛
'هِنَاڪَ جِسْمِي وَالْفُؤادُ لَدَيْكُم'، هِنُون هِتَ سَندوم؛
قادرُ شالَ کَندوم، مِيژاڪو سِين مارُون!

5

جَهڙو 'قَيْدُ الْماءِ'، تَهڙو بَندُ نہ ڪو پيو؛
'جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا هُوَ ڪائِنٌ'، لَهي نہ تَرِ تِئاءُ؛
عَمَر! توهڻاءُ، اَچائي تِي اَچڙين!

6

رِءِ اِعرابِين هِتَ، گَھنگهَرُ گھارَن مُون تِيو؛
'بَڪَتِ الْعَيْنَانِ فِي هَواڪَ دَما'، پُجان سائِ پُرت،

مَنْ، اَكِيُون، تَنْ تَت، جَتِي جَنْبُ جِيڏِين.

7

هي هِنْدَ، پِيٽُون هاڻ، ساڙيان سڀ ڏيهن ري،
'ڪُلُ شَيءِ يَرْجِعُ اِلَى اَصْلِهِ'، ٿي جِهڄان جهانگين ڪاڻ،
پري پنهنجي پاڻ، پسان مُلڪُ مليرِ جو!

داستان پيو

1

نڪو ايرُ نه پيرُ، نڪو اوڻي آيو،
مون وَتِ آيو ڪون ڪو، پاڻان پري پير،
ڪتابُون ڪيرُ، آڻي ڏيندُم اُن جُون؟

2

اوڻي! ڳوٺي آڻين، ڪو هتي جو هتِ هير،
تہ ڪِنا جي ڪوٺن جا، ٿين سرها سير،
آءُ تہ اکين اڳهان، جي پاڻ ڏنءِ پير،
الله لڳ لطيفُ چئي، لاءِ مَ تون اوڀر،
ڪوٺين گهاري ڪير؟ محلين مُنجهي مون هنئون!

3

جي اُمرُ هنيو آڏَ ڪري، سي ڪاغذَ لکان ڪيئن؟
واڳيون جي وصالَ سين، تين چاڙهي ڇهن؛
رُٿان راتون ڏينهن، جن اُن جي وائيءَ ۾ ور گهٽا.

4

تر تر اندرِ ٿاڪ، عُمَر! ماروئڙن جا؛
لاتائون لطيفُ چئي، مٿان لوڻيءَ لاک؛
عُمَر! ڪريو آڪ، پهريو ٿي پڻ چران.

5

سَهسين سيبا ڪنجري، لوڻي ليڙ ٿيام؛
آباڻن جي آسري، ڪٿي ڪان ڪيام؛
جا ڍٽَ ڍڪيام، تنهنجو پرور! پڻ رهائين.

6

سَهسين سيبا ڪنجري، لوڻي ليڙون ليڙ؛
واسي وار نه ويڙهيان، مرُ چڱون رهن ڇيڙ؛
ماروءَ جي مُهاڙ رءُ، اندرِ ناهِ اُڪير؛
ههڙو حالُ همير، وٺي شالَ ويڙه وِجان!

سي، سيبا ڏي، پوري نينهن نه ڪچوئي؛
 کٽيءَ وٽيون کٽيون، ستي سيڻي سي؛
 مڇڻ چوڻ ڪي، ته لڄائيءَ ٿر ڄاڻيون!

داستان ٽيون

1

پٽولا پنوها رڻون، مور نه مٽي ڪن؛
 جُه لاک رتاؤن لوڻيون، ته سائينان سونهن؛
 اُن ايلاجنئون اڳري، بڄمل بافتن؛
 سڪر پائينان سومرا! کٽي کان ڪهڻن؛
 جا ڏينم ڏاڏائڻ، سا لاهيندي لڄ مران.

2

آرم هڏ م اوڍيان، پٽولا، پٽ چيرن؛
 ٻانڌوڻا ٻن ڏيان، ارغچ ۽ عيرن؛
 ماروءَ سين شل ماڻيان، کٽيون جهڙيون ڪير؛
 اندر اُڇ ڪير، مون کي پرينءَ پنوها ر جي.

3

سونَ برابرِ سڳڙا، ماروءَ سندا مُون؛
پتولا پنوها ر کي عُمر! آڇ مَ تون؛
وَرُ لوئي جي لُون، ڏاڏاڻن ڏنيام جا.

4

سونَ برابرِ سڳڙا، لُون لُون برابر لڳ؛
رُپو جنهن رڌ ڪيو، ڪوڙ تنهن کي ڪڳ؛
مُون ماروءَ جو مڪُ، تيل نه لائيان تنهنجو.

5

تيل نه لائيان تنهنجو، مُون ماروءَ جو من؛
ڪريان ٻي نه ڪن، آهر انهن آهيان.

6

ڪرائن ڪڙور جا، چوڙا ڪوڙا جن؛
سو مَرڪُ ماروئڙن، جان لوڪ لڄ ٿي.

7

ڪارا ڪرائن ۾، سون اسان کي سوء؛
وَرُ جيڏين سين جوع، فاقو فرحت پانسان.

8

اِيّ نه مارُن ريت، جن سِيٺ مٿانِ سون تي؛
 اچي عمرڪوٽ ۾، ڪنڊيس ڪان ڪُريت؛
 پکن جي پريت، ماڙيءَ سين نه مٿيان.

9

وَرُ سي وَڻن ڄاڻيون، صحرا سترُ جن؛
 گولاڙا ۽ گگريون، اوچلُ آبائُن؛
 ويڙهيا گهمَن ولين، جهانگي منجه جهنگن؛
 مون کي ماروئڙن، سُج ڳٽائي سيج ۾!

10

پلُرُ پيٺُ اوچلُ اُن، جن جا پير مٿي پٽ پاڪَ؛
 وهڻُ وراڪن ۾، اُن جي اجوڪي اوطاق؛
 پاڻُ نه پسن پاڻ کي، ويچارا بي باڪَ؛
 عَمَر! اوءِ نه عاق، ڏکيا جم ڏکوئين.

11

جا، عَمَر! توڻل عيد، سا سان سوءَ ورتي سُومرا!
 ويئي ويچارن وسري، خوشي ۽ خريد؛
 سِڪڻ ڪيا شهيد، مارو جي ملير جا.

داستان چوٿون

1

ميندا ڌوءَ مَ مارُئي، پيسِ پَنوهاريون ڇتِ؛
راجَ رُٿاري، هَنجُون هاري، هيءَ هُتي جي هتِ؛
آهسِ پاڻر پارَ جو، ڪجڻُ ۽ ڪپتِ؛
وينگسِ ويڙيچن رءُ، مَس سَٽي ڪا مَتِ؛
سُومرا! سَپتِ، ڪَر تہ ڪوٽيان نڪري.

2

مخين ماندي مارُئي، ڌنيمَ مُنهن مَلورَ؛
اُٻا سَٽيا نہ ڪري، سُونهن وِجائيس سَورَ؛
پيسِ لوهَ لَٽيف چئي، لَٽس ڪوڏَ، ڪُپورَ؛
ڇتِ جَنين جا چورَ، سي مَڪي مَرڪُ نہ ڪنديون.

3

ڪريو مُهاڙَ مَليَڙَڙي، روءِ اُپي چوءِ؛
”سُهڃُ سَوري پائِٿيان، سُومرا! سَندوءِ؛
مَلڪَ مارُوءَ جي آهيان، جور نہ ٿيان جوءِ؛
سو ڦَلبَ ڪوٽ نہ هوءَ، جو هُتي جَن هتِ ڪيو.“

4

بَندي پيا قرار، اسين لوچُون لوهَ ۾؛
مٿي تَن ترارَ، سدا سانپڙنَ جي.

5

لنگڙياري لوهَ ۾، جنين لءِ ٿياسَ؛
تئين تر جيترو، پلڪُ نه ڀڄياسَ؛
جَهروڪنَ جهوريو هِنُون، ڪوئينَ آءُ ڪُنڀياسَ؛
مارنَ مُنجهَ مَياسَ، ناتَ ماڙينَ ماريسَ ڪينَ ڪي.

6

جي ويجهي ٿيان وَرَڪي، ته سڀاڳوَم سَنُون،
نَتُ نَتُ آهَ تُون، مونَ کي پَسُ پَنوهارنَ جو.

7

آئون ڪُنَ چڏيان، سومرا! تِنَ پَنوهارنَ پچارَ؟
جَزَ جنينَ جي جانِ ۾، لڳي رءُ لُهارَ؛
ميخُون مُحَبَتَ سَنديُون، هِنڙي مَنجِهَ هزارَ؛
پڪا ۽ پَنوهارَ، ڏني مونَ ڏينهنَ ٿيا.

داستان پنجون

1

سُونَهَن وِجايِرِ سُوْمرا! مارُو مَسَ مَچين؛
دُنْگا ڏاڏي پوئين، ڪِنَ ڏنا، ڪي ڏين؛
جي مان لوهَ لاهين، ته ڪوئن ۾ ڪين هُئان.

2

سُونَهَن وِجايِرِ سُوْمرا! ميرو مُنهن ٿيومر؛
وِجَٽُ تَتِ پيومر، جَتِ هَلُٽُ ناهِ حُسنَ ري.

3

سُونَهَن وِجايِرِ سُوْمرا، ٿيندِيسَ ڪِنَ قَبُولَ؟
ڪونهي سُهڳُ نه سُولُ، پُوچي مُنهن پَنوهارَ سين!

4

تِنَ مُنهن موچارا مارُين، مَليرُ جَنِين ماڳ؛
ناقصَ نوازي گهٽا، سَندو تِنَ سَياڳ؛
اڱڻُ مون اڀاڳُ، حُسنُ تي هِئَن ٿيو.

5

ڪونهي قَادِرُ ڪو پيو، اُنين جو اڀاڳُ؛

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا، إِيَّيْ مَعْدِرَتَ مَاكُ؛
سِيوئي سِيَاكُ، مارئيءُ مُساوي تيو.

داستان چھون

1

جھڙي آيس جيئن، جي تهڙي وِجان تِن ڏي؛
تہ لالائيءَ جا، لطيفُ چئي، ڪَر مُنڊُن اُنا مينهن؛
مارئيءَ لڳم مهڻو، سڀ چماندرَ سڀين؛
تيس ڪاٿياري ڪانڌَ جي، هتي اچي هيئن؛
ڪنڌَ ڪنڊيس ڪين، منهن ماروئڙن جي؟

2

هيڪُ جنن نه جاياس، پيو ڇاپندي جي مران؛
گھنگھڙ گھڻو تياس، ڇاپي ماروئڙن کي.

3

سيل پڇڻَ جي سُومرا! مُون کي مَتِ مَ آچج، مير!
ٿورين گھڻن ڏينهنن تين، وينديس هتِ همير!
مڇڻُ منجه ملير، ڪنڌُ مٿان هون نه ڪٿان.

4

مَ سَپَني مارُئي! مُئي! مَ جائي؛
جنهن آچي عُمرُڪوٽ ۾ لوئي لڄائي؛
جا سانگين سِيڏائي، سا ڪين مَرڪي ماڙين!

5

آلا! ائن مَ هو، جيئن آءُ مران بند ۾!
جُسو زنجيرن ۾، راتو ڏينهان رو،
پهرين وِجان لو، پوءِ مَرُ پُجنم ڏينهنڙا!

6

آءُ بندِياڻي بند ۾، ڪِڪي پيس بند؟
مُنهن لڳو مَهڻو، ڪِ مُنهن ڪَڙو ڪَڍ؟
مران جي هن هنڌ، ته نجانءِ مٿُ ملير ڏي.

7

واجهائي وِظَن ڪي، ساري، ڏيان ساءُ؛
بُتُ منهنجو بند ۾، قيدِ مَ ڪريجا؛
پر ڏيهياڻي پرينءَ ري، ڌار مَ ڌريجا؛
تڏي وسائجانءِ ٿرَن جي، مٽي مُئيءَ مٿاءُ؛
جي پويون ٿي پَساءُ، ته نجانءِ مَرُءُ ملير ڏي.

8

واجهائي وطن کي، ساري، ساه ڏيان؛
هي سر سازيه ساهون، منهنجونج، ميان؛
مقامياڻي مارين، وڃي ٿر ٿيان؛
مياڻي جيان، جي وڃي مڙه ملير ڏي.

9

واجهائي وطن کي، آڻ جي هٿ مياس؛
گور منهنجي سومرا! ڪڇ پنوهارن پاس؛
ڏج ڏاڏاڻي ڏيهه جي، منجهان ولڙين واس؛
مياڻي جياس، جي وڃي مڙه ملير ڏي.

10

گچيءَ ڳانا لوه جا، زيرئون ۽ زنجير؛
پيڪڙا پيرن ۾، ڪونين اندر ڪير؛
چاري چوڪانن ۾، واهيت ڪن وزير؛
چن نه چڄي آهيان، اهڙيءَ سٺ سرير؛
مارو جام ملير، پيچ ڪي پنوهار کي.

11

زيرين پيرين لوه ۾، ڳن ڪيس ڳاه؛
سنڪي سندي سومري، هڏ نه چاڙهيم ماه؛

سَرِئُون! دُعا ڪجاءُ، تہ ڀرُمُ پاروڙيءَ رهي.

12

ڀرُمُ پاروڙيءَ رهي، جنهن ۾ اچي اُن؛
تہ پڻُ وِني وِڌيان، توڙي پونسُ تَن؛
غافلُ رڪُ غريبِ ڪي، عُمَر! منجه اُمَن؛
سَرِئُون ساڻ سَمَن، آهَم اُني مينهنڙي.

داستان ستون

1

پنوهارن پاڻهيو، وريا واهندا؛
سارِ سِي سِي سِي چئي، گاڏليون گندا؛
پن پَر هندا، پنگا پڙ پتار جا.

2

پنوهارن پاڻهيو، ڪي وس واهندن؛
لئو سِي لطيف چئي، ٻڌو ڦڻ ڦڻ؛
اوه ٿا ڪورن ڪُئري، سَرِئُون مٿان سَسَن؛
عُمَر! اُن اُگڌري، پاسي ڪاند ڪَتَن؛
پاڻر ڏيئون پُنيون، ننڍن نوراپن؛

ڪاٿڙ ڪٿيون خاصيون، اوچيون اُتِ اُچنَ؛
ڪڍيو پيٽُ ڪهنَ: ”مليڙ گهرجي ماڙئي!“

3

اٿين ڪي چاڙهين، ڏٺُ ڏيهاڻي، سُومرا!
ستا ڪيو، سيدُ چئي، سائون سُڪائينَ؛
منجهان نَبَ لطيفُ چئي، چاٿڙ ڪيو چاڙهينَ؛
پُلاءِ نه پاڙين، عُمر! آراڙيءَ سين.

4

تن ونهين ويڙيچن ۾، سدائين سُڪارُ؛
چُنڊيو، اٿيو چاڙهيون، سندو ڏُونرن ڌارُ؛
جن جو ويڙن سين واپارُ، سي ڏوٿي هونَ نه ڏِرا.

5

ٿوري قوتَ قرارِيا، رهن سَبرَ ستَ؛
کٽيءَ ۾ ڪهَ پڪُليا، پوئِن اهڙيءَ پَتَ؛
پنوها رڪي پَتَ، پيهي پُچَ مليڙ ۾.

6

نڪا جهل نه پلَ، نڪو راڻڙ ڏيه ۾؛
اٿيو وجهن آهرين، روڙيو رتا ڳلَ؛

ماروپاڻ اَمل، مَلِيُون مَرڪَڻو.

7

مَن ٻُڪَ ٻُڪَڙا، چڪندڙا اچن؛
کُڙيون ڪيہ پڪُليون، پگهر سر پيرن؛
اي وڙ ويڙچن، مون لوڏان ئي لڪيا.

8

دَر، دروازا، دَرِيُون، هاڻي هتي هون
ڪوڙين اڏيان ڪيترا، تَنبُو مٿان تو
جي مُل نه آيا، مارئي! تَنين رڙ مَر رون
ڪوڪڻ آهي ڪو، پُسيءَ پنوهارين م.

9

سَنهيءَ سُنِيءَ سِييو، مون ماروءَ سين ساهُ؛
ويني ساريان سُومرا! گولاڙا ۽ گاهُ؛
هِنُو مُنهنجو هُت تيو، هِت مِتي ۽ ماهُ؛
پڪن منجه پساهُ، قالب آهي ڪوٽ م.

10

سَنهيءَ سُنِيءَ سِييو، مون ماروءَ سين مَنُ؛
هَڻي ڪڻ حِلَمَ جا، تَه وڌائين تَنُ؛

ڪن ٽوپايان ڪن، اباڻي ابر ري؟

11

پاڇا هي نه پاڙيان، سرتيون! سئيءَ سان؛
دڪي اگهاڙن کي، ڪين دڪيائين پاڻ!
بيهر ڇاپي ڄاڻ، ابر جي اوصاف کي!

داستان انون

1

چُرَن، چُڪَن چَت م، وساريان ڪين وري!
'ڪنان عهد اَلَسَتْ' جي، ڪهائين پري؛
'لَمَّ يَلَدٌ وَلَمْ يُولَدْ'، مارئي ڪوه ڪري؟
اُڄ ڪ ڪالهه مري، ساري سانپيڙن کي!

2

چُرَن، چُڪَن چَت م، وساريان ڪين وري!
جن ٿي پي پياريو، منجهان سگ سري؛
ونهين ويڙيچن جي، ستائڻ سري؛
ٿرَن توڪ ڌري، اُني ويڙا اُڪري.

3

چُرَن، چُٽڪَن چَت مَ، وساريان ڪين وَرَن؛
 لَيسَ ڪَمِثَلَه شَيءُ، پَسَٽُ ناهِ پَرِنَ؛
 پَڪا پَنوهارَن، نِيئي اَدِيا ناهِ مَ.

4

چُرَن، چُٽڪَن چَت مَ، رهيا اَندرِ رُوحَ؛
 اُني وِٽِرا اُڪِري، مارو مَٽي موهُ؛
 ويرون ولوڙَن جُون، ساريان گهڻو صُبوَحَ؛
 وُرُسي ڪارا ڪُوهُ، سَنجِيمَ جي ساڙِيهَ جا!

5

پِرَڪِيائون بَر مَ، پيارين پُھون؛
 سَنجَن سائِيڪَن تي، وڏِيءَ وير وَھون؛
 پاڻو جَرُ جَنبَن مَ، ڪوڏان ڪَن ڪُھون؛
 ڏينھان ڏينھن نُون، مُون ڪي ورهَ وِٽِيچَن جو.

6

آڏِيءَ اُٿن تي، جيلان پاڻي پاتار مَ؛
 وارو ويسرُين ڏينھان ڪونہ ڏئي؛
 مُون ڪَمِيطِيءَ ڪي، مٿان ڪُوهُ ڪِڍي وِيا!

7

سَرِنِئَن سِنَجَطُ چِڏِيو، سَتِين ٻَڳلِه سُئي؛
 ماريچي ماريئِن م، ڪڏهن ڪان هُئي؛
 عُمَر! آءُ نه مَئي، ان اويالين اڳين.

8

پنيءَ جي پوئَن، پيچ پُڪو نه سَطان؛
 سِنَجَطُ واريون سَئون، وڃي ويڙه ورنَ؛
 پيا سيٺ سَڙن، ترهي ٻنهي ڪنڊين.

9

عُمَر! تيم اُپار، وره وٽيان ڪن سين؟
 ڏوٽيڙا ڏور ٿيا، تڳان جن تنوار؛
 ستائون سنگهار، ڪوهن تان ڪٿي ويا.

داستان نائون

1

جُهڙ ڦڙ جَت ٿيان، اُت اڏيائون پَڪڙا؛
 هن منهنجي حال جو، ڦڏر نه ڪيڻان؛
 جيڪس آءُ وسريان، مارو ڦوٽ قراريا.

2

جُهڙ ڦڙ مٽي مارئين، جت چيها، چلڙ چڪڙ
 اندر تواج مري، ساهه ائين جي سڪڙ
 پيهون شال پيهون پري، تان ڏيئي تڪڙ
 ور پريان سين پڪڙ، پيا پاڻ پريائي گهوريا!

3

ڏيڻ پٽن ڏير، مهين ماروئڙن جا،
 پاڙو سڀ پڇي پيو، گهر گهاريندي ڪير
 ڪونين لڳن ڪير، مڃين منجهي مون هنئون.

4

هن مند مارو سٺا، ويڙهين وڳ وارين،
 چچيا چيڪاريو چيلڙا، پٽن پهراڻين،
 نيٺ منهنجا ان کي، جهجهو جر هارين،
 تارا تنوارين، مينهن وسندا موٽئون.

5

هن مند مارو سٺا، ڪاڙو خوشحال،
 ساڻون، سيارچ، مڪڻي، جيڏيون! آڻن جال،
 ستيءَ جي سيد چئي، ڪا ساڙيه منجه سنڀال؟
 لڳن تان، لطيف چئي، لوي لاهه لال!

پلو ڪندو پال، مينهن وسندا موٽ تون.

6

هن مند مارو سٺا، ڍنگريار رهن؛
پاڻي پوڄ پڻ م، پکي پاند پڻ؛
هن کي لوه لطيف چئي، هو ڪاٺ منجه ڪن؛
ڪاٺو بنا ڪاڄن، مينهن وسندا موٽ تون.

7

سدا جن پريان، پاندي پکي لڏ سين؛
مارو ڳڻ ساڻ، ويڙا تر اڪري؛

8

پاسا پولڙين م، ٻانهون سر بيئي؛
اڪيون، نڪ اريج ري، تماير ٽيئي؛
ڏور ٿيا ڏيهي، پرين پاڻ وٽ م؛

9

تاجا تر بر جهل، پيون پاڻ وٽ م؛
سيئي ساريو، سومرا! اچي آب اچل؛
سانين ڏم سل، ڏني جن ڏينهن ٿيا.

10

جُهران جِهجان تي، جِن پَسَٽان پَري ٿيا؛
آلا! اوني آئين، جو کينءَ جي خبر ڏي!
مَن مُنهنجي کي، واڪولهي ويڙه جو!

داستان ڏهون

1

اُني ٿي وراڻ، کينءَ واڌائون آئون؛
لڻي لوڙياريين، مڙني مُنهن ڪاڻ؛
صُلح واريو سُومري، چئي پنوهارن پاڻ؛
هَميرئون هارڻ، مُهٽ لهندينءَ مارئي!

2

اُتان اوني آيو، خبراي ڪري؛
وساريج مَ وَرَ کي، پئج مَ مُنڌ! مَري؛
ويندينءَ اُت وري، ڪوڏينهن آهين ڪوٽ مَ.

3

ڪوڏينهن آهين ڪوٽ مَ، لوئي هڏ مَ لاه؛
ڪامڻ! اهجي ڪُر جي، اڏ وڌائي آه؛
هت مَ پاڻج هيڪڙو، پاڻر جي پساه؛

سَتي! سِیلُ نِباہ، مَليِرَ وِندِينِءَ ما رُئي.

4

سي ساهيڙيون سارين تو، سِیلُ جِنين جو سَچُ؛
ما رُوءَ رِيءَ مَ مَچُ، سِيهو پاڻيچ سونَ کي.

5

ساهيڙيون سارين تو، سَچُ جِنين جو سِیلُ؛
نَڪو قالَ نہ قِيلُ، اُنين جي اَدبَ مَ.

6

جو ڏيہ ڏاڏاڻيان آيو، ڏَمَ نَنهن طعنو:
”پائي ويہ مَ پَلَنگين، گِچِيءَ سِرِ ڳانو؛
مَثان لَڪَ لَطيفُ چئي، کانءَ مَ خزانو؛
سَرَتِين سِیلُ چَوايو، جو رَ هِڻي جانو؛
تِيو سَڏُ سَمانو، حَرَفَ لَڻي هيڪَڙي.“

7

مُون سين ما رُوڙيُون، ڪَهڙِيءَ رِيَتِ رُسندِيُون؟
چوڻِيءَ مَ چيڙُ پيو، پِنَ رَتَ چِيُون؛
نِڀن نَبَدَ وَهَ تِي، ساري ساڏو هِيُون؛
هِيَتِي جي هِيُون، تہ سَڏَ پِيَن سِیلُ جِي.

”سَتي! تَنهجي سَتَ مَ، ڳالهَ گهرجي ڳچَ؛
 وِڊيو، چِريو، چِچريو، پَر مَ اُڀي پَچَ؛
 ساڻُ اَمانَتَ اچُ، تَه تِئين سَمانِي ساڙِيَه مَ.“

جانَڪين سَتيَن سِيرُ، تان ڪين وَهَنديَس ڪوَتَ مَ؛
 سِپَ سَمَندين سَچِي، نَديءَ پِي نَه نِيَرُ؛
 جَن هُوَ اَبر آسَري، تَن مُون مَن مَلِيَرُ؛
 ڪاڙِيَن ڪِرُ، جي اَمانَتَ اُتَ وِجي.

جَرَ مَ سِپُون جِيَن، آهين اَبر آسَري؛
 جَن ڪُنَجُون سارِين روهَ ڪي، مُون تَن اندَر تِيَن؛
 هُتَ وَعدا وَجِطَ جا، هِتَ نَه پاڻِيَم هِيَن؛
 ڪوئيَن وَهان ڪِيَن، جي نَظَر بَندياڻِي نَه هُئان؟

سِپَ سَمَندين سَچِي، اَبر آساروسَ؛
 ٻاڙو پِي نَه پِيڙِي، مَنو مَنهن لَڳوسَ؛
 ماڻَڪُ تي مَڙيوسَ، جَن تَنگُ ڪَديائين تارَ مَ.

سِڪو سَپ، سَرِئُون! سِپُن مُلان سِيَرُ
پِيو مَئائي نِيَرُ، اُپِيون اَبَرِ آسِرِي.

داستان يارھون

1

مَليران مارو، پَڪي پِيھي آئِيو
وَرِيا وَاھارو، ھاڻو سَپ ھِيٽا ٿيا.

2

پَھي سَڪَ پَرِنَ ڪِيَه! ڪو نِينھن نياپو مارُين؟
اَتِ اُڪَندي آھيان، تَنھن آتُ، تَنھن ڏِيَه
سَندي جا ساڙِيَه، ڪَھ ڪُڙِي پانُيان.

3

سَڪَرِ سِيئي ڏِينھن، جي مُون گھارِيا بَنَدِ مِ
وَسايرِ وڌَ ڦڙا، مَٿي مارُين مِينھن،
واڄھاڻيس وصال ڪي، ٿيس تَھوارُون تِين،
نِيَرُ مُنھنجي نِينھن، اُجاري اُچو ڪِيو.

4

عَمَرَ! اَجْ گِڏِيَامِ، ڏوڻي اُنَهِنِ ڌِيَهَ جَا؛
پاراڀا پَرِيُنَ جَا، اُڀي اُنَ چِيَامِ؛
لَهي لَوَهَ پِيَامِ، لُطَفَ سَاڻ لُطِيفُ چِيِي.

اڀات متفرقه

1

جُهَ سِي لوڙاڻو ٿيا، جَنِينَ پَرِ رَهَنَ؛
مارُو مَنجِهَ ٿَرَنَ، رَهي رَهِندا ڪيترو؟

2

جُهَ سِي لوڙاڻو ٿيا، جَنِينَ سَنديءَ ڌيرَ؛
مارُوڙڙا فَقيرَ، ڪَنهنَ دَرِ ڏيندا دانَهَنڙي؟

3

مارُوءَ پاسَ مَليَرِ ۾، ڏوڻي مَرُ مَرانِ!
پاڻي واري پانَهِنجو، ويندياڻي وِرانِ!
ٿورو مَنجِهَ ٿرانَ، هُنَدَ لڳي لوڙياريَن!

4

ڪانڌُ نه ڪَنديَسَ ڪوپِيو، ڪيتروڻي خُوبُ؛
ميروڻي مَحْبُوبُ، آسانَ مارُو مَنَ ۾.

5

مُنهن مُنهنجو سُومرا! مَرُ ميروئي هوءَ!
مٿان مارُ وڇوءَ، تہ ڌوتوءَ ڌوراڻن مِ.

6

جِت ڪَرڙ، ڪٿا ۽ ڪاهيُون، پال، پڪا ۽ پڪَ؛
سَرهيُون سي سَرئيُون، حاضِرُ پاسي حقَ؛
مارُونِ سين ماڻيان، شال مُنداڻي مڪَ؛
ڪڪارِ يان خلقَ، جا تَر جائي مِ ٿوهرين.

7

جي هِت هئي مارئي، تہ لڏيم ڪَر ڪيڻاسَ؛
ارداسيمُ عُمَر ڪي، ويجهو ٿي وٽانسَ؛
جي نہ ڇڏيائين ڪَ جهليائين، تہ پنهنجو انگُ آڇيانسَ؛
لاهي لوہ لطيفُ چئي، هتان هُندَ هلاانسَ؛
موڪي مليرَ سامهين، وٺي ٻانهن وِڃانسَ؛
رهبرُ ٿي ريڙهيانسَ، سُنهاري ساڻيہ ڏي.

8

جِن ڳنڍيُون مَنجھ ڳنڍيرَ، تَن مُون مَن مارُونڙن جُون؛
ڏنيون لَس لطيفُ چئي، هنڙي ڪي هميرَ؛

وَجِي مَنجِه مَلِيَر، سَپ چوڙينديس سُومرا!

9

سُڻِي سائِيَه ڳالهي، لَهي ويا لوه،
اَنڊَر جا اَنڊوه، لَڻا ڏُڪ، سَڪَ تيا.

10

توڪي توڙاين لَڪي، عُمَر! اچائي،
جنهن تو سائِي، مام نہ پڳي مارين.

11

مَڪي روءِ، مَ رَڙ ڪي، هَنجُون هَڏ مَ هار،
تو تان بَنڊُ بدا ٿيو، پيڙيون نِيئي ٻار،
پُهچنديءَ پَنوهار، سِگهي سنگهارن ڪي.

12

اُچُ پُڻ چَڪيم چاڪ، وَنَين ويڙيچن جا،
سُورن اچي سُومرا! اَنڊَر ڪي اوطاق،
ماروءَ جي فِراق، هَڏ مُنهنجا ڪيا.

سر ڪاموڏ

سُر ڪاموڏ

داستان پهريون

1

تُون سَمو آءُ گنڊِ ري، مُون مِ عَيْنِ جُوءِ؛
پَسِي راڻِيَن رُوءِ، مَتان ماگرِ مَنِين!

2

تُون سَمو آءُ گنڊِ ري، مُون مِ عَيْبِ اُپارَ؛
پَسِي لِي لَغَارَ، مَتان ماگرِ مَنِين!

3

تون تماچي تَرِ ڏَڻِي، آءُ مُهاڻِي مِي؛
مُون کي ڏهاڳُ مَ ڏِي، آءُ جا نالي سُسِيسُ تَنهنجي.

4

تُون تماچي تَرِ ڏَڻِي، آءُ گنڊِ ري غَرِيبَ؛
توسين ڄام! قَرِيبَ، ڪِي ڏَنُ چڏائي ڏيڄ مُون.

5

ڪِڪِي هائُون ڪا رُون، چِچِي هَڻا چِچَ؛
پاندُ جنين جي پاندَ سِين، لڳو ٿِي لَچَ؛
سَمو ڄامُ سُهَڄَ، اُيو ڪَري اُن سِين.

6

ڪاريُون، ڪوجهيون، ڪوڙيُون، مُور نه موچارِيُون؛
وڻي ويڻيون واٽ تي، ڪڪيءَ جُون ڪاريُون؛
اُٺين جُون آريُون، سمي ري ڪيرُ سهي!

7

گدُ جن جيءَ گوڏ ۾، پاپوڙا پوشاڪَ؛
اُٺين جيءَ اوطاقَ، راجا ريجهي آيو.

8

ٿيا تماچيءَ ڄامَ سين، مُهاڻا محرومَ؛
ننڍيءَ وڏيءَ گدريءَ، مٿي ماڙيءَ ڏومَ؛
جي ڪنجهرَ، جي رومَ، سي سڀ انعامي ٿيا.

9

نه وڌي، نه وڪڻي، نه ماري نه ڌاري؛
ڪارو وڌائين ڪوه ۾، نرئون ٺهاري؛
سائي پر پاري، جا گهر سمي جي سڀجي.

10

نه وڌي نه وڪڻي، نه کڻي ۾ ڪاري؛
اهج، سهج ساهميُون، ڏريان نه ڌاري؛

سائي پر پارِي، جا گهر سمي جي سڀڄي.

11

پاٻوڙو پيش ڪيو، تون نوريءَ نئي،
حاضر هيون هڪيون، سميون سڀئي،
نوازي نئي، گاڏيءَ چاڙهي گندري.

12

مهاڻيءَ جي من ۾، نه گيرب نه گاڻ،
نيٺن سين ناز ڪري، ريجهاياڻن راءِ،
سمو سڀن مللاءِ، هيرياڻن حرفت سين.

13

نوريءَ جي نياز جو، عجبُ اجهل هوءَ،
سمو سر سڀن ۾، مي مورچيو سوءَ،
اچيو اڀين پوءِ، حُجت پڳي راڻين.

14

هٿين پيرين آرکين، منهن نه مهاڻي،
جن سڳو وچ سُرندڙي، تن راڻين ۾ راڻي،
اصل هئي اُن کي، اهل ڄاماڻي،
سمي سڃاڻي، پڙو ٻڌس ٻانهن ۾.

تَهڙو ڪَنجُهرَ ڪين پيو، جهڙي سُونهن سندياس؛
 مڌ، مياڻيون، مڪڙا، مڙئي معاف ٿياس؛
 مورچل مٿانس، اُپو تماچيءَ تي هڻي.

ڪو سميون! ٻن سومريون! جي اچن اُچي ڳاٽ؛
 ورُ سي ڪَنجُهرَ ڄاڻيون، جن تماچيءَ جي تات؛
 راڻين ملان رات، ماڻڪُ مي پرائيو.

وائي

هيري هٿ وڌائين، ويهي سائين وڃ م.
 نوازش نوريءَ جي، آهي تماچيءَ تائين.
 گندگيءَ گوشو ڪيو، عطر اوت اوتياڻين.
 انڌا منڊا آڻيا، سڄا سڏ وڌائين.
 پسو جوڏ جوڏان جو، ڪو هنڌ ڪونه مٽياڻين.
 قيمت ڪميٽن سين، جهڙيءَ وٽ وٽياڻين.
 موتي مڇيءَ هٿ تي، ڪوڏن جن ڪڍياڻين.
 ماڻڪ مياڻن م، چلڻ جن چٽياڻين.

ڏيئي سونُ سُوالِ ۾، رُپي راندِ ڪيائين.
پاڻيٺَ آڻي پاڻَ سينَ، لعلونَ سڀَ لُٽيائين.
فيروزا فقيرنَ تان، گهوري سڀَ گهوريائين.
اُتي عَبْدُ اللطيفُ چئي، اُچلي اُمَلِ ڏنائين.

داستانِ پيو

1

سرُ سَلاَبَتِ سُپرينَ، مَرڪَڻ! تُون مَرِ مَرِيءَ؛
آهينَ نارُ اڪيڻِ جو، وَتانَ مُونَ مَرِ وِجِيءَ؛
تَماچي تَڳيچَ، ڪوڏينهنَ ڪِنجهرَ ڪَنڌينَ.

2

هيٺَ جَرُ مَٽي مَچِرُ، پاسي ۾ وَڙاهَ؛
اچي وِجي وِچَ ۾، تَماچيءَ جِي ساءَ؛
لڳي اُترَ واءَ، ڪِنجهرُ ھندورو ٿي.

3

هيٺَ جَرُ، مَٽي مَچِرُ، پاسي پرينَ سَندامَ؛
ڪوڙينَ ڪاچَ سِدامَ، اَنَ سِڌو ڪونَ رھيو.

4

هيٺ جر، مٽي مَجر، ڪنڌيءَ ڪوٺَر تَرَن؛
وَرِي واهُوندَن، ڪِنجهرُ ڪٺوري ٿِي.

5

سَميُون ڪري سِينگارُ، راءِ رِيجهائڻ آڻِيُون؛
ڄامَ هَتَ مَ ڄارُ، جُلي جُپيرِن وِچَ مَ.

6

نُوريءَ جي نوازيو، ٿيو تَماچي تي؛
گاڏيءَ چاڙهيءَ گندري، ماڙهو ڪيو مي؛
ڪِنجهرُ چُونڊا ڪي، تہ سَچُ سِپائي ڳالهَري.

7

ڄامان اڳي جي ڄاڻِيُون، تِن جي نِرتِ نُوريءَ کي ناہ؛
نہ مَنہن نہ مارِ ڪي، نہ وِجَن ڪنہن وِهانءَ؛
سي ڪِنجهرُ ڪنڌيُون ڪانہ، جن تَماچي تَڪيو.

8

نہ ڪَنہن ڄاڻو ڄامَ کي، نَڪو ڄامَ وِياءَ؛
ننڍيءَ وڏي گندريءَ، سَپِن آہ سِپاءَ؛
”لَمَ يَلَدَ وَلَمَ يُولَدَ“، اِي نِجابتِ نِياءَ؛
ڪِڀرُ ڪِرياءَ، تَحْتُ تَماچي ڄامَ جو.

پَڪا پَڪا ريو، ڄامُ تماڇي آڻيو،
 گُونڌَر لاهيو، گُنڊ رُون! آتَن اُجارِيو،
 ڪَنجُهرُ قَراريو، سَمي سامَ بَخشي.

ڪو جو ڪامُ مِي، آهي اڪَڙين مِي،
 تَن تماڇي ڄامَ جو، ناپُون پايُوني،
 عِشَقُ اِنن ڪَري، جِنن جَارو ڄامَ ڪُلهي ڪَيو.

سر گهاتو

سر گهاتو

داستان پهريون

گهنگهريَا گهڻَ ڄاڻ، موڙهي مَت مهائين،
 ويا گڏجي ويڙ مِي، پيا مُنهن مهراڻ،
 اڳيان پويان ٿاڻ، ويا ويچارن وسري.

ماڪَ پڄاين مولهيا، مٿان رات پئي،

اوليون اُجهڻ لڳيون، ويا وَنجهه وَهي؛
ڪَلاچيان ڪهي، ڪَڏهن ڪونه آئيو.

3

ڪو جو قَهَرُ ڪلاچ ۾، گهڙي سوئي؛
خبرَ ڪونه ڏئي، رَچَ ڪُڇاڙي رَنديا؟

4

ڪاله ڪَلاچيءَ ويا، چِٽيون ڪٽي چُڳين؛
پاڙن پيرونه ڪيو، اَدن ڪي اُويرَ؛
اهڙي خاصي ڪِرَ، ڪُنَ ورائي جَهلي.

5

تريون پسان نه تار ۾، جُهڳا جاءِ نه ڪن؛
مادر! ملاحن، ماڳ نه ديوا مَڪڙا.

6

ڏهاڻي ڏنم ڪيترا، جنين ماريو موڪَ؛
گهر ۾ گهاٽوڙن جاءِ ٿا مارينم ٿوڪَ؛
لڏي وچان لوڪَ، اُونهي ويا اوهرِي.

7

اُپي اوسڙان اُس ۾، جَهليو ڪُنَ ڪِنارَ؛

گها تُو گهر نه آئيا، وَڌي لڳين وارَ؛
هيس جنين هارَ، سي موڙي چڙهيا مڪڙا.

8

جتي گهريو گها توئين، تي واريءَ بٽَ؛
سهسين ساٿي مٺَ، سرُ سڪو، سونگي گيا.

9

مون اڌاريا مڇڙا، الله! گها تُو آڻَ،
ميان! مدارن سين، مونکي، قادر! وجهه مَ ڪاڻَ؛
هتَ مُنهنجي هاڻَ، قدرُ لڌو جن ري.

10

آئين جا لڌو لوڌَ، اي پر گها توڙن جي؛
ڪُن ڪلاچيءَ ڪوڏَ، سڪِ نه سٽا ڪڏهين.

11

گهريندي گهرييا، اگهور گهريائون؛
ميڪرُ ماريائون، ملاحن مُنهن سَنا.

12

جن جُهڳا پائين جهولَ مَ، ائن نه مرنَ مڇَ؛
سپرَ ڌارِ سمنڊَ جا، ڪي راڻون رڱيون رڇَ؛

هي چارُون ۽ چيچ، اڃا اوڙاهُ آڳا هُون ٿيو.

سُر سورت

داستان پهريون

1

الله جي آس ڪري، هليو هياڻين؛
چارَ ٻڌا چنگ ڪي، جهوڙا ۽ جهائين؛
ڏولي راءِ ڏياچ جي، ڏوران ڏنائين؛
وينتي واحد در، تنهن وير ڪيائين؛
”سَبا جها سائين! راءِ ريجهائين راڳ سين.“

2

”پرديسان پنڌ ڪري، هلي آيو هون؛
اُونچو تون عرش تي، آن پورو مٿي پون؛
ڪيئن ٿسندن تون؟ هي سر سوالي مڱو.“

3

”پرديسان پنڌ ڪري، سٽي آيس شان؛
مڱان ڪهڙي مت سين؟ نسورو نادان؛
سو ڪو ڏيارين ڏان، جو طمع ڪي ترڪ ڪري.“

4

”سَرديءِ سالمُ نہ رَهان، گرميءِ ٿيان گدازُ؛
 اَمَنُ ڏيڇ اَمانَ تون، سائڻ هڻي سازُ؛
 ربابيءَ کي رازُ، خالصُ ڏيڇ خَليلَ جو.“

5

”تو دَر آيسِ راجيا: جاجڪُ وٺي جيئُ؛
 ڪَنان ’نازُ حاميءَ‘، هاڻِ بچائجِ هيئُ؛
 والي! ڏيارِيئي ويئُ، جِتِ آهي ’جَنّا تُ عَدَن‘.“

6

”پيا دَر ڏيئي بَن کي، آيسِ تَنهنجي دَرُ؛
 سُونهَارا سَوَرَن وَر! ڪا مُنهنجي ڪَرُ؛
 ڀلا! پيري پَر، پالهُو پاندُ پينارَ جو.“

داستان پيو

1

جاجڪُ جُهوناڳڙهَ ۾، ڪو عَطاڻي آيو؛
 تَنهن ڪا مِلَ ڪَڍي ڪينرو، ويهي وڄايو؛
 شَهرُ سَڄوئي سُرَ سين، تَنڌن تپايو؛
 دائُون دَرِمانديُون ٿيون، ٻائين ٻاڏايو؛

چارڻ ٿي چايو، ته ماري آهي مڱڻو.

2

نرتي تڏُ نياز سين، بُرائي پيڄل؛
راجا رتولن م، اونائي امل؛
رازُ ڪيائين راءِ سين، ڪنهن موچاريءَ مهَل؛
”آنا احمدُ بلا ميم“، سين هنئي سائل؛
ڪنهن ڪنهن پئي ڪل، ته هر دوي هيڪُ ٿيا.

3

ڪين ڪين ماڙهين، پئي ڪل ڪائي؛
رسيا جي رمڙڪي، تن پارسي پاڻي؛
”الانسان سري وانا سره“ ورتي اي وائي؛
راجا راڳائي، هر دوي هيڪُ ٿيا.

4

سر جي هٿين هليو، چارڻ چٽائي؛
سو موڙا جهلي نه مال جا، ٿو ماڱِ موٽائي؛
”تو در آيس تي، جن تونا نه سڪيو.“

5

”جي ميراڻي مڱڻا، آءُ ڀڻ منجهان تن؛“

ڪي ڪه منهنجي ڪن، ارث منجهار ان جي.

6

”ڪا جا ڳالهه ڳري، پيجليا! ٻڌاءِ مون؛
پنين جن گرنار ۾، تندن تان ڪري؛
ڪ توپنڊ پري، ڪ مگ جهليندين؟ مڱا!“

7

”مگ نه جهليان مورهن، نه مون پنڊ پري؛
ڳڻي آيس ڳالهڙي، ڳجهي تو ڳري؛
سا سمجهج سورث ورا ويندس ڪين وري؛
پريان پير پري، تولءِ آيو آهيان.“

8

سر مڱي سر گهري، سر رءِ ٿئي نه صلاح؛
غريبنون نه گذري، تو ماري مير ملاح؛
نايونابن جا، سوريو ڪڍي ساه؛
خالق سنجھ صبح، ڪونه ڇڏيندو ڪٿين.

داستان ٽيون

1

ڪي جو پيڄل ٻوليو، پنيءَ ويهي ڀانءِ،
راجا رتولن ۾، سيباڻو سلطانءِ،
”آءٌ مٿاهون مڱڻا! مُقابلِ ميدانءِ،
گهوريان لڪ، لطيفُ چئي، تنهنجي قدمن تان قربانءِ،
مٽو هيءُ مِزمان! هلي آءٌ ته هِت ڏينءِ.“

2

”آءٌ مٿاهون مڱڻا! چڙهي ۾ چوڏولءِ،
توڪي گهوٽ گهرايو، راجا منجه رتولءِ،
پيڄل! توسين ٻول، وهاڻيءَ وڌن جي.“

3

مُحَلِّين آيو مڱڻو، کڻي سازُ سريءِ،
لڳي تَنڊُ تَنيرَ جي، پيا ڪوٽ ڪريءِ،
هِندين ماڳين هُوَ ٿي، تنهنجي پيڄل! دانهن پُريءِ،
سِسي تَنهن سلطانَ کان، اچي گهوٽ گهريءِ،
جُهونا ڳڙهَ جُهريءِ، پُوندي جهانءِ جَهروڪَ ۾.

4

ڏاتار ۽ مڱڻي، ڪونه وسيلو وڃ؛
سائي تال تندن جي، سائي چارن ڇت؛
جي هتي جي هت، ته ڳالهه مڙيائي هيڪڙي.

5

”جارجڪ! توجهار، ڏه پيرا ڏياڇ چئي؛
جنهن ۾ مال نه مريءَ جيترو، تنهن تون طمعدار؛
جي اچيئي ڪم ڪپار، ته ويه پيرا وڌي ڏينءَ.“

6

”پيلي! پئي پار، جان مون نيٺ هڻي نهاريا؛
چوري رکيم ڇت ۾، ڏسين جا ڏاتار؛
هي سر توهان ڌار، پيجي ڪنهن نه بوليو.“

7

”سو جي، مڱهار! م هوءَ، جنهن تون مٿي سر سٽو ڪيو؛
جو مون مل مور نه سڀجي، تان جي سو گهريو؛
تان جڳان جڳ ڏنو، ڏنگو ڏاتارن کي.“

8

”مٿو مٿائين گهريان، مٿو تو مٿاءَ؛

هَدُو هِي هَتَ ڪَري، جاجِڪَ! وهلو جاءِ؛
تُون سين اَنيراءِ، جَمَ وَاچا مِ وَلهُو وهين.“

9

”مَتُو مُور نه پاڙيان، تَنهنجي تَنڊُ تَنوارَ؛
سِرَ مِ سَچُ ناهِ ڪي، موٽُ مَ، مَڱهارا!
ڪينهي منجه ڪپارَ، لَچيندو ٿو لاهيان.“

10

”سَو سِرَن پائي، جي تَنڊُ بَرابَر توريان؛
اُٺل اوڏانهن ٿئي، جيڏانهن پِجَلُ بُرائي؛
سَڪڻو هڏُ آهي، سِرَ مِ سَچُ ناهِ ڪي.“

11

”مَٿي اُتي مُنهنجي، جي ڪوڙين هُونِ ڪپارَ؛
تِه واريو واريو وِديان، سِسيءَ کي سَو وارَ؛
تِه پُٺُ تَنڊُ تَنوارَ، مُوهان مَٿا تُون، مَڱڻا!“

12

”جو توڏيڻُ، ڏياچَ! لاهيو اِي سِرُ سِڪو ڏي؛
ڪي ناهِ جَهڙو ڏي، جو سَنَدَ ٿي سُوالين.“

پَسِي پاٿُ پُرُ ٿيو، سندو جادِمَ جُودُ؛
 مَگَ وِهاڻِيءَ مَگَڻا! مَتو هيرَ مَوجُودُ؛
 بَلڪَ آهي بُودُ، ناکِسيءَ، نا بُودُ مِ.

چارَ چَنگُ کُلهي ڪَري، پيرُ پُري پاتا؛
 صَدا جي سَيدُ چئي، وائي ڪِياڻين واتا؛
 تَنهن تي راءِ راضي ٿيو، دِل وڌِيءَ داتا؛
 مَرڪي مَرُ ماتا، رُوڙي راءِ ڏياچَ جي.

داستان چوٿون

۱

رءُ مَصلَحَتَ مَگَڻا، قَصرِ ڪِنِ اچَن؛
 نُورُ تَجَلَّو نُورَ سِين، غَميونِ پَسَن؛
 خِيمي مِ ڪَنگهارَ جي، چانڊوڻا چِمڪَن؛
 لَڏاڻين لَطيفُ چئي، سَندا ڏانَ ڏِسينَ؛
 تيلان مُلڪَ ڏيڻَ، مَحيو مَگَڻا رَڪي.

”مُر تہ آئین، مَکٿا! مامہ پُروڙي مُون؛
 جيڪا ڳاھ ڳالھائين، سا سڀ سمجھي سُون؛
 تنهن ۾ تَسِج تُون، جيڪي پويئي پَت ۾.“

3

”چارڻ! تهنجي چنگ جو، عَجَب آھم اِيءُ؛
 ھي آيو ھٿ سين، جِرو رکيو جيءُ؛
 رات منهنجو ريءُ، ڪاٿيو تو ڪُماچ سين.“

4

”تان نہ آھي تَنڊ جو، رُون رُون ڪري رازءُ؛
 ھٽَڏَر سَندا ھٽَرا، سِڪو چئي سازءُ؛
 سَتَ ڏيئي شَھباز، ٿِي، تہ توڪُ پرائين.“

5

”تَنڊُ تماريء تان، ڪھيو سو قبول پيو؛
 سِر تہ آھي سَت ۾، پَر پيو ڪي مَڱج دانءُ؛
 خاڪ، مِٽي ڪا بانءُ، ڪاٿيا پوءِ ڪُجھ نھين.“

6

”چارڻ! بول ڪي پيو، گھريء سو گھوريان؛
 گھر، سورٺ نہ پڙي، جان تَنڊنِ برابر توريان؛

ڳجھي آھم ڳلھڙي، آءُ اوري، تان اوريان؛
ڪَ ڪُلھنُون ڪوريان؟ ڪَ، ڄاڄڪ! ڄسي سين ڏينءَ؟“

7

ٽيئي پرچيا پاڻ ۾، تَنڊُ، ڪَنارو، ڪَنڌُ؛
”تنهن جهوئي ناه ڪي، جو تو، چارن! ڪيو پَنڌُ؛
اي شُڪرُ الحَمْدُ، جِن مَتو گهريو، مَگنا!“

8

ڪَنجھي ڪيرت ڪينرو، واڄو ولا تي؛
هَنئي تَنڊُ حُصُورَ ۾، تنهن پارس پيراتي؛
ڏَسندي ڏياڇ ڪي، ظاهر ٿيو ذاتي؛
ڪَڍي تنهن ڪاتي، وڌو ڪَرتُ ڪَيارَ ۾.

9

گل چنو ڳرنار جو، پَٽُ ٿيون پَٽين؛
سَهسين سورن جهڙيون، اُڀيون اوسارين؛
چوٽا چارن هَتَ ۾، سرُ سينگارِ يوڏين؛
ناريون ناڏَ ڪَرين: ”راڄا راتِ رَمَگيو!“

10

سورن مئي، سُڪُ ٿيو، خيما هنيا ڪَنگهارَ؛

ٿيو راڳ، رُوپُ سو، لڳي تڏُ تَتوارَ؛
سو ڏين پَٽين پارَ، پَسو! راجا راضي ٿيو.

سُر ڪيڏارو

داستان پهريون

1

ڏنو محَرَمُ ماہ، سَنڪو شَهزادَن ٿيو؛
چاڻي هيڪُ اَللهُ، پاڻ وَتَڏيُون جو ڪَري.

2

محَرَمَ موٽي آئيُو، آئيا تان نہ امامَ؛
مَدِيني جا جَامَ مَولا، مُون کي ميڙئين!

3

ميرَ مَدِينان نڪري آئيا نہ موٽي؛
ڪارا رَڱج ڪَپڙا، ادا نِروٽي!
آن تِنين لَءِ لونِي، جي ميرَ مُسافرَ رانِيا.

4

سَخِتي شَهادَتَ جي، مِڙوئي ملا رُ؛
دَروناہ يَزِيدَ کي، اِي عِشقَ جَواڻا رُ؛

ڪُٽسَ جو قرارُ، اُصلُ اِمامنِ سين.

5

سَخِي شَهادَتَ جِي، نسوروئي نازُ؛
رندَ پروڙين رازُ، قَضيي ڪَربلا جو.

داستان پيو

1

چَنَدَ وِهاڻِي چَڙهيا، مَلَّهَ مَدِينَتانِ ميرَ
اُنِ سينَ طَبَلِ، بازَ، تَبَرُون، ڪُنَدَ، ڪَنارا، ڪِيرَ
عَلِي پُٽَ اميرَ، ڪَندا راڙو رُڪَ سين.

2

ڪَربلا جِي پڙِ، خِيما ڪوڙيائون؛
جهيڙو نيزَ سا مَھون، جُني جوڙيائون؛
مُنھن نہ موڙيائون، پَسي تاءُ ترارِ جو.

3

ڪامِلَ ڪَربلا مِ، اَھلِ بَيْتِ آئيا؛
ماري مَصرينِ سين، تن ڪافَرَ ڪَنبايا؛
سَچَ ڪَ پِيءَ جايَا، ھهڙا سُورَہ سَپرين.

4

ڪامل ڪربلا ۾، آيا جنگُ جوان؛
ڌرتي ڏيبي، لرزي، ٿر ٿليا آسمان؛
ڪرڻ هئي ڪان، هو نظارو نينهن جو.

5

دوست ڪُهاڻي ڏاڏلا، حُبِ مارائي؛
خاصن خليلن کي، سختيون سهائي؛
الله الصمدُ بي نياز، سا ڪري، جا چاهي؛
انهن منجه آهي، ڪا اونهي ڳاله اسرار جي.

داستان ٽيون

1

ڏٺو ڪالھ ڪنهن، جُهونجھار ڪو جهڳڙو؛
هاڻين هڏ مچاڻيا، ريلورٽ ٽئين؛
پانئن سا سنئين، جتان جيءُ جوکو ٿئي.

2

آيا، اُجارين، تنڪ، تراريون تڙا؛
سانگيون سائڻ هٿ ۾، ڪلهنئون نه لاهين؛

اُيا ئي آهين، مُهاڻي مَرڻ تي.

3

هٽڻ، هڪلڻ، ٻيلي سارڻ؛ مانجهيان اِي مَرڪڻ؛
وَجَهَن تان نه فَرڻ، رُڪَ وَهنديءَ راندِ مِ.

4

بهاڏَر گڏيا بهاڏرين، کڙڳِ کُلولِ ڪَنڻ؛
وَجَهَن دَڙَ دَڙَن تي، هاڪارين هٽڻ؛
ڪِرَن، ڪَنڌَ نَچَن، رڻ گُجيو، راڙو ٿيو.

5

هوڏانهن هُن هاڪاريو، هيڏانهن هي هٽڻ؛
سُرنايون ۽ سُنڌڙا، ٻنين پارِ ٻَرڻ؛
گهوٽن ۽ گهوڙن، رڻ مِ لاٿون لڏيون.

6

گهوڙن ۽ گهوٽن، جِڻڻ تورا ڏينھڙا؛
ڪڏهن مَنجھ ڪوٽن، ڪڏهن واهي رڻ جا.

7

جِهمنڊيون اچن، جهوٽيون جُهونجھارن جُون؛
پايو پُڪَ ٻھار جا، اُن جُون وَهُون واکا ڪَن؛

پٽين ڀار ڪڍڻ؛ رڻ گجيو، راڙو ٿيو.

8

”ڪانڌا! ڪلارين ڪپڙين، ورا! وٺا هيو آءُ؛
جِت سانگين جي سٽ وهي، اُت وڪ وڌندي پاءُ؛
نان تان پوءِ مَ پاءُ، جان جان ٿوڌين نه چڙهين.“

9

’پڳو‘ آئون نه چوان؛ ’ماريو‘، ته وسهان؛
ڪانڌا منهن ۾ ڌڪڙا، سيڪيندي سونهان؛
ته پڻ لڄ مَ ران، جي هُونس پڻ ۾.

10

مُنهن مٿاهان جن جا، سي پٽيو ڪڍڻ ڀار؛
”جيڏيون! هن جهنجهار، اُجاري سڀ اڇا ڪيا.“

11

مُر مَرين، آئون رُٺيءَ! موٽي آءُ مَ، ڪانڌا!
ڪڇڻ وڌا پانڌ، جِٽُ ٿورا ڏينهنڙا.

داستان چوٿون

1

ڪا جا ڏري ڏنگري، ڪو جو وريو واءِ؛
عليءَ شير ويا، رڻ مڙ پڻ راتڙي.

2

جهيڙو لاه، يزيد! عليءَ جي اولاد سين؛
سا نه پسندن عيد، جا هوندي مير حسين سين.

3

ڪوئين قهر ڪيو، ٿيا جماتي يزيد سين؛
پلتن کي پڙ م، ورنه ور پيو؛
سڌر هون سهو، شير شهادت رسيو.

4

ڪوئين ڪاغذ لکيو، وڃ وجهي الله؛
”اسين تابع تنهنجا، تون اسانجو شاه؛
هيڪر هيڏي آءُ، ته تحت تائيني تنهنجي.“

5

ڪوفي ڪربلا م، پاڻي نه پيارين؛

اُتي عليء شاهَ كي، شهزادا سارين؛
نڪريو، نهارين؛ چڙه، مير محمد عربي!

6

پرہ پڪي آيو، ڪربلا مان ڪهي؛
روضي پاس رسولَ جي، تنهن هلي هاڪ هنئي؛
”ڏنيم رُڪ رُئي، چڙه، مير محمد عربي!“

داستان پنجون

1

حسنُ ناه حسينَ وٽ، پيلي نه ٻاهون؛
ساڙيه شهزادن جو، آهي اڳاهون؛
يڙيد! جُلاهون، تيلان ڪرين نڪريون؟

2

ڪلي وير ڪٽڪ ۾، هيءَ! جي حسنُ هو؛
پيڙو پيڙو پنهنجي پاءُ سين، پٽنگ جن پيو؛
آهي ڪير پيو، جو ڪري هالن مير حسين تان؟

3

ڪلي وير ڪٽڪ ۾، ساڻو سڀ نه هون؛

پڙ تي سيئي پُون، موٽُ جنين ميهڻو.

4

ڪلي وير ڪٽڪ ۾، پاڪر جو پائي؛
اڃا اُن کي جڙ جو، آسانگو آهي؛
سُورهُ سوچائي، جو رُڳوئي رڻ گهڙي.

5

سُورهُ! مَرين سوپ ڪي، تہ دل جا وَهَم وَسار؛
هڻُ پالا، وَرَہَ پاڪرين، آڏي دالَ مَ ديار؛
مٿان تيعَ تَرار، مار تہ مَٽارو ٿين.

6

حُرُ هلي آئيو، مانجهي مَردانو؛
”آهيان عاشقُ آڳ جو، پَنگُ، پروانو؛
مانَ راضي ٿي، رَسولُ رَبَ جو، نِي تونانو؛
هِي سِرُ سَمانو، گهوٽ! مٿان ئي گهوريان.“

7

هِي هدايتَ حُر ڪي، ازل ۾ اصلا؛
چڙهي آئيو جنگِ تي، هلي هُنَ پار؛
ايندي چيائين امام ڪي: ”گهوريسُ اُن مٿاءُ“؛

”لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا“، جيڪا پُڄندِيءَ ساڻ
گهوٽ به لڳا گهاءَ، سر ۾ شيرُ شهيدُ ٿيو.

8

پا ونگُ اُڀو پڙ ۾، هڻي هزارِي هولُ؛
جوهَرَ ۽ جڙاءُ سينَ، ڪاملِ سرِ ڪنگولُ؛
رتو رتَ رتولُ، مولهيو ميرَ حسينَ جو.

9

ڌاڙهي رتَ رتِياسَ، ڏندَ تہ ڌاڙهونءَ گلِ جڻَ؛
چوڏهينءَ ماهَ چنڊِ جڻَ، پڙ ۾ پاڳِياسَ؛
ميڙي ۾ مُحَمَّدَ جي، مرُ مرڪي ماسَ؛
تنهن سُورہ کي شاباسَ، جو مٽي پڙ پُرزا ٿي.

10

ڪڪرا ڪر بلا جا، مادرِ ٿي ميڙِياسَ؛
قَتَن تان رتَ قُڙا، عليءَ ٿي اڳِياسَ؛
مڙئي معافُ ڪِياسَ، خالقِ بدلي حُونَ جي.

داستان ڇهون

1

ڪُونر، ڪلي جا ڪوڏيا! جانڪي تائين جي،
مٿان اڙن اُسري، رُڪ پيالو پئي،
گاهُ ڳجهن جوڻي، ويني جن وره ٿيا.

2

چپر جن پھون، تن رڻ ڳجهن رانيون،
ونڪا ونڪن گڏيا، ڊوڙيو ڏين ڊهون،
مھارين وھون، نير مھانگو ڪنديون.

3

ڪوپا ڪلي ڪوڏيا، راوت ڪين رهن،
سائڻ سر فدا ڪيا، اڳيان امان،
”بجاءِ ڏون في سبيل الله“، ڪم اهوئي ڪن،
خورو هار ٻڌن، سهر شھيدن کي.

4

جنت سندين جو، فائق هليا فردوس ڏي،
فاني ٿيا ’في الله‘، هوءَ سين ٿيا هوءَ.

رَبَّ! ڏيکارين روءِ، ائين جي احسان سين!

5

حسن، مير حسين کي، رنوتن تولن؛
گهر ماڙهين، جهنگ مروين، اين ۾ ملڪن؛
پڪين پاڻ پڇاڙيو، ته لڏيو هوت وڃن؛
الا! شهزادن، سوين ڏين، سڄا ڌڻي!

6

حسن، مير حسين جو، جن نه هنڌي جار؛
خالق، رب جبار، ڪين مڙهندو تن کي.

سُر سارنگ

داستان پهريون

1

آگيو آهي، لڳه پَس! لطيف چئي؛
ونو مينهن وڌڻو، ڪي وڌڻ ڪاهي؛
چن چڏي پت پتو، سمر سنباهي؛
وهوم لاهي، آسرو الله مان.

2

آگه ڪيا الله، لڳه پَس! لطيف چئي؛

پَلَرُ جِي پَالُوٺَ سِين، پَنَنِ جَهْلِيَا پاہ:
واحد وَڌائي ڪيا، مٿي گسن گاه:
سانگين وريا ساه، اُنن آب آگوند رو.

3

آگم اي نه انگ، جهڙو پسن پرينء جون:
سيٺن رء سيڏ چئي، رُوح نه رُچن رنگ:
سهسين ٿيا سارنگ، جاني آيو جوء م.

4

جاني آيو جوء م، ٿيو قلب قرار:
وهلو وچائين ويو، ڪري غم گذار:
نظارو نروار، پي پسا يو پانهنجو.

5

اُچ پُ اُتر پار ڏي، تار ٿي ڪي تنوار:
هارين هر سنباهيا، سرها ٿيا سنگهار:
اُچ پُ مُنهنجي يار، وسڻ جا ويس ڪيا.

6

اُچ پُ اُتر پار ڏي، ڪارا ڪر ڪيس:
وڃون وسڻ آيون، ڪري لعل لبيس:

پرين جي پرديس، مون کي مينهن मिٽيا.

7

اڄ پڻ اميدون، آگم سَنديُون اُپ م؛
ساوڻ پسي، سرئيون! سَچُ ساريو مون؛
آئون آسائي آهيان، مان پڄائي پون؛
گهر ته گهرجين تون، مُندَ مڙئي مينهن جي؛

8

اُتران ٿي آئيون، ڪري هڪل هوءَ؛
پري تلَ ٿرائيون، جوڙي هليون جُوءَ؛
پسو جا پَن م، ڪٿوريءَ خوشبوءَ؛
اچي روبروءَ، اُنيون روضي تان رَسولَ جي.

9

پي پسايو پانهنجو، نظارو ناگاهه؛
لٽوڪُ ڦُڦُڻ تان، ٿي وِروهن واهه؛
اميدون ارواح، پي پسندي پُنيون.

10

وَسَطُ اَکڙين جَن، جي هوند سِڪڻ، مينهن!
ته هوند راتوڏينهن، بس بوندِيئون نه ڪرين.

11

گام گنديء گنج، ابرم اهاء ٿيون
پسي پر پرين جي، ڏور ٿيا سڀ ڏنڄ؛
شال وسندو سنج، عاشق تي اوهيڙا ڪري.

12

اڳ ٿاڙي، بهر ڪنديون، پکا پٽ سنهن؛
سُرهي سيج، پاسي پرين، مَر پيا مينهن وسن؛
آسان ۽ پرين، شال هون برابر ڏينهڙا.

13

بر وٺا، تر وٺا، ويئون ٽرايون؛
پره جو پٽن تي، ڪن ولوڙا وائون؛
مڪڻ پرين هٿڙا، سنگهاريون سائون؛
ساري ڏهن سامهون، ٻولايون، رائيون؛
ٻانهيون ۽ ٻائون، پکي سنهن پانهنجي.

14

بر وٺا، تر وٺا، ونوجيسر مير؛
آگم ڪري آيون، پاڻ پري پير؛
لاٿائون، لطيف چئي، واندين مٿان وير؛

سَرها ڪَيائون سِيرَ، سَرهيون سَنگهارِيون ٿيون.

15

بَر وٺا، تَر وٺا، وٺي ڪَڇ ڪِنارَ؛
پونياڙيءَ پَتَن تي، ڏسُ! نايائون نارَ؛
سَباڄهي سَتارَ، لاڻا ڏرتَ ڌيءَ تان.

16

سارَنگ! سارَ لهيج، اللهَ لڳ اُچينَ جي؛
پاڻي پُوجَ پَتَن ۾، ارزانَ اَنَ ڪَريج؛
وَظَنُ وسائيج، تہ سَنگهارَن سُڪُ ٿئي.

17

سارَنگ کي سارينَ، ماڙهو، مرگه، مينهيون؛
آڙيون اَبر آسري، تاڙا تنوارين؛
سپُون جي سَمُونڊَ ۾، نئين سَڄ نهارين؛
پَلرُ پيارين، تہ سَنگهارَن سُڪُ ٿئي.

وائي

مُنهنجي سَيِّد سارَ لهندو: مونَ کي آه اُميدَ اللهَ ۾.
سَڄدي پئي سَڀرينءَ، زارِيون زورَ ڪَريندو:

اُمّتِ کارِطِ اَحْمَدُ اُتِ، پَرِملُ پاڪُ پَنَدو؛
 صُورَ دَڪاءِ تِيندو، اَكِيون سَي سَجُ گِيدنو؛
 ميڙو تِيندو مومنين، اُتِ مُحَمَّدُ ميرَ مَلَهَندو؛
 نَفَساً نَفَسِي سَيڪو ڪَري، داتا دَرِ دَوَرَنَدو؛
 مُهَتُ دِنَدُسَ مَولِو، اُتِ بَدِيُون بَخِشائِيندو.

داستان پيو

1

سارَنگَ سائي سَتَ، جَهڙِي لالِي لاکَ جي؛
 اِن سِي اُپنِ اَنگِيَا، جَن سِي چُنيءَ چَتَ؛
 بَرَسِيو پاسِي پَتَ، پَرِيائين ڪُن ڪِرارَ جا.

2

پَري پَتَ تي آئيُو، سارَنگُ سُهَجَ مَنجَهان؛
 ڪَڙِيُون ڪَڙَ هارَ جَن، وِجُون اُتَرِ واءِ؛
 سُرَها سَبَزا تِيَا، دَامَ دَبَ ڪِيَا؛
 پَهري پَتَنان، پَرِيائين ڪُن ڪِرارَ جا.

3

پَرِيائين ڪُن ڪِرارَ جا، وُنو وارياسو؛

ڪٿي ڪي، ڇڳو ڇو ماسو؛
ما ڪا ٻي تان موٽيو، ڏيئي پب پاسو؛
خالق ڪيو خاصو، ڇيهو چڪي ڪنڌين.

4

ڇيهو چڪي ڪنڌين، ڪيائين گزنگ تي گل؛
هڏا ڪٽيان هليو، پري ترائون تل؛
آندائين آب اچل، مٽي باغ بهار ٿي.

5

اچ رسيلا رنگ، بادل ڪڍيا برجن سين؛
ساز، سارنگيون، سُرندا، وڄائي بر چنگ؛
صراحيون سارنگ، پلٽيون رات پڌام تي.

6

مينهان ۽ مينهان، ٻئي اکر هيڪڙي؛
جي وسط جا ويس ڪري، ته ڪڪر ڪن ڪيهان؛
بادل ٿي بيهان، جي آگهه اچڻ جا ڪرين.

7

ڪٽڪن ڪانڌ ڇت ڪيو، جهڙ ٻسيو جهڄن؛
ور رءِ واندين اڏيا، پڪا سي مڙسن؛

اُتر ٻاهي اُن جاء، ته ڪنهن کي ڪارُون ڪن؛
وارثُ وري تن، اچي شالُ اولو ڪري.

8

ڪُٽڪن ڪانڌ چت ڪيو، جُهڙُ پسيو جُهڙڪن؛
سُٺيو رڙ رعدَ جي، ڪليُون ٿيون ڪنن؛
ڪليُون ڪين ڪُچن، ويچارِيُون وَرنِ ري.

داستان ٿيون

1

گنيرَ گت سِڪن، چَلڻَ جي چاهَ پئي؛
هندوا حيرتَ مِ پيا، لالي ڪي لڻن؛
چمڪن چوڏسَ چنڊَ جڻن، وِجڙِيُون وَهسَن؛
لوچن ٿا، لَطيفُ چئي، پَسَلُءِ پرين؛
ڪيسرَ قريبن، سَنباهي ساڻ ڪنيا.

2

مندَ ٿي مندَلِ مندِيا، ڪي اوهيڙن اوڪَ؛
چاچرَ ٿي چنن مِ، مينهيُون چرنِ موڪَ؛
سرهيون ٿيون سَنگهارِيُون، پويو پائڻ طوقَ؛

مِها، چِڙ، ڦنگِيُون، جَتِ ٽِينِ سِيئي ٿوڪَ؛
لاهين مٿان لوڪَ، ڏولائي جا ڏينھڙا.

3

مُنڌَ ٿي مَنڊَلِ مَنڊِيَا، تارِ ڪي تنوارَ؛
هارين هر سَنباهِيَا، سرها ٿيا سَنگهارَ؛
اُڄُ مُنهنجي يارَ، وَسَ ڄا ويسَ ڪيا.

4

مُحَبِّ مُنهنجا سُڀرين! آئيئي اللهَ؛
توڪي ساريو ساءُ، اُڪنديو آهون ڪري.

5

اَگم ڪيو اُڇن، سَڄَ سانوڻِ مينهن جَنَ؛
پاسي ٽن وَسَن، جي سَڀُ جماندَرُ سِڪيا.

6

اُوڇڻ گهرجي اُڄڪو، جُهوڀو سَهي نه سِي؛
سُٺاڻج سُوڙ ڪي، حالُ مُنهنجو هي؛
اڱڻ آوِ ٿِي، ته ڊوليا! ڪنهن ڍنگِ ٿيان.

7

ڪانڌ! تَنهنجي پاندَ ري، سَنجهي سيءِ مَرانَ؛

ڪامل! ڪپاهُن ۾، پيئي نارَ نران؛
تاريءَ تو تران، جئن وَرَ وِهاڻِيءَ وارِين.

8

ڪانڌ! تنهنجي پاندَ ري، سيءَ مَران سڀ رات؛
ڪامل! ڪپاهُن ۾، جهپ نه اچي جهات؛
اچين جي پريات، ته آئون سيئي نه ساريان.

داستان چوٿون

1

سَجَڻَ سانَوَ مِينَهَن جَن، جُهڙڪَن پاسي جهوڪ؛
ڏيندا پاھ پَن کي، مَنجھان مِينَهَن موڪ؛
لَس پيارين لوڪ، آگم ڪيو اکين سين.

2

واهنداڻ وِجُون ٿيون، ڪَڙيون ڏنهن ڪِيات؛
ڪُنڊيون ڪاهي گس ڪريو، وِچُون ڪَريو وات؛
سَنگهارن سُڪُ ٿيو، لَٽي اُڄ اُسات؛
جُهڙ ڦڙ ڏيئي جهات، پُساينديون پٽيون.

3

سَچو صافُ نہ اُڀري، سَري وِچان سَچُ؛
مُنهن چَڙهيو ماڙهن کي، ڏئي وڌائون وِجُ؛
هِنَڙا! کُپَ مَ کُڇ، سِگها ملندءِ سَڀرين.

4

دِٻَ دَري پَتَ پيئون، ٿيا ولهارن ويءِ؛
سَچُ، چنڊُ نہ پاڙيان، سيٺنَ جي شِيءِ؛
جي جاني اَنڌرَ جيءِ، سي پرين پيئي گهر آيا.

5

دِٻَ دَري پَتَ پيئون، وِجُنَ ڪيا ڌرمَ؛
واحدَ وڌائي ڪيا، ڪُنڊنَ سان ڪَرمَ؛
سَنگهارن شَرمَ، رڪُ مُنهنجا سَڀرين!

6

موٽي مانڊانَ جي، واري ڪيائين وارَ؛
وِجُون وَسَ آئون، چوڏسَ ۽ چوڌارَ،
ڪي اُٿي ويئون استنبولَ ڏي، ڪي مٿيون مغربَ پارَ؛
ڪي چمڪنَ چينَ تي، ڪي لهنَ سمرقندِ سارَ؛
ڪي رَمي ويئون رومَ تي، ڪي ڪابلَ، ڪي قندارَ؛
ڪي دهليءَ، ڪي دکنَ، ڪي گزنَ مٿي گرنارَ؛

ڪنهن جُني جيسلمير تان، ڏنا بيڪايرِ بڪارَ؛
 ڪنهن پُڄ پڄاڻيو، ڪنهن ڍٽ مٽي ڍارَ؛
 ڪنهن اچي امر ڪوٽ تان، وسايا وهارَ؛
 سائيم! سدائين ڪرين، مٽي سنڌ سُڪارَ؛
 دوس! منا دلدار، عالم سڀ آباد ڪرين.

7

موٽي مانداڻ جي، جُڙي ڪيائين جوڙَ؛
 وڃون وسڻ آڻيون، ٻه ٻه ٻڌائون ٻوڙَ؛
 اَنن جا عالم ۾، لکين ٿيا ڪوڙَ؛
 سارنگ لاتي سوڙهه، ساندھ سُهائو ٿيو.

8

حُڪمُ ٿيو بادل کي، ته سارنگ ساڻ ڪُجنَ؛
 وڃون وسڻ آڻيون، ته ته مينهن ٿمنَ؛
 جن مهانگو لهي ميڙيو، سي ٿا هٿ هٽنَ؛
 پنجن منجهان پندرهن ٿيا، اَنن ٿا ورق ورنَ؛
 ڏُڪارِيا ڏيه مناه، شال مُوڏي سڀ مرنَ؛
 وري وڌي وس جون، ڪيون ڳالهيون ڳوارنَ؛
 سيد چوي سڀن، آه توه ٽهنجي آسرو.

اَندَرِ جُهڙُ جُهورِ وَهي، بَهرِ ڪَڪَرُ نه ڪوئ؛
 وسائيندي وِجڙِي، حُبَ جَنِينَ کي هوئ؛
 لالَنُ جَنِينَ لَوئ، تن اَوڪاڻين نه اڪيُون.

اَگَجي اَئيُون، اُتران ڪَري اُور؛
 جي پرين هُڙا ڏور، سي مُون کي مينهن ميڙيا.

وائي

آئي مُندَ ملارَ، آئون گُهنا ڪَنديس ڪَپڙا؛
 وَسَ جا ويسَ ڪَيا، اُجُ مُنهنجي يار؛
 لارَ لائيندي وِجڙا، پَنڙسَ پَنا وار؛
 پَڪي آءُ پرين تُون، لهُ مُنهنجي سَيِّدُ! سارَ.

سُرُ آسا

داستان پهريون

لوچان ٿي لاحَدَ مِ، هاديءَ لَهانَ نَهَ حُدُ؛
 سَپيريانَ جي سُونَهَنَ جو، نَڪو قَدُ نَهَ مَدُ؛

هَتِ سِڪُڙِي بِي عَدَدُ، هُتِ پَرِينِءِ پَرِوَا نَاهِ ڪو.

2

”آئون“ سِينُ اُنَ پارِ، ڪَڏهن تان ڪونه پيو،
”اِنَّ اللّٰهَ وَتَرِيحُ الْوَتْرِ“ نِيئي پياڻي پارِ،
هيڪڙائيءَ وَتِ هارِ، هَنجُون جِي هُئِ جُونِ.

3

بَنِ! پياڻي، سُپرين! پاڻان مُون کي پلِ،
”آئون“ اوريان جُهَلِ، توکي رسي ”تو“ ڏيئي.

4

هُوَ پُڻ ڪونهي هنَ ري، هِي نَه هُنَمان ڌارَ،
”الْإِنْسَانُ سِرِّي وَأَنَا سِرُّهُ“، پُروڙجِ پِچارَ،
ڪَندا ويا تَنوارَ، عالمِ عارفِ آهڙي.

5

جان جان پَسِين پاڻَ کي، تان تان ناهِ نمازَ،
سَپَ وِجائي سازَ، تَهان پوءِ تَڪِيرَ چَوُ.

6

جان جان پَسِين پاڻَ کي، تان تان ناهِ سُجُوڏَ،
وِجائي وُجُوڏَ، تَهان پوءِ تَڪِيرَ چَوُ.

7

نابُوديءَ نِيئي، عَبدَ کي اَعلیٰ کَیو؛
 مُورَت مِ مَخْفِي ٿيا، صُورَت پُڻ سِيئي؛
 کي اِت کيهي؟ ڳالهه پريان جي ڳجهه جي.

8

جن وِجايو وُجُود کي، سي فاني ٿيا ”في الله“ مِ؛
 نه تِن قِيامُ نه قُعودُ مِ، نه ڪو ڪن سُجُودُ؛
 جيلان ٿيا نابُودُ، تيلان گُڏيا بُودُ کي.

داستان پيو

1

اُپَرَندي ئي سِج، پرين جي نه پَسَنديُون؛
 ڪَڍي پِيئي ڏِج، اَکَڙيُون ڪانگن کي.

2

نيرانا ئي نيٺ، نيئي آڇ پرين کي؛
 سَترَ کاڌا کيڙ، جه ڏنو مُنهن مَحَبُوبَ جو.

3

تِن نيٺن ڪي نيران، جن ساجهرُ سِيٺ سانِيٺيا؛

جيء، جُسي ۽ جان، ڪَڙ حُضوري حُج ڪيو.

4

اڪيون علي الصّباح، دوستُ ديڪڻ آئيون؛
اُپنديون اُرداس ۾، بي نه ڪنديون ڪاءِ؛
رچنديون رءِ پاڻ، پرچنديون پرين ۽ سين.

5

وسن ۽ وهسن، ڏيهاڙي ڏسڻ لاءِ؛
ڏسي ڏسي آئيون، توءِ تلاشون ڪن؛
ڏاڍو نه ڏاڍن، ڀسڻ منجهان پرين ۽ جي.

6

اڳڙيون اڳڙين تي، ڏمڙ ڏوس ڪرين؛
جيانه سڪڻ سڪيون، تيلانه دعوى منجه ڌرين؛
ڪن ۽ ڪرين، رُسن پرچن پاڻ ۾.

7

اڳڻي ڪي آئون، جان ڪي جُهَلون پائيان؛
لوڪُ لٽاڙي نڊ ۾، ساڄن سونائون؛
مُون ڪي ماريائون، پاڻ پرچي آئيون.

8

اڪڙين پنهنجي مٽ، پاڻ سين پاڻين ڪئي؛
اُتي وڃي لڳيون، جتي جان ڪٽ؛
نه ڪا ڳالهه نه ڳت، جي ڏني رءُ نه جُڙي.

9

اڪڙين آرو، موهان ڀڄي نه ڪيون؛
اُتي وڃي اڙيون، جتي چوڻ نه چارو؛
هينڙو ويچارو، واٽون جهليو جهلي.

10

اڪ اُلي ڌار، وڻءُ اُلو عام سين؛
جي لهوارو لوڪ وهي، تون اوچو وه اوپار؛
منجهان نوج نهار، پُر پُنيرو پرين ڏي.

11

تان جي ٽين سامهان، پُنيرو سونهن؛
سنئون ورائي سُپرين، مُنهن جي مانڌي ڪن؛
رڳون سڀ رچن، تن ۾ تازائي ٿي.

12

اڪيون سي ئي ڌار، جن سان پسين پرين ڪي؛
پئي ڏانهن ڪيم نهار، گهڙو ريسارا سُپرين.

داستان ٽيون

1

ديڪُ مَ تُون سين تَن، هي جي مجازيا ٿيون مُنهن ۾؛
ڪين نه سُڃا تو سُڀرين، نھاري نيتن؛
پرين سي پسن، ٻئي جنين ٻوٽيون.

2

مجازي مَ مٽِ ڪر، پنيون اٿن نه پير؛
پُڇي ٿين ته پير، هاري! حقيقيءَ جي.

3

سنئين سونهائي سڀڪا، ڪا مون مُنجهائي؛
طلب ۽ تحصيل، اوريان ئي آهي؛
مان تَن تَتِ لائي، جَتِ آه نه ناه ڪا.

4

جَتِ آه نه ناه ڪا، اِي خاڪيءَ جو خيال؛
جانبِ جو جمال، پستان ئي پري ٿيو.

5

جان تَن ڪيوءَ نه ٿين، سوڀريان ئي سَهڙو؛

پرين پائيندا ڪين، توکي اڳئين ۾؟

6

اڳين ۾ ٿي ويه، ته آئون واري ڍڪيان؛
توڪي ڏسي نه ڏيھ، آئون نه پسان ڪي پيو.

7

کر کي کپڙ ڪاء، نانگ مٿيارو نڪري؛
اُڀو جو اونا، سُڙ پُر سنڊي سڄڻ.

8

سڄڻ سَنِيُون ڪن، لوڪان ليکي ونڱيون؛
سنڊي سُڀرين، پَر پُروڙڻ ڏاکڙو.

9

حوصلو حيرت ۾، ڪري ڪين ڌرڪُ؛
جو حُسنَ سنڊو حَقُ، سو ڪُورُ پُروڙي ڪين ڪي!

10

حوصلو حيرت ۾، وڃي ٿيو ويڇون؛
مُحَبَّتَ جُونِ ميڇون، ڪُورُ پُروڙي ڪين ڪي.

11

مُئي هاڻيءَ تي مامرو، اچي ڪيو آندڻ؛

مَنَّاڙِينِ هَتَسِ سِينِ، اَکِينِ کِينِ پَسَنِ؛
”فِي الْحَقِيقَتِ“ فِيلِ کِي، سَچا سُجائَتِ؛
سَندي سَرڌارَن، بَصيرَتِ پينا کَري.

واڻي 1

مُنهن مَنجھ خَليلُ، اَنڌر اَڌرُ آهين.
سَدَ مَ کَرِ صَحَتَ جِي، اِجا تُون عَليلُ؛
نالو ناهِ نِفاقَ جو، جِتي رَبُّ جَليلُ؛
مُنهن مَ مُسلمانُ تُون، قَلْبُ تان قَليلُ؛
والِيءَ جِي وِصالَ مَ، دوئي ناهِ دَليلُ؛
اَلا! عَبدُ اللّٰطيفِ چَئي، سَچو رَڪاڻُجِ سَيلُ.

واڻي 2

مَوْتُ مُنڊَ نه آهي، تائِبِ تِيو تَڪِڙا.
”عَجَلُوا بِالتَّوْبَةِ قَبْلَ الْمَوْتِ“، ويه تُون وِرمَ لائي؛
پريان کاري پاڻ کي، سِگهو ويه سَنباهي؛
اَجَلُ اسارَن کي، کَما وِني تَو کاهي؛
وِڌائين وِڌلَءَ، گَنُ کُهاڙِيءَ پاھي؛
عِمارَتُون اَنڌن جُون، ڊاهيو تَو ڊاهي؛

نبا گھوٽ گهرن ڏي، ڪنهن وڏي ۽ وير وٺاهي؛
اُتي، عَبْدُ اللطيف چئي، بنا ڪفن پراهي.

داستان چوٿون

1

محروم ٿي مري ويا، ماهر ٿي نه مُئا؛
چڙي ۽ جيئن چُهَنج هُئي، لڏيائون لُئا؛
حُباب ٿي هُئا، انهيءَ واديءَ وچ ۾.

2

اَسين سِڪُون جن کي، اَسين پُٺ سِيئي؛
”لَمَ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ“، وَنْءُ اوڏانهن پيهي؛
تِهان منجهيئي، پارڪ! پرڪڇ حق کي.

3

ڏَسَ ڏَسين جي، ته هَمه کي حق چئين؛
شارڪ! شڪُ مَ ني، اَنڌا! انهيءَ ڳالهه ۾.

4

آڏو جوا ثبات کي، سو شرڪُ لاهي شڪُ؛
هئي جنهن ۾ حق، تنهن نفيءَ جهونا ڪو.

انَ پَر نہ ایمانُ، جِنَ کَلِمی گو کونائین؛
 دغا تَنہجی دِل مِ، شَرک ۽ شیطانُ؛
 مُنہن مِ مُسلمانُ، اندر آذر آہین.

کُوڙو تُون کُفر سین، کافر مَ کوناء؛
 ھندو ھڏ نہ آہین، جِطیو تونہ جُڳاء؛
 تلکے تین کی لاء، سچا جی شَرک سین.

مُنہن تہ آھریان ئی اُجرو، قَلب مِ کارو؛
 بھران زیب زبان سین، دِل مِ ھچارو؛
 انَ پَر ویچارو، ویجھوناہ وصال سین.

تُون کا کانی پاء، وَتنِ مِ وصال جی؛
 دُوبینائی دُور کَری، مَعْرِفَت مَلہاء؛
 سَپیریان جی سُونہن مِ، رُخنو کون رِہاء؛
 اکِ اَشہد چاء، تہ مُسلمانِی ماڻین.

سُرمون سياهيءَ جو، رَن کي رهاءِ؛
ڪاٺي ڪارائيءَ جي، مُڙسُ ٿي مَڀاءِ؛
اڪيڻ مَ اٽڪاءِ، لالاڻي لالَن جي.

10

سُرمون سُرخيءَ جو، جڏهن ڀاتو جن؛
تڏهن ڏٺي تن، رَوَنقَ ريتي جهڙي.

11

سُرمون سُفيديءَ جو، جڏهن وڏو جن؛
تڏهن ڏٺي تن، اڇاڻي عالمَ مَ.

12

مُون تان لڪائي گهٽو، روئڻَ کي روشن؛
رَسِيو ريزالن کي، منجهان زَرديءَ ظَن؛
ويري مُون وَرَن، ڳالهَ ڪيائين ڳجهَ جي.

13

لکين سَين مَهرانَ، آڻي سَڀ اُڏميا؛
سَڙان منجهن مان، ٻَهرِ ٻاڦَ نه نڪري.

14

”پانُ“ ڀَرِ دو پاڻ کي، سَڻي ڪَرِ سَنِيالَ؛

وچان جو وصال، سو تان هُئُ هِنَ جو.

15

”پاڻ“ ڀرڻو پاڻ کي، طالب! سَڻج تُون؛
نڪا هان نه هُون، ڀرڻا سڀ پاسي ٿيا.

16

”مُون“ مُونِهين مِ سَڇجي، مُون کي ”مُون“ جڳاءِ؛
مُونِهين جي ساڃاءِ، مُونِهين مَنجھان ”مُون“ ٿي؛
اُنِهين اِنن جڳاءِ، اُن کي اِنن نه چَوَٽو.

17

گُڍي نِينُهَن نه سَڇجي، تَه نه پَڇي ماھُ؛
ڪَڇيءَ پَر ڪِئاءِ، ٿي سَماجوگُ سَڇڻين؟

18

نَظَرُ نَزديڪُون، سَهِي نه سَگهان سَاعَتَ سِيئن؛
پَسَٽُ پَري سَندُون، آئون نالي گِڙهي نِجھران.

19

مُون کي مُون پَرِين، ٻڌي وڌو ٻارِ مِ؛
اُڀا اِنن چَوَن، مِڇُٽُ پانڌُ پُساڻِين.

20

پيو جو پاتار، سو ڪن پُست کان پالھو رھي؟
ساليڪ! مون سيڪار، ڪوپھ انھن پاند جو.

21

ڪر طريقت تڪيو، شريعت سُڃاڻ؛
ھنئون حقيقت ھير تون، ماڳ معرفت ڄاڻ؛
ھوءِ ثابوتيءَ سان، تہ پُستان پالھو رھين.

22

ڪوڙي ڪج م ڪڏھين، ڦڪي پايڻ ڦانگ؛
ساري سناسين جن، لائق! رڳج لانگ؛
تہ چارئي چئيءَ پاند، اوسا ڳڻي اُڪرين.

23

سُتوئي سيڇ ڳهرين، جفا ڏين نہ جان؛
صُلح ريءَ سيٿان، مٿان نوندين نہ چڙھين.

24

صُلح جن سَجڻ سين، سيڇ ماڻيندا سي؛
”الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ“، اِن پُر اُپا جي؛
نيئي نوندين تي، ڏکي چٽي چاڙھيا.

25

جي ٿيا حل حبيب سين، سُمھڻ تن ثواب؛
 نيٺ ھيرائي نند سين، خوش ڪيائون خواب؛
 اوسيزو عذاب، دليان ٽين دور ٿيو.

26

تن تسيح، من مٽيو، دل دٻورو جن؛
 تندون جي طلب جون، وحدت سر و جن؛
 ”وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ“، اھو راڳ رڳن؛
 سي سٽائي جاڳن، نند عبادت ان جي.

وائي

ڪي انھن منجھ آھي، ھو جي جھونا پسجن جھوپڙا.
 ان در سيئي اگھيا، جن کي ڪون ڇٽائي؛
 ڌاريان پاڻن ڌاريو، پاڻ پريان سين کائي؛
 ”اِنَّ اَوْلِيَّائِي تَحْتَ قَبَائِي“، پنھنجا پاڻ پھرائي؛
 ”لَا يَعْرِفُهُمْ غَيْرِي“، پر کي ڪين پسائي؛
 پنھنجي ڇڏي پٽ ۾، رڙهه ائين جي رائي؛
 خدمت ڪر خلق سين، پاڻڏ ڳچيءَ ۾ پائي؛
 اديون! عَبْدُ اللطيف چئي، اٿاھين ڪي آھي.

سُر رپ

داستان پهريون

1

گوند ر ګيو غرق، ماء! مټنهجو چنډ ژو:
ډکون مړک، مټي سګر پند ژو.

2

گوند ر ګډياس، صحت نيژي سچين:
مادر! مارياس، قوژائي پرينء جي.

3

گوند ر هت نه پير، وره منجهين وهڅو:
ګڙه م قطارون ګري، سورن لاي سيره:
مون جن ګهاري کير، هيکلي رء سچين؟

4

اټي جن مورن، اوپر ولهارن م:
سا پر گوند ر کن، جه قوژائو سچين.

5

ګرن م ګرهيچ، روئي کچ م پډرا:
تان سوراڅي سهيچ، جان لا هيند ژ کولهن.

6

ڳڙ ۾، ڳجهو روئ، پتڙ وجه ۾ پرينءَ ري؛
سورن سپر هوئ، هنڙا! ڪم ڪنن جن.

7

جاءِ نه سڄو ڏينهن، هنڙو اوني وڳ جن؛
مون پريان سين نينهن، چنڻ ڪارڻ نه ڪيو.

8

پل پل ۾ پليانس، پل نه رهي پرينءَ ري؛
جن جهوريءَ کان جهليانس، جهچيو تن جهوريءَ پوي.

9

ڪڪر منجه ڪپار، جهڙ نيتئون نه لهي؛
اڄ منهنجي ڇت ۾، انا پرين اپار؛
آءُ سڄڻ! لهُ سار، وره ويڙهي آهيان.

10

مون منجهيئي مينهن ڪوئ ڪرينديس ڪرين؟
سرلو سارو ڏينهن، مون پريان جو نه لهي.

11

جُھ سي سَنپر جن، سَه تنن سين اوريان؛

لُئُو لُئُو هِيٺِ وَجَن، رَگُونِ رَباڻنِ جَن.

12

چُٽُ رَهي نه چُٽُ، ويٺنِ واڳو نه رَهي؛
رَئيءَ لُٽجي نٿُ، هِنٽُ وِاٿَ وِرڪَ جَن.

13

چوري چوري چُٽُ، جان نئينَ وِهاڻيءَ نڪِران؛
نِينُهَن گِهرائي نٿُ، پريان سَندي پيرَ مَ.

14

چِتارِيان چُٽِڪَن، وِسارِيان نه وِسري؛
ويرو تارَ ڏُڪَن، سَچَ پڳي هڏَ جَن.

15

چِتاري چُونڊِياسَ، ڳالهيُون سِيوِي سَچَين؛
جُهَ مُقابلِ تِياسَ، تَه سَپَ وِجَنمَ وِسري.

داستان پيو

1

سَچَ سان نه پيٽُ، ڳجُهَ ڳرهيان ڪَن سِين؛
ڳالهيُون انهيءَ ريتَ، سَلا ٻڌي مورِيُون.

2

ڳالهيون پيٽ وَرَن مَ، وَدِي وَنَ تِيُون؛
پَر سِين مُون نہ ڪيُون، ڪوشي پرين نہ گڏيا.

3

گوني ۽ گوني، پرين پٽائين گج جئن؛
جي مَن مَجُونِي، سي ڪَن وَجَن وَسِرِي؟

4

اَندَر اَندَرِيُون، جئن سي وانجهي ۽ لَٺ مَ؛
مُون نَن تِيَتِيُون، تہ ”ڪَن مَلِبو سَجِين؟“

5

جئن سي ڪوهي ۽ نارَ، وَهَن واري ۽ گاڏُٿان؛
هِنڙو پريان ڌارَ، نِيرِيانس نہ نِيرِي.

6

سَٻَرُ سِي پيو، نہ مُون سَوَرُ، نہ گَبَرُ؛
نہ مُون ڪانڌُ، نہ قُوتُ ڪِي، جوين وَهي ويو؛
تَنين حالُ ڪهو، نَدَر جَنين نِجُها؟

7

اُتَر اوتُون ڏي، نہ مُون سَوَرُ نہ گَبَرُ؛

سِي سارينديُون سي، جنين نذر نجرها؟

8

اُتر ڏني اوت، نه مون سوڙ، نه گبرو،
چارئي چنيءَ پوت، مون ريزهيندي رات گي.

9

نينهن نهاڻيءَ جان، ڏڪيو ڪو نه ڏڪين؟
جر چيري چڙي، ته ڪن پچندا ٿاڻءَ؟
سندي ڪنپار ان، ڪن ڪريجا ڳالهڙي.

10

نينهن نهاڻيءَ جن، ڏڪيو ڪو نه ڏڪين؟
جر چيري چڙي، ته رچ پچندا ڪن؟
تون پڻ ڪريج ٿن، جن ڪنپار ڪرن ڪم سين.

11

نهاڻيءَ کان نينهن، سڪ منهنجا سُپرين!
سڙي سارو ڏينهن، بهر باق نه نڪري.

12

نيٺ نهاڻن جان، ستي لوڪ ڏڪيان؛
اُجهاميو ٻران، توکي ساريو سُپرين!

ڪي جو ڪُنڀارَن، مٽيءَ پاڻي مَنيو؛
 تنهن مان تَر جيتري، جي پئي خبر ڪرَن؛
 هي تان هوندَ مَرَن، هن اڳِ اورا توڻي!

سُر ڪاهوڙي

داستان پهريون

1

ڪاهوڙين خفيءَ سين، سو جهي لڌو سُبْحانُ؛
 عاشقَ آهڙي اکرين، لنگهيا لا مَڪانُ؛
 هوءُ ۾ گڏجي هوءُ ٿيا، باجوَ جي ٻريانُ؛
 سڀوڻي سُبْحانُ، آيو نظرُ اُن جي.

2

مُون سي ڏٺا، ماءُ! جنين ڏٺو پرينءَ کي؛
 رهي اچجي راتڙي، تن جُنڱن سنڊيءَ جاءِ؛
 تئين جي ساڃاءِ، تَر هوڻي تار ۾.

3

ويئون پَ پئي، ڪيرون ڪاهوڙين جُون؛
 آئون تن ڏوڻين جو، ڇِجان پيرُ پهي!

رُجُن راتِ رهي، ڏونگر جَنِن ڏوريا.

4

تُون هڏ ڪُجاڙيا، سَنجھي سَعيونہ ڪَرن؟
سَوارا سَنڊ ڪَٽي، ڪاهوڙي ويا؛
اُٿيندين ڪيا، ڏُٺُ ڏوراڻي ڏيھ جو؟

5

ڏوٿي سا ڏورين، جا جوءِ سئي، نہ ٻڌي؛
پاسا مٿي پاهڻين، ڪاهوڙي ڪوڙين؛
وڃا اُت وورين، جت نہايتِ ناھ ڪا.

6

پڪُليا پوئڻ، ڌڙڪي گڏيو ڏوڙ مڻ؛
ڳالھيون، ڳهلي لوڪ سڀن، پڌر پئي نہ ڪن؛
ڪا مل آهي تن، مون پريان جي ڳالھڙي.

7

تان وٺڻ ويهي آءُ، اڱڻ ڪاهوڙين جي؛
جوش ڏنائون جيءَ کي، لڪائي لوڪاءُ؛
ڏوٿين ڪنھن ڏڪاءُ، سَمهي سڪ نہ ماڻيو.

8

ڏٺُ نه ڪٿو ڏوٿين، جيڪي ڏٺُ ڪرين؛
 اُهي ڇاڻيون عالمِ جُون، اورياڻن آڻين؛
 تهاڻ پوءِ ڏسين، پريان سنڌي ڳالهڙي.

9

جي ڪو ڏٺُ ڪري، ته ڏونگر ڏورن ڏاڪڙون
 چپَر ڪين ڏئي، سوکڙيون ستن ڪي!

10

مُون ڪاهوڙي لکيا، گهرين نه گهارين؛
 واحد لڳ ولهن ۾، رويو جر هارين؛
 گوند رگزارين، جه ڏوٿي ڏٺُ گد ٿيا.

11

ڪاهوڙين ڪٽي، ساجهر ٻڌا سنڌ را؛
 ڏوريندي ۾ ڏونگرين، ڪيائون پاڻ ڀڙي؛
 ڏکڻ ڏيل هڻي، چيه لڏائون چپرين.

12

ڪٿن نه ڪيڪان، پنڌ پراهين هليا؛
 ڏوٿيرا ڪنهن ڏٺُ ڪي، جُنڀيا ڏنهن جابان؛
 ڪاهوڙين اُهي ڇاڻ، انگ نه سڃي اڳڙي.

سُڪا مُنهن سندن، پيرين پُراڻا ڪيترن
 سا جوءُ ڏوري آيا، سُونهان جت مُنجهن،
 ڳجها ڳجهيون ڪن، تھان پراھين پندَ جون.

سُڪا سندن ڪڇن ۾، ڪرڪڙا پيرين،
 ٽمندي نيٽن، آن ڪي ڪاهوڙي گڏيا؟

داستان پيو

پيوجن پرو، گنجي ڏونگر گام جو،
 ڇڏي ڪٽ ڪرو، لوچي لاهوتي ٿيا.

پيئي جن پرڪ، گنجي ڏونگر گام جي،
 واري سڀ ورق، لوچي لاهوتي ٿيا.

پيئي جنين باس، گنجي ڏونگر گام جي؛
چڙي سڀ لباس، لوچي لاهوتي ٿيا.

ڪهڙو اٿئي ڪام، گنجي ڏونگر گام ۾؟
پسي تنهن پاهڻ کي، اچي نه آراءُ؛
مٿان ڏونگر ڏورين، اجهين ڪُءُ عوام؟
هرا ڪري حرام، ڪام ته ڪاهوڙي ٿين.

ڏيه ڏيهائي ناه، جتي پير نه پڪيان؛
تي ڪاهوڙيان، ور ڏيئي وڻ چونديا.

جت نه پڪيء پير، تَتِ ٽمڪي باهڙي؛
پيو ٻاريندو ڪير، ڪاهوڙڪيء ڪير ري؟

داستان ٽيون

اچي پيا آت م، واٽ وڃائي جن؛
اوءِ بصيرَ بَرَن م، انڌا ٿيوائين؛
ڪنن آڏيون تارئون، گنگن جن گهمن؛
فراقيءَ فرمان جو، آهي پُر ٻوڙن؛
لنگها ٿيا لاهوتَ کي، سٽا پيا سڪن؛
ڪپتَ ڪاهوڙين، آه اُٿي پئي نه لهي.

2

ڏسي ڏوري ڏونگرين، واٽ وڃائي جن؛
ڪرندڻ ڪي پڙوڙيو، رندُ سي نه رڙهن؛
پئي دارَ ديُون ڪيو، پيرتَ تان نه پُچن؛
ڏوڙ پريان لاءِ دارَ ڪيو، ويچارا وجهن؛
خبرَ ڪاهوڙين، آهي لڪَ لاهوتَ جي.

3

ڪيريءَ م پيرُ، ڪنهن پاتو پيرين؛
جيان مُنجهڻ ماڙهيُن، سڄڻَ تيان ئي سيرُ؛
اُن پُون سَندو پيرُ، ڪوڙن منجهان ڪولهي.

4

سُونَهپَ م سَپَ گهڻا، مُنجهڻُ ماڪي هوءَ؛

پرو تنهن پوءِ، جو اُجهي پوءِ اُن تان.

5

ڏوري ڏوري ڏيه، ماءُ! ڪاهوڙي آيا؛
مَن پيرين ڪيه، ڪُءُ ڄاڻان ڪنهن پار جي.

6

جهنگل هليا، سي نه پليا، راه هليا ڦرجن؛
اوجھڙ سي نه پون، پئي جنين ڇڏيون.

7

جهنگل آهيڙين کي، پنڻ ڪيو روندو؛
نه ڪٿا، نه ڪوڙ ڪُون، چڙهيو اُپو چوندو؛
هڏهين نه هوندو، انهان پوءِ عالم ۾.

8

وَر سا سُچي ويڙه، جنهن ۾ سڄڻ هيڪڙو؛
سوماڳ ئي ڦير، جتي ڪوڙ ڪُماڙهين.

9

ڪاري رات، اچوڏينهن، اي صفتان نور؛
جتي پرينءَ حضور، تي رنگ نه روپ ڪر.

10

ڏونگرين ڏسجن، اڄ پڻ رُون اُن جون؛
ڏوتيزا ڏٺ ڪي، آراڙان اڄن؛
خيما ڪاهوڙين، اڄ نه اُنهن پيڻين.

11

ڪاهوڙي ڪرا، سُڌي خبر پڪيا؛
سوجهي جن ڪيا مٿي اڳڻ آهرا.

سر بروو سنڌي

سر بروو سنڌي

داستان پهريون

1

ڇا ڪي وڃيو ڇو، ٻيلي ٿين پڻ جو؟
وڻ ڪنجڪ ڪري جي، جڳ جو والي جو؛
سُوڪو هوندو سو، جنهن جو عشقُ الله سين.

2

جن ڪا ڪا ڪا ڪا، لُسندي لائون ڪري؛
اچي پئي اوچتي، درد پريان جي دانن؛
ويج! ڏينن ڪهه ٻانهن؟ سورهنين کي سامهان.

3

ڌرتي ڏونه جڻ، سرير سپرين ڏي؛
لڳو آه، لطيف چئي، تن پريان ڏي تن؛
حاصل ٿي هنن، قرينو قريب جو.

4

لڳيءَ جو، لطيف چئي، نڪو قال نه قيل؛
لکي لامون کوڙيون، نپڻن وهي نير؛
هنڙا! ٿي سڌير، ڪالهه قريبن لڏيو.

5

ڪي اوڏائي ڏور، ڪي ڏور به اوڏا سپرين؛
ڪي سنڀرجن نه گڏهين، ڪي نه وسرن مور؛
جڻ مينهن ڪنديءَ پور، تن دوست وراڪو دل سين.

6

ڪوني ڪٺائون، اڄ پڻ اڪڙين سين؛
ماس وراهي هليا، ڪرنگل ڇڏيائون؛
”تَوَاصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَاصُوا بِالصَّبْرِ“ ائين اٿائون؛
مئي ماريائون، کلي گهاٽو سڄين.

7

ماڙهو گهرن مال، آئون سڀ ڏينهن گهران سڀرين؛
 دُنيا تنهن دوست تان، فدا ڪريان في الحال؛
 ڪيس نام نهال، پس تان پري ٿيو.

8

ڪڏهن طاقئون ڏين، ڪڏهن کُنن در دوستن جا؛
 ڪڏهن اچان، اچڻ نه لھان، ڪڏهن ڪوٺيونين؛
 ڪڏهن سڪان سڏ ڪي، ڪڏهن گجهاند رڳرھين؛
 اهڙائي آھين، صاحب منهنجا سڀرين.

9

صورت گھڻو سُهڻا، ٿاڻا سندن توه؛
 ريلو ڏئي رُوح، جو ڪائي، سو ڪامي مري.

داستان پيو

1

جانب! تون جيڏو، آھين شان شعور سين؛
 مون تي ڪر، منهنجا پرين! توه سڀي ٿيڏو؛
 ائي ڪامل! ڪم ڪيڏو؟ جن نوازينم نگاه سين.

2

جانبُ مُنهنجي جيءَ ۾، تهنجي طمعَ پوءِ؛
وٺُ ڪاتي، وِڊَ انگڙا، آڊُ ڪِرَ مَ ڪوءِ؛
پاڻيان پالَ سَندوءَ، جي ساجن! سَنُون نهارين.

3

جانب! ايئن نه جُڳاءِ، جيئن ماريو، موٽيو نه پُڄين؛
رتيءَ رتُ نه سَنجُري، سِڪَ تهنجي ساءِ؛
آسان توڻي لاءِ، پَر ۾ پُوجائون ڪيون.

4

جڏهن پوي ياد، صَحَبَتَ سِيرين جي؛
فَريادُون فَرِيادَ، ناگهَ وَجَنَ نِگيو.

5

ڪَڙو مَنجھ ڪَڙي، جيئن لُهارَ لَپِيئون؛
مُنهنجو جِي جَڙي، سِيرِيان سوگهو ڪيو.

6

نارَ مَنجھاران نِڪَري، جڏهن پرين ڪَري ٿو پَندُ؛
پُون پُڻ ”بِسْمِ اللَّهِ“ چئي، راهَ چُمي ٿي رَندُ؛
اُپيون گهڻي آڊُ سين، حُورُون حَيَرَتَ هَندُ؛
سائينءَ جو سوگندُ، ساجنُ سَينان سُهڻو.

فاني نبي فاني، دُنيا دَمُ نه هيڪڙو؛
 لتي لوڙه لَتَن سِين، جوڙيندءِ، جاني!
 ڪوڏر ۽ ڪاني، آهي سر سِيڪَنهن.

اُچ پُڻ اَنگيم اَنگ، هٿان حَيِين جي؛
 جا پَر سَوَتيءَ سَنگ، سا پَر سُوَرَن سان ٿئي.

اُچ پُڻ جُڙيم جوڙ، دوست پيهي در آيو؛
 سُنن اچي ڏکڻ کي، مُحڪم ڏني موڙ؛
 جا پَر ڪَتيءَ ڪوڙ، سا پَر سُوَرَن سان ٿئي.

داستان ٽيون

عِشَقُ اَهڙي ذات، جو مانجهي مُنجهائي مِين کي؛
 ڏينهان ڏورن ڏونگرين، روئڻ سَچيائي رات؛
 اُتي ويني تات، ميان! مَحَبُونِ جي.

يارُ سڌائي سڏڪو، جاني زباني؛
آهي آساني، ڪم پئي ٿي ڪل پوي.

3

آدمينِ اخلاصُ، مٽائي مانو ڪيو؛
هارِ ڪاٺي سڏڪو، سَندو ماڙهوءَ ماسُ؛
دلبرَ! هنَ دُنيا ۾، وڃي رهندو واسُ؛
پئي سڀ لوڪَ لباسُ، ڪو هڪڊل هوندو هيڪڙو.

4

شُڪرُ گڏياسُون، سڀرين! جڙي، جاني يارَ!
ويني جن جي وَتَ ۾، ڪوڙين ٿيا قرارَ؛
دڻيئم! ڪر مَ ڌار، پاڙو تن پرين کان.

5

ڪوڙي، ڪٽ مَ سڀرين! ڪيئي تان ڪوڙ؛
عادَتَ جا اکينَ جي، سا نڀي نباحِج توڙ؛
مُون ۾ عِينَ ڪوڙ، تُون پاڻ سڃاڻج، سڀرين!

6

ڪِٿان سِڪين سڀرين، ڪا سائڪي ڪارَ؟
تِڪي ڪا تي هِتَ ڪري، مُنيءَ سينَ مَ مارَ؛

چوري ڇاڪَ نهار: سورن سانگهڙا ڪيا.

سُر رامڪلي

داستان پهريون

1

نُوري ۽ ناري، جوگيڙا جهان ۾،
پري جن ٻاري، آءُ نه چندي اُن ري.

2

جوگيڙا جهان ۾، هئا منجه حمار،
آرامان ارڳ ٿيا، اوڏا نه آرام،
ڪيائون قيام، آءُ نه چندي اُن ري.

3

وارو! ويراڳين کي، ويل مَ وساريچ،
قدم ڪا پڙين جا، ليلائي لهيچ،
پيرت پسيو پت جي، وڃڻ کي وڃيچ،
راتو ڏينهن رڙهيچ، آءُ نه چندي اُن ري.

4

واجت ويراڳين جا، مون وت وڌي وت،
سون سڀوئي سڳيون، پسي ڪين مَ ڪت،

ويساهي ويل ڪنهن، پُورب ويندو پٽ؛
هل! ڪيائون هٿ، آءُ نه جڻدي اُن ري.

5

واچت ويراڳين جا، مون وٽ وڏو مال؛
مقالان مهڻڻ ٿيا، ڪونهي وٽن قال؛
حاصل جنين حال، آءُ نه جڻدي اُن ري.

6

جان ڪي مون کي ني، پڳه پائي پار ڏي؛
په پُروڙي پٽ جا، منجهان ڪينر ڪي؛
هاڻي جي هنئي، آءُ نه جڻدي اُن ري.

7

سٿر سڳڙين سين، لحطي لاثائون؛
ڪينر ڪني آهيان، انهن جي آئون؛
مون کي ماريائون، آءُ نه جڻدي اُن ري.

8

ميڙيو پاڻ پريون ڪيو، جوڳي جلائين؛
سامي سڳڙين سين، خوديءَ کي ڪائين؛
هُو جي تار تڳائين، آءُ نه جڻدي اُن ري.

پَسِيو آسَٽُ اُنِ جا، اُدوها اچَن؛
 کِينَر کَپَرُڙين جا، صُبحَ تان نہ سُجَن؛
 جي رائي منجھ رهن، آءُ نہ جِنڊِي اُنِ ري.

آسَٽُ وٽ آهون ڪَريان، وِس نہ مُنهنجي واٽ؛
 لڳم لاهوڙين جو، کِينَر منجهان ڪاٽ؛
 هلڻ کي هيهاٽُ! آءُ نہ جِنڊِي اُنِ ري.

وٽن ويني آهيان، ڏسيو ڪين ڏسان؛
 جنهن جهوڙي ناه ڪي، سا ڪا سُونهن سنڊيان؛
 پَسِيو ڪين پسان، آءُ نہ جِنڊِي اُنِ ري.

بابو پڪاري ٿيا، اچُ نہ آسَٽُ وٽ؛
 خودي کانئي هليا، پيرُ نہ لائي پٽ؛
 ”هيءُ! هيءُ!“ جنين هٽ، آءُ نہ جِنڊِي اُنِ ري.

بابو پڪاري ٿيا، پڇي ڇڏيا ٿون پاڻ؛

نسور وئي نينهن جو، نانگن وٽ نڌان؛
سرڪندڙ جنين سان، آءُ نه چئندي اُن ري.

14

نانگا نانيءَ هليا، هنگلاجان هلي،
ديکي تن دوارڪا، مهيسين ملهي؛
آڳهه جن علي، آءُ نه چئندي اُن ري.

15

پاڻهن وينا پاڻ سين، پر ۾ پريائين؛
سامي سفر هليا، آسڻ اُجهائين؛
رخصت ٿاڙين، آءُ نه چئندي اُن ري.

16

جُزو وڃايو جوڳين، ڪُل سين آهين ڪم؛
آسڻ جن عدم، آءُ نه چئندي اُن ري.

وائي

سندڙيان سڱڙي، ڳالهه ڳجهڙي، مون ماريندي ڪڏهين.
جا وڃائين جڙا، نه تنهن نڙ جهڙي؛
مُريءَ کي جنهن مات ڪيو، نه تنهن ٿل ٽنڙي؛

تاريو جنهن توڙي ڪي، نه سو گھنڊُ نه گھنڊَ ٿي؛
 ڌاريو جنهن ڏياڇ ڪي، تڏن ان تنهن ٽڪري؛
 نه سري، نه سنڌ ڪا، نڪا هند ههڙي؛
 منائين مني گھو، چوندا جن چڪري؛
 ونن اوائلي اُن ڪي، ويهه م، ڪڻ وڪري؛
 بيخود باوسي ٿيا، بُندي جن ٻڌ ٿي؛
 جا سارا هيل سُبْحانُ جي، تنهن واکاڻ ڪهڙي؟
 سَهسين سُروڌن ڪي، پاڻان پوءِ وجهند ٿي؛
 گھاندار مرون موھيا، هيءُ ماڙهو مُهند ٿي؛
 اديون! عَبْدُ اللطيفُ چئي، هيءُ مٺا جياريند ٿي.

داستان پيو

1

ڪيم ڪا پڙين جي، پهرين ڏينهن پڙوڙ؛
 سگها ساعت نه هڪڙي، چارئي پهر چور؛
 سدائين سيد چئي، هون سناسي ۾ سور؛
 جوڳي سان ضرور، لڪا پڻ لوڪ ۾.

2

ويهي وير اڳين جو ٻئي ڏينهن ٻڌم حال؛
 اُن جا ڏاڳا ڏوڙ پڪليا، جاڳوڙا زوال؛
 تن جا ٻي جتائون ڇڏيون، چوٽا چڱيءَ چال؛
 ويچارا وجود جي، ڪنهن سان ڪن نه ڳال؛
 نانگا ٿيا نھال، لڪا پٽن لوڪ ۾.

3

ٽين ڏينهن تمڪائين، ڏونهيون دائرن ۾؛
 ميڙيو ڪڙج ڪاٺيون، جوڳي جلائين؛
 سنڌيون ڪامڻ خبرون، آديسين آهين،
 ڳجهه نه ڳالهائين، لڪا پٽن لوڪ ۾.

4

چوٿين ڏينهن چوگان ۾، ڪنهن جنهن په پيا؛
 وهه پريان جي وڌيا، تن ۾ ڪوڙ ڪها؟
 اندر آديسين کي، آڇن جوش جها؛
 سامي سون ٿيا، لڪا پٽن لوڪ ۾.

5

ڪنهن جنهن پور پچائيا، پنجن ڏينهن پئي؛
 اندر آديسين کي، سورن شاخ ڪئي؛

مُحَبَّتَ جِي ميدان ۾، لاشڪُ پيا لهي؛
 تن کي ساري رات، سِيّدُ چئي، گوندَ رَ سان گڏي؛
 ڪريو سِيٺَ سهي، لڪا پُٺنَ لوڪَ ۾.

6

پيا ڪنهن پريان ۾، ڇهين ڏينهن ڇڻي؛
 اندر آديسين کي، ڏريان ئي ڏڻي؛
 پري ٻاجهرا ڪيا، کانئي خاڪَ ڪڍي؛
 پنيو پنج ڪڍي، لڪا پُٺنَ لوڪَ ۾.

7

ستين ڏينهن، سِيّدُ چئي، ڌاڄا ڌوتائون؛
 اُپي الڪَ سامهون، ٻانهون ٻڌائون؛
 وڏيءَ ڪنهن ولاتِ جا، اُهڃَ آندائون؛
 رُوحُ پنهنجو رامَ سين، پر ۾ پوتائون؛
 ڪڍيو ڪڍائون، لڪا پُٺنَ لوڪَ ۾.

8

اٺين ڏينهن، اُپي ويا، جوڳي جاءِ بجاءِ؛
 سا پر سامي سڪيا، جا پر جوڳَ جُڳاءِ؛
 ويرو تارَ وجودَ ۾، اُن کي رامَ رهيو ئي آه؛

ڪنهن جنهن ڪمائي لاءِ، لڪا پئڻ لوڪ ۾.

9

نائين ڏينهن نيٺان، اوجاڳي اُجاريا؛
سَبا جهي پاڄه ڪئي، سُڃاڻي سيٺان؛
جتي نَظَرُ ناٿَ جو، اُتي اوتارِان؛
اِهي اُهڃاڻان، لڪا پئڻ لوڪ ۾.

10

ڏهين ڏينهن ڏک ٿيا، پرينءَ پاڻو هيا، پَسُ؛
وَرَقَ جي وصالَ جا، سي واري ڪياڻون وَسُ؛
لڏائون، لَطيفُ چئي، سَندو گُروءَ گَسُ؛
جوڳي ڪَٽيو جَسُ، لڪا پئڻ لوڪ ۾.

11

وَرِيو ويراڳين جو، ڪارِهين ڏينهن ڪَرُمُ؛
جوڳي ڄاڻائون پُنيون، هلي ويا حَرُمُ؛
دائم جَهليو دَمُ، لڪا پئڻ لوڪ ۾.

12

مَن مُرادون پُنيون، ٻارِهين ڏينهن ٻئي؛
جوڳي اِنَ ڄاڻاڪي، ٿي سِڪيا سِپِيئي؛

سَمانا سِيئي، جي گر گڏجي آيا.

داستان ٽيون

1

سَدائين سَفَرِ مَ، رَمَن مَٿي راءَ؛
پَرَن پُورَب پَنڌَ ڏي، مَنجِهه موالي ماءَ؛
جن اَلڪَ سين آگاهَ، هَلو! تَڪِيا پَسُون تَن جا.

2

نَڪَرُ ناهِ ڪُلهي ڪَري، هومَ هُونَدَن جِيئَن؛
لاهُوتِي، لَطيفُ چئي، هُون نَه آديسي ايسَن؛
سي ڪا پَڙِي ڪِئَن، جي ڌارين تَعلقُ تَر جيترو؟

3

ڪَن ڪَٽ، ڪا پَٽ، ڪا پَڙِي، ڪَنو ٿيا ڪَن چيرَ؛
سَدا وَهَن ساهُمان، عاشِقُ اُترَ هيرَ؛
تَسا ڏيئي تَن ڪي، ساڙِيا ٿون سَريَرَ؛
جي فَناءِ ٿيا فقيرَ، هَلو! تَڪِيا پَسُون تَن جا.

4

سامي ڪامي پرينءَ لاءِ، ڪُسي ٿيا ڪبابَ؛

جَهڙو ڏسن ڏوهَ کي، تَهڙو تنِ ثوابُ؛
اوتين اِرتي گاڏئون، منجهان اڪين آڻُ؛
سندو ذاتِ جوابُ، تون ڪئن پڇين تن کي؟

5

سامين سِگُ ڪُلهن تي، سَنگُ مڙوئي سُوڙُ؛
ڪَهندا ويا ڪاٺِ ڏي، ڪو جو پيڙن پُوڙُ؛
مڙهيءَ جو مڙ ڪُوڙُ، ڪالهه ڪندا ويا ڪا پڙي.

6

سامي! مڙهي سنڊياءَ، سامهين مون سيلهه ٿي؛
سا تان ڪُءُ اڏياءَ، جان نانگا وڃين ڪري؟

داستان چوٿون

1

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، ته سَگَ سڀيئي چنُ؛
وڃي درِ دوستن جي، نانگا! ڪيمَنُ؛
پَتَ ٿين جي پُن، جن پُجهي نه پُجهيو.

2

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، ته سَگَ سڀيئي ٽوڙُ؛

جي ڇاوا نه ڇاپندا، جي ٽين سي جوڙ؛
ته تون پڇين توڙ، محبت جي ميدان ۾.

3

جي پائين جوڳي ٿيان، ته من پوري، منجه مار؛
دائمي ڏونهن دل ۾، من سين مالها وار؛
سه سڀڪا آ، آڳي جي ادب سين.

4

جي پائين جوڳي ٿيان، ته ڪين پيالو پي؛
ناهه ناهاري هت ڪري، ”آءُ“ سين اُت نه پي؛
ته سندن وحدت وي، طالب! توڙان ماڻين.

5

جي پائين جوڳي ٿيان، ته منهن ۾ مندا پاء؛
ڪنين ڪين وڃائون، جن ۾ ڪوڙين ڪڪر وڌاء؛
چڏ چادر، ٻڏ چمڙا، جتي تون نه جڳاء؛
ته ساميڙا! سنڌياء، گروٽ ڳلا نه ٿئي.

6

جوڳين جوڳ جڳاء، جوڳ پڻ سونهي جوڳين؛
جوڳين سنڌي جان ۾، جڳه جڳهاندر آه؛

هائِ! مُونِهينَ کي واءِ! جا آءُ جوڳُ نه سِکي.

7

جوڳُ نه جوڳو تُون، ڪَرينَ پِچارُون جوڳُ جُون؛
هڪڙو پنڌُ پرينَ جو، ٻي تنهنجي پُون؛
سامي سِيٺُ ڏُون، رُنڌا ئي رَتُ وِيا.

8

جوڳي هُون نه جِرا، پائي جوڳُ مَر جِي؛
هاري ا! هنَ ڪَننَ سينَ، سُسُ سَنِهوايُ؛
”وِجائي وُجودَ کي، پاڻان پاسي ٿِي“؛
هڏهينَ ڪونهي هِي، آسارا! ”آءُ“ چَوِين!

9

جان کي جوڳي ٿِي، نا ته نرجا! وِٽنَ نِڪِري؛
ڪوهُ تَو ڪَن ڪِپائين، جان نه سَهينَ سِي؟
پِچُ! پَراهُون ٿِي، مَتانِ پيا لِجائين.

10

جوڳي ٿِي نه يارَ، ڪَنهينَ سينَ قَرِيبُ ٿِي؛
مان مُلاقي اُنَ سينَ، جَن پُورَبَ جي پِچارَ؛
اَنئي پَهَر اُنَ جي، آه نانيءَ ڏانهن نهارَ؛

لائي ويا لطيف چئي، اندر منجه اپار؛
سامين سان، ستار! لاهوتي لال تيان.

11

گولا جي گراه جا، جونا سي جوگي؛
قتل سي قوگي، جن شڪم سانديا.

12

ڪن ڪورائي، ڪاڙهي، چندا! ٿئي مَ جوءِ؛
سر سپاهين وڪيا، سو ڪنہ، سامي! سوء؛
جيڪي پڇين، پڇ سو گنگا نين نہ گوہ؛
وڃ لاهوتي لوہ، عجز ڪي آجو ڪري.

13

نسورويي نينهن جو دل ۾ دودُ دکاءِ؛
آئي آڳِ عشق جي، ٻاري جانِ جلاءِ؛
چندا! ائين جُڳاءِ، جن آتشان آبِ ٿئي.

14

هُو جي ڪن ڪپار جا، سُوڌو سونہ سَطين؛
اندر جي آهين، سُڻ سَنِهو اُن سين.

داستان پنجون

1

مونا طور سينا، سندا سناسين؛
پورب ڪيونه پان سين، بود ڀراڳين؛
ردا آهي راز جي، اوچل آديسين؛
قرب ڪا پڙئين، نهن چوئيءَ سين ڍڪيو.

2

مونا جن محراب، جسو جامع تن جو؛
قبلي ماءُ قلب ڪري، تن کي ڪيائون طواف؛
تحقيق جي تڪير چئي، جسمان ڪيائون جواب؛
تن ڪهڙو ڏوه حساب، جن هنڙي هاڏي حل ٿيو.

3

منهن محراب پرينءَ جو، جامع سڀ جهان؛
فرهيءَ تان فرقان جي، ڪيائون قرآن؛
اڏامي اُت ويو، عقل ۽ عرفان؛
سيوئي سبحان، ڪاڏي وڃي نيتيان.

4

منجهه محبت مڇ، ٻهر ڏوڏا ڏوڙ سين؛

چڏيائون چُر لهي، ڪوڙ، ڪلڪڻ، ڪڇ؛
 اوڳڻ اوڏا نه ٿيا، ڳڻ ڪيائون ڳچ؛
 جن سڙن، تن سڇ، جن سڙن، تن سڙا.

5

ڪيھي ڪام ڪا پڙي، ٿا اھڙي روشِ رون؟
 نڪا دلِ دوزخِ ڏي، نڪي بهشتِ گهرن؛
 نڪو ڪم ڪفار سين، نڪا مُسلماني من؛
 اُيا ايسن چون، ته پرين ڪجو پانهنجو.

6

نا اميدي آجڪو، اوچڻ آديسين؛
 سدا سُڪِ وسن، طالبِ اوءِ تقدير جا.

7

نا اميدي آجڪو، اوچڻ آديسين؛
 ڪڏهين تازيءَ پُٺ تي، ڪڏهين هيٺ هلن؛
 ساميڙا سَمُونڊ ۾، تنبي جن ترن؛
 جي واڳوءَ واتِ وڃن، ته ڪسن، ڪڇن ڪين ڪي.

8

لال ڪي لال ٿيا، لال لنگهيو جن؛

عَدَمَ جِي اوڙاه تي، ڪيا آسَ آڏوتين؛
گردانيو گنگن، گردابَ کي گيانَ سين.

9

وڻهون، ويلا، واو، جوڳينَ جهليا جانِ ۾؛
آجهو رءُ الله، ڪونهي ڪا پڙين جو.

10

نا مُراڍي نُجهرو، عَدَمُ اوتارون؛
رَضا راجُ سَندون، مُورُ نه مَگنَ ڪي پيو.

داستان چھون

1

ڪَنهن جنهن ڪُنا ڪات، جَن سامي مُورُ نه سَنا؛
ڏينهان ڏکي ڏيل ۾، سُورُ سَچائي رات؛
سَندي جوڳيان ذات، جيجان! هوءَ جڏاڙي.

2

رُوح ۾ رَهنِ رامُ، ٻهرِ ٻولين ڪي پيو؛
پيالو پُر ڪري، جوپ پيتاڻن جامُ؛
تَهان پوءِ تَما، تن تَڪيا تاڪي ڇڏيا.

3

مٿا مُوءِ ٿيان، سدا سُوءِيتا ڪا پڙي؛
ڪوئي ڪنهن نه پڇيا، ڪي اندر اندوهيان؛
جيڪا ڄماران، سا منجه ڳوند ر ڳڏري.

4

ويني جنهن وره ٿيا، مٿي سين ميري؛
اڪيون جنهن جون الڪ ڏي، پون ڏي نه پيري؛
ڪارائيان ڪڪا ٿيا، جراثيا چيري؛
لڙڪ لال لطيف چئي، ڪنبي ۽ ڪيري؛
نينهن نه نيري، سور چرندي سَنرو.

5

نانگن ڪين نمايو، ناٿُ نمايو نينهن؛
مڙهن اُنا مينهن، جوڳيان سنڌيءَ ذاتِ ڪي.

6

نڪي مَن ناٿ ڪي، ناٿُ نه نمائين؛
جاٿا ڪن نه جوڳ ڪي، جوڳ نه جُهارين؛
آديسي آڻين، اُهڃاڻيون الماس جون.

7

هر هر ڪن اُميس، ڏون ڏهاڻي ڌوتيا؛
جن نه ماري ميس، ناٿ نه نهي تن کي.

8

گھنڊن پاسي گھنڊ، گڏ گذارين گودڙيا؛
پليتيءَ کان پانهنجا، پاڪ رکيائون پنڊ؛
نانگا ڪن نه ننڊ، وڃن رُوندا رام ڏي.

9

تهڙا ڪڇ ڪڪرا، جهڙا جاش ڦل؛
تن سامين جي سڌ مران، جن جي گودڙين ۾ گل؛
اندَر مُلان مُل، بهر ڪوجها ڪا پڙي.

10

يادِ گرو ڪن گودڙيا، ڀر بازار پينا؛
پڙهن سور سُبْحانِ جي، پڻ تنهن پينا؛
جيان منهن مينا، تيلان نشا چاڙهيائون نينهن جا.

داستان ستون

1

قوت ڪڙيا ڪا پڙي، طعام نه طامعو؛

سَينَ هَنيائُون سُجِ مَ، پَهرَ نَ پَيناؤنَ
اَوسَرَ آساؤنَ اُئي گُونَدَر گَڏيا.

2

پَننَ ڪَينَ پَٽُ ڪَئي، گَهرَن ڪَينَ گَهرانَ؛
مَهِيسِي مَخلُوقَ جِي، اُپِينَ دُورَ دَرانَ؛
پُچَن ڪَوهَ شَرعانَ، جُهَ اَنَدَر عَدالتَ اُنَ جِي؟

3

پَننَ جَوِپَٽُ ڪَئي، سَوجِي سُجاڻنَ؛
تَهَ بَرَمَ بِيڪَ لَهَن، پَهرَ نَ پَننَ ڪا پَڙِي.

4

اَسَڪُ جَن اَويرَ، سِي سانجِهيءَ رَهَن سُمهي؛
لاهُوتِي لَطيفُ چئي، آڏِي ڏين اَليِرَ؛
سُتولُڪَ پَسي پيا، سامي مَٿي سَيرَ؛
ڪيڏانَهَن ڪندا پيرَ؟ مَرِوئي مَٿو ٿيو.

5

وِچِينءَ وِينا رَهَن، سانجِهيءَ رَهَن سُمهي؛
بُڪَ مَرندي بَڪيا، ڪَنهن کان ڪَينَ گَهرَن؛
پِيٽَ نَ هيرِياؤن پانَهِنجا، چوري سان چَسَن؛

ڦڪي ڦڦين، ماڳيان پني ماڻ جي.

6

ڪشي سان ڪشن، ڏيل ڪيائون ڏهرا؛
پيٽ نه هير يائون پانهنجا، چوري سان چسن؛
اهڙيءَ راه رسن، ڪا پڙي ڪا بول ڪي.

7

آديسي آديس، هتان ڪري هليا؛
ڪا پڙين قلب ۾، ڪيو ڏورا ٿو ڏيس؛
ويراڳي نئون ويس، راول ڍڪي رميا.

8

آديسين آڏ، آهي اڳڙين ۾؛
تن جو حسب نسب ناه ڪي، نه آما نه اب؛
سامين ڪي سپين پرين، روح ۾ رهيو رب؛
رء لانگوئيءَ لب، پاڇي ڪن نه پاڻ سين.

9

لنگ ڪڍيائون لانگ، موٽي ڪن نه مسحو؛
جا اسلامان اڳي هئي، سا سائون بانگ؛
سامي ڇڏي سانگ، گڏيا گور ڪنات ڪي.

پُوجا ڪارِ مَ پاڻ ڪي، ڪوڙِ راوَل! پَن رُجاتُ؛
لباسان لَطيفُ چئي، پَل ويراڳي! واتُ؛
مَن ماري ڪرِ ماتُ، تہ تيرِثَ پَسِين تَڪيو.

پُوجا ڪارِ مَ پاڻ ڪي، جوڳي! رَڪجِ جوڳُ؛
خَلقِ خادِمُ جَن ڪَرِين، اِي رَاوَل! وڏو روڳُ؛
پَڳن ڪونهي پوڳُ، نانگا وَجَن نِگيا.

داستانِ انون

رَهِيا اَتيئي راتِ، صُبحَ ويندَءِ صابري؛
لُئَ لُئَ منجھ، لَطيفُ چئي، ڪَرِ تَنين جِي تاتِ؛
سَندي جوڳيانِ ذاتِ، ٻئي پيري مَسَ مَڙي.

تان ڪي سائَن اور، جان آهينِ اوطاقنِ مَ؛
دَہ دَہ پيرا ڏينهنِ مَ، پاڻُ مَٿانُ گهورِ؛
ويا جي هَنگور، تہ ڪَرِ مِلندَءِ ڪا پَڙي.

3

تان ڪي وڻن ويٺا، جان آهين اوطاڻن ۾؛
سامي سفر هليا، ڏور چٽائي ڏيه؛
چڏي سڪ ساڙيه، مٿي گنگا گجيا.

4

اڄ نه اوطاڻن ۾، جاڳڙ جوڳڙن جو؛
ساري سناسين ڪي، رڻدين تان رو؛
پس! پارِيان تو، لاهوتي لڏي ويا.

5

اڄ نه اوطاڻن ۾، طالب تنوارين؛
آديسي اُٿي ويا، مڙهيون مون مارين؛
جي جي ڪي چيارين، سي لاهوتي لڏي ويا.

6

اڄ نه اوطاڻن ۾، سندي جوڳين جوڙ؛
ساري سناسين ڪي، ڪامي ٿيس ڪوڙ؛
من جنين سين موڙ، سي لاهوتي لڏي ويا.

7

اڄ نه اوطاڻن ۾، ڪرگل ڪين روئن؛

نہ اُهي آديسي اُسڪا، جن سين مڙهيون سُونهن؛
 مڙهُ پُور يا نُون ماڻ تي، واجت ڪين وَجن؛
 ويا نانگا سي نڪري، پهر نہ پُورين؛
 ساريو سَناسين ڪي، اولاڪا اچن؛
 لاجُون لاهوتين، جوڙي ڏيون جي ڪي.

8

اڄ نہ اوطافن م، دونهن، ڏنڌ، نہ لات؛
 ويا وير اڳي، نڪري، ڇت چڪائي ڇات؛
 آءُ ماريس تنهن ماڻ، جيجان! جوڳيڙن جي.

9

جياسُون جوڙ ٿي، جوڳيءَ لاثو جار؛
 سندو پُورب پار، آچيائين اُٺن ڪي.

10

هيءَ! جي هئا هت، تہ مٿن هُونَد حق ٿيون
 مٿيون، مُورَت، مَت، مان وسريُون ڪي لُهان.

داستان نائون

1

بُڪَ وَڌائُون بُوگرين، جوڳي ڪندا جُجَ؛
طَلَبَ نَه رَڪَن طَعامَ جِي، اوتيو پينَ اُجَ؛
لاهُوتِين، لَطيفُ چُئي، مَنُ ماري ڪيو مُجَ؛
سامي جهاڳي سُجَ، وَسَنُنُ ڪي ويجهڻا ٿيا.

2

نَه گدا نَه گُبري، نَه لانگو ٿي لَڪَ؛
جيڏنهن پرين وِڪَ، تڏنهن صاحبُ سامهون.

3

ڪچي ڪاچو ٿي، نانگن ٻڌي نينهن جِي؛
جهڙا آيا جڳ مَ، تَهڙا ويا موٽي؛
اُنين جِي چوٽي، پُورب ٿيندي پڌري.

4

جَنَ ٿا پُچَن اَنَ ڪي، تَنَ جِي پُچَن پَنڌَ؛
تَه رَڙهي لڌائُون رَنڌَ، لَتَن لَڪَ لَطيفُ چُئي.

5

جا بَراد بَنَ جِي، سا اُجَ بُڪَ آديسينَ؛
روزا رَنڌ رَڪَن، عيدَ نَه اوڏا ڪا پڙي.

6

جنهن سناسيءَ سانديو، گنديءَ گراه؛
انهيءَ کان الله، اڃا اگاهون ٿيو.

7

وينو پڇين پڙ، ڪر ڪا هنٿار هلڻ جي؛
اڄ، آديسي! مر، صبح مرندو سيڪو.

8

پرينديئي پير ٿيا، ڇڏي گجگو گم؛
گروءَ سندي گس ۾، جن ڪيا تن تمام؛
ويهي ڪيونه وڃ ۾، تن آديسين آرام؛
ره ۾ گڏين رام، پنڌان چٽا ڪا پڙي.

9

اڪيون، آلو ماه، سدا سناسين جون؛
واري نيڙ نندا، جاگي جهليا جوڳين.

10

اڃا سي آهين، جي سزاوار سڳين جا؛
وينا وڄائين، جي سناسي! سڻين.

11

مرڻ مُسَلَم جن، واحد تن نه وسري؛

مٿي سڳرُ ڪاڙِي، ڪا نانگا نڀَ نہ ڪن؛
نيٺَ سدائين تِن، اوجاڳن اُجارِيا.

12

ڏورَن ڳهو ڏاڳڙو، ڏورج مَ رءِ ڏئي؛
تان تان هوئج حُجري، جان سين يارُ جيءِ؛
جڏهن پاسي پاڻ ٿئي، تڏهن ڇڏج تڪيو.

13

ڏور مَ ڏٺان ڌارَ، ڏورَن ڳهو ڏاڳڙو؛
ڪوڙين لڪَ هزارَ، اِن اُوندا هيءَ اُنڌا ڪيا.

14

تو جو ڏٺو ڀانيو، سا سُورج سُهائي؛
اُنڌن اُوندا هيءَ، جي راتِ وهامي ڏينهن ٿيو.

15

ناٿُ جنهن نِنڌَ، تَتِ نہ نهارِيو جوڳين؛
ڪي ڪُوسا هيا ڪاڙِي، پُريا پراهين پِنڌَ؛
هُو هنهن هِنڌَ، ٿي هُنهن ويا هِنڱلاج ڏي.

16

ناٿُ جنهن نِنڌَ، تَتِ پڻ نهارِيو جوڳين؛

سي سويساھيا ڪاڙي، پريا پراھين پنڌ،
ھو ھو ھن ھنڌ، ھن ھنگلاجان ھت ڪيو.

17

گذر گئي گذران، ڪين قبوچ ڪاڙي،
عليءَ جو ميدان، سکر سنا سين ڪي.

18

ھو جي ٿيا ھر ڪيس، تن لڳي ڪين لباس سين،
وتن ولھي ويس، لاهوتي لطيف چئي.

19

بک آين جي بکيا، ڏور آين جو ڏوڀ،
ڪيائون سوئي روڀ، جان لوڪ لڄ ٿي.

20

سگيون، سيلون، گريون! ٿئي ٿول ٿڳو،
پٽ هٽي پٽ سين، پيري تن ڀڳو،
لاھوت جن لڳو، سي مڙھيان مور نہ نڳيا.

21

ڪو ڳوڏڙ! ٻن گريون! نئي ڪڍائون ڪانءِ،
جيڏانهن جوڳ ويو، نيٺ تڏانهن نانءِ،

پُٽِوِائِنَن پانء، تہ سِگِيون شُومَتَ هَتَ جُون.

22

جاگر ڏني گودڙي، سا مُون کي ٿي مَرڪُ؛
چيلا! ماري چَرخُ، اوڍي ويه اَدَبَ سين.

23

جاگر ڏني گودڙي، سا ٿي لاهيندي لُج؛
سندا تنهن سُهَڄ، چيلو چوندو ڪيترا؟

24

جاگر ڏني گودڙي، سا مُون گهڙي سُهَاءُ؛
نيئي رَساڻي ماءُ، اوڍين جي اَدَبَ سين.

25

اَنڌَر رِلا رليون، بَهَرِ پَتَولا؛
اِنَ پَرِ ڪا پڙي، گڏهَ جا گولا.

26

بَهَرِ رِلا رليون، اَنڌَرِ پَتَولا؛
اِنَ پَرِ ڪا پڙي، خدا جا گولا.

27

گل گل پسي گودڙيا، گهڙا مَ پانئيج؛

سوئي سُجايُج، هيُ هُو آهي هيڪڙو.

28

پَتَ چڏيائون پَتَ مَ، ڏنڊَ چڏيائون ڏسُ!
الاڻشان اڳي ٿيا، موٽي ٿينَ نه مَسُ؛

سُر ڪاپائتي

داستان پهريون

1

توڻي تون ڪا تار، جَمَ هيڪلي پيرين؛
ڏني ڪا ڏٺار، صَرافَ انهن سَتَ مَ.

2

جان ڪَين تان ڪُتُ، هيءَ هڏِ وهائي؛
ڪاپائي سَڪا، ڪي سِباڻي؛
ڄاتو جن ڄاتي، تن هٿان پهي نه ڇڏي.

3

هيءَ هڏِ وهائي، جان ڪَين تان ڪُتُ؛
ڪوپنهنجي عيدَ کي، پيري ڪَچَ پَرَتُ؛
مَتان روئين رَتُ، صُباحَ وِچَ سَرتين.

4

ڪٽڻ جي ڪانه ڪرين، سٽي ساهين هڏ؛
صباح ايندڙ اوچتو، عيد آگاهڙن گڏ؛
جت سرتيون ڪندڙ سڏ، اُت سڪندڙين سينگار ڪي.

5

اُچ پُڻ اُجهڻ ڪي مَرين، نڪي ڪٽڻ ڪال؛
پوري! توسين پال، ڪانڌ ڪريندو ڪيترا؟

6

اُچ پُڻ اُجهڻ ڪي مَرين، نڪي ڪٽڻ ڪال؛
مونا اُنجي اُگڙيا، آرڻ ڍر ڪي مال؛
هيءَ! ٽئين جي حال، جن ڪاپي منجهان ڪين ڪيو.

7

سي تو ويهي وڃاڻيا، جي ڪٽڻ سندا ڏينهن؛
آرڻ اوڙي نه ٿين، پوري! پوري سين؛
ڪنڌ ڪٽندڙين ڪين، اڳل عجيبن جي؟

8

سون ساريڪا هٿڙا، ڪوه نه ڪين رڌ؟
ويهي ڪُنڊ، ڪاپو ڪر، گهڻون گوهيون ڇڏ؛
ته صرافاڻي سڏ، مر ڪيو هوند مٿائين.

پڳوڻي پير، جانسين رتو راس ٿئي؛
 بُريءَ بيڪاريءَ سين، هاري! پاڻ مَ هير؛
 ڪٽ ڪٽينديون ڪير، ٽين سين نه ڄاڻجي؟

پيرين ۽ پانئين، اٿن وڏو ڪانڊ؛
 ويٺي اور آرٽ سين، ڳچيءَ پايو پانڊ؛
 ته ٽنهنجوئي وٽوانڊ، ڪو وٽو نه ٿئي.

ڄاڻت پائي چت م، سنهو ڪٽيو جن؛
 تن جو صرافن، ڏکو داخل نه ڪيو.

مُحبت پائي من م، رنڊا روڙيا جن؛
 تن جو صرافن، اُٺ توريوئي اگهاڻيو.

ڪو جو وه ڪا پائين، ڪنن ۽ ڪٽن؛
 ڪارڻ سُود سوارين، اٿن منجه اچن؛
 اُن جيءَ سُوڻهن، سيد چئي، صراف ئي سڪن؛

اڳيا سٽ سندن، پائي ترازيءَ نه توريا.

14

سٽ ائين جو سقرو، جي پر ۾ پڇائين؛
آواز آرٽ جو، ساه نه سٽائين؛
لڪايو، لطيف چئي، ڪنيو ڪٿائين؛
جي ماڻڪ موٽائين، توءِ مله مهانگو ان جو.

15

ڪي اويين عرب ۾، ڪي ڪابل منجه ڪٽن؛
سٽ ان جو سقرو، مٿيو ماڻڪن؛
قادر ڪيم ڪڍن، ٿلهي ٿلهي واريون.

16

پيرين، ۽ يانئين، يانسُ پڇي ڇڏن؛
ڪو توپورهيو، هوڏ وجهنديءَ هڏن؛
هتي ڏيو مٽج ڏڏا جتي ڏڪن ڏهسي واريون.

17

اولياڻيان آرٽ، ڪيڏانهن ڪٽ واريون؟
پهون مٿي پٽ، لڙجن لاکيڙن جون.

18

ڪٿي ڪٿي ڪالھ، اڄ نہ آتڻ آئيون؛
آرٿ اڪلي مالھ، پوري ويئون جُھرا.

19

نہ سي وڻ وڻ ۾، نہ سي ڪا تاريون؛
پسيو بازاريون، هنڙو مون لُون ٿي.

20

تاڃي توريائون، عيب نڪتا اڳيان؛
ڪوئي ڪا پاڻين کي، پر ۾ پڇيائون؛
اڳڙي آءُ، مون کان پڙا پڳا نہ ٿيا.

وائي

ڪا هنين سين لاءِ پوري! ڪا هنين سين لاءِ.
تنبائي تاڪيد سين، جن پڇايو پاءُ؛
لسي تند، لطيف چئي، هلي تن هٿاءُ؛
پهيون تنهنجون جهرڪن جهوريون، ٻيون اڏايون واءُ؛
آرٿ پاسي اوجهرين، توکي سمهڻ آيو ساءُ؛
آڌيءَ، عبد اللطيف چئي، روئي ريجهاڻج راءُ.

سُر پورب

داستان پهريون

1

کري، کانگا! کُرنشون، پيرين پرينء پيچ؛
آءُ جو ڏينئي سنيهو، وچ م وساريج؛
الله لڳ، لطيف چئي، گجهو ڳالهائيج؛
چُٺان تن چئيج، ته ڪيڏا! خوش هئين.

2

آءُ اُڏامي، کانگرا! پارانيان پچار؛
ويهي هت وصال جو، تان ڪو تر تنوار؛
جي ڏسڻ م ڏيسار، سي اُڏامي آن پرين.

3

پارانيان پچار، مٿي لام لطيف چئي؛
قير م فضيلت تون، جا ڪُر آوان جي ڪار؛
جي ڏني م ڏينار، سي اُڏامي آن پرين.

4

وهلو ور، وريا پرين، آءُ کانگا! لئن لات؛
ويا جي قلات، سي اُڏامي آن پرين.

ڪانگل! سي ئي ڪوٺ، پرين جي پرڏيه ويا،
جنين رءُ جھان ۾، اڳڙين ارون،
الله لڳ، لطيف چئي، ڪڇ ڳاڙچو ڳوٺ،
جي ڏمريا ڪنهن ڏوٺ، سي اڏامي آن پرين.

پرين جي پرديس ۾، تن جي ڪانگا! ڪڇ خبر،
ته سڀ مڙهايان سون سين، پکي! تنهنجا پر،
گهمي مٿان گهر، ڏج پارانپا پرينءَ کي.

ڪڍي، ڪانگا! توڏيان، هنئون ساڻ هٿ،
وڃي ڪاءُ ولات ۾، اڳيان عجيب،
پرين مان چوڻ، ته هنن قربان ڪير ٿي!

ڪانگل قريبن جا! اچي وائيءَ وٺ،
تو ۾ بوءِ بهار جي، مُشڪ ڪٽوريءَ مٺ،
اچي عجيب جو، اورانگهڇ اڳڻ،
تو کي پسي ٿڻ، سورنٿان صاف ٿي.

آنديُون ڪانگَ قَرِيبَ جُون، اُجُ وَاڌايُون وَاةَ
 مَن مُرَادُون پُنِيُون، ٿيون سَرهاڻيون ساءَ
 آندا پرين الله، سڏ مُنهنجا ساڀ پيا.

ڪانگل! تَنهنجي ڇانگَ، جَدو جي جيارو،
 مٿان لامن لَت ڏيو، ٻولئين سر پيلانگَ،
 اُڏر مٿان ڦانگَ، ته گهر آون سُپرين.

ڪانگل! نِيئي ڪانگَ، مُنهنجي ڌي مُحبوبَ کي،
 ”لَا نَ! لَا يَنِي ڏينھڙا، ڪنهن سِٺاڻي سانگَ،
 آوان رءُ اڙانگَ، ويٺي وره وسائين.“

رءُ پريان پرديس ۾، وره وڌي ڪي وس،
 اڪيون پار پرين جي، ٿيون گام نهارين گس،
 ڏيندا پانڌي ڏس، ڪينءُ جون آڻي خبرون.

زاع! تَنهنجي ذاتِ جو، ٿورو مٿي مون،

اُڏامج، عَبْدُ اللطيفُ چئي، صُبحَ سِيَتَنِ ڏُون؛
 ڪَڇَ وَيَتِيُونِ وَتَرِيُونِ، ٻاجهائِجَ ٻُهُون؛
 تہ ”لالن! ڪون لھون، جھو تو جھان م.“

14

قَرِيبنَ جو ڪانگڙو، مٿي تارِ تلي؛
 ڪٽيو ڪيا تو خبرُون، ڪيرون ڏيو ڪلي؛
 لائي جنهن لالن سان، مُنهنجي باتِ بلي؛
 سو وُرُ چَشَمَن سان چلي، جو دَرِ باري دوسَ جو.

داستان پيو

1

تَن اَڪِن اُتان سُڪَ، ڪِندي ڪَن جي؛
 پَرِين پا پوهن سان، ڏور ڪيا سڀ ڏڪ؛
 ماڙهن ليکي بُڪَ، سامي سُرَ سَنَ ڪيا.

2

سامي چائين، سُڪُ طَلبن، سِڪين نہ، سامي!
 آجا اورين پندَ م، وينين وسامي؛
 گر ڪي تون نہ گڏين، چائين انعامي؛

دائْمُ مُدامي، پورو رَهِج پرينء سين.

3

پُورِيا پُوري ويا، آسُ آڙيءَ راتِ؛
سُيَم نہ سَنياسِين جُون، پَچارُون پَراتِ؛
ڪا جا جوڳيءَ ذاتِ، مَت نہ معذُورَن جا.

4

مٿي راہ رَوان ٿيا، پُورَب پُوريائون؛
هي گَهرُ گَهرِيائون، آڳاڻديائون اڳيان.

5

پُورَب پُورَب تَب ڪَرون، جَب هِنڙِي آون پُورَ؛
سِڪَندي کي سَچَين، نِڪُون لايون نُورَ؛
مارِيسَ تَنهن سَورَ، جَن ساجَن سُجي، نہ ملي.

سُر پورَب

داستان پهريون

1

ڪري، ڪانگا! ڪُرنشُون، پيرين پرينء پيڇ؛
آءُ جوڏينئي سَنِهوءَ وِچ مَ وساريڇ؛
الله لڳ، لَطيفُ چئي، ڳجهو ڳالهاڻيڇ؛

چُئان تئن چئيج، ته ڪنيا تا! خوش هئين.

2

آءُ اُڏامي، ڪانگرا! پارانيان پچار،
ويهي هت وصال جو، تان ڪو تر تنوار،
جي ڏسڻ ۾ ڏيسار، سي اُڏامي آڻ پرين.

3

پارانيان پچار، مٿي لام لطيف چئي،
غير م فضيلت تون، جا ڪر آوان جي ڪار،
جي ڏني ۾ ڏينار، سي اُڏامي آڻ پرين.

4

وهلو ور، وريا پرين، آءُ ڪانگا! لئن لات،
ويا جي قلات، سي اُڏامي آڻ پرين.

5

ڪانگل! سي ئي ڪوٺ، پرين جي پرڏيه ويا،
جنين رءُ جهان ۾، اکرئين ارون،
الله لڳ، لطيف چئي، ڪڇ ڳاڇو ڳوٺ،
جي ڏمريا ڪنهن ڏوٺ، سي اُڏامي آڻ پرين.

6

پرين جي پرديس ۾، تن جي کانگا! ڪڇ خبر:
 ته سڀ مڙهايان سون سين، پڪي! تنهنجا پر:
 گهمي مٿان گهر، ڏج پارانپا پرينءَ کي.

7

ڪڍي، کانگا! توڙيان، هنئون سان هٿن،
 وڃي ڪاءِ ولات ۾، اڳيان عجيبن،
 پرين مان چون، ته هنن قربان ڪير ٿي!

8

ڪانگل ڦرين جا! اچي وائيءَ وٺ،
 تو ۾ بوءِ بهار جي، مُشڪ ڪٽوريءَ مٺ،
 اچي عجيبن جو، اورانگهڇ اڳڻ،
 توکي پسي ٿڻ، سورنٿان صاف ٿي.

9

آنديون ڪانگ ڦريب جون، اُچ واديون واه،
 من مُرادون پنيون، ٿيون سرهاڻيون ساه،
 آندا پرين الله، سد مُنهنجا ساب پيا.

10

ڪانگل! تنهنجي چانگ، جدو جي جيارو:

مٿان لامنَ لَتَ ڏيو، ٻولئين سرِ بيلانگَ؛
اڌرُ مٿان ڦانگَ، تہ گهرِ آونَ سڀرين.

11

کانگل! نيئي کانگ، مُنهنجي ڌي محبوبَ کي؛
”لالن! لائي ڏينھڙا، ڪنهن سِٽاڻي سانگَ؛
آوان رءُ آڙانگ، ويٺي ورهَ وسائين.“

12

رءُ پريان پرديس ۾، ورهَ وڌي ڪي وسَ؛
اڪيون پار پرين جي، ٿيون گامَ نھارين گسَ؛
ڏيندا پانڌي ڏس، کينءُ جون آڻي خبرُون.

13

زاع! تنهنجي ذاتِ جو، ٿورو مٿي مون؛
اڏامج، عَبْدُ اللطيفِ چئي، صُبحَ سِپَن ڏون؛
ڪڇ وينيون وٽريون، ٻاجهائجُ ٻھون؛
تہ ”لالن! ڪون لھون، جھو تو جھان ۾.“

14

قريبن جو کانگڙو، مٿي ٿار ٿلي؛
کٽيو ڪنيا تو خبرُون، ڪيرون ڏيو ڪلي؛

لائي جنهن لائن سان، منهنجي باتِ بلي؛
سو وُر چشمن سان چلي، جو درباري دوسَ جو.

داستان پيو

1

تن اڪيڻ اُتان سُڪ، ڪندي ڪٿن جي؛
پرين پا پوهڻ سان، ڏور ڪيا سڀ ڏک؛
ماڙهن ليکي بڪ، سامي سُور سنا ڪيا.

2

سامي چائين، سُڪُ طلبين، سڪين نه، سامي!
اڃا اورين پندَ مه، وينين وسامي؛
گر ڪي تون نه گڏين، چائين انعامي؛
دائمُ مدامي، پورو رهيج پرينءَ سين.

3

پوريا پوري ويا، آسڻ آڏيءَ رات؛
سُيم نه سنياسين جون، پچارون پريات؛
ڪا جا جوگيءَ ذات، مٿ نه معذورن جا.

4

مٿي راهَ روانِ ٿيا، پُورَ پُورِ ياٿون؛
هي گهرُ گهورِ ياٿون، آڳاٽِ ياٿون اڳيان.

5

پُورَ پُورَ تَبَ ڪَرون، جَبَ هِنَڙِي آون پُورَ؛
سِڪَندي کي سَچَڻن، نِڪُون لايون نُورَ؛
مارِيسَ تنهن سُورَ، جِنَ ساڄنَ سَجي، نه ملي.

سُر ڪار ايل

داستان پهريون

1

”وَحَدَه“ وائي، چڙهندي چيائين؛
سولڙَ لنگهيائين، جتي پارَڪَ پڪيان.

2

بگهن سين بانُ هڻي، اُڏاڻو آڪاس؛
جتي پرين سنداس، سو سُرَ مٽي هنجڙو.

3

اڳڙيون اوڙاه م، اُپو تڪي تار؛
پٿون جي پاتار، هنجَ تين جو هيرئون.

4

وَجِينِ نِه پِيهِي، پُشُ لَه پاتارَ مَر؟
ڪنڌيءَ مَر ڪِيهِي، هاجَ تَنهِنجي هَنجَڙا.

5

ٿيو حُصُوري هارَ، سوجها پيسَ سرَ جي؛
ڪڍي لڏي ڪارَ، پڪيڙي پاتارَ مَر.

6

اچو پاڻي لڙ ٿيو، ڪالوريو ڪَنگن؛
ايندي لڄ مَرَن، تَنهن سرَ مٿي هَنجَڙا.

7

هَنجَن سين هيڪارَ، جي ڳڻ ڪري نهارين؛
بگهن ساڻ پيهارَ، پيله نہ ٻڌين ڪڏهين.

8

آءُ اڏامي هَنجَڙا! سرَ مَر ساريئي؛
مَٿان ماريئي، پاڙهيڙي پُھ ڪري.

9

ڪُونرَ پاڙون پاتارَ مَر، پُونرِ پري آڪاس؛
ٻنين سَندي ڳالهيڙي، رازِ قِ آندي راس؛

تنهن عشق کي شاباس، جنهن محبتي ميڙيا.

10

ڪُونر پاڙون پاتار م، پُونر پري م سڄ؛
ٻين سنڊي ڳالهڙي، عشق اي اُهيڄ؛
تو نه لهين اڄ، جي پيو پين پاڻ م.

11

جيهر لوڪ جهپ ڪري، اوھير اڏامن؛
پئون جي پاتار جا، چيتا ريو چئن؛
ڪوھ ڪندا کي تن، پاڙ هيڙي پھ ڪري؟

12

ويا مور مري، هنج نه رهيو هيڪڙو؛
وطن ٿيو وري، ڪوڙن ڪاٺين جو.

داستان پيو

1

سو پکي سو پڇرو، سو سر سوئي هنج؛
پيھي جان پڙوڙيو، مون پانهنجو منجه؛
ڏيل جنهن جو ڏنجه، سو ماري تو منجه ڦري.

2

سَنها پانءِ مَ سَپ، وِفاءِ واسينگنِ جا؛
جَنينَ جي جَهڙپ، هاڻي هَندانَ ئي نہ چُري.

3

آسَٽُ جن اَريجَ مَ، اَوءِ ڪَچَرَوَہَ ڪَري؛
تَن جا مُنَہنَ مَلڪَن جَهڙا، تَڪو نان نہ ٿَري؛
جي اُنَہن سائُ اَڙي، تہ ڪانَهي جاءِ جَريءِ جي.

4

آسَٽُ جن اَريجَ مَ، تَن جي وَہَ جو وَرَنُ پيو؛
تَن جو ڪَنڊو ئي ڪُمُ ڪَري، جي مَشَسَ پيُ پيو؛
پُريئان آهي پَڌرو، تَن نانگنَ جو نَہو؛
ڪَلي ويل ڪَہو، جو سائُ مَہونَ ٿي سَپنَ کي؟

5

ڪَنہن ڪَنہن ڪاريءَ ذاتِ کي، مورَ بہ مَٽائين؛
جي چَٽرا چَڪيا ڪَري، تہ وَگَ ورائي ڏين؛
ساٿَ سَمُوراينَ، جي مَٺين پائِي موٽيا.

6

پَہرين ڪاري نانگَ جي، ڪو چَرڪيلَ چيڙَ ڪَري؛

هي هُتي ڏنگَ ڏسائو، ته ويجهو تان نه وري؛
جيڪي ٽپ مري، جيڪي سڪي صحت ڪي.

7

ڪٽر! گاروڙين سين، وڏو وڏيءَ وير؛
نانگا! نه ويندين نڪري، توڏر مٿي پير؛
هي ٽين جو دير، جن جُهونا ڳڙه جلايو.

سر پرياتي

سر پرياتي

داستان پهريون

1

اي نه ڀانن پير، جن ڪينر ڪيريءَ ٿيڳيو؛
سُونهاري صُبوَح سين، وِجهي وينين وير؛
توڪي چوندو ڪير، ڪيرت ڌاران مڱو؟

2

سُتو ڪن ٻنڊُون ڪرين، رو وهاڻيءَ روءِ؛
سُيان سارُ سندوءِ، پيو هُوندو پٽ م.

3

سيرانديء سازُ ڪيو، سُمهين ساري رات؛
جارجڪاڻي ذات، اِي هوءَ اڳهين؟

4

جڻين سُڪُ ناه ڪو، چارَڻَ سي چُڄڻ؛
رُڄنِ راهِ پُڄن، مٿي ڪُلهن ڪِينرا.

5

مُوڙهو پُٺين مَگَڻا! ڪيڏانهن هُين ڪال؟
لنگها! چڏ، لَطيفُ چئي، اُجهَڻَ جا افعال؛
سَڀڙَ درِ سَوال، ڪَر ته قِيمَتَ آئين.

6

چارَڻَ لڳو، پَنڌُ گهڻو، ڪي چوڻاڻِيءَ چَئِج؛
هِت ڪي هلائِج، اُتي آءُ نه اچُڻو.

7

جيڪي ڏڏن ڏي، ڳجهيان ئي ڳجهه ۾؛
سي جي سُنن ڪڏهين، ڪِرَتِ وارا ڪي؛
ته سازَ مِڙوئي سي، هُوندَ پتون ڪن پَلڪَ ۾.

8

اُتِ ڪِرَتِ وارا ڪيترا، ڪِرَتِ ڪبو ڪوُه؟

جيڪي بندو ڪم ڪري، سو مڙوئي ڏوهه؛
تون پارس، آءُ لوھ، جي سڃين ته سون ٿيان.

9

اُٿيو ابوجهاءَ، سڀڙ جو سڏ ٿيو؛
جن ائين ڪيرت ڪت نه سڳيا، تن پاڻا ريڌو راءِ؛
مگو مون ملءِ، آءُ اوھان جو آھيان.

10

ڌات نه آھي ذات تي، جو وھي سولھي؛
آريون ابوجهن جون، سڀڙ ڄام سھي؛
جو راءِ وٽ رات رھي، تنھن جڪي تان نه ٿي.

11

ڏڏ ٿي ڏان گھريچ تون، ڇڏ وڃا وڃائي؛
سڀڙ رات سنباهيا، تاري تولائي؛
جو ڄاڻي نه ڳائي، تنھن سين پيلي ڌڻيءَ ٻاجھ ڪي.

12

پيوليتن لت، سڃيون رايون سُمھين؛
اٿي آڌيءَ نه ڪرين، سڀڙ سار سھت؛
رُونجھي رات اُٿيا، پيٽيئون پاڻيٽ؛

ميڙي تان مٽ، چُونڊي پريا چارڻن.

13

ڏاتار ڏک ڪيا، پاڻا مٽي مڱين؛
”مون در چڏيو، مڱڻا! مڱين ڪو به؟
تڏهن تو پيا، وچان ولها ڏينھڙا.“

14

مڱ تنهن کان، مڱڻا! جوڏيهاڙي تو ڏئي،
ڪوڙا در دُنيا جا، جاجڪ! مڱين جي،
سُپان توهين کي، موٽي ڏيندا منهن ۾.

15

ڪڙھ اڳيان ڪپ، ڏهاڻي ڏاتار جي،
لنگھا! لاه م لڪ سين، مٿان چائڻ چپ،
مڱهارن مپ، ڪونهي پيو ڪيرت ري.

16

سپڙ ساه پساه، جاجڪ! جم وسارڻن،
ريهي رهي سنڊيون، تندون ٽٽي ڪي پاء،
لنگھا! تون ليلاء، اڳيان وڃي اُن جي.

17

تُون سَپَرُ، آءُ سيڪڙو، تُون صاحبُ، آءُ سَڳُ؛
پُڇي تَنهنجو پَڳُ، ڪُلهي پاڻُ ڪِنرو.

18

تُون سَپَرُ، آءُ سيڪڙو، تُون ڏاتارُ، آءُ ڏوٽُ؛
تُون پارسُ، آءُ لوٽُ، جي سَڃين تہ سونُ ٿيان.

19

اُپريو تارو، اُٿي وَرَ وِهاڳُ ڏي؛
سَپَرُ ريسارو، ڇتِ پَرَڪي چارَ ٿين.

سُر ڏهر

داستان پهريون

1

ڪِر ڪي ڳالهڙيون، ڪَنڊا! ڍورَ ڌڻين جُونُ؛
ڪَن سِي راتڙيون، ڪَنهن پَر ڏينهن ڳڌارَ ٿين؟

2

جان تو هُڙو سُورُ، ڪَنڊا! ڍورَ ڌڻين جو؛
مٿي لامنُ بُورُ، موريءَ مَڃرَ نہ ڪَرِين.

3

ڪنڊا! تون ڪيڏو، جڏهن ڀريو ڍورُ وهي؟
جسودن جيڏو، توڪو گڏيو پهتو؟

4

سچ ڪ سڪو ڍورُ، ڪنڊيءَ اڪ ڦلاريا؛
جنگن ڇڏيو زورُ، سرُ سڪو، سونگي ڳيا.

5

سُڪي ڍورُ ڏيون ٿيو، ڪنڊيءَ ڏنو ڪائو؛
سو پاڻي پٽيل ۾، اڳيون نه آيو؛
ماڙهن ميڙائو، ڪنهن ڪنهن پيڻن.

6

ڍورُ نه اڳينءَ ڌار، مهند ملاحن لکيو؛
موڙي چوڙيا مڪڙا، پسي پاڻيءَ پار؛
جسودن جيها يار، پيڙا وير وِماس ۾.

7

جان واهڙ ۾ وه، تان تون، مڇ! نه موٽين؛
ڪائي ۾ ڪوه ڪرين، پوءِ موٽڻ جو پڇ؟
سر مٿي تون سڻ، مهميزون ملاحن جون.

8

جان جرُ هُڙو جال، تان تُون، مَچ! نه موٽين؛
پونديءَ اڃ ڪ ڪال، سانپون سانگن جون.

9

جان جرُ هُڙو سير، تان تُون، مَچ! نه موٽين؛
آڏا اڏي ڪير، گهٽ به جهليءَ گهاٽين.

10

مٽو آهين مَچ! ٿلهو تو تونا هيٺين؛
جا تو ڏني اڃ، تنهن پاڻيءَ پُنا ڏينهنڙا.

11

ڪُنڊي ڪلڻ وڃ م، جڏهن هنيائون؛
موت نه ماريائون، ڏور ڏئي ويا ڏک جي.

وائي

لايءَ جا ورنَ کي، سا ڪانڌا! منهنجي ڪورا.
ماءُ! ماريندم ڪڏهين، هن پرينءَ جي هورا؛
اچن پرين پيڪيا، ڪر پايهو جن مورا؛
سيٺين سرڪندُ سڀجي، پيو عطر پرين اتورا؛

چِرَڪُڌُوري ٿيو، ٻي تازي ڦلن ڦورا،
الا! عَبْدُاللطيفُ کي، سانول ميڙ سنيوڙا.

داستان پيو

1

مَدِينِي جا مير! سُرُ مُنهنجا سڌڙا،
سَرُ تَنهنجي سير، تون پار لنگهائين پيڙا.

2

ڌڻي! سو وارين واءِ، جو ميڙاڻو سَجڻن،
وهيءَ واٽ مٽاءِ، هنڙي آسَر مَ لهي.

3

نيلَ جي نهارين، سي اُڄ نه اونڀي آڻيا،
هنجُون نه هارين، پاڻي پُنهون ڄامَ ري.

4

نيلَ ناهاري مُنهنجا، روئي ٿيا رت،
پُنهون هوءَ پهت، ته پاري نين پاڻ سين.

5

اُڄ اڳڻ ڪيڻان، آسَر لڳي سوريان،

ڏونگر ڏينهن لڳان، مان ورڪن سڀرين.

6

الله جيئن نالوءَ، تڻي مون وڏو آسرو؛
خالق! تنهنجي ڪانڊ جو، پرو پاندُ نه ڪوءَ؛
نالو، رب! سَندوءَ، رهيو آهي روح م.

7

صاحب! تنهنجي صاحبي، عجب ڏني سون؛
پن ٻوڙين پاتال م، پهت تارين تون؛
جيڪر اچين مون، ته ميرياڻي مان لھان.

8

جيڏو تنهنجونانءَ، ٻاجھ به اوڏياڻي مڱانءَ؛
رءُ ٽنڀين، رءُ ٿوڻين، تون چپر، تون چانءَ؛
ڪُجاڙو ڪهانءَ؟ توکي معلوم سڀڪا.

9

سَترُ ڪر سَٿار! آءُ اگهاڙي آهيان؛
ڍڪين ڍڪهار! ڏيئي پاندُ پناه جو.

وائي

مُونِ کي نَبَدَ نہ نيٽين نيٽين، ڪالھون پوءِ لَڪَن مَ.
موٽُ تُون آيل! مُنهنجي ماءُ! تان توڙڪُ نہ ڪيٽين ڪيٽين؛
هُوءُ نہ نينمَ پاڻ سين، جا ويندڙي سيٽين سيٽين؛
ڪالھوڻيان اڄ گهڻي، جهورڙي جهيٽين جهيٽين.
پيون سِي وِڳيون وَرَن سين، آءُ جا واڳڙي ويٽين ويٽين.
هِنڙو ڌاڙهُونءَ گل جِن، روئي رَترو نيٽين نيٽين.
الا! عَبْدُ اللطيفُ چئي، مُحَبَّ اسان تون ميڙين ميڙين.

داستان ٽيون

1

ڪِر ڪو پيرو ڪاندا! مُون غماڻيءَ جي نجهري؛
پرين! تنهنجي پاند، ديولا! يَڪي آهيان.

2

جِن تون قائم، ڪاندا! تِن آءُ وَر! وَلهي نہ ٿيان؛
پَڪي چنان پاند، ڳنڍ نہ ڄاڻي ڪوپو.

3

ڪاندا پِي ڪيترا، مُون وَرُ وڌي ڪاندا؛
پاڻا يَڪي پاند، جي ڏسي ڏوه اڪين سين.

4

وَر سِين وَجْهِيو ڪاڻ، ڪَر سِين ڪِل پائين؛
پوري! مُنڌَ اُڃاڻ، ڪَڙ ڇڏيو تَهَ ميڙين.

5

سُٽا! اُٿي جاڳ، نِنڊَ نه ڪجي ايتري؛
سُلطانِي سُهَڳ، نِنڊُن ڪندي نه ٿي.

6

ڪي سُمُه، ڪي جاڳ، نِنڊَ نه ڪجي ايتري؛
اِيُ مانجهاندي جو ماڳ، جو تو ساڻيُهَ پائيو.

7

جاڳنَ مَنجهان جَسُ، آهي ادا! جن ڪي؛
لاهي جو، لَطيفُ چئي، مٿان قَلَبُ ڪَسُ؛
وَر نه! ڪَجان وُسُ، صُبْحَ ساڻ، سَيِّدَ چئي.

8

هي تان ٿورَ ڙيُون، جي تُون، پورا! پَسي پُلين؛
رائيُون پيُون گهڙيُون، جي تو اينديُون هيڪلي.

9

سُمَهَڻان ساڙو، جيڏيُون! جيڏوئي ٿيو.

پرين سين پاڙو، مُنهنجو نندَ نيريو.

10

پرہ ڦٽي، رات گئي، جھيٽا تيا نڪت؛
هاري! ويءَ وٽ، گھڻا هٽدينءَ هٽڙا.

11

پيئي جا پريات، سا ماڪَ مَ پَسو ماڙهئا!
روئي چڙهي رات، ڏسي ڏکوين کي.

12

ڍولَ مَ کٽي ٻانهڙي، پرہ مَ کٽي پاندُ؛
آءُ پنهنجو ڪانڌ، لوڪان لڪي رائيان.

13

ڦريا پسي ڦيٽُ، ڪرين ڪيرُ نه چڪيو؛
دنيا ڪارَ ڏينُ، وڃائي ولها تيا.

داستان چوٿون

1

روه رامائ ڪن، اُچ پُٺ هَلطَ هاريُون؛
ڪرڳل ڪُونجڙين، رائي مَ رات ڪيو.

2

وڳڙ اُڪيري سر ساريو، سور چري؛
جُھري جھچندي ڏئي، سنيها کي سڄڻن.

3

وڳڙ وساري، وينءِ ڪئن مان ڪري؟
ڪي تونه ماري، رڻ جُھڻ سنڊي سڄڻن؟

4

وڳڙ ويا وهي، ڪالهه تنهنجا ڪُونجڙي!
ڪنڊينءِ ڪوهه رهي، سرم سڀرين ري؟

5

وڳڙ ڪيو وٽن، پرت نه چئن پاڻ ۾؛
پسو پڪيڙن، ماڙهن ٿان ميٺ گهڻو.

6

مَ لٽن ڪُونجي! مان ڪر، چور مَ هنين چاڪ؛
قَتِيون جي فراق، سي گهر گهارينديون ڪيترو؟

7

ڪُونجڙيءَ ڪالهه لٽي، سڄڻ وڌم ڇت؛
آءُ جنين رءِ هت، گهنگر گهاريان ڏينھڙا.

8

اُتر ڌي آلاپ، ڪا ٺهونڪر ڪُونج ڪري؛
پرين پسي منجه خواب، وهاڻي وائون ڪري.

9

ڪُونجون ٿيون ڪُڪِڻا، جيڪس هلڻ هاريون؛
بچا پوءِ اٿن، وڃن وانڌا ڪنديون.

10

ايون دور ڌري، اصل سنڌي آسري؛
ڪيتر پونءِ ڪري، پاڻان پير ڏکيا پگڙين.

11

ڪُونج نه لکيو ٻاڻ، ماريءَ سنڌي مَن مَ؛
اوچتي پريان، وڳر هڻي ويڇون ڪيا.

12

ڪُونج! نه پسين ڪڪ، ڍبُ جنهن سين ڍيئون؛
ماريءَ ماري لڪ، وڳر هڻي ويڇون ڪيا.

13

ماري! مَرين شال! ڍبُ وڃئي ڍيئون؛
جنن تو اچي ڪال، وڌو وڃ ورهن کي.

14

ڪَيرَ ڪَريِندي ريسَ، آيلَ! سَنگهارَن سِين؛
جَنِينَ جِي خَمِيسَ، واريُون واري چڏيُون.

15

جِي سِي سَنگهارَ، آجَهي جَنِينَ گهاريان؛
مان لَهَنُون سارَ، وچ وَلَهين ڏينھڙين.

16

جي ڀاڻين وَسَ چران، تہ سَنگهارَن سِين لڏ؛
تہ ھاڃي سَندي ھڏ، ڪوڪَ نہ سڻين ڪڏھين.

17

مَنڌيُون مَتِ ڪُڙن، جھوڪَ بہ سُونھن پھيڙا؛
سَندي سَنگهارَن، جُوءِ جاري جڏڙين.

18

جاڳو، جاريجا! سما سُڪَ مَ سَمھو؛
پسو، آن پاريا، لاکو ٿو لوڙيُون ڪري.

19

ٿا ٿونڪين پلاڻ، سدا هڻن ڪرڪرا؛
لاکي لوڙائڻ جا، اهڙا ئي اُھڃاڻ؛

ڏيئي تنگن تان، ڪوڪ ڪاريندا ڪڇڙي.

20

ريبارن! ريجهاءِ، لاکو لولائين سين؛
سائو مان سنڊياءِ، نٿ مٽائي ناڪرو.

21

لاکا لڪ سڄن، ڦلاڻيءَ پير پيو؛
جنهن ڀر راڻا، راجيا، ڪوئن منجه ڪنبن؛
جنهن جو جاڙيجن، ستي سنجو نه لهي.

22

لاکولڪيءَ تي چڙهي، لڪي لاکي هيٺ؛
سونهرايون سر ڪيو، پيڙي ٻڏي بيٺ؛
ڪندو ڏمر ڏيٺ، صُباح سان سڀڪنهن.

سُر بلاول

داستان پهريون

1

وسهه انهن ويٺڪي، جن دعوت ڪي داتا؛
مضمضه واتا، وجهه ته ڏيئي وات ۾.

2

پئي مَ ٻُڌورا، وانءُ اورانگهي اوريان؛
وچان جي وصال کي، سي سڀ اُجورا؛
حاصل حُصُورا، سمي جي سڀ ٿئي.

3

سما! تو سر چٽ، نات پاڳرا پُرس پيا؛
ڳهن! تهنجي ڳيڙي، اچي جال جڳت؛
جن جيها ٿي پٽ، تن تيها ٿي بکيا.

4

سمو تن سڏ ڪري، جن تي وڏو ويڙ؛
اٿي ته آجي ٿيان، پائي پاڪوڙي پير؛
تور ٻيو ڪير، سر ٿين جا سونا سهي.

5

سر ٿين جا سونا سهي، وسيلو ولهن؛
لڏي ڪين لطيف چئي، اڳيان لال لکن؛
جت ڪوڙين ڪين ڪڍين، اُت پاڻو هي پڌرو.

6

تڙ تڙ ڪيم ترس، سر ٺهارج سيرو؛
ڏيندءِ لک، لطيف چئي، راج راهوءَ جي رس؛

ولها جنهن ونهيا ڪيا، پاڳ تنهنجي پس؛
ڪوڙين لاهي ڪس، جي ڳالهائي ڳاڻ ڪئي.

7

علاؤالدين آيو، ڪٿي چل چڱيڙ؛
ڪنهن ڪين همٿيو، ڪان جهليندو ڪير؟
سومرين سام ڪئي، ابڙي ڪيو اُن پير؛
هو مهاڻن مير، پر مسٽوراڻن ماريو.

8

سرڙين جي سُڪ لاءِ، سام ڪئي سردار؛
جي آيون ابڙي جي آڌار، سي سونگ نه ڏينديون سومريون.

9

بين مڙني ڏيون، ڏئي نه ڏونگر راءِ؛
اُن ڏين آڏو ڦري، ڏيون ڏئي ڪاءِ؛
لورئون لڪ مٽاءِ، اُن مٽيري موٽائون.

10

ابڙو اڳاهن ۾، پر جهلو پارِي؛
سمي سوائين کي، ويله وساري؛
منهن مٺي جڪرو، طامائين تاري؛

پُڇي سي پاري، جي عاجز آجورن ۾.

11

ابڙو اڳاهن ۾، سيرُ جن پيلي؛
سي پٽ ڪنهن نه پوريا، جي ٿو پڙ پيلي؛
سجڻ سانوڻ مينهنءَ جن، رُجون ٿو ريلي؛
اچن جي ويلي، تن بور بخشي پٽ ڌڻي.

12

ابڙو وڏو وڙو، سوڙو، سمو، سونهن سين؛
تنهن در سڀ اچن، ڪنڌ نه ڪڍي ڪڇ ڌڻي.

داستان پيو

1

جڪرو جوڙي، پاڻ ڌڻيءَ پيدا ڪيو؛
ڪيهر جن ڪر ڪي، مڃون مله موڙي؛
سمونڊ جن سير ڪيو، ٿو بار جن ٻوڙي؛
گهوٽ چڙهيو گهوڙي، پيچن لائي پيچرا.

2

جڪرو جس ڪرو، پيا سڀ انيرا؛

جِياڻين جُڙيو جَڪرو، تِياڻين نه پيا؛
مِٽي تنهن ماڳا، اَصُل هُئي ايتري.

3

ڏني جادَمَ جَڪري، چت نه پيا چڙهن؛
ته ڪي ڪوھ ڪجَن، جُه سُرُلي سَپرو؟

4

هٿان جادَمَ جَڪري، وڻي وچ مَ پوءِ؛
پي پي سو پُڙ ٿيو، جو حاتمَ پاسي هوءَ؛
ڪيف ڌاران ڪوءِ، جي ڪومَ جَهان مَ.

5

هٿان جادَمَ جَڪري، وڻي پوءِ مَ وڃُ؛
”اچو! آيا نيچ!“ سمي وائي وات مَ.

6

جَڪري جهو جُوانُ، ڏسان ڪونَ ڏيھ مَ؛
مُهڙُ مڙني مُرسلين، سرسُ سندس شانُ؛
”فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى“، اِي مُيسرُ ٿيسَ مَڪانُ؛
اِي آگي جو احسانُ، جنهن هادي ميڙي ههڙو.

داستان ٽيون

1

ڪوئ نه جُها رئين جِڪرو، جنهن ڏيهَ ڏيا ڏيئي؟
جي لڏيا ٿي لينگهن ۾، شالن ۾ سڀئي؛
سمي سڀئي، طامغو تار ڪيا.

2

آلا! جُنڱ جِين، جِنِ اُجهي گهاريان؛
شال مَ سَڪي ويڙي، جَان پِي پِيَن؛
مَرڪَڻ! اڳڙين، توڏني مون سَڪُ ٿي.

3

ايندي لٿي اُج، پير پيريندي ٿريا؛
منجه ويڙيءَ سَڄ، ڪَر لڏي رڻ اُڪارين.

4

تُون اويدرُ، تُون اويدڪو، تُون اجهو، تُون اڳ؛
هت پڻ تَنهنجو نڪيو، مَهَنڊ پڻ تُونهين ماڳ؛
سي لوريُون ڏين نه لاڳ، جي اُجهي آئون اڙي.

5

پَسَنديئي پُر ٿيا، جَڪروئي جاجَڪَ؛
تَنان ڏني مَگَڻي، طُهورا جي تَڪَ؛
سَمي پَگَن سَڪَ، واصلُ ٿيا وصالَ مَ.

6

جي اُڏميو اُچُ، تہ وسندو سونَ سَنگَ؛
جالَ ڏيندو جُنگَ، جَڪُ ڏيندو جَڪرو.

داستان چوٿون

1

وڳڏُ وري آيو، وسَن ڪينَ وڌوسَ؛
گَندي، ماني، ماڳُ موچارو، پاسي پيرَ ٿيوسَ.

2

وڳڏُ وري آيو، پينارَئون پوءِ؛
مُحَڪَمَ لڳسَ موچَڙا، ذرو نہ ڏسَ جوءُ؛
وينوائين چووءَ، تہ پيرانَ پاسي نہ ٿيان.

3

اَسُورَ سَندي آسِري، وينو آه وڳندُ؛
هَڏَ نه چڏيندو هَڏُ، آيسَ بُوَ بهارَ جي.

4

اَسُورَ سَندو آسِرو، وڳندَ کي وَڏو؛
جُسي ۾ جڏو، پر کيڻَ تي کڙا کڻي.

5

وڳندُ وري آيو، ٻڏو سينَ بڏِ بُوَ؛
خاوند! ڏي خوشبُوَ، ته سُرهو ٿيان سُڀرين!

6

وڳندُ وري آيو، ڪنو ٿي ڪو جهو؛
چڏي نه موزو، لڳسَ آرَ عَطارَ سين.

7

داتا سَندي دَرَ تي، وڳندُ وينو پَسُ!
تنهن روڳيءَ کي رَسُ، جو آلودو آزارَ سين.

8

وڳندُ وري آيو، نسورو ٿي نڙڳُ؛
گندا گلابي ڪَري، سَيَدَ جو سَرڳُ؛
عَطَرَ سين اورڳُ، ته هُئينَ سڌائين سُرهو.

وڳڻد وري آئيو، بدو بي نماز؛
جنن تيرمئي باز، وڳڻد تن سُرهار تي.

وڳڻد وري آئيو، ڪوٽڙيان ڪُلاڻ؛
سندو ڪِرڙ ڪاڻ، هن نرڳيءَ کي نڪڻين.

majidbhurgri@yahoo.com

http://www.bhurgri.com/bhurgri/sd_shah_bilawal.php

http://www.bhurgri.com/bhurgri/sd_shah_urz.php